

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
KISALTMALAR.....	VI
1. GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE AMACI.....	1
1.2. ARAŞTIRMANIN METOD VE KAYNAKLARI.....	2
2. SEMAVİ KİTAPLAR.....	4
2.1. SEMAVİ KİTAPLARIN GENEL ÖZELLİKLERİ	4
2.1.1 TEVRAT.....	4
2.1.1.1 Tevrat Kelimesinin Aslı.....	4
2.1.1.2 Tevrat Kelimesinin Anlamı.....	5
2.1.1.3 Tevrat'ın Bölümleri.....	7
2.1.1.4. Tevrat'ın Veriliş Şekli.....	8
2.1.1.5. Tevrat'ın Yazılması.....	9
2.1.1.6. Tevrat'ın İniş Sebebi.....	18
2.1.1.7. Tevrat'ın Şeriatı.....	19
2.1.2. ZEBUR.....	22
2.1.3. İNCİL.....	22
2.1.3.1. İncil Kelimesinin Aslı.....	22
2.1.3.2. İncil'in İndirilmesi ve Yazılması	23
2.1.3.3. Kilise Tarafından Kabul Edilen İnciller	24
2.1.4. KUR'ÂN-I KERİM.....	25
2.1.4.1. Kur'an Kelimesinin Aslı.....	25
2.1.4.2. Kur'an'ın Yazılışı.....	26
2.2. SEMAVİ KİTAPLARIN BİR BİRİNİ TASDİK ETMESİ.....	27
2.2.1. TEVRAT'IN KENDİNDEN SONRAKİLERİ MÜJDELEMESİ.....	27
2.2.2. İNCİL'İN TEVRAT'I TASDİKİ VE HZ. MUHAMMED'İN GELECEĞİNİ HABER VERMESİ	28
2.2.3. KUR'AN'IN KENDİNDEN ÖNCE GELEN SEMAVİ KİTAPLARI TASDİK ETMESİ.....	30

3. KUR'AN'A GÖRE TAHRİF	34
3.1. TAHRİF.....	35
3.1.1. TAHRİFİN MANASI.....	35
3.1.2. SEMAVİ KİTAPLARI KİMLERİN TAHRİF ETTİĞİ.....	38
3.1.3. SEMAVİ KİTAPLARDA NELERİN TAHRİF EDİLDİĞİ.....	39
3.2. TEBDİL.....	40
3.3. LEYY.....	41
3.4. KİTMAN.....	45
3.5. LEBS.....	46
4. TAHRİF HAKKINDA Kİ GÖRÜŞLER.....	49
4.1. ZEMAHŞERÎ	50
4.2. FAHREDDİN RÂZÎ	51
4.3. KURTÛBÎ	55
4.4. BEYDÂVÎ	55
4.5. ÂLÛSÎ	56
4.6. BİKÂ'Î.....	60
4.7. ELMALILI HAMDÎ YAZIR.....	65
4.8. ZUHAYLÎ.....	67
4.9. SÜLEYMAN ATEŞ.....	70
4.10. EL-KARÂFÎ.....	75
4.11. RAHMETULLAH EL-HİNDÎ.....	78
4.11.1. SÖZCÜKLERİN DEĞİŞTİRİLEREK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT.....	79
4.11.2. SÖZCÜKLERİN ARTIRILARAK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT.....	83
4.11.3. SÖZCÜKLERİN EKSİLTİLEREK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT.....	88
4.12. C. G. PFANDER.....	95
4.13. MAURICE BUCAİLLE.....	103
5. TAHRİF NEDENLERİ.....	114
5.1. EHLİ KİTABIN DİNİ LİDERLERİNİ RAB EDİNMELERİ.....	115

5.2. EHLİ KİTABIN ALLAH'IN SEVGİLİ KULLARI OLDUKLARI İNANCI.....	116
5.3. YAHUDİLERİN ÜSTÜN İRK İNANCI.....	117
5.4. EHLİ KİTABIN DİNİ LİDERLERİNİN RİYASET KORKUSU.....	119
5.5. HAHAM VE RAHİPLERİN MAL DÜŞKÜNLÜĞÜ.....	121
5.6. EHLİ KİTABIN BİR BİRLERİYLE ÇEKİŞMELERİ VE DÜŞMANLIKLARI.....	124
5.7. EHLİ KATABIN DİN İÇİN TAHRİF YAPILABİLEĞİNE OLAN İNANCI.....	128
5.8. ERRATA VE VARIANTE.....	129
6. SONUÇ.....	134
7. KAYNAKLAR.....	136
8. ÖZET.....	140

ÖNSÖZ

Bize, kendinden öncekileri tasdik edip, onlarda doğru olanlar ile yanlış olanları ayırt eden, kendinden başkasına muhtaç etmeyen ve kendinden sonra başka bir kitap gönderilmeyecek olan Kur'an'ı Kerim'i vererek hak ile batılı ayırmamıza vesile olan, Mekke müşrikleri gibi şirke, Yahudiler gibi dalalete, Hristiyanlar gibi sapıklığa düşmekten kurtaran Allah'a hamd olsun. İslam dininin bize ulaşması için birçok eziyetlere katlanıp birçok fedakârlıklar yapan, kendinden önceki peygamberlerin hepsine iman edip bizim de hepsine iman etmemizi isteyen, ehli kitaba ve onların kitaplarına karşı nasıl davranmamız gerektiğini öğreten, kendisinden sonra başka bir elçi gönderilmeyecek olan peygamberine salât-ü selam olsun.

Kutsal Kitaplar, ona tabi olan inananları için çok büyük önem arz etmektedir. Din mensupları, dinlerinin kendilerine yükledikleri bütün ödevleri, emirleri ve yasakları kitaplarından öğrenmektedir.

İnsanlara korunması için teslim edilmiş olan semavi kitaplar gereğince korunmamış ve seleflerine sağlam olarak aktarılamamıştır. Bunun sonucunda tahrifler meydana gelmiştir. Bu yüzden Allah Teâlâ, göndermiş olduğu son kitap Kur'an'ı kendi koruması altına almıştır.

Hem dünya hem ahiret saadetini isteyenler için inandığı kitabın Allah tarafından gönderildiği gibi korunmuş olması gerekir ki, içine insanların hevalarından sudur eden yanlışlar girmesin ve bu kitap onun için tam bir hidayet rehberi olsun. Bu yüzden inanan kişinin inandığı kitabın ne durumda olduğunu bilmesi elzemdir. Ehli kitaptan birçok kimse kendi kitaplarının ne durumda olduğunu araştırma yoluna gitmiştir. Bununla birlikte bir Müslüman için iman ettiği fakat kendisiyle amel etmediği kitaplar olan Tevrat, İncil, Zebur'la niçin amel etmediğini bilmesi gerekir ki, tasdik edip amel etmeme arasında ki ehemmiyeti kavraya bilsin.

Çalışmamızda, semavi kitaplar olan Tevrat, Zebur ve İncil'in tahrif edilmesi meselesine değineceğiz. Semavi kitapların hem asılları hem de tahrif edilmiş durumları hakkında bilgi vereceğiz.

Araştırmakta olduğumuz konu her ne kadar çok geniş bir kapsama sahip olsa da, tahrifin Kur'an açısından incelenmesinin bu geniş kapsamda önemli bir yere sahip olduğunu bilmekteyiz. Hem bu araştırmalara bir katkı sağlayabilmek hem de bu konuda merak sahibi olanlara yardımcı olabilmek amacındayız.

Bu çalışma esnasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. M. Faik Yılmaz'a teşekkürlerimi bir borç bilirim. Ayrıca tezin oluşmasına özveri ile katkı sağlayan Nihat Sarıdoğan ve Dr. Abdullah Emin Çimen hocalarıma yardımlarından dolayı sonsuz teşekkür ederim.

Levent TOSLAK

2008 VAN

a.e.	: aynı eser
a.g.e.	: adı geçen eser
a.y.	: aynı yer
bkz.	: bakınız
dğr.	: diğerleri
DİA	: T.C. Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
İA	: İslam Ansiklopedisi
krş.	: karşılaştırınız
ö.	: ölüm tarihi
s.	: sayfa
tat.	: tahkik eden kişi
TDK.	: Türk Dil Kurumu
trc.	: tercüme eden
ts.	: tarihsiz
vd.	: ve devamı
vs.	: ve saire
yy.	: yayın yeri yok

1. GİRİŞ

1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE AMACI

Bugün yeryüzünde insanların inandıkları birçok din mevcuttur. Bu dinler içerisinde Allah tarafından bir kitap ve bu kitabı insanlara ileten ve açıklayan bir peygamber geldiğini söyleyen ve ellerinde bulunan kitaplara semavi kitaplar denilen üç din vardır. Bunlar Yahudilik, Hristiyanlık ve İslamiyet'tir. Üç dinin tabileri kendi kitaplarının hak olduğuna ve Allah tarafından indirildiği günde gibi korunduğuna inanmaktadır. Son olarak indirilmiş semavi kitap olan Kur'an ise kendinden önceki kitapların hak olduklarını fakat özellikle dini liderler tarafından tahrifata uğradıklarını, zaman içerisinde bu kitaplarda değişikliklerin yapıldığını bildirmektedir.

Semavi kitapların tahrifi meselesi insanları eski zamanlardan beri ilgilendirmiştir. Bu konu hakkında ister İslam âlimleri tarafından ister diğer din mensupları tarafından birçok eser kaleme alınmış, birçok tartışmalar yapılmıştır. Bizim araştırmamızın konusu da, uzun yıllardır insanları ilgilendiren tahrif meselesidir. Biz, tahrife konu olan kitaplardan Tevrat'ı, Kur'an'ın bize bildirmiş olduğu noktalardan incelemeyi uygun bulduk.

İncelemelerimiz esnasında, tahrife sadece çalışmalar içerisindeki bölümlerde değinildiği, başlı başına Kur'an açısından semavi kitapların tahrifini inceleyen bir çalışmanın olmadığını tespit ettik. Ayrıca tahrif konusu incelendiğinde semavi kitapların ve kitap sahibi peygamberlerin bir birilerini nasıl tasdik ettiklerinin ya hiç değinilmeden ya da fazla önem verilmeden geçildiğini gördük. Bu nedenle bizim bu araştırmamızda Kur'an'ın özellikle dikkat çektiği tahrif, tebdil, leyy, ketm ve lebsin ne manalara geldiğini ve müfessirlerin bu konulara nasıl yaklaştığını ve tartışma konusu olan meselelerde müfessirlerin düşüncelerinin ne merkezde olduğunu müstakil olarak incelememizin çalışmamızı değerli kıldığı kanaatindeyiz.

II. ARAŞTIRMANIN METOD VE KAYNAKLARI

Çalışmamızı yaparken kullandığımız ayetlerde tek bir meali tercih etmedik. Alacak olduğumuz ayet mealini, birkaç meale bakıp birini tercih etmek suretiyle yaptık. Tefsirlerde geçen Kitab-ı Mukaddes alıntılarında müfessirin yapmış olduğu Arapça alıntıyı tercüme etmeyi ve diğer müstakil kitaplarda yapılan alıntıları olduğu gibi aktarmaya gayret ettik. Hem tefsirlerde hem diğer müstakil kitaplarda olan alıntıyı aktarmak yerine, Kitab-ı Mukaddes'in yeni tercümesinden alıntı yapmayı uygun gördük. Çalışmamızın üslubunun bütünlüğü açısından Kitab-ı Mukaddes'ten yapılan alıntılarda kitap isimlerini Türkçe ve bilinen tabirleriyle verdik. Kitap isimlerinde Tekvin, Çıkış, Levililer, Sayılar ve Tensiye isimlerini kullandık.

Yaptığımız alıntılarda herhangi bir önyargıya mahal vermedik. Yaptığımız tercümelerde metnin aslına sadık kalıp manayı olduğu gibi vermeye çalıştık veya manaya zarar vermeyecek şekilde özetlemeye gayret ettik. .

Araştırmamızın kaynağını başta Kur'an'ı Kerim ve Kitab-ı Mukaddes oluşturmaktadır. Kitab-ı Mukaddes'ten ise araştırmamız, Tevrat örneğini öncelediği için, daha çok Tevrat'a başvurduk.

Kur'an'ı anlamamıza kolaylık sağlayan tefsirler ise, Kur'an ve Kitab-ı Mukaddes'ten sonraki en önemli kaynaklarımızı oluşturmuştur. Bunların haricinde araştırmamızın daha verimli ve faydalı olabilmesi için konumuzla ilgili diğer alanlardaki kitaplara ve ansiklopedilere bakmayı da ihmal etmedik.

Tahrif hakkındaki görüşleri incelerken muhtasar ve birçok tefsire de temel teşkil ettiği için Zemahşerî ve Beydavî'nin tefsirlerini, tahrif konusunda detaylı ve önemli bilgiler verdiği için Fahreddin Râzî, Âlûsî, Bikâ'i, Kurtubî ve Zuhaylî'nin tefsirlerini, Türkçe olarak kaleme alınmış tefsirlerden Elmalılı Hamdi Yazır ve Süleyman Ateş'in tefsirlerini incelemeyi tercih ettik. Bu konu hakkında yazılmış müstakil eserlerden ise, büyük gayretler verip sahasında harika bir eser veren Rahmetullah el-Hindi'nin ve onunla bu konuda birçok tartışmaya giren ve konuyu Kur'an açısından ele aldığını ifade eden Rahip Pfander'in, konu hakkında kıymetli bilgiler sunan el-Karâfî'nin ve Tevrat, İnciller ve Kur'an'ı modern bilim açısından inceleyen Maurice Bucaille'nin eserlerini araştırmayı uygun bulduk.

Araştırmamız altı bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında araştırmanın

konusu, amacı ve metodu hakkında bilgi verdik. İkinci bölümde, öncelikle konumuza temel teşkil eden semavi kitapların özelliklerini inceledik. Tevrat, İncil, Zebur ve Kur'an'ın kime indirildiği, nasıl indirildiği, nasıl yazıldığı, ne manaya geldiği ve bugün ne durumda olduğu gibi genel konulara değindik.

Semavi kitapların kaynağı muhakkak ki Yüce Allah'tır. Allah Teâlâ'nın indirmiş olduğu kitapların ve bu kitapları göndermiş olduğu peygamberlerin bir birini desteklemesi, tasdik etmesi de muhakkaktır. Biz de semavi kitapların ve bu kitapların gönderilmiş olduğu peygamberlerin birbirlerini nasıl tasdik ettiklerini de ikinci bölümde ayrıca inceledik.

Semavi kitapların birbirini tasdikini açıkladıktan sonra tahrif konusuna geçip üçüncü bölümde tahrifi açıkladık. Tahrifi açıklarken özellikle Kur'an'ın bize bildirmiş olduğu tahrif şekilleri olan **tahrif**, **tebdil**, **leyy**, **ketm**, **lebsi** açıkladık. Kur'an'ın bildirdiği tahrif çeşitlerine müfessirlerin nasıl izahta bulunduklarını beyan etmek için tek tek müfessirlerin görüşlerini dördüncü bölümde inceledik.

Beşinci bölümde tahrifin niçin yapıldığını ve tahrifi yapanları buna iten sebeplerin ne olduğunu izaha çalıştık. Sonuç bölümü ile çalışmamızı bitirdik.

Araştırdığımız konunun daha fazla rağbet bulmasını ve daha fazla araştırılıp aydınlatılmasını ummaktayız.

2. SEMAVİ KİTAPLAR

2.1. SEMAVİ KİTAPLARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

Allah katından insanlara rehber olarak çeşitli dönemlerde farklı kitaplar indirilmiştir. İndirilen kitaplardaki hakikatlerin anlaşılabilmesi için insanlar arasından açıklayıcı olan peygamberler seçilmiş; onlar da kendilerine indirilen bu kitapları ümmetlerine açıklamışlardır. Araştırmamızın başında bu kitapları incelememiz bizim konuya hâkim olmamızı ve konuyu daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

Bu bölümde semavi kitaplar hakkında bilgi vereceğiz. Semavi kitaplar Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an olmak üzere dört tanedir. Çalışmamızda Tevrat'a daha fazla değineceğimiz için Tevrat'ı diğerlerine göre biraz daha fazla inceledik. Kur'an'ı incelememizin nedeni ise, bu bölümde semavi kitapların hepsi hakkında bilgi vermek amacıyla olduğumuzdur. Bu yüzden Kur'an'a da kısaca deyinmeyi uygun bulduk.

2.1.1. TEVRAT

2.1.1.1. Tevrat Kelimesinin Aslı

Tevrat kelimesinin aslı konusunda çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Zemahşerî, Tevrat'ın aslının Arapça olmadığını söylemektedir.¹ Başka âlimler de Tevrat'ın aslının İbranice olduğunu, dilcilerle nahivcilerin onun Arapçadan türediğini iddia ettiklerini söylemişlerdir.² Râzî ise Tevrat kelimesinin aslı konusunda Zemahşerî'nin görüşüne katıldığını bildirir ve Tevrat kelimesinin ıstikakıyla

¹ Ebu'l-Kasım Cârullâh Mahmud b. Ömer, ez-Zemahşerî, (ö. 538/1143), *el-Keşşâf 'an Hakâiki Ğevâmizi't-Tenzîl ve 'Uyûni'l-Ekâvîli fî Vucûhi't-Te'vil*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2003, I, 330-331.

² İbn Atiye, Galip el-Endelûsî, (ö. 542/1148) *el-Muharreru'l-Vecîz fî Tefsîri'l-Kitabi'l-'Azîz*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 1993, I, 398; Vehbe, Zuhaylî, *et-Tefsîru'l-Münîr fî'l-'Akîdeti ve's-Şerî'ati ve'l-Menhec*, Dâru'l-Fikr, Dimaşk, 1991, II, 144.

uğraşmanın fayda vermeyeceğini belirtir. Daha sonra da Tevrat'ın Arapçadan türediğini söyleyenlerin görüşlerine geçerek bu konuda fev'ale, tef'ale, tef' ile (فوعة) (تفعلة, تفعلة) şeklinde üç veznin olduğunu nakleder.³

Tevrat, Halil b. Ahmed, Sîbeveyh ve Basralılara göre fev'ale (فوعة) vezninden türemiştir. Tevrat kelimesi bu vezne göre “vevreye” (وورية) şeklinde olur. Vevreye'deki birinci vav tâ'ya, yâ da elif'e dönüşmüştür. Zeccâc'ın naklettiğine göre bazı Küfeliler, Tevrat'ın tef'ale (تفعلة) vezninden geldiğini söylemişlerdir.⁴

Râğıb el-İsfahânî ise Tevrat'ın fev'ale (فوعة) vezninde olduğunu, tâ'nın vav'dan bedel olduğunu ve tef'ale (تفعلة) vezninden geldiği görüşünün de kabul görmediğini söyler.⁵

2.1.1.2. Tevrat Kelimesinin Anlamı

Lügatte Tevrat, şeriat manasına gelmektedir.⁶ Ferra ise Tevrat'ın ziya ve nur manasına geldiğini söyler. Hakkın kendisiyle ortaya çıktığı için Tevrat bu adı almıştır.⁷

Tevrat'ın İbranice karşılığı Torah'tır.⁸ Torah, atmak ve ateş etmek anlamındaki “yarah” illetli sülasi fiilinin “hif'îl” kalıbından olan “horah”dan türetilmiş müennes bir isimdir. İşaret etti, emretti ve öğretti anlamlarına gelen horah'dan müştak olan torah'ın lügat anlamı eğitim-öğretim ve doktrindir.⁹

Tevrat'a İbranicede “Torah”, Aramcada “Oratya”, Yunancada “Pentateuch” ve “Nomos” isimleri verilmektedir.¹⁰ Torah, Yunancadan Fransızcaya da “Pentateque” diye geçmiştir.¹¹

³ Fahreddin Muhammed b. Ömer b. el-Hüseyin b. Ali et-Temîmî el-Bekrî, er-Râzî, (ö. 606/1209), *et-Tefsîru'l-Kebîr (Mefâtîhu'l-Ğayb)*, Dâru İhyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, VII, 158-159.

⁴ İbn Atiye, a.g.e., I, 398.

⁵ Hüsayin b. Muhammed er-Râğıb, el-İsfahânî, (ö. 502/1108), *el-Müfredât fî Ğarîbi'l-Kur'ân*, Dâru'l-Kalem, Dimaşk, ts., 867.

⁶ Zuhaylî, a.g.e., II, 144.

⁷ Râzî, a.g.e., VII, 159.

⁸ Baki, Adam, *Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2001, 16.

⁹ Adam, a.e., 51.

¹⁰ Adam, a.e., 27.

¹¹ Maurice, Bucaille, *Müsbet İlim Yönünden Tevrat İnciller ve Kur'an*, (trc. Mehmet Ali Sönmez), Diyanet İşleri Yayınları, Ankara, 1998, 35.

Tevrat, bu günkü Eski Ahit mecmuasının ilk beş kitabını içine alır.¹² Torah da aynı şekilde otuz dokuz ciltlik Eski Ahit'in ilk beş kitabını ifade eder.¹³

Torah, evrenin yaratılışından başlayarak Yahudi milletin Mısır'a sürgününden sonra arz-ı mevud/Kenan'a gelişine kadar - daha kesin bir ifade ile - Musa'nın ölümüne kadar uzanan devrin olaylarını bu metinler gurubu işlemektedir. Fakat bu olayların hikâyesi Yahudi halkının dini hayatı ile toplumsal yaşamına ilişkin kurallar sergisinin genel çerçevesini çizmeye yaramaktadır. Bu yüzden kanun (şeriat) yahut Torah adını almıştır.¹⁴

Torah kelimesinin çok çeşitli kullanımı vardır. Yahudi ğretilerinin tamamına Torah denilmekle beraber Arapça Tevrat'ın karşılığıdır. Yani Torah, hem Musa'ya verilen kitabın hem de öğretilerin hepsinin adı olmuştur.¹⁵

Torah kelimesi, Hz. Musa'ya verilen kitabı ifade ettiği gibi başka manalara da gelmektedir. Yahudi kültüründe geniş bir anlamı bulunan Torah, dini sahada dört boyutlu bir muhtevaya sahiptir. Bunlardan birincisini Musa'ya Sina'da verildiğine inanılan Tevrat, ikincisini yazılı Tevrat olarak tanımlanan Eski Ahit'in tümü ile sözlü Tevrat olarak isimlendirilen Mişna ve Talmud teşkil etmektedir. Üçüncüsü de, kanun, hüküm ve din anlamlarından meydana gelmektedir. Dördüncü boyut daha geniştir. Sina'daki vahiyden bu güne kadar Yahudi dininde olup biten her şey dördüncü boyutu oluşturmaktadır. Hatta Filistin topraklarında konuşulan sıradan sözler bile buna dâhil edilmektedir.¹⁶

Tevrat'ta ise Torah kelimesi bir kitap olarak Tevrat'ın kendisini değil, bazen özel bir kanunu, hükmü, bazen de dini ve şeriatı ifade etmektedir. Bu bakımdan Tevrat'ta Torah kelimesinin özel bir olayın hükmü ve kanunu şeklindeki kullanımının yanı sıra, din ve şeriat anlamına gelen ikinci bir kullanımı da vardır.¹⁷ Torah, yazılı ve şifahi olmak üzere ikiye ayrılır. Birincisi Sina dağında Allah tarafından Musa'ya verilen beş kitabı ve bunun eklerini, ikincisi de Musa'ya atfedilen ve ondan intikal ettiği kabul edilen sözleri ve Torah zerindeki açıklamaları içine alır ki, birincisinin tamamlayıcısı durumundadır. şifahi Torah olmaksızın yazılı

¹² Zuhaylî, a.g.e., II, 144.

¹³ Bucaille, a.g.e., 35.

¹⁴ Bucaille, a.e., 35.

¹⁵ Yaşar, Kutluay, *İslam ve Yahudi Mezhepleri*, Anka Yayınları, İstanbul, 2001, 164.

¹⁶ Adam, a.g.e., 52.

¹⁷ Adam, a.e., 52-53.

metin açıklanamadığı gibi, birbirini tutmaz ve zıt görünen birçok husus da izah edilemez.¹⁸

Hristiyanlar, Allah ile insanlar arasında ki son ahdin Hz. İsa vasıtasıyla yapılmış olduğuna inandıkları için, daha önce Allah ile İsrailoğulları arasında yapılmış ahit olan Yahudi Kutsal Kitabına Ahd-i Atik demişlerdir. Türkçe’de de bu teamüle uyularak Yahudi Kutsal Kitabına Ahd-i Atik denilmektedir.

İbranice berit (ahit) karşılığı Alliance – Covenant olmasına rağmen, kelime Latinceye testamentum (vasiyet) olarak çevrilmiştir. Bugün Ahd-i Atik karşılığı olarak Ancienne-Alliance - Old Covenant yerine Ancien Testament – Old Testament tabiri kullanılmaktadır. Hristiyan kaynaklarında bu tabir ilk defa Pavlus’un (St. Paul) Korintliler’e İkinci Mektubunda geçmektedir.¹⁹

Buraya kadar anlattıklarımızdan Tevrat’ın ve Tevrat manasında kullanılan Torah’ın çeşitli anlamlarının olduğu anlaşılmaktadır. Şimdi ise Tevrat’ın en çok kullanıldığı anlam olan Eski Ahit’in ilk beş kitabını inceleyelim.

2.1.1.3. Tevrat’ın Bölümleri

Tevrat, Eski Ahit’in ilk bölümünü teşkil etmektedir. İlk bölüm ise beş kitaptan oluşmaktadır:

1. Tekvin (Bereşit)

Tekvin’in İbranicesi “Bereşit”tir, “Başlangıçta” anlamına gelmektedir ve bu ismi ilk kelimesinden almıştır. Talmud’da bu kitaba “Sefer Ha-Yaşar” da denilmektedir. Yunanca “Genesis” (Tekvin) adı ise kitabın baş tarafında yer alan yaratılış hikâyesinden gelmektedir.

2. Çıkış (Şemot)

Çıkış’ın İbranicesi “Şemot” olup, “İsimler” anlamına gelmektedir. Bu ismi ilk cümlesinin ikinci kelimesinden almıştır. Yunanca “Exodus” (Çıkış) ismi, İsrailoğullarının Mısır’dan çıkışıyla ilgilidir.

¹⁸ Kutluay, a.g.e., 164.

¹⁹ Ömer Faruk, Harman, “Ahd-i Atik”, *DİA*, I, İstanbul, 2000, 494.

3. Levililer (Vayikra)

Levililer'in İbranicesi "Vayikra"dır, "Seslendi" anlamına gelmektedir. Bu ismi kitabın ilk kelimesinden almıştır. Yunanca "Leviticus" (Levililer) adını, diğer bir dini sınıf olan ve kitapta zikri çok geçen "Levi'im"den almıştır.

4. Sayılar (Bemidbar)

Sayılar'ın İbranicesi "Bemidbar"dır, "Çölde" anlamına gelmektedir. Bu ismi kitabın ilk cümlesinin beşinci kelimesinden almıştır. Yunanca "Nümeri" (Sayılar) ismi ise 1, 3, 4 ve 24. baplarda zikredilen nüfus sayımına dayanmaktadır.

5. Tesniye (Dıvarim)

Tesniye'nin İbranicesi "Dıvarim"dir, "Sözler" anlamına gelmektedir. Bu ismi kitabın birinci cümlesinin ikinci kelimesinden almıştır. Bu kitaba "Mişne Torah" da denilmektedir. "Tevrat'ın Tekrarı" demektir. Tevrat'ın Yunancaya tercümesinde bu kitaba "Mişne Torah" isminin karşılığı olarak "Deuteronomion" (Tensiye) adı verilmiştir.²⁰

2.1.1.4. Tevrat'ın Veriliş Şekli

Kur'an-ı Kerim'in ifadesine göre, Tevrat toptan, Kur'an ise parça parça indirilmiştir. Kur'an'ın inişi tenzil, Tevrat'ın inişi ise inzal kelimesiyle ifade edilmiştir.²¹

Yahudiler açısından Tevrat'ın veriliş şeklini incelersek, genel olarak rabbani²² gelenekte Tevrat'ın, tefsiri Mişna ve Talmud ile birlikte bir defada kırk günlük Sina dağı buluşmasında verildiği ve hatta ileride din adına vaki olacak meselelerin çözümlerinin dahi Musa'ya öğretildiği, geriye vahy edilecek bir şeyin kalmadığı iddia edilmiştir.²³

²⁰ Adam, a.g.e., 27-28.

²¹ Zamahşeri, a.g.e., I, 331.

²² "Rabbani" kelimesi itaat edilen, sözü geçen, otorite sahibi, reis, efendilik ve üstünlüğü kabul edilen kişiler demektir. Ribbî, Rabb'e mensup olanlar anlamına gelmektedir. Çoğulu "Ribbiyyun" olup Allah'a kulluk edenler, O'nun dinine uyanlar demektir. Bu manada rabbanî kelimesiyle eş anlamlı olup "peygamberlere uyanlar, peygamberlerin talabeleri" anlamında kullanılmaktadır. Bkz. İsmail, Karagöz, *Dini Kavramlar Sözlüğü*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005, 541.; Hayreddin, Karaman ve dğr., *Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006, I, 685.

²³ Adam, a.g.e., 71.

Tevrat'ın muhtevası incelendiğinde ise onun toplu olarak bir kerede değil, parça parça yeri geldikçe indiği anlaşılmaktadır.²⁴ Parça parça indiği düşüncesi, bazı ayetlerin bazı olaylar üzerine indiği anlaşılan ifadelerden kaynaklanmaktadır. Tevrat'ta buna işaret eden ayetler mevcuttur:

“Ve İsrailoğulları çölde iken sebt gününde odun toplayan bir adam buldular. Ve onu odun toplamakta bulanlar, kendisini Musa ile Harun'un ve bütün cemaatin yanına getirdiler. Ve onu hapsedtiler, çünkü ona ne yapılacağı bildirilmemişti. Ve Rab Musa'ya dedi: O adam mutlaka öldürülecektir; bütün cemaat ordugâhın dışarısında onu taşılayacaktır. Ve bütün cemaat onu ordugâhın dışarısına çıkardılar ve Rabb'in Musa'ya emrettiği gibi onu taşıladılar ve öldü.”²⁵

“ Ve Musa onların davasını Rabb'in önüne götürdü. Ve Rab Musa'ya söyleyip dedi: Tselofhadın kızları doğru söylüyorlar; mutlaka onlara babalarının kardeşleri arasında mülk olarak miras vereceksin ve babalarının mirasını kendi üzerlerine geçireceksin.”²⁶

2.1.1.5. Tevrat'ın Yazılması

Tevrat, önce halk dilinde dolaşan, daha sonra yazıya geçirilmiş olan bir kitaptır. Tevrat, bir kitap haline getirilmeden önce, beşer hafızasından başka hiçbir dayanağı olmayan sözlü bir halk geleneği halinde hafızalarda yaşamıştır. Bu sözlü gelenekler kişiden kişiye nakledilmiştir. Yahudilerin Kenan'a yerleşmesine kadar bu böyle devam etmiştir. M. Ö. X. yy'ın sonunda Tevrat, hafızadan yazıya aktarılmıştır.²⁷

Önceden şifahi olarak nakledilip sonraki dönemlerde yazıya geçirilen Tevrat'ın yazılması, Yahudilere göre zikredilenden farklıdır.

Tevrat'ın yazımı konusunda rabbaniler, Tevrat'ın Hz. Musa tarafından bir defada yazıldığı, tamamen vahy edilene kadar yazıya geçirilmediği şeklinde çeşitli yorumlar yapmışlardır. Tamamen vahy edilene kadar yazıya geçirilmedi diyenler, Hz. Musa'nın aldığı her vahyi ezberlediğini ve vahyin tamamlandığı kırk yılın

²⁴ Adam, a.e., 86.

²⁵ Sayılar, 15/32-36.

²⁶ Sayılar, 27/5-7.

²⁷ Bucaille, a.g.e., 26-27.; Harman, a.g.m., 495.

sonunda onu yazdığını söylerler. Bazı kişilere göre ise, Tevrat'ı Hz. Musa tomarlar halinde yazmıştı ve vahy bittikten sonra bu tomarları bir araya getirmişti.²⁸

Tensiye'in kendi ifadelerine göre, Tevrat'ın kimin tarafından nasıl yazıldığı kesin olarak belli değildir.²⁹

Tensiye'de Tevrat'ı Musa'nın yazdığı belirtilmektedir:

“Ve Musa bu şeriatı yazdı ve onu Rabb'in ahit sandığını taşıyan Levioğulları Kohenlere ve İsrail'in bütün ihtiyarlarına verdi.”³⁰

“Ve vaki oldu ki, Musa bu şeriatın sözleri tamam oluncaya kadar onları bir kitaba yazmayı bitirdiği zaman, Musa Allah'ın ahit sandığını taşıyan Levililere emredip dedi: Bu şeriat kitabını alın ve onu Allah'ınız Rabb'in ahit sandığının yanına, sana karşı orada şahit olsun diye koyun.”³¹

Burada iki ilginç nokta göze çarpmaktadır: Birincisi, Hz. Musa'nın Tevrat'ı yazıp ahit sandığına koymaları için Kohenlere teslim ettiğini yazan gerek 9. ve gerek 24–26. ayetlerden sonra Tevrat'ın muhtevası devam etmektedir. Hâlbuki 9. ayet veya en azından 26. ayet, son ayet olmalıydı. Ancak sonrasında daha üç bab bulunmaktadır. İkinci nokta ise 34. babda Hz. Musa'nın ölümünün ve defininin anlatılmasıdır.

Bu anlatılanlardan şu neticeye varabiliriz: Hz. Musa Tevrat'ı yazmış olsa bile, onun yazmış olduğu Tevrat, muhtevası ve sınırları itibarıyla bu günkü Tevrat değildir. Tevrat'ın genel üslubuna bakıldığında ise, Musa'nın ölümünden sonra onun ölümüne kadar olan olayları müşahade eden biri veya birileri tarafından kaleme alındığı anlaşılmaktadır.³²

Tevrat'ın Hz. Musa'ya ait olmadığı, Tevrat'ın içerisinde geçen bazı ayetlerden de anlaşılmaktadır. Bunları on madde halinde açıklayabiliriz:

1. “Avram, karısı Saray'ı, yeğeni Lut'u, Harran'da kazandıkları malları, edindikleri uşakları yanına alıp Kenan ülkesine doğru yola çıktı. Oraya vardılar. Avram ülke boyunca Şekem'deki More meşesine kadar ilerledi. O günlerde orada Kenanlılar yaşıyordu.”³³

²⁸ Adam, a.g.e., 75.

²⁹ Adam, a.e., 87.

³⁰ Tensiye, 31/9.

³¹ Tensiye, 31/24-26.

³² Adam, a.g.e., 88.

³³ Yaratılış, 12/5-6.

İbarenin sonundan, kâtibin bu bölümü İsrailoğullarının Kenan'ı istilasından ve Kenanlıları oradan çıkarmasından sonra yazdığı anlaşılıyor. Çünkü o, “o günlerde orada Kenanlılar yaşıyordu” diyerek geçmişten bahsediyor. Hâlbuki İsrailoğulları Kenan'ı Musa zamanında değil, Davud zamanında istila etti. Bu da Hz. Musa'dan beş yüz sene sonradır. Bu ibare Tevrat'ta birden fazla yerde de tekrarlanmaktadır: “O günlerde Kenanlılarla Perizliler de orada yaşıyorlardı.”³⁴

Bu istilanın Talut ve Davud zamanında meydana geldiği I. Samuel'de anlatılmaktadır: “İsraililer Golyat'ı görünce büyük korkuyla önünden kaçtılar. Birbirlerine, “İsrail'e meydan okumak için ortaya çıkan şu adamı görüyorsunuz ya!” diyorlardı, “Kral onu öldürene büyük bir armağanın yanı sıra kızını da verecek. Babasının ailesini de İsrail'e vergi ödemekten muaf tutacak.” Davud yanındakilere, “Bu Filistliyi öldürüp İsrail'den bu utancı kaldıracak kişiye ne verilecek?” diye sordu, “Bu sünnetsiz Filistli kim oluyor da yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okuyor?”³⁵

“Elini dağarcığına sokup bir taş çıkardı, sapanla fırlattı. Taş Filistlinin alına çarpıp saplandı. Filistli yüzükoyun yere düştü. Böylece Davud Filistli Golyat'ı sapan ve taşla yendi. Elinde kılıç olmaksızın onu yere serdi. Sonra koşup üzerine çıktı. Golyat'ın kılıcını tutup kınından çektiği gibi onu öldürdü ve başını kesti. Kahraman Golyat'ın öldüğünü gören Filistliler kaçtılar.”³⁶

“Davud'un Filistli Golyat'ı öldürmesinden sonra, askerler geri dönerken, İsrail'in bütün kentlerinden gelen kadınlar, tef ve çeşitli çalgılar çalarak, sevinçli ezgiler söyleyip oynayarak Kral Saul'u karşılamaya çıktılar.”³⁷

Tevrat'ta, İsrailoğullarının Kenan'ı istilasından sonra hakkında anlatılanlardan anlaşılıyor ki bunu Musa yazmamıştır. Çünkü o Musa'dan beş yüz sene sonra yazılmıştır.

2. “İsrailileri yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti.”³⁸ Bu sözler, Talut ve Davud zamanında İsrailoğullarının memleketinde meydana gelmiş olaylardan sonra yazılmıştır. Bunların Hz. Musa'nın sözleri olması mümkün değildir.

³⁴ Yaratılış, 13/7.

³⁵ I. Samuel, 17/24-26.

³⁶ I. Samuel, 17/49-51.

³⁷ I. Samuel, 18/6.

³⁸ Yaratılış, 36/31.

3. “İsrailliler yerleştikleri Kenan topraklarına varıncaya dek kırk yıl bıldırcın eti/*menn* yediler.”³⁹

Bu ayet, onların kırk sene bıldırcın eti yediklerine ve kırk sene sonra bıldırcın etinin kesildiğine işaret ediyor. Hâlbuki bıldırcın eti Musa zamanında İsrailoğullarından kesilmemişti. Bıldırcın eti, Yeşu zamanında Eriha ve Ürdün’e girdikten sonra kesilmişti. Bu olay Yeşu’da şöyle anlatılmaktadır: “Gilgal’da, Eriha ovalarında konaklamış olan İsrail halkı, ayın on dördüncü gününün akşamı fısıh bayramını kutladı. Bayramın ertesi günü, tam o gün, ülkenin ürününden mayasız ekmek yaptılar ve kavrulmuş başak yediler. Ülkenin ürününden yemeleri üzerine ertesi gün bıldırcın eti kesildi. Bıldırcın eti kesilince İsrailliler o yıl Kenan topraklarının ürünleriyle beslendiler.”⁴⁰

4. Kâtip, İsrailoğullarının Sina’da ki yolculuklarından bahsederken şöyle diyor: “Rabbin savaşları kitabında şöyle yazılıdır: “... Sufa topraklarında Vahev kenti, vadiler, Arnon vadisi, Ar kentine dayanan ve Moav sınırı boyunca uzanan vadilerin yamaçları...”⁴¹

“Rabbin savaşları kitabı” tabirinden kâtibin, adı “rabbin savaşları” olan bir kitaptan nakilde bulunduğu anlaşılıyor. Bu da açıkça ortaya koyuyor ki bunun yazarı Musa değildir.

5. Levililer kitabı şu cümle ile başlıyor: “Rab Musa’yı çağırıp buluşma çadırından ona şöyle seslendi.”⁴² Musa, kendinden bahsettiği için şöyle demesi gerekirdi: “Rab beni çağırıp buluşma çadırından bana şöyle seslendi”. Böyle cümleler Tevrat’ta çokça tekrarlanmaktadır: “Rab Musa’ya şöyle dedi”⁴³, “Sekizinci gün Musa Harun’la oğullarını ve İsrail’in ileri gelenlerini çağırdı.”⁴⁴

Dahası bu tarihçi şerî hükümlerin bazılarını açıkladıktan sonra da şöyle diyor: “Rabb’in Sina dağında Musa aracılığıyla, kendisiyle İsrail halkı arasına koyduğu kurallar, ilkeler, yasalar bunlardır.”⁴⁵ Sonra, aktardığı hükümleri tam doğrulamak

³⁹ Çıkış, 16/35.

⁴⁰ Yeşu, 5/10-12.

⁴¹ Sayılar, 21/14-15.

⁴² Levililer, 1/1.

⁴³ Levililer, 6/1.

⁴⁴ Levililer, 9/1.

⁴⁵ Levililer, 26/46.

için kitabın sonunda şöyle diyor: “Rabbin Sina dağında İsrail halkı için Musa’ya bildirdiği buyruklar bunlardır.”⁴⁶

6. Sayılar kitabının yazarı Musa’nın hayatını anlatıyor ve ondan çok büyük övgüyle bahsediyor: “Musa yeryüzünde yaşayan herkesten daha alçakgönüllüydü”⁴⁷, “Musa savaştan dönen ordu komutanlarına -binbaşılara, yüzbaşılara- öfkeleni ve onlara şöyle dedi:...”⁴⁸ Sayılar kitabı şu cümle ile sonlanmaktadır: “Rabb’in Musa aracılığı ile Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında İsraililere verdiği buyruklar ve ilkeler bunlardır.”⁴⁹

Musa’dan bahseden bu tabirlerde daima gaib zamir kullanılmıştır. Eğer Allah’ın vahyinden bahseden kişi Musa olsaydı gaib zamir kullanmazdı.

7. “Eğer biri Rabb’e adanmış nesnelere el uzatır, bilmeden günah işlerse, suç sunusu olarak Rabb’e küçükbaş hayvanlardan kusursuz bir koç getirmeli. Değeri gümüş şekelle, kutsal yerin (Kudüs) şekeliyle ölçülmeli. Adanmış nesneler konusunda işlediği günahın karşılığını ödemeli ve beşte birini üzerine ekleyip kâhine vermeli. Kâhin suç sunusu olan koçla kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.”⁵⁰ Onlar, yapılan hataları Rabb’in kutsiyyetinde böylece örtmüş oluyorlardı.

Bilinen bir şey var ki İsrailoğulları, Musa döneminde Kudüs’e girmemişlerdi ve Musa döneminde şekeli kullanmamışlardı.

8. “Refahılar’dan yalnız Başan Kralı Og sağ kalmıştı. Og’un Ammonlular’ın Rabba Kenti’indeki yatağı demirdendi. O Ammonlular’ın Rabba Kenti’nde değil mi? O gün kullanılan arşın ölçüsüne göre uzunluğu dokuz, eni dört arşındı. O vakit bizim sahip olduğumuz bu toprak...”⁵¹ Kâtibin, “O Ammonlular’ın Rabba Kenti’nde değil mi?” sözü kâtibin zamanında yatağın varlığına delildir. Şüphesiz bu yatak Og’un ölümünden sonra İsrailoğullarının mülkiyetine geçmiştir ve o, Ammonlular’ın Rabba Kenti’inde korunmaktadır. Ammonlular’ın Rabba Kenti, Musa döneminde İsrailoğulları tarafından istila edilmemişti. Musa’dan beş yüz yıldan daha fazla sonraki bir zamanda istila edilmişti.

⁴⁶ Levililer, 27/34.

⁴⁷ Sayılar, 12/3.

⁴⁸ Sayılar, 31.

⁴⁹ Sayılar, 36/13.

⁵⁰ Levililer, 5/15-16.

⁵¹ Tesniye, 3/11-12.; Kutsal Kitap’ın Türkçe yeni çevirisinde, “O Ammonlular’ın Rabba Kenti’nde değil mi?” sözü bulunmamaktadır.

I. Tarihler kitabında bu konu hakkında şu bilgiler verilmektedir: “İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde Yoav, komutasındaki orduyla birlikte yola çıktı. Ammonlular’ın ülkesini yerle bir edip Rabba Kenti’ni kuşatırken Davud Yaruşalim’de kalıyordu. Yoav Rabba Kenti’ne saldırıp onu yerle bir etti.”⁵²

“O vakit bizim sahip olduğumuz bu toprak” sözü, kâtibin çok geçmişte kalmış bir işten bahsettiğine delildir. İsrailoğulları o kenti ancak Davud zamanında tam olarak ele geçirmişlerdi. Anlaşılan o ki Musa’nın Tevrat’ını yazan kişi Davud’dan daha sonra yaşamış bir kişidir.

9. Tesniye ve Yeşu kitaplarının bize anlattığına göre Musa’nın Tevrat’ı çok küçüktü ve açık bir yazı ile on iki taşa yazılabiliyordu: “Musa ve İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: ‘Bugün size ilettiğim bütün buyruklara uyun. Şeria Irmağı’ndan tanrınız Rabb’in size vereceği ülkeye geçince, büyük taşlar dikip kireçleyeceksiniz. Atalarınızın tanrısı Rabb’in size verdiği söz uyarınca onun size vereceği ülkeye, süt ve bal akan ülkeye girince, bu yasanın bütün sözlerini taşlara yazacaksınız’⁵³, ‘Bundan sonra Yeşu Eval Dağı’nda İsrail’in tanrısı Rabb’e bir sunak yaptı. Sunak, Rabb’in kulu Musa’nın İsrail halkına verdiği buyruk uyarınca, Musa’nın Yasa kitabında yazıldığı gibi yontulmamış, demir alet değmemiş taşlardan yapıldı. Rabb’e orada yakmalık sunular sundular, esenlik kurbanları kestiler. Yeşu, Musa’nın İsrail halkı önünde yazmış olduğu Kutsal Yasa’nın kopyasını orada taş levhalara yazdı’⁵⁴.

Bu taşların sayısı on iki idi: “Halkın tümü Şeria Irmağını geçtikten sonra Rab Yeşu’ya şöyle seslendi: “Her oymaktan birer kişi olmak üzere halktan on iki adam seçin. Onlara şunu buyurun: ‘Buradan, Şeria Irmağının ortasından, kâhinlerin ayaklarını sağlam biçimde bastıkları yerden birer taş alın. Bu taşları yanınızda götürüp geceyi geçireceğiniz yere koyun.’

Böylece Yeşu İsrail’in her oymağından birer kişi olmak üzere şetçiği on iki adamı çağırdı. Onlara, ‘Irmağın ortasına, tanrınız Rabb’in antlaşma sandığına kadar gidin’ diye buyurdu, ‘İsrail halkının oymak sayısına göre her biriniz omzuna birer taş alsın. Bunlar sizin için bir anı olacak. Çocuklarınız ilerde, ‘bu taşların anlamı sizin için ne?’ diye sorduklarında, onlara diyeceksiniz ki, ‘Şeria Irmağının suları Rabb’in

⁵² I. Tarihler, 20/1.

⁵³ Tesniye, 27/1-3.

⁵⁴ Yeşu, 8/30-32.

antlaşma sandığının önünde kesildi. Antlaşma sandığı ırmaktan geçerken akan sular durdu. Bu taşlar sonsuza dek İsrail halkı için bu olayın anısı olacak.’

İsrailliler Yeşu’nun buyruğunu yerine getirdiler. Rabb’in Yeşu’ya söylediği gibi, İsrail oymaklarının sayısına göre Şeria Irmağının ortasından aldıkları on iki taş konaklayacakları yere götürüp bir araya yığdılar. Yeşu ayrıca Şeria Irmağının ortasına, antlaşma sandığını taşıyan kâhinlerin durduğu yere on iki taş diktirdi. Bu taşlar bugün de oradadır.”⁵⁵

On iki taşı on iki adam taşıyordu. Yani bir taşı bir adam taşıyordu. Bu günkü Tevrat’ın beş kitabı birçok sayfadan, sayfalar birçok satırdan, satırlar birçok kelimeden oluşmaktadır. Şüphe yok ki onun metinlerine, kelimelerine çok büyük eklemeler yapıldı. Musa’dan sonra kâtipler Tevrat’a çok şeyler eklediler.

10. Tesniye kitabında birçok ayet vardır ki Tesniye kitabının Musa zamanında yazılmadığını kesinlikle ispatlamaktadır. Çünkü kâtip, Musa’nın ölümünden ve defnedilmesinden bahsetmektedir. Kabrinin kimse tarafından bilinmediğini, Yuşa İbn Nun’un İsrailoğullarının başında onun halifesi olduğunu söylemektedir. Kitabın başında açık ve net olarak gaib zamiri kullanılmaktadır. Kitabın sonuna kadar da bu kullanım devam etmektedir. Kitabın baş kısmında şunlar geçmektedir: “Musa İsraillilere şunları anlattı... Musa Rabb’in, kendisi aracılığı ile İsraillilere neler buyurduğunu anlattı... Musa Şeria Irmağının doğu yakasındaki Moav topraklarında bu yasayı şöyle açıklamaya başladı...”⁵⁶ Bu kullanım kitabın sonuna kadar böyle devam etmektedir.

Eğer bunları anlatan kişi Musa olsaydı gaib değil de mütekellim zamiri kullanırdı. Bu da gösteriyor ki bir kişi Musa’nın hayatını anlatıyor.

Tesniye kitabında şu paragraflar birçok yerde geçmektedir:

“Bundan sonra Musa Şeria Irmağının doğusunda üç kent ayırdı.”⁵⁷

“Musa’nın İsraillilere anlattığı yasa budur. Mısır’dan çıktıktan sonra Musa’nın İsraillilere bildirdiği yasalar, kurallar, ilkeler bunlardır.”⁵⁸

“Musa bütün İsraillileri bir araya toplayarak şöyle dedi...”⁵⁹

⁵⁵ Yeşu, 4/1-9.

⁵⁶ Tesniye, 1/1-6.

⁵⁷ Tesniye, 4/41.

⁵⁸ Tesniye, 4/44-45.

⁵⁹ Tesniye, 5/1.

“Musa ile İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: “Bugün size öğrettiğim bütün buyruklara uyun.”⁶⁰

Kâtip, Musa’nın ölümünden ve defninden bahsetmektedir: “Böylece Rabb’in sözü uyarınca Rabb’in kulu Musa orada, Moav ülkesinde öldü. Rab onu Moav ülkesinde, Beytpeor karşısındaki vadide gömdü. Bugün de mezarının nerede olduğunu kimse bilmiyor. Musa öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı; ne gözleri zayıflamıştı, ne de gücü tükenmişti. İsraililer Moav ovalarında Musa için otuz gün yas tuttular.”⁶¹

Bunu yazanın Musa olması makul mü? Kâtip, Musa’nın ölümünden sonra İsrailoğullarına ne olduğunu söylüyor. Bugüne kadar kabrini bilen kimse olmadı diyor. “Bugün”, kâtibin bu ibareyi yazdığı gün demektir. Demek ki Musa’nın kabrinin kaybolmasına ve hiç kimsenin onun yerini bilememesine yetecek kadar uzun bir zaman geçmiştir. Muhakkak bu Musa’nın kabri hakkında bilinen her şeyin kaybolduğu büyük bir zaman aralığıdır.⁶²

Tevrat’ın başlangıçtan itibaren tekbir metninin bulunmayışı da Tevrat’ın başka kişi veya kişiler tarafından yazıldığını desteklemektedir. M. Ö. III. asra doğru, Tevrat’ın en az üç ayrı metni olmakla birlikte,⁶³ bu günkü Tevrat’ın meşhur üç nüshası vardır. Bunları kısaca tanıtmakta fayda görüyoruz.

1. Yahudiler ve Hıristiyanlardan Protestan âlimlerince makul ve muteber sayılan İbranice yazılmış nüsha.
2. Roma ve şark kiliselerince makul ve muteber sayılan Yunanca yazılmış nüsha.
3. Samirilerce makbul ve muteber sayılan ve Samiri dilinde yazılmış nüsha.⁶⁴

Bugün Yahudilerce muteber sayılan Ahd-i Atik metni, masoretler (masoretik metni tedvin eden kişiler) tarafından önceki metinlerden faydalanılarak milattan sonra V. yüzyıldan X. yüzyıla kadar yapılan çalışmalar neticesinde tespit edilmiş İbranice metindir. Yahudi din âlimleri, çeşitli nüshalar arasından birini seçip onu asıl kabul etmişler, bu metnin kelime ve harfleriyle yapısını korumuşlar, farklılıkları

⁶⁰ Tesniye, 27/1.

⁶¹ Tesniye, 34/5-8.

⁶² Yahya Muhammed Ali, Rebi’, *el-Kütübü’l-Mukaddesetü Beyne’s-Sıhhati ve’t-Tahrif*, Daru’l-Vefa, 1994, 75-81.

⁶³ Bucaille, a.g.e., 24.

⁶⁴ Hayati, Ülkü, *İslam Akaidi*, Bahar Yayınları, İstanbul, 1975, 141.

sayfa kenarına göstermişler, nokta ve hareketleri kullanmışlardır. Bu çalışmalar hem Filistin hem Bâbil okullarında yapılmıştır. Bugün elde bulunan en eski masoretik metin nüshası 820-850'lerde istinsah edilendir ki sadece Tevrat'ı ihtiva etmektedir. Ahd-i Atik'in en eski tam nüshası ise X. asrın ilk yıllarında istinsah edilen Halep kodeksidir. Masoretik metnin tespiti ve istinsahında en önemli rolü Ben Aşer ailesi oynamıştır. Bugünkü İbranice Kitab-ı Mukaddes'ler Jacob ben Hayyim tarafından 1524'te Venedik'te neşredilen masoretik metnin tekrarıdır ve bu metin, İbranî Kitab-ı Mukaddes'inin muteber nüshası kabul edilmiştir. Kittel'in Biblia Hebraica'sının üçüncü baskısında ise Jacob ben Hayyim'in neşrettiği metnin yerine, daha eski bir metin olan Leningrad kodeksi esas alınmıştır. Ahd-i Atik'in İbranice nüshası ile Grekçe tercümesi arasındaki farklar, Grekçe tercümenin yapıldığı dönemde (m.ö. III. asır), Ahd-i Atik'in birden çok nüshasının bulunduğunu düşündürmektedir. Gerçekçe tercümeyle esas teşkil eden metin, masoretik metne esas teşkil edenden farklı bir nüsha olmalıdır. Ahd-i Atik'in metni ile ilgili çalışmalarda, Kahire Genizası'nda, Kumran ve Murabbaat'ta bulunan yazmaların oldukça önemli katkısı olmuştur.⁶⁵

Ahd-i Atik'te verilen bilgilerin tarihi gerçeklere uygunluğunu tespit etmek için batı dünyasında XVI. asırdan itibaren tenkit faaliyetlerine başlanmış, ilimlerin ve teknik araştırmaların gelişmesi nispetinde bir takım sonuçlara ulaşılmıştır. Metin tenkidi çalışmalarıyla Ahd-i Atik'teki kelimelerin menşei, üslup, metnin aslına uygunluğu ile mevcut çelişkiler ve tekrarlar ortaya konmuştur. Neticede Tevrat'ın muayyen bir dönemde ve bir tek kişi tarafından değil, farklı dönemlerde çeşitli yazarlar tarafından kaleme alındığı, düzeltme, değiştirme ve ilaveler yapıldığı, bu haliyle derleme bir kitap olduğu, Yahudi geleneğinin kabul ettiği bir tek kişiye yani Musa'ya nispet edilemeyeceği, tarihi ve ilmi verilerle ortaya konmuştur.⁶⁶ Bu durum, Tevrat'ın tahrif edilmiş bir kitap olduğu hususunda ki Kur'an hükmünü teyit etmektedir.

Ahd-i Atik ile ilgili gerek metin tetkik ve tenkidi faaliyetleri, gerekse tarihi tenkide hizmeti yönünden arkeolojik çalışmalar sonunda, bazen mevcut bilgileri doğrulayan, çok defada yalanlayan sonuçlar elde edilmiştir. Kutsal kabul edilen yazıların, vahiy ve ilham mahsulü oldukları için, ilmi ölçülerin ve tenkidin dışında kalması gerektiği iddiası Ahd-i Atik için geçerli değildir. Zira mevcut şekliyle bu

⁶⁵ Harman, a.g.m., 495.

⁶⁶ Yahya Muhammed, a.g.e., 82-83.

yazıların kutsallığına inananlar bile kutsal metin yazarlarının rolünü, üslup, kullanılan kelimeler ve çerçeveyi tamamlayan bilgilerde yazarların tasarrufunu kabul etmektedirler. Dolayısıyla yazarın bilgi seviyesi, ulaşabildiği ve derleyebildiği rivayet ve telakkiler metnin muhtevasına tesir etmektedir. İçinde bulundukları toplum ve dönemin şartlarıyla sınırlı olan bu yazarlar, genelleme ve sembolizm yerine, ilahi muhtevayı, ayrıntılı zaman ve mekân boyutlarıyla süsleyince ortaya birçok hata çıkmıştır. Kitapların tedvininde sonraki dönemlere ait ilave ve değişiklikler, çok defa bir birine zıt hükümlerin veya bilgilerin aynı metin içinde yer almasına sebep olmuştur. Bazı şahıs ve olaylarla ilgili tekrar ve çelişkili bilgiler ise farklı yazarların mevcudiyetini ortaya koymaktadır. Bundan dolayı, kitapların belli şahıslara ait oluşuyla ilgili dini gelenekler de geçerliliğini yitirmiş bulunmaktadır.⁶⁷

2.1.1.6. Tevrat'ın İniş Sebebi

Tevrat'ın iniş sebebi Kur'an-ı Kerim'de birkaç yerde açıklanmaktadır. Bir ayette Tevrat'ın indirilmesindeki amaç şu şekilde yer almaktadır: *“And olsun ki, evvelki nesilleri helak ettikten sonra insanlara basiret, hidayet ve rahmet olması için Musa'ya kitabı verdik ki, onlar öğüt alsınlar.”*⁶⁸

Ayette ifade edildiği üzere, Tevrat insanlara basiret olsun diye indirilmiştir. Basiret ise kalbin kendisiyle gördüğü nurdur; görmenin, gözün onunla gördüğü nuru olması gibi. Ayrıca Tevrat hidayet olarak gönderilmiştir. Çünkü insanlar dalalet içindeydiler. Tevrat rahmet olarak da gönderilmiştir. Çünkü insanlar ona uyarlarsa rahmet denizine ulaşırlar.⁶⁹

Başka bir ayette de Tevrat'ın Hz. Musa'dan Hz. Muhammed'e kadar insanlara rehber olması için indirilmiş olduğu ifade edilmiştir:

*“Kur'an'dan önce de bir rehber ve rahmet olarak Musa'nın kitabı vardı.”*⁷⁰

Uzun yıllar insanlar kendilerine rehber olarak Tevrat'ı kabul etmiş, ona uymuş, arkasından gitmiş ve bu sayede Allah'ın nimetine ve rahmetine ermiştir.⁷¹

⁶⁷ Harman, a.g.m., 501.

⁶⁸ Kasas, 28/43.

⁶⁹ Zemaşşerî, a.g.e., I, 403.

⁷⁰ Ahkaf, 46/12.

⁷¹ Muhammed Hamdi Yazır, Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, Eser Neşriyat, İstanbul, ts., VII, 104.

Kur'an'da Tevrat'ın İsrailoğulları için bir hidayet vesilesi olduğu da ayrıca belirtilmiştir:

*“Biz Musa’ya kitabı verdik ve İsrailoğullarına benden başkasına dayanılıp güvenilen bir rab edinmeyin diye bu kitabı hidayet rehberi kıldık.”*⁷² Ayetin, hidayetle sadece Allah’ı vekil tutmakla mümkün olacağını belirtmesinin nedeni, hidayetle ve imanla yalnızca ona yönelmekle gerçek hidayet ve iman olabileceğindendir.⁷³ Bu yönelmeyle insan konuştuğu zaman Allah’ı zikreder, düşündüğü zaman Allah’ı tenzih eden delilleri düşünür, istediği zaman Allah’tan ister. Böylece onun her şeyi Allah için ve Allah ile beraber olmuş olur.⁷⁴ Tevrat da ancak sadece Allah’a yönelirlerse İsrailoğulları için bir hidayet vesilesi olabilir.

2.1.1.7. Tevrat’ın Şeriatı

İnsanlara rehber olarak gönderilen her ilahi kitabın mutlaka insanlara sunacağı şeriatı, emir ve yasakları vardır. Tevrat’ın da kendine has bir şeriatı vardır. Kur’an’da bu gerçek şu şekilde ifade edilmiştir: *“Gerçek şu ki biz Tevrat’ı içinde hidayet ve nur olarak indirdik. Allah’a teslim olmuş peygamberler, o Tevrat ile Yahudilere hükmederler. Allah’ın kitabını korumakla görevli olan âlimler ve rabbaniler de onun Allah’ın hükmü olduğuna şahitlik yaparak o kitapla hükmederler.”*⁷⁵

Allah, Yahudilere hakem olma durumunda olan her peygamberin Tevrat ile hükmedeceğini açıklamıştır. Ayrıca peygamberler haricinde rabbaniiyyun ve ahbarın da bu kitapla hükmettiğini açıklamıştır. Rabbani, İbn Abbas’tan rivayet edildiğine göre, insanlar üzerinde ilim ve siyaset icra eden ve büyük ilimden önce küçük bilgiler ile terbiye eden ilim ve iyilik erbabı demektir. Ahbar ise, yazarak ve anlatarak güzelleştirme, süsleme ve yazarak tespit ve devam ettirmeye çalışan yahut güzel kalem sahibi olan yüksek âlimler demektir.⁷⁶

⁷² İsrâ, 17/2.

⁷³ Seyyid, Kutub, (ö.1966), *fi Zilâli'l-Kur’ân*, I-VI, Dâru’ş-Şurûk, Kahire, 1990, IV, 2213.

⁷⁴ Râzî, a.g.e., XXIV, 255.

⁷⁵ Maide, 5/44.

⁷⁶ Elmalılı, a.g.e., III, 249.

Şimdi peygamberlerin ve büyük âlimlerin kendisiyle hükmettikleri ve Kur'an'ın da bize bildirmiş olduğu Tevrat'taki hükümlere bir göz atalım. Konuya şu ayetle başlamak yerinde olacaktır: *“Tevrat'ın indirilmesinden önce İsrail'in kendisine haram kıldıkları dışında yiyeceğin her türlü İsrailoğullarına helal idi.”*⁷⁷

Ayette geçen İsrail'den kasıt, Yakup (a.s)'dur. Hz. Yakup kendisine devenin etini ve sütünü haram kılmıştı. Söylenene göre Yakup (a.s)'ta siyatik hastalığı vardı. Hastalığı şifa bulursa en sevdiği yemeği kendisine haram kılacağını söyledi. Daha sonra devenin etini ve sütünü kendisine haram kıldı.⁷⁸

Ayetten anlaşıldığı üzere Yahudilere önceleri Hz. Yakup'un kendisine haram kıldığı deve eti ve sütü dâhil her şey helaldi. Daha sonra Yahudilere bazı şeyler haram kılınmıştır: *“Yahudilerin zulmü ve Allah yolundan birçok kimseyi alıkoymaları sebebiyle, onlara helal kılınan temiz ve güzel şeyleri haram kıldık. Yasaklandığı halde faiz, almaları ve batıl yollardan insanların mallarını yemeleri sebebiyle de haram kıldık ve kâfirler için acıklı bir azap hazırladık.”*⁷⁹

Yahudiler, tarihleri boyunca kendilerini uyaran peygamberlerin devamlı gelmesine ve onlara Tevrat, Zebur ve İncil verilmesine rağmen hem Allah yolundan uzaklaşmışlar hem de Allah yolunda olanlara engel olmuşlardır.

*“Kitap ehlinden bir grup, ‘Müminlere indirilene günün başlangıcında inanın, sonunda da inkâr edin. Belki onlar (size bakarak) dönerler’ dedi”*⁸⁰ ayeti, Yahudilerin Peygamberimiz döneminde müminleri hakikatten uzaklaştırmak için kurdukları tuzaklardan birine örnektir. Onların çağımızda kurdukları, insanları hak yoldan uzaklaştırma tuzaklarından birisi, hayat ve yönetim sistemini Allah'ı inkâra dayandıran komünizm gibi beşeri sistemleri kurmuş olmalarıdır.⁸¹

Kur'an bize Yahudilerin yaptıkları zulümlerden dolayı kendilerine yasaklanan yiyeceklerin listesini şu şekilde haber vermektedir: *“Yahudilere bütün tırnaklı hayvanları haram kıldık. Sığır ve koyunun sırtları, karınları ve kemiklerine yapışan*

⁷⁷ Al-i İmran, 3/93.

⁷⁸ Zemahşerî, a.g.e., I, 377.

⁷⁹ Nisa, 4/160-161.

⁸⁰ Al-i İmran, 3/72.

⁸¹ Ebu'l-A'lâ, el-Mevdudi, (ö. 1979), *Tefhimu'l-Kur'ân Kur'ân'ın Anlamı ve Tefsiri*, I-VII, (trc. Muhammed Han Kayanî ve dğr.), İnsan Yayınları, İstanbul, 1997, I, 432.

yağları hariç iç yağınını da haram kıldık. Bunu azgınlıkları sebebiyle onlara ceza kıldık. Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz.”⁸²

Ayette geçen zufur, tırnak demektir. Arapçada hayvanların tırnaklarına çeşitlerine göre farklı isimler verilmiştir. At ve katır gibi hayvanların tırnaklarına “hafır”; sığır, davar ve ceylan gibi çatal tırnaklı hayvanlarınkine “zılf”; deveninkine “huff”; canavarların pençesine ve yırtıcı kuşların çengellerine “mihleb” ve diğerlerine “zufur” denilmiştir. Yüce Allah onlara sığır ve koyun harici bütün hayvanları haram kılmıştır. Sığır ve koyundan ise sırtlarının veya bağırsaklarının taşımış olduğu yağlar yahut bir kemiğe karışmış olan yağlar hariç diğer yağları haram kılmıştır.⁸³ Bu haramlar sadece Yahudilere hastır. Bu da onların inatlarından dolayı onlara verilmiş bir cezadır.⁸⁴

Tevrat’ta bu konu hakkında şu bilgiler bulunmaktadır: “Ve Rab Musa’ya söyleyip dedi: İsrailoğullarına söyleyip de: Hiçbir yağ, öküz yahut koyun yahut keçi yağı yemeyeceksiniz. Ve kendiliğinden ölen yahut parçalanmış olan hayvanın yağı başka her iş için kullanılabilir; fakat onu hiç yemeyeceksiniz. Çünkü ateşle yapılan takdime olarak Rabb’e arz edilmekte olan hayvanlardan birinin yağını kim yerse, ondan yiyen halkımın arasından atılacaktır.”⁸⁵

Allah Teâlâ’nın Kur’an’da Tevrat’ın şeriatinden bize bildirdiklerinden biri de şudur: “*Tevrat’ta onlara cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve yaralara kısas yazdık. Kim affederse bu günahlarına kefarete olur. Kim Allah’ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir.*”⁸⁶

Bu husus Tevrat’ta şöyle yer almaktadır: “İki kişi kavgaya ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı miktarda para cezasına çarptırılacaktır. Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak, yanığa karşılık yanık, yaraya karşılık yara, bereye karşılık bere ödenecektir.”⁸⁷

⁸² Enam, 6/146.

⁸³ Elmalılı, a.g.e., III, 533-535.

⁸⁴ Muhammed, Esed, (ö.1992), *Kur’ân Mesajı Meal-Tefsir*, (trc. Cahit Koytak-Ahmet Ertürk), İşaret Yayınları, İstanbul, 1997, 555.

⁸⁵ Levililer, 7/22-25.

⁸⁶ Maide, 5/45.

⁸⁷ Çıkış, 21/22-25.

2.1.2. ZEBUR

Zebur, Hz. Davud'a indirilen Kutsal Kitaptır. Kur'an Zebur'dan şöyle bahsetmektedir: “*Rabbin, göklerde ve yerde olan herkesi en iyi bilendir. Gerçekten biz, peygamberlerin kimini kiminden üstün kıldık. Davud'a da Zebur'u verdik.*”⁸⁸

Zebur'un çoğulu zubur'dur ve yazılmış şey manasına gelmektedir.⁸⁹

Zebur, yüz elli bölümden oluşmaktadır. Zebur'da helal ve haram gibi hükümler yoktur. Orada hikmetten ve nasihatten bahsedilir.⁹⁰ Zebur'da bir takım ilahi münecaat ve yalvarışlar da vardır. Bunlar daha ziyade itikat ile ilgilidir. Zebur, bu günkü haliyle Ahd-i Atik'in sonuna ilave edilmiş bulunmaktadır.⁹¹

2.1.3. İNCİL

2.1.3.1. İncil Kelimesinin Aslı

Zemahşerî, İncil kelimesinin Arapça olmadığını söyler. İncil'in Arapça olduğunu söyleyenler onun ef'il vezninden olduğunu söylerler. Ef'il vezninden türeyen İncil'in aslı “necl” dir. Necl ise yerden çıkan suya denir. Ayrıca çocuk ve nesil anlamları vardır.⁹² Bir görüşe göre İncil Yunanca bir kelimedir. Manası yeni öğreti ya da yeni müjdedir. Ahd-i Cedid diye de isimlendirilmiştir.⁹³

İncil kelimesi iyi haber anlamına da gelir. Yunanca “Evangelion” olup Latinceye “Evangelium”, Fransızcaya “Evangile” olarak geçmiştir. İngilizcedeki karşılığı ise eski İngilizce “Godspel” kelimesinden gelen “Gospel”dir. Euaggelion kelimesinin ya doğrudan veya Habeşçe şekli olan Wangel kanalıyla Arapçaya İncil

⁸⁸ İsra, 17/55.

⁸⁹ Nâsiruddîn Ebû Sa'îd Abdullah Ebû Ömer b. Muhammed eş-Şîrâzî, Kâdî Beydâvî, (ö.685/1286), *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*, I-V, (tah. Abdülkadir İrfan el-'Aşşâ Hassûne), Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1996, II, 280.

⁹⁰ Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed el-Ensârî, el-Kûrtubî, (ö.671/1272), *el-Câmi'u li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, I-XX, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2000, X, 181.

⁹¹ Ülkü, a.g.e., 142.

⁹² İbn Atiye, a.g.e., I, 398.

⁹³ Zuhaylî, a.g.e., II, 144.

şeklinde geçtiği ileri sürülmektedir. Bu görüş sahiplerine göre İncil'in Arapça neci kökünden türediği yolundaki görüşler de temelsizdir.⁹⁴

İncil kelimesini Ahd-i Cedid külliyatı içerisinde Hristiyanî anlamda ilk defa Pavlus, İsa tarafından öğretilen yeni doktrin anlamında kullanmıştır. Pavlus, Hristiyan doktrinini kendi anladığı şekilde yaymış ve bu yorumu “benim İncil'im veya müjdelediğim İncil” şeklinde tanımlamıştır.⁹⁵

2.1.3.2. İncil'in İndirilmesi ve Yazılması

İncil, semavi kitapların üçüncüsüdür. Hz. İsa'ya indirilmiştir. Kur'an'ı Kerim İncil'in Hz. İsa'ya indirildiğini açıkça beyan etmektedir: “*Kendinden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak peygamberlerin izleri üzerine Meryem oğlu İsa'yı arkalarından gönderdik ve ona içinde doğruya rehberlik ve nur bulunmak, önündeki Tevrat'ı tasdik etmek, sakınanlara bir hidayet ve öğüt olmak üzere İncil'i verdik.*”⁹⁶

Hz. İsa İbranicenin bir lehçesi olan “Samar”, “Tîyn” veya Süryanice konuştuğu için İncil bu lisan üzerine nazil olmuştur. Günümüzde bu lisan üzerine yazılmış bir İncil elde mevcut değildir.⁹⁷

Hz. İsa İncil'i yazmamıştır. Sadece tebliğ etmiş ve onu tebliğ etmelerini havarilerinden istemiştir. İncil yazılmadan önce şifahen nakledilmiştir. Hz. İsa'nın semaya çıkışından sonraki kırk yıl boyunca şifahi rivayet ve gelenek teşekkül etmiş; bunlar vaaz, ibadet, ilmihal ve diğer yollarla korunup nakledilmiştir. Muhtemelen bu rivayet ve geleneklerin bir kısmı bu dönemde yazıya aktarılmıştır. İncil yazarları da bu verilerden hareketle İncillerini yazmışlardır. Ancak bunlar İncillerini kaleme alırken şifahi rivayetlerden kendilerine ulaşanlarla yetinmemişler, kendi bakış açlarına göre hitap ettikleri cemaatlerin problemlerini de göz önünde bulundurmuşlardır.⁹⁸ Elimizde bulunan bu İncillerin yazarlarına kadar ulaşan muttasıl senetleri de yoktur.⁹⁹

⁹⁴ Ömer Faruk Harman, “İncil”, *DİA*, XXII, İstanbul, 2000, 270.

⁹⁵ Harman, a.m., 270-271.

⁹⁶ Maide, 5/46.

⁹⁷ Ülkü, a.g.e., 143.

⁹⁸ Harman, “İncil”, 271.

⁹⁹ Zuhaylî, a.g.e., II, 144.

Hristiyanlık İncil adı verilen çok sayıdaki kitap arasından sadece dördünü muteber addederek ilham edilmiş kitaplar listesine dâhil etmiş, diğerlerini ise apokrif¹⁰⁰ sayarak reddetmiştir. Kilise, bu dört İncilin Matta, Markos, Luka ve Yuhanna tarafından yazıldığını kabul etmektedir. Bu ise tartışmalı bir konudur.¹⁰¹

2.1.3.3. Kilise Tarafından Kabul Edilen İnciller

Kilise tarafından kabul edilen İnciller şunlardır:

1. Matta İncili:

Kanonik İnciller¹⁰² arasında ilk sırada yer alır. Yazarının Matta olduğu kabul edilir. Matta, on iki havariden biridir. Bu İncili Filistin’de Süryanice olarak yazmıştır.¹⁰³ Matta İncilinin Grekçe yazıldığı da söylenmiştir. İncillerin bilimsel tenkidi çalışmalarına göre Matta, Grekçe Matta İncilinin yazarı değildir. İsa’nın sözlerini Hz. İsa’nın konuşma dili olan Arami dilinde yazmıştır. Havarî Matta’ya ait olan bu metin daha sonra Yunancaya çevrilmiştir. Buna yapılan ilavelerle bu günkü Matta İncili ortaya çıkmıştır.¹⁰⁴

2. Markos İncili:

Papias ve Renaus’un tanıklıklarına göre bu İncilin yazarı Kudüslü Markos’tur. Diğer bir adı Yuhanna olan Markos, Hristiyanlık geleneğine göre Petrus’un şakirdi ve tercümanı, Barnabas’ın yeğenidir.¹⁰⁵

¹⁰⁰ Apokrif, doğruluğuna güvenilmez söz veya yazı demektir. Hristiyanlar, İnciller arasından sadece dört tanesini kabul etmiş, bunlar haricindekileri de sahte kabul etmiştir. Bu yüzden Hristiyanlar kabul etmedikleri kitaplara, düzmece ve ilham edilmemiş manasında apokrif demişlerdir. Bkz. Parlatur, İsmail ve dğr., *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1998, I, 120.; Şaban, Kuzgun, *Dört İncil Yazılması Derlenmesi Muhtevası Farklılıkları ve Çelişkileri*, Ertem Matba, Ankara, 1996, 71; Mehmet U., Sakioğlu, *İncil’i Kim Yazdı*, Ozan Yayıncılık, İstanbul, 2002, 42.

¹⁰¹ Harman, “İncil”, 272.

¹⁰² Kitab-ı Mukaddes’in kilise çevrelerindeki bir diğer teknik adı da “Kanon”dur ve kanon kilise geleneğinde, Tanrı tarafından ilham edildiğine inanılan ve kilisenin tarihsel ve teolajik açıdan otantik, gerçek ve geçerli addettiği ve bu çerçevede inanç dogma üretilmesi için kutsadığı kaynak kitaplar listesidir. Bkz. Sakioğlu, a.g.e., 40; Harman, “İncil”, 271.; Zeki, Özcan, *Teolojik Hermenötik*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998, 89-92.

¹⁰³ Ebu’l-Fadl Mahmud, el-Âlûsî, (ö. 1270/1853), *Râhu’l-Meânî fî Tefsîri’l-Kur’ânî’l-‘Azîm ve’s-Seb’i’l-Mesânî*, Dâru’l-Fikr, Beyrut, 1987, II, 86.

¹⁰⁴ Harman, “İncil”, 271.

¹⁰⁵ Harman, “İncil”, 272.

3. Luka İncili:

M. S. II. yy.'dan itibaren Hristiyan geleneği bu İncilin Pavlus'un hekim Luka diye adlandırdığı kişi tarafından yazıldığı kabul edilmektedir.¹⁰⁶

4. Yuhanna İncili:

Yazarıyla ilgili olarak bu İncil'de bilgi bulunmamaktadır. M. S. II. yy.'dan itibaren kilise, yazarını Yuhanna diye adlandırmakta, kendisi on iki havariden biri kabul edilmektedir. Ona nisbet edilen İncil sinoptik¹⁰⁷ adı verilen diğer İncillerden farklıdır. Bu İncil'de Hz. İsa, Nasaralı bir peygamberden ziyade insan şekline girmiş bir ilah olarak takdim edilmektedir.¹⁰⁸ Dikkat eden kişi, Yuhanna İncili'nin ne Allah'ın keliması ne de Hz. İsa'nın keliması olmadığını bilir. Bu kitapta Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği, defnedildiği, kabrinden semaya yükseldiği anlatılmaktadır.¹⁰⁹

2.1.4. KUR'ÂN-I KERİM

2.1.4.1. Kur'an Kelimesinin Aslı

Kur'an kelimesinin aslının hemzeli ve hemzesiz olduğu konusunda ihtilaf vardır.¹¹⁰

Hemzesiz olduğunu söyleyenlerin görüşleri şu şekildedir:

1. Kur'an kelimesi “قرينة” “karine” kelimesinin cemisi olan “قرائن” “Karâin” kelimesinden türemiştir.

2. Kur'an kelimesi lafzı mürteceldir, hiçbir kelimedenden türememiştir.

3. Kur'an kelimesi, bir şeyi bir şeye yaklaştırmak anlamına gelen “قرن” “karane” fiilinden türemiştir.

Hemzeli olduğunu söyleyenlerin görüşleri şu şekildedir:

¹⁰⁶ Harman, “İncil”, 272.

¹⁰⁷ Matta İncil'i, Markos İncil'i ve Luka İncil'inde, birbirine benzer hikâyeler vardır ve bu hikâyeler bir masa üzerinde yan yana okunabilirler. İçerindeki hikâyelerin çoğunun bir birleriyle aynı içerikli paralel oluşundan dolayı bu üç İncil “Sinoptik” yani bir arada okunabilen “paralel” İnciller olarak adlandırılmışlardır. Sakioğlu, a.g.e., 268.

¹⁰⁸ Harman, “İncil”, 272.

¹⁰⁹ Âlûsî, a.g.e., II, 86.

¹¹⁰ Celaleddin Abdurrahman b. Ebû Bekr, es-Suyûtî, (ö. 911/1506), *el-İtkân fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*, I-II, Dâru Kahraman, İstanbul, 1978, I, 67-68; Muhammed Abdulazîm, ez-Zerkânî, (ö. 1948), *Menâhilü'l-İrfân fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*, I-II, Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-'Arabî, Kahire, ts., I, 7-8; İsmail, Cerrahoğlu, *Tefsir Usûlü*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1993, 32-33.

1. Kur'an kelimesi, “فعلان” “fu'lân” vezninde “القرء” “el-kar'u” kelimesinden türemiştir.

2. Kur'an kelimesi, “غفران” “ğufuran” vezninde, okumak anlamına gelen “قرأ” “karae” fiilinden türemiştir. İslam âlimlerince en makbul olan görüş budur.

Burada Kur'an'ın en çok kabul gören bir tarifini vermemiz uygun olacaktır:

“Kur'an, Hz. Muhammed'e Allah tarafından indirilen, sayfalarda yazılmış, tevâtürle nakledilmiş, okunuşuyla ibadet edilen mucizevî bir kelimadır.”¹¹¹

2.1.4.2. Kur'an'ın Yazılışı

Kur'an'ı Kerim, Tevrat gibi bir defada değil, Allah tarafından elçisi Hz. Muhammed'e yirmi üç yıllık peygamberliği süresince parça parça nazil olmuştur. Ayetler nazil oldukça bunlar vahiy kâtiplerine yazdırılmış ve diğer sahabeler de bunları ezberlemişlerdir. Ayrıca her ramazan ayında nazil olan ayetlerin tamamı Rasulullah tarafından Cebrail'e okunarak pekiştirilmiştir.¹¹²

Rasulullah hayatta iken Kur'an'ın tamamı günümüzdeki şekliyle bir araya getirilmiş değildi. Rasulullah'ın vefatı üzerine ilk halife Hz. Ebu Bekir, sahabe tarafından ezberlenmiş olan ve vahiy kâtiplerince de yazılmış olan Kur'an ayetlerinden bazılarının zaman içinde kaybolma endişesine karşı, bu yazılı metinleri bir araya toplayıp mushaf haline getirmiştir. Bu iş için de sahabeden bu işe en ehil olan Zeyd b. Sabit'i görevlendirmiştir. Zeyd b. Sabit bu işi yaparken öyle titiz davranmıştır ki, her ayet için yazılı olma şartını koymuş, yazılı metnin iki şahit tarafından Rasulullah'dan yazıldığıнын doğrulanmasını ve ayeti getiren kişinin o ayeti ezbere bilmesini istemiştir. Bu usulle bir araya getirilen ayetlerden oluşan mushafa, sahabeden hiç kimsenin itirazı olmamıştır. İslam coğrafyasının gelişmesi ve Arap olmayan unsurların Müslüman olmaya başlaması sonrasında yeni bölgelere Kur'an metninin gönderilmesi ihtiyacı ortaya çıkınca, üçüncü halife Hz. Osman döneminde Kur'an yeniden yine Zeyd b. Sabit başkanlığında bir heyet kurularak çoğaltılmış ve

¹¹¹ Zerkânî, a.g.e., I, 12.

¹¹² Bkz. Abdülbaki, Turan, “Arza”, *DİA*, III, İstanbul, 1991, 446-447.

bu bölgelere gönderilmiştir. Elimizde mevcut olan Kur'an bu şekilde bize sağlam olarak ulaşmıştır.¹¹³

2.2. SEMAVİ KİTAPLARIN BİR BİRİNİ TASDİK ETMESİ

Allah katından bir peygamber vasıtasıyla insanlara gönderilen ilahi kitaplar tek bir dönemde değil, farklı farklı dönemlerde gönderilmiştir. Allah katından ilk inen yüce kitap Hz. Musa'ya verilen Tevrat'tır. Daha sonra Hz. Davud'a Zebur verilmiştir. Bu gün Zebur ayrı bir kitap olarak değil, Ahd-i Atik'in içinde bir bölüm olarak bulunmaktadır. Zebur'dan sonra Hz. İsa'ya İncil verilmiştir. İlahi kitaplar silsilesinin en sonuncusunu ise Hz. Muhammed'e verilen Kur'an'ı Kerim oluşturmaktadır.

Kutsal Kitaplar ve Kutsal Kitapların kendilerine indirildiği peygamberler, kendilerinden önceki kitapları ve peygamberleri doğrulamış ve kendilerinden sonraki kitapları ve peygamberleri müjdelemiştir. Bu yüzden müjdeleme, önceden gelen kitap ve peygamberler için, tasdik ise sonradan gelen kitap ve peygamberler için kullanılmıştır. Kur'an'ı Kerim de bize bu Kutsal Kitapların ve peygamberlerin bir birlerini tasdik ettiğini ve müjdelediğini haber vermektedir.

2.2.1. TEVRAT'IN KENDİNDEN SONRAKİLERİ MÜJDELEMESİ

Kur'an-ı Kerim açıkça bize Tevrat'ın kendinden sonra gelecek olan kitapları müjdelediğini belirtmez. Bu husus, İslami kaynaklardan öğrendiğimize göre Tevrat'ın kendi ayetlerinde var olan bir gerçektir. Âlûsî'nin belirttiğine göre Tevrat'ın beşinci kitabının yirminci faslında şöyle bir bilgi yer almaktadır: "Allah Sina dağında başladı, Sair dağında tecelli etti, Faran dağlarında zuhur etti. Onunla beraber sağında temiz bir cemaat vardır." Burada Sina dağından maksat Hz.

¹¹³ Suyûtî, a.g.e., I, 76 vd.; Zerkânî, a.g.e., I, 331 vd.; Cerrahoğlu, a.g.e., 62-88; Osman, Keskiöğlu, *Nuzulünden Günümüze Kur'an'ı Kerim Bilgileri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1987, 85-101.

Musa'ya Tevrat'ın verilmesi, Sair dağından maksat Hz. İsa'ya İncil'in verilmesi, Faran dağlarından maksat da Hz. Muhammed'e Kur'an'ın verilmesidir.¹¹⁴

Yine Âlûsî'nin aktardığına göre Tevrat'ın beşinci kitabının on birinci faslında Peygamberimiz şöyle müjdelanmaktadır:

“Ey Musa! İsrailoğullarına kardeşlerinden senin gibi bir nebi göndereceğim. Kalamımı onun ağzıyla aktaracağım. Onlara emrettiğim şeyleri söyleyecek. Benim isimle konuşan bu peygamberi kabul etmeyenden ve onun kabilesinden intikam alacağım.”¹¹⁵

2.2.2. İNCİL'İN TEVRAT'I TASDİKİ VE HZ. MUHAMMED'İN GELECEĞİNİ HABER VERMESİ

İncil, Hz. Musa'nın peygamberliğinden bir süre sonra Hz. İsa'ya verilmiştir. Hz. İsa İncil'i insanlara tebliğ ederek peygamberlik görevini yapmış ve kendinden önce peygamber olarak gönderilen ve Hz. Musa'ya verilen Tevrat'ı tasdik etmiştir.

Daha Hz. İsa doğmadan ona Allah katından hikmetin, Tevrat'ın ve İncil'in öğretileceği annesi Hz. Meryem'e müjdelanmıştır. Hz. İsa birçok mucize ile birlikte doğmuştur. Hz. Meryem bakire bir kız iken kendisine Hz. İsa müjdelanmıştır. Hz. İsa müjdelendiği zaman Hz. Meryem bunu çok şaşkın bir şekilde karşılamıştı. Bakire bir kız olmanın verdiği edeple ve kendisinde bulunan üstün hayâ duygusuyla rabbine yönelerek şöyle dedi: “*Rabbim! Bana hiçbir insan dokunmamışken nasıl çocuğum olur?*”¹¹⁶

Allah, Meryem'e şöyle cevap verdi: “*İşte böyle. Allah dilediğini yaratır. Bir şeyin olmasını istediğinde sadece ol der ve o şey olur.*”¹¹⁷

Bu mucizelerle beraber Kur'an bize Hz. İsa'nın birçok özelliğini de saymaktadır. Bu özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz:¹¹⁸

- 1- Dünya ve ahirette şeref sahibi olacak ve Allah'ın yakın kullarından olacak.
- 2- İnsanlarla beşikte iken de yetişkin iken de konuşacak.

¹¹⁴ Âlûsî, a.g.e., XIV, 86.

¹¹⁵ Âlûsî, a.e., XIV, 86.

¹¹⁶ Al-i İmran, 3/47.

¹¹⁷ Al-i İmran, 3/47.

¹¹⁸ Al-i İmran, 3/45-49.

- 3- Salih kimselerden olacak.
- 4- Allah onu İsrailoğullarına elçi yapacak.
- 5- Kendisine vahiy, hikmet ve Tevrat öğretilecek.

Tevrat ve İncil, Hz. İsa'nın uygulaması gereken iki kitaptır. Çünkü Allah'ın kendisine öğrettiği iki kitap da tebliğ ettiği dinin esaslarını oluşturmaktadır. İncil, Tevrat'ın ruhunu tamamlamak ve İsrailoğullarının kalbinde sönmüş olan din ruhunu canlandırmak için inmiştir. İncil, din ruhunu yenilemek ve canlandırmak için bir nefestir. Yine o naslarla insanların kalbini Allah'a ulaştıran bir terbiyedir.¹¹⁹

Hz. İsa'nın bu özellikleriyle beraber onun peygamberliğini ispatlayan mucizeleri de vardır. Bunların başında şu ayette anlatılan hususlar yer alır: *“Gerçek şu, ben size Rabbinizden bir ayetle geldim. Ben size çamurdan kuş biçiminde bir şey oluşturur, içine üfürürüm, o da hemencecik Allah'ın izniyle kuş oluverir. Ve Allah'ın izniyle doğuştan kör olanı, alaca hastalığına tutulmuş iyileştirir ve ölüyü diriltirim. Yediklerinizi ve biriktirdiklerinizi size haber veririm. Şüphesiz, eğer inanmışsanız bunda sizin için kesin bir ayet vardır.”*¹²⁰

Kur'an'da Hz. İsa'nın mucizeleri anlatıldıktan sonra söz önemli bir noktaya getirilmektedir. Bu nokta, onun üstün özellikler taşımasının ve mucizeler göstermesinin asıl amacını ortaya koymaktadır. Hz. İsa kendisinin başlı başına risalet getirmiş bir peygamber olduğunu iddia etmemektedir. Aksine o kendinden önce Hz. Musa'nın getirdiği Tevrat'ı tasdik etmek ve İsrailoğullarına yasak edilen bazı şeyleri helal kılmak için geldiğini söylemektedir.¹²¹

Hz. İsa'nın Tevrat'ı tasdiki onun peygamber olduğuna işaret eden bir delildir. Çünkü o bu kadar mucizeden sonra yeni bir din ortaya koyabilirdi. Hâlbuki o kendinden önce gelenleri tasdik etti.¹²² Hz. İsa yeni bir şariat getirmediği gibi Tevrat'ın tümünü de nesh etmemiştir. Tam aksine onun hükümlerini uygulayarak onu tasdik etmiştir. Sadece Tevrat'ın bazı hükümlerini nesh etmiştir. Hz. İsa İsrailoğullarına Tevrat'ta haram olanların bazılarını helal kılmıştır. Hz. İsa'nın helal kıldığı hükümler, İsrailoğullarının zulümlerinden ve çok soru sormalarından dolayı Allah'ın kendilerine haram kıldıklarından bazılarıdır.¹²³

¹¹⁹ Kutub, a.g.e., I, 399.

¹²⁰ Al-i İmran, 3/49.

¹²¹ Al-i İmran, 3/50.

¹²² Mevdudi, a.g.e., I, 259.

¹²³ Muhammed Reşîd, Rızâ, (ö. 1935), *Tefsîru'l-Menâr*, I-XII, Dâru'l-Fikr, ts., III, 312.

Hız. İsa'nın bu kadar mucize göstermesinin ve kendinden önce gelen Tevrat'ı doğrulamasının temel amacı tevhid inancını insanlara yaymak ve yalnızca Allah'a kulluk edileceğini göstermektir:

*“Gerçekten Allah, benim de Rabbin, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse O'na ibadet edin. Dosdoğru olan yol işte budur.”*¹²⁴

Bu sözleri ile Hız. İsa, İsrailoğullarına bütün dinlerin aslı olan tevhide inanmalarını emretmektedir. Daha sonra da onlara emredildikleri şeyleri yerine getirme ile itaate ve nehy edildikleri şeyleri terke çağırılmaktadır.¹²⁵

Hız. İsa Tevrat'ı tasdik etmek için gönderilmekle birlikte, Hız. Musa'dan sonra İsrailoğullarının ihtilaf ettiği konuları açıklamak için de gönderilmiştir.¹²⁶ Ayrıca Hız. İsa Tevrat'ı tasdik ederek İsrailoğullarına yöneldiği gibi kendinden sonra gelecek olan peygamberi müjdeleyerek bütün insanlığa yönelmiştir:

*“Bir zamanlar Meryem oğlu İsa da: ‘Ey İsrailoğulları, ben size gönderilmiş Allah elçisiyim. Benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi müjdeleyici olarak geldim’ demişti.”*¹²⁷

Hız. İsa'nın Tevrat'ı tasdik ettiğini belirttikten sonra Ahmed ismindeki kendinden sonra gelecek olan peygamberi müjdelemesi bize, peygamberlerin aynı hakikati anlatmak için tek bir yoldan gittiklerine işaret etmektedir.

2.2.3. KUR'AN'IN KENDİNDEN ÖNCE GELEN SEMAVİ KİTAPLARI TASDİK ETMESİ

Allah'ın insanlık tarihi boyunca müjdeleyici, uyarıcı ve ihtilafa düşülen konularda açıklayıcı olsun diye gönderdiği kitapların en sonuncusu Kur'an'ı Kerim'dir.

Kur'an, kendinden önce gelen semavi kitapların tümünü tasdik etmektedir. Çünkü bütün ilahi dinlerin ve bütün semavi kitapların esası birdir.¹²⁸

¹²⁴ Al-i İmran, 3/51.

¹²⁵ Ahmed Mustafa, Merâğî, (ö. 1945), *Tefsîru'l-Merâğî*, I-X, Dâru'l-Fikr, Beyrut, ts., I, 165.

¹²⁶ Zuhurf, 43/63.

¹²⁷ Saff, 61/6.

¹²⁸ Kutub, a.g.e., I, 93.

Kur'an'ı Kerim bazı ayetlerinde semavi kitapların hepsini tasdik ettiğini açıklamaktadır:

*“De ki: ‘Cibril’e kim düşman ise iyi bilsin ki, gerçekten o kitabı (Kur’an’ı) Allah’ın izniyle kendinden öncekileri doğrulayıcı, müminler için hidayet ve müjde verici olarak senin kalbine indiren O’dur.’ ”*¹²⁹

*“O sana Kitap’ı hak ve önceki kitapları tasdik edici olarak indirdi.”*¹³⁰

*“Bu Kur’an Ümmü’l-Kurâ ve çevresindekileri uyarmak için sana indirdiğimiz ve kendinden öncekileri doğrulayıcı mübarek bir kitaptır.”*¹³¹

Bazı ayetlerde de sadece Tevrat’ı tasdik ettiğini açıklamaktadır:

*“Elinizdeki (Tevrat’ı) tasdik edici olarak indirdiğime (Kur’an’a) iman edin!”*¹³²

*“Onlara ‘Allah’ın indirdiklerine iman edin’ denildiğinde, ‘Biz, bize indirilene iman ederiz’ derler ve ondan başkasını inkâr ederler. Oysa o (Kur’an), kendi ellerinde bulunan Tevrat’ı doğrulayıcı olarak gelmiş hak kitaptır.”*¹³³

*“Bundan önce de, bir rehber ve bir rahmet olarak Musa’nın kitabı vardı. Bu da, zulmedenleri uyarmak ve iyilik eden müminleri müjdelemek üzere indirilmiş, onu (Tevrat’ı) doğrulayan Arapça bir kitaptır.”*¹³⁴

Bazı ayetlerde ise Kur’an’ın önceki kitapları tasdikine vurgu yaparak ehli kitabı Kur’an’a inanmaya çağırmaktadır:

*“Yanınızda olan (Tevrat)’ı doğrulayıcı olarak indirdiğime (Kur’an’a) iman edin; onu inkâr edenlerin ilki siz olmayın ve ayetlerimi az bir değer karşılığında değişmeyin. Ve yalnızca benden korkun.”*¹³⁵

*“Ey kitap verilenler, bazı yüzleri silip arkalarına döndürmeden ya da cumartesi adamlarını lanetlediğimiz gibi onları da lânetlemeden önce yanınızdakini doğrulayıcı olarak indirdiğimiz Kitab’a (Kur’an’a) inanın. Allah’ın emri mutlaka yerine gelecektir.”*¹³⁶

¹²⁹ Bakara, 2/97.

¹³⁰ Al-i İmran, 3/3.

¹³¹ En’am, 6/92.

¹³² Bakara, 2/41.

¹³³ Bakara, 2/91.

¹³⁴ Ahkaf, 46/12.

¹³⁵ Bakara, 2/41.

¹³⁶ Nisa, 4/47.

Allah'ın onları Kur'an'a inanmaya çağırması, onların içinde bulundukları yanlış durumdan kurtulmalarına yöneliktir. Çünkü Yahudiler, Tevrat'tan başkasına inanmazlar. Hâlbuki Kur'an Tevrat'ı doğrulayan hak bir kitaptır. Akli ve nakli olarak onların yanındakini doğrulayan bir kitaba iman etmemeleri şaşkınlık verici bir durumdur.¹³⁷

Kur'an, Tevrat'taki tevhit, kötülükten nehy, iyiliği emir ve bunun gibi saadete götüren her şeyi tasdik etmektedir.¹³⁸ Çünkü hem Hz. Musa hem önceki peygamberlerin hepsi insanları hakka ve hidayete çağırılmış, düştükleri dalaletten onları kurtarmaya çabalamışlardır.¹³⁹

Kur'an kendinden önceki kitaplara bir hakem, kendinde bulunan hükümlerle onlara ve onların asıllarının sıhhatine bir şahit, Allah'ın emrettiği hakikatleri ve onlardan unutulana, tahrif ve tebdil edileni açıklayıcıdır.¹⁴⁰

Kur'an, kendinden önceki kitapların doğruluğuna şahitlik yapmakla beraber, diğer ilahi kaynaklı kitaplar, vahiy unsuru olma özelliklerini kaybettiklerinden, günümüzde elde mevcut tek mucizevî Kutsal Kitap Kur'an'ı Kerim'dir. Bu yüzden Kur'an diğer semavi kitapların mihenk taşı niteliğindedir ve onların sıhhatli olup olmadığının da şahidi konumundadır. Ayrıca Kur'an, Tevrat'ta ve İncil'de sabit olan şeriatlerin ve hakikatlerin tafsilini yapmaktadır.¹⁴¹

Kur'an-ı Kerim diğer kitaplara müheymindir: “*Sana da (Ey Muhammed,) önündeki kitap(lar)ı doğrulayıcı ve ona 'bir şahid-gözetleyici' (müheymîn) olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) indirdik.*”¹⁴²

Müheymînlik, Kur'an-ı Kerim'in diğer kitaplara karşı önemli bir özelliğidir. Müheymîn, hem şahit hem de koruyup gözeten muhafız anlamına gelmektedir. Kur'an'ı Kerim ebedi olarak hakikatini koruyacak bir kitaptır. Bu yüzden de Tevrat, Zebur ve İncil'in temel esasları, gönderilme gayeleri, hakikatleri Kur'an sayesinde ilelebet bilinecektir.

Kur'an-ı Kerim ile önceden indirilmiş kitaplar arasında ortak noktalar vardır. Allah Teâlâ da bu yüzden hepsini, içinde hidayet ve nur olmakla vasıflandırmıştır.

¹³⁷ Merâğî, a.g.e., I, 169.

¹³⁸ Rızâ, a.g.e., I, 291.

¹³⁹ Merâğî, a.g.e., I, 101.

¹⁴⁰ Zuhaylî, a.g.e., III, 216.

¹⁴¹ Muhammed b. Muhammed el-‘Amâdî, Ebu’s-Su’ûd Efendi, (ö. 982/1574), *İrşâdu’l-‘Akli’s-Selîm ilâ mezâye’l-Kur’âni’l-Kerîm*, Dâru İhyâi’t-Türâsi’l-‘Arabî, Beyrut, 1990, IV, 145.

¹⁴² Maide, 5/48.

Bu kitapların birleştiği temel esaslar öncelikle itikattadır; Allah'tan başkasını ilah kabul etmemek, nübüvvete, peygamberlerin hepsine, öldükten sonra dirilmeye ve Allah'ın din gününün sahibi olduğuna inanmak gibi. Bu kitaplar namaz, oruç, zekât gibi ibadetlerin yapılmasında da ortaktır. Ayrıca bu kitaplar emanet, sadık olmak, yalan söylememek; zinanın, hırsızlığın haramlığı gibi ahlak ve fazilet esaslarında da aynı şeyleri emretmektedirler. Bu esasların hepsi Tevrat, Zebur ve İncil'de de mevcuttu. Kur'an'ın bu kitaplar üzerine şahit olmasından dolayı biz bunları bilmekteyiz. Ayrıca Kur'an önceki kitapların tahrif edildiğine de şahittir. Onların tahrif edildiğine şahitlik edip onların hakikatlerini, asıllarını korumaktadır. Bu yüzden Allah Teâlâ önceki kitapların şeriatını bize bildirmiştir. İşte bütün bunların manası, biz, Kitab-ı Mukaddes'te bulunan hükümleri Kur'an'da var olduğu haber veriliyorsa doğru sayar tasdik ederiz. Kur'an'da haber verilenlere ve Allah katında tek din olan İslam'ın temel esaslarına zıt olan hükümleri ise reddeder tahrif edilmiş sayarız.¹⁴³ Kur'an, önceki kitapları bu günkü hali ile tasdik etmemektedir. Kur'an, önceki kitapların tahrif edilmemiş halini tasdik etmektedir.¹⁴⁴

Sonuç olarak söyleyebiliriz ki, yukarıda sözünü ettiğimiz müjde ve tasdikler, peygamberlerin bazılarının bazılarını tamamladığına, bütün kitapların tek bir kaynaktan geldiğine ve hepsinin Allah'ın birliğine inanmaya, O'na ibadet etmeye; resullere, meleklerle, kitaplara ve ahiret gününe iman etmeye davetle tek bir gayeyi amaçladıklarına delildir.¹⁴⁵

¹⁴³ Râzî, a.g.e., XII, 9; Zuhaylî, a.g.e., VI, 216.

¹⁴⁴ Kur'an'ın önceki kitapların bozulmamış halini tasdik ettiğinin izahına dair bkz: Ebu'l-'Abbâs Ahmed, İbn Teymiyye, *el-Cevâbu's-Sahîh Li Men Beddele Dîne'l-Mesîh*, Daru'l Â'sime, h. 1414, II, 368-394.

¹⁴⁵ Zuhaylî, a.g.e., XIV, 171.

3. KUR'AN'A GÖRE TAHRİF

Yüce Allah'ın katından göndermiş olduğu kitapların bir biri arasındaki ilişkiyi tasdik ve müjde açısından inceledikten sonra semavi kitapların tahrifi meselesini Tevrat örneğiyle açıklamaya geçebiliriz. Kur'an'ı Kerim, semavi kitapların tahrif edildiğini bize çeşitli şekillerde bildirmektedir. Bunun için Kur'an **tahrif, tebdil, ketm, lebs ve leyy** tabirlerini kullanmaktadır.

Tahrifin çeşitlerini açıklamaya geçmeden önce şunu belirtmekte yarar var ki, biz, bu tabirleri açıklarken anlamlarını tam olarak tespit edebilmek için tefsirlere müracaat ettik. Müfessirler ayetlerde zikredilen tahrif hakkında çeşitli görüşler ileri sürmüşlerdir. Tam olarak tahriften ne kastedildiği, tahrifi kimin yaptığı ve neyin tahrif edildiği tartışma konusu olmuştur. Müfessirler öncelikle nüzul sebeplerini dikkate alarak tahriften kastın ne olduğunu belirlemeye çalışmışlardır. Nüzul sebebi, özellikle mütekaddimun müfessirler için ayetlerde geçen tahrifi kimin yaptığını ve neyi tahrif ettiğini tespit etmede ilk başvuru nokta olmuştur. Müteahhirun müfessirler ise bu konuda biraz daha farklı davranarak tahrifin nerelerde ve ne kadar olduğunu tespit için nüzul sebebini kullandığı gibi Tevrat ve İncil'i incelemeyi de uygun bulmuş ve tefsirlerinde Tevrat ve İncil'den de deliller getirmişlerdir.

Ayrıca bilmemiz gerekir ki, tahrifle ilgili ayetleri açıklarken müfessirlerin ilk amacı ayetten Allah'ın ne murat ettiğini tespit edebilmektir. Onlar için, kelimelerin Arap dilindeki manaları ve nüzul sebebi birinci kaynak olmuştur. Bunu bilmemiz, müfessirlerin neden çoğunlukla aynı örnekler etrafında durduklarını ve bizi aydınlatmak için neden Kitab-ı Mukaddes'ten örnekler vermediklerini anlamamızı sağlayacaktır. Müfessirler arasında (önceden de zikrettiğimiz gibi) genellikle son dönem müfessirleri başta olmak üzere bu konuda çeşitli araştırmalara işaret eden, kendi tespitlerini aktaran ve Kutsal Kitaptan örnekler verenler de vardır.

Kur'an'ı Kerim'e baktığımız zaman Allah Teâlâ mukaddes kitaplarda yapılan tebdil ve tağyirleri tek bir şekilde değil de birkaç şekilde ifade etmektedir. Biz bunları tahrif, tebdil, leyy, kitman ve lebs başlıkları altında inceleyebiliriz.

3.1. TAHRİF

3.1.1. TAHRİFİN MANASI

Tahrif, tağyir (bozmak) ve tebdil (değiştirmek) manasındadır. Kelimenin aslı, bir şeyi bozmak ve bir şeyden dönmek anlamına gelen inhiraf ve taharruf kalıplarından gelmektedir. Bu manada ayette "*Tekrar savaşmak için bir tarafa çekilen veya başka bir birliğe katılan müstesna...*"¹⁴⁶ buyrulmuştur. Tahrif, bir şeyi hakkından saptırmak manasına da gelir. Bu manada eğer kalemin ucu doğru değil de eğri bir şekilde kesilmişse o kaleme "tahrif edilmiş kalem" denir.¹⁴⁷

Kur'an'ı Kerim'de tahrif lafzının geçtiği dört ayet bulunmaktadır:

*"(Ey müminler!) Onların size inanacaklarını mı ümit ediyorsunuz? Hâlbuki onlardan bir fırka var ki, Allah'ın kelamını işitirler, iyice anladıktan sonra, bile bile onu tahrif ederler."*¹⁴⁸

*"Yahudilerden bir kısmı kelimeleri yerlerinden değiştirirler, dillerini eğip bükerek ve dine saldırarak 'işittik ve isyan ettik, dinle dinlemez olası ve râinâ' derler. Eğer onlar 'işittik ve itaat ettik, dinle ve bizi gözet' deselerdi şüphesiz kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu; fakat küfürleri sebebiyle Allah onları lanetlemiştir. Bu yüzden pek azı müstesna iman etmezler."*¹⁴⁹

*"Sonra sözlerini bozmaları sebebiyle onları lanetledik ve kalplerini kaskatı yaptık. Onlar kelimeleri yerlerinden değiştirirler. Uyarıldıkları şeyden pay almayı unuttular. İçlerinden pek azı hariç, onlardan daima hainlik görürsün. Yine de sen onları affet ve aldırma. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever."*¹⁵⁰

"Ey Rasül! Kalpleri iman etmediği halde ağızlarıyla "iman ettik" diyenler ve Yahudi olanlardan küfür içinde koşuşanlar seni üzmesin. Onlar durmadan yalana kulak verirler, sana gelmeyen bir kavim için dinlerler. Kelimeleri yerlerine yerleştikten sonra değiştirirler. 'Eğer size bu (değiştirdiğimiz) verilirse onu alın,

¹⁴⁶ Enfal, 8/16.

¹⁴⁷ Ebu'l-Fadl Cemâleddîn Muhammed b. Mukrem, İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, Dâru's-Sadr, Beyrut, ts, IX, 43; Râzî, a.g.e., III, 134.

¹⁴⁸ Bakara, 2/75.

¹⁴⁹ Nisa, 4/46.

¹⁵⁰ Maide, 5/13.

*eğer o verilmezse almaktan sakının’ derler. Allah kimin fitneye düşmesini isterse, sen Allah’a karşı onun lehine hiçbir şeye malik olamazsın. Onlar öyle kimselerdir ki Allah onların kalplerini temizlemek istemez. Onlar için dünyada bir rezillik vardır. Ahirette ise onlar için pek büyük bir azap vardır.”*¹⁵¹

Yukarda arz ettiğimiz ayetlerin iniş sebebi hakkında çeşitli görüşler vardır.

Bakara suresi 75. ayetin iniş sebebi hakkında ki rivayetler şunlardır:

Bu ayet, Hz. Musa'nın kendisi ile birlikte Yüce Allah'ın huzuruna çıkmak üzere seçtiği yetmiş kişi hakkında inmiştir. Bu yetmiş kişi Hz. Musa ile birlikte gidip Yüce Allah'ın kelamını, emir ve yasaklarını işittiler, sonra kavimlerine geri döndüler. Doğru olanlar işittiklerini olduğu gibi tebliğ ettiler. Onlardan bir kısmı ise, bizler Yüce Allah'ın kelamının sonunda şunu duyduk: “Eğer bu işleri yapabilirseniz yapınız, yapmazsanız da bir mahzuru yoktur” dediler.

Müfessirlerin çoğuna göre ise ayeti kerime recm ayeti ile Hz. Muhammed (s.a.)'in sıfatlarını değiştirenler hakkında inmiştir. Onlar, Hz. Muhammed (s.a.) döneminde Resulullah (s.a.)'ın kendi kitaplarındaki niteliklerini, sıfatlarını değiştirdiler ve recm ayetini tahrif ettiler.¹⁵² Tercih edilen görüş de budur.¹⁵³

Nisa suresi 46. ayetin iniş sebebi hakkında şu rivayetler vardır.

Yüce Allah'ın; *“Kendilerine Kitap’tan nasip verilenlere baksana! Sapıklığı satın alıyorlar ve sizin de yoldan çıkmanızı istiyorlar! Allah düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Gerçek bir dost olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kâfidir. Yahudilerden bir kısmı kelimeleri yerlerinden değiştirirler, dillerini eğerek, bükerek ve dine saldırarak (Peygambere karşı) ‘İşittik ve karşı geldik’, ‘dinle, dinlemez olası’, ‘râinâ’ derler. Eğer onlar ‘İşittik, itaat ettik, dinle ve bizi gözet’ deselerdi şüphesiz kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olacaktı; fakat küfürleri (gerçeği kabul etmemeleri) sebebiyle Allah onları lânetlemiştir. Artık pek az inanırlar”*¹⁵⁴ ayetleri Medinedeki Yahudiler hakkında nazil olmuştur. İbn İshak der ki: Rifaa b. Yezid b. et-Tâbut, Yahudilerin büyüklerindendi. Rasulullah (sav) ile konuştuğunda dilini eğerek bükerek ve “Seni dinleyeceğimiz şekilde bizi gözet ya Muhammed; tâ ki seni anlayabilelim” derdi. Sonra da İslam’a dil uzatır ve onu

¹⁵¹ Maide, 5/41.

¹⁵² Ebu'l-Hasen Ali b. Ahmed, el- Vahidî, *Esbâbu Nuzûli'l-Kur'ân*, Dâru'l-Hadîs, Kahire, 1998, 30.

¹⁵³ Zuhaylî, a.g.e., I, 196.

¹⁵⁴ Nisa, 4/44-46.

ayıplardı. Bunun üzerine aziz ve celil olan Allah, “*Kendilerine Kitap’tan bir pay verilenlere bakmaz mısın*” ayetini indirdi.¹⁵⁵

Maide suresi 41. ayetin iniş sebebi hakkında şu rivayetler vardır.

Ebu Hureyre, Bera b. Azib, İbn Abbas ve daha birçoklarından gelen rivayetlerin özetine göre Tevrat'ta İsrailoğullarından zina edenlere recm (taşlayarak öldürme) emredilmişti ve bunu tatbik ediyorlardı. Nihayet bir gün büyüklerinden birisi zina etmişti. Recm için toplandılar, fakat ileri gelen seçkinleri ve eşrafı onun recm edilmesini engellediler. Sonra zayıflardan birisi zina etmişti. Onu recm etmek için toplandılar. Bu defa da zayıflar topluluğu “Arkadaşınızı recm etmedikçe bunu da etmeyin, ikisini de recm edin” dediler. Bunun üzerine, “ Mesele zorlaştı, geliniz bir çaresine bakalım” dediler. Recmi bırakıp tahmime karar verdiler. Tahmimi, zina edene elyaftan örülmüş, zifte bulanmış bir kamçı ile vurup, yüzünü karalayıp, bir eşeğe ters bindirip dolaştırarak teşhir ederlerdi. Peygamberimiz Medine'ye teşrif edinceye kadar böyle yapıyorlardı. Bera b. Azib (r.a.)’den rivayet edildiği üzere bir gün Resulullah Medine'de böyle bir Yahudinin dolaştırıldığına bizzat rastlamış, âlimlerinden birini çağırmış, “Sizde zina eden kimsenin cezası böyle midir?” diye sormuş, o da “evet” demişti. “Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah için söyle, kitabınızda zina edenin cezasını böyle mi buluyorsunuz?” deyince, “Böyle yemin vermeseydin söylemezdim, doğrusu recimdir” demiş ve kıssayı nakletmiştir. Sonra Yahudilerin ileri gelenlerinden Yüsre adında bir kadın Hayber'in ileri gelenlerinden bir Yahudi ile zina yapınca, “Sorunuz bakalım zina hakkında ona indirilen hüküm nedir? Korkarız ki bizi rüsvay eder, şayet celd (deynek vurma cezası) derse tutunuz, recm (taşlamayla öldürme cezası) derse sakınınız” diyerek Kureyzaoğullarından bir gurubu Resulullah'a göndiler, Ebu Hureyre (r.a.)'nin rivayetine göre: “Şu adam ihsanından sonra namuslu bir kadın ile zina etti, seni hakem yapıyoruz, hüküm ver” dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz Yahudilerin dersanelerine gitti, “Ey Yahudi toplumu, bana en bilgininizi çıkarınız” buyurdu. Onlar da Abdullah b. Suriya'yı çıkardılar. Kureyzaoğullarından bazılarının rivayetine göre o gün İbn Suriya ile beraber Ebu Yasir b. Ahtab'ı ve Vehb b. Yehuda'yı da çıkarmışlar ve “İşte bunlar bizim âlimlerimiz” demişler. Resulullah biraz konuşmuş, nihayet “Kalanlar içinde Tevrat'ı en iyi bilen budur” diye İbnü Suriya'yı göstermişlerdir ki, henüz genç ve

¹⁵⁵ Zuhaylî, a.g.e., V, 95.

yaşça diğerlerinden küçük ve tek gözlü idi. Resulullah onunla başbaşa kalınca meseleyi ona açtı: “Ey İbn Suriya Allah'a ve Allah'ın İsrailoğullarına olan nimetlerine ant vererek söylüyorum. Namuslu hayatından sonra zina eden kimse hakkında Allah'ın Tevrat'ta recm ile hükmettiğini bilmiyor musun?” buyurdu, O da: “Allah için evet, ey Kasım'ın babası! Bunlar senin Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu kesin bir şekilde bilirler fakat haset ediyorlar” dedi. Rasulullah da oradan çıktı, hükmünü verdi, zina eden erkek ve zina eden kadının ikisinin de recmini emretti. Beni Osman b. Galip b. Neccar mescidinin kapısı önünde recmedildiler. Fakat İbn Suriya böyle dediği halde, sonradan düşük karakterli Yahudilerin saldırısıyla inkâr etti. Bunun üzerine bu ayet inmiştir.

İkrime ve Katâde ve daha bazılarının rivayetine göre ayet şu sebepten dolayı inmiştir: Beni Nadir Yahudileri Beni Kureyza'dan daha haysiyetli ve şerefli idi. Bunun için Beni Kureyza'dan biri Beni Nadir'den birini öldürürse öldürülür; fakat Beni Kureyza'dan birini öldürürse yüz vesak hurma diyet alınırdı. İbn Zeyd'in rivayetine göre Huyey b. Ahtab, Nadirli için iki diyet, Kureyzalı için bir diyet verilmesine hükmederdi. Sonra Beni Nadir'den biri, Beni Kureyza'dan birini öldürdü. Bunun üzerine Beni Kureyzalılar da Peygamberimizin hükmüne müracaat ettiler.¹⁵⁶

3.1.2. SEMAVİ KİTAPLARI KİMLERİN TAHRİF ETTİĞİ

Ayetlerde geçen tahrifi kimin yaptığı konusunda öncelikli görüş Tevrat'ı tahrif edenlerin Yahudi bilginleri olduklarıdır.¹⁵⁷

Tahrif lafzıyla zikredilen ayetlerdeki “onlardan bir grup”tan kasıt hahamlardır. İbn Abbas'ta bu görüştedir.¹⁵⁸

Tahrifi bazen de halktan bazı kimseler yapıyorlardı. Bunlar hem Hz. Musa dönemindeki hem de Hz. Muhammed dönemindeki Yahudilerdir.¹⁵⁹ Hz. Muhammed dönemindeki Yahudiler, Medine ve civarında ki Yahudilerdi.¹⁶⁰

¹⁵⁶ Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer, İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, Dâru'l-Hadîs, Kahire 2002, III, 136-144; Elmalılı, a.g.e., III, 1682-1684; Celaleddin b. Kemâleddin, es-Suyûtî, (809-911), *Lübabû'n-Nukûl fî Esbâbi'n-Nuzûl*, Dâru İbn Zeydûn, Beyrut, ts., 111-112.

¹⁵⁷ Zuhaylî, a.g.e., I, 200; Ebû Cafer Muhammed ibn Cerîr, et-Teberî, *Câmiu'l-Beyan an Te'vîli Âyati'l-Kur'ân*, Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1988, I, 367.

¹⁵⁸ Âlûsî, a.g.e., I, 298.

¹⁵⁹ Râzî, a.g.e., III, 138.

3.1.3. SEMAVİ KİTAPLARDA NELERİN TAHRİF EDİLDİĞİ

Tahrif öncelikle, peygamberlerin sıfatlarında olduğu gibi Yahudilerin kelamı değiştirmeleriyle gerçekleşmiştir. Onlar, Hz. Muhammed'in beyaz ve orta boylu sıfatını esmer ve uzun boylu olarak değiştirmişlerdir. Tahriften öncelikle kastedilen onun lafızlarının değiştirilmesidir.¹⁶¹

Tahrif denilince kastedilen ikinci mana Tevrat'ın tevil edilmesidir. Yanlış yorumlarla bir kelimeyi öteye beriye çekerek, manasını haktan batıla çevirerek ve ayetlerin manaları hakkında şüpheler ortaya atarak yapılan manevi tahriftir. İster Hz. Muhammed ile alakalı olsun ister diğer hükümlerle ilgili olsun, Tevrat ayetlerinin batıl bir şekilde tevil edilmesidir.¹⁶²

Tahrif edilen Allah'ın kelamından kasıt, Yahudilerden bir grubun Tur dağında işittikleri olduğu da söylenmiştir. Tur dağında Allah'ın kelamını dinledikten sonra yetmişlerden bir gurup şöyle demişlerdi: Allah'ın en son şöyle dediğini işittik: “Bunlara güç yetirebiliyorsanız yapın. Eğer isterseniz yapmayabilirsiniz.” Buradaki tahrif, kelama eklemeler yaparak onu ziyadeleştirmektir.

Allah'ın kelamından kastın Kur'an olduğu da söylenmiştir. Çünkü Yahudilerden bir gurup Kur'an'ı dinliyordu ve onu kasti olarak tahrif ediyordu. Bunu dinde olmayan bir şeyin dine girmesi ve ahkâmında zıtlıkların meydana gelmesi için yapıyorlardı.¹⁶³

“Tahrif ediyorlar”dan kasıt, Tevrat'taki hükümlerin tahrifi olabileceği gibi Peygamberimizle diyaloglarında yaptıkları gibi Tevrat'tan daha genel bir tahrif de olabilir. Birincisi ibn Abbas ve Mücahid gibi selefin görüşüdür.¹⁶⁴

¹⁶⁰ Zuhaylî, a.g.e., V, 99.

¹⁶¹ Zemahşerî, a.g.e., I, 506.

¹⁶² Elmalılı, a.g.e., II, 1362; Taberî, a.g.e., I, 367.

¹⁶³ Âlûsî, a.g.e., I, 298.

¹⁶⁴ Âlûsî, a.g.e., V, 46.; Elmalılı, a.g.e., II, 1362; Fr. Buhl, “Tahrif”, *İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 1970, XI, 667.

3.2. TEBDİL

Tebdil, kendisinin yerine bir şey getirmeden değişiklik yapmak demektir. İbdal ise bir şeyin yerini değiştirmektir. Bir şeyi tebdil etmek, yerine bedeli konulmasa dahi onu değiştirmek demektir. Bir şey bir başka şeyin yerini alırsa buna istibdal denilir. Bir şey başka bir şeyin yerine konulursa tebeddül edilmiş olur. Mübadele ve tebâdül de tebdil gibidir.¹⁶⁵

Tahrif çeşitlerinden biri de tebdildir. Tebdil hakkında Allah Teâlâ bize yüce kitabında şunları bildirmektedir.

*“Ama zulmedenler, kendilerine söylenen sözü bir başkasıyla değiştirdiler. Biz de o zalimlerin yaptıkları bozgunculuğa karşılık, üzerlerine gökten iğrenç bir azap indirdik.”*¹⁶⁶

*“Onlardan zalim olanlar, sözü, kendilerine söylenenden başkasıyla değiştirdiler. Biz de zulmetmelerinden ötürü üzerlerine gökten bir azap gönderdik.”*¹⁶⁷

Cumhura göre ise tebdilden kasıt onların bir sözün yerine başka birini söylemeleridir. Bir kişi dinini değiştirdi denilince, bir dinden diğer dine geçme anlaşılır. Bedelde bir şeyle bir şeyin değişmesi kaçınılmazdır. قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ sözü de bunu ispatlamaktadır.¹⁶⁸ Bu olay da, aralarında zalim olanların kendilerine söylenenden başka bir söz söyleyerek değişiklik yapmalarıyla gerçekleşmiştir. Kendilerine bizi affet manasına gelen “*hitta*” deyin dendiği halde onlar “*hinta* (buğday)” dediler. Söylemeleri emredilen söze bir harf ilave ettiler, bunun sonucunda da karşı karşıya kaldıkları belalara duçar oldular.¹⁶⁹

Bazı kişilere göre ise bu ayette kastedilen onların bir kelimenin yerine başka bir kelimeyi koymaları değil, kendilerine emredileni yapmamalarıdır. Ebu Müslim ayette geçen beddelenin, emre itaatsizlik manasında olduğunu söylemektedir. “*Onlar, Allah’ın sözünü değiştirmek isterler*”¹⁷⁰ ayetinde olduğu gibi. Onlar secde ederek girin diye emredildikleri kapıya arkaları üzerinde sürünerek ve hinta (buğday)

¹⁶⁵ Kurtûbî, a.g.e., III, 282.

¹⁶⁶ Bakara, 2/59.

¹⁶⁷ Araf, 7/162.

¹⁶⁸ Râzî, a.g.e., III, 91.

¹⁶⁹ Kurtûbî, a.g.e., I, 282.

¹⁷⁰ Fetih, 48/15.

diyerek girmişlerdir.¹⁷¹ Âlûsî, “Zalimler sözü kendilerine söylenmeyen bir söz ile değiştirmişlerdir; ‘sözü değiştirme yoktur, onlar emredileni yapmamışlardır’ diyenlerin sözü ise yanlıştır. Çünkü onlar muhakkak sözü değiştirdiler. Ayetin zahiri ve hadisler bunu yalanlamaktadır. Onların hangi sözü değiştirdiklerinde ihtilaf edilmiştir. Değiştirilmiş olan sözlerin farklılığı, söyleyenlerin farklılığına işareti de muhtemeldir” diyerek “beddele”nin, kendilerine emredilenden başka bir işi yapmalarını ifade ettiği sözünün kesinlikle yanlış olduğunu söylemektedir.¹⁷² Âlûsî’ye göre, tebdilden anılması gereken, onların kendilerine indirilen ayetleri kesinlikle değiştirmiş olmalarıdır.

Allah Teâlâ bu ayetlerle bize şu uyarıyı yapmaktadır: “Dine bir şey eklemek, şeriatte olmayan bir bidati ortaya çıkarmak, oldukça büyük bir tehlike ve zararı çok büyük bir iştir. Tövbe ifade eden bir kelimedeki yapılan bu değişiklik, pek çok azabın başlarına gelmesine sebep teşkil etmiştir. Ya yüce Ma'bud'un sıfatlarını değiştirmek halinde durum ne olur? Ayrıca söylenen bir söz uygulamaya göre daha alt seviyededir. Sözle de kalmayıp fiilen değiştirmeye gidilirse durum ne olur?”¹⁷³

Ayette onların hem zalim olduklarını hem de fasık olduklarını bildirmesi Allah’ın kelimasında yapılan değişikliğin ne büyük bir zulüm olduğunu göstermektedir. Onlar yaptıkları bu tebdilden dolayı zalim ismini hak ettikleri gibi fasıklıklarından dolayı da üzerlerine taş yağmıştır.¹⁷⁴

3.3. LEYY

Eğip bükme demek olan leyy’in asıl anlamı ipleri bükme demektir.¹⁷⁵ Leyy’in diğer bir manası, bir şeyi doğruluktan yamukluğa doğru eğmektir. Nitekim bir kimse birinin elini büküğü zaman, “لويت يده”; bir şey eğrilip bozulduğunda, “التوى التوى فلان”; bir kimse başkasına karşı doğru davranışını tersine çevirdiğinde, “التوى فلان علي”; bir kimse sözünü değiştirdiği zaman “لوى لسانه عن كذا” ve bir kimse fikrinden vazgeçirildiğinde, “لوى فلاناً عن رأيه” denilir. Peygamberimiz hadis-i şerifte şöyle

¹⁷¹ Râzî, a.g.e., III, 91.

¹⁷² Âlûsî, a.g.e. I, 266.

¹⁷³ Kurtûbî, a.g.e., I, 282.

¹⁷⁴ Râzî, a.g.e., III, 91.

¹⁷⁵ Kurtûbî, a.g.e., V, 158.

buyurmaktadır: “لي الواجد ظلم” “Borcunu ödemeye gücü yetenin borcunu ertelemesi zulümdür.”¹⁷⁶ Allah Teâlâ bu manada “Dillerini eğerek bükerek, dine de saldırarak *"raina" derler*” buyurmaktadır.¹⁷⁷

Yüce kitabımız Kur’an’ı Kerim, bize, leyy hakkında şu bilgileri vermektedir:

“Yahudilerden bir kısmı kelimeleri yerlerinden değiştirirler, dillerini eğerek, bükerek ve dine saldırarak (Peygambere karşı) ‘ışittik ve karşı geldik’, ‘dinle, dinlemez olası’, ‘râinâ’ derler. Eğer onlar ‘ışittik, itaat ettik, dinle ve bizi gözet’ deselerdi şüphesiz kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olacaktı; fakat küfürleri (gerçeği kabul etmemeleri) sebebiyle Allah onları lânetlemiştir. Artık pek az inanırlar.”¹⁷⁸

“Ehli kitaptan bir grup, okuduklarını kitaptan sanasınız diye kitabı okurken dillerini eğip bükerek. Hâlbuki okudukları Kitap’tan değildir. Söyledikleri Allah katından olmadığı halde bu Allah katındandır derler. Onlar bile bile Allah’a iftira ediyorlar.”¹⁷⁹

Ayetteki leyy’den kasıt, onların mananın değişmesi için hareke ve benzerlerinde tahrif maksadıyla dillerini eğip bükmeleleridir. Yahudiler, insanların söylenilen şeyleri Allah’ın peygamberine gönderdiği kitaptan sanmaları için, dillerini Tevrat’ta olan şeylerin benzerlerine kaydırıyorlardı. İbn Abbas, “Bu ayetler, Yahudi ve Hristiyanların hepsi hakkında inmiştir. Çünkü onlar Tevrat’ı ve İncil’i tahrif ettiler ve onlarda olmayan şeyleri eklediler” demektedir.¹⁸⁰

Râzî’nin leyy’e bakışı farklıdır. O, önce iki rivayet aktardıktan sonra kendi kanaatini dile getirir: “Kaffâl şöyle der: Leyy’den kasıt onların kelimeye yönelip o kelimenin hareketlerini irapta manayı değiştirecek bir biçimde tahrif etmeleridir. Bu durum, Arap dilinde çok olduğu gibi örnekleri İbranicede de çoktur. Onlar bu işi, Tevrat’ta Hz. Muhammed (s.a.s)’in nübüvvetine işaret eden ayetlerde yaptılar. Bundan dolayı Cenâb-ı Hak, “dillerini eğip büküyorlar” tabiriyle bu durumu kastetmiştir. Bu son derece güzel bir açıklamadır.

İbn Abbas (r.a)’ın şöyle dediği nakledilmiştir: “Allah’ın, kıyamet gününde kendileriyle konuşmayacağı ve kendilerine rahmet nazarıyla bakmayacağı bir grup,

¹⁷⁶ Râzî, a.g.e., VIII, 107.

¹⁷⁷ Nisa, 4/46.

¹⁷⁸ Nisa, 4/46.

¹⁷⁹ Al-i İmran, 3/78.

¹⁸⁰ Âlûsî, a.g.e., III, 205.

içinde Hz. Muhammed'in sıfatlarını bozdukları bir kitap yazıp, onu Hz. Muhammed (s.a.s)'in sıfatlarının bulunduğu kitaba karıştırdılar, sonra da, “Bu, Allah katındandır” dediler.”

Bizce ayetlerde kastedilen şudur: Leyy, avurtları şişirerek, inatla ve yapmacık bir tavırla dilin bükülmesidir. Yaptıkları bu işten dolayı Allah onları azarlamakta ve ayıplamaktadır. Bu yüzden Allah Teâlâ yaptıkları bu işi “leyy” ile ifade etmiş “kıraat” lafzını kullanmamıştır. Araplar, aynı şey hakkında, medh ve zem lafızlarını bir birinden ayırarak medh için “çok güzel bir hatip”, zemm için de “çok geveze” derler.

“Ehli kitaptan bir grup, okuduklarını kitaptan sanasınız diye kitabı okurken dillerini eğip бүkerler” ayetinden kasıt, onların, kitabı batıl bir kıraatle okumalarıdır.

Bana göre bu ayetin tefsirinde en doğru olan şudur: Muhakkak peygamberimizin nübüvveti hakkındaki ayetleri anlamak için iyi incelemek ve derin düşünmek gerekiyordu. Yahudiler onun hakkında karışık sorular soruyor ve saptırıcı itirazlar yapıyordu. Böylece dinleyenler bu delillerden şüphelenmeye başlıyordu. Sonra Yahudiler şöyle diyordu: Allah'ın bu ayetten kastı bizim söylediklerimizdir; sizin söyledikleriniz değil. Dilin leyy'inden kasıt budur. Bunun örneği zamanımızda da vardır. Haklı biri Allah'ın ayetlerinden delil getirdiği zaman batıl peşinde olan haksız kişi ona sorular sorup şüpheler ortaya atar ve “Allah'ın muradı senin zikrettiğin değil” der.

Yine bu ayetteki “kitap”tan maksadın, Tevrat; onların “bu, Allah katındandır” dedikleri şeyden muradın da, Yeşaya, Yeremya ve Habakkuk gibi diğer peygamberlerin kitaplarında mevcut olanların olması da mümkündür. Çünkü Yahudiler, bu tahrif işini Allah'a nisbet etme hususunda da sapkın bir şekilde hareket ediyorlardı. Yahudiler, ahmak, saf, Tevrat'ı bilmeyen cahil bir topluluk buldukları zaman, bu uydurdukları şeyleri bunlar Tevrat'tandır diye söylüyorlardı. Fakat akıllı ve zeki bir toplulukla karşılaştıklarında bunların, Hz. Musa'dan sonra gelmiş olan peygamberlerin kitaplarında yer aldığını iddia ediyorlardı.¹⁸¹

Yüce Allah, onların yaptıkları bu işe “dillerini eğerek, бүkererek ve dine saldırarak (Peygambere karşı) “işittik ve karşı geldik”, “dinle, dinlemez olası”, “râinâ” derler” diyerek örnek vermektedir. Çünkü Yahudiler Peygamberimize

¹⁸¹ Râzî, a.g.e., VIII, 108.

“sözünü işittik, emrine isyan ettik” diyorlardı. Mücahid bu konuda şöyle demektedir: “Yahudiler Resulullah’a “sözünü işittik, fakat sana itaat etmeyiz” dediler. Aynı zamanda Hz. Peygambere duydukları haset ve kinden ötürü “işit, işitmez olası!” diyorlardı. Edep gereği “kötü söz duymayasın” diyecekleri yerde “Allah sana işittirmesin” veya “duan dinlenmemek, senden kabul edilmemek üzere” manasına gelen sözlerle Ona beddua etmiş oluyorlardı.”

Ayet, aynı şekilde bir de “râînâ” demelerine işaret etmektedir. Ruûneti, yani ahmaklık, gayrı ciddilik kelimesinden ismi fail olarak kullanırlardı. Bu kelime “bize bak, bize mühlet tanı” manasına kullanılacak yerde lisanlarındaki sövme ve dil uzatma manasına gelen râînâ’dan gelme de olabilir. Allah Teâlâ ise “Ey iman edenler, “râînâ” demeyin, “unzurnâ (bize bak) deyin”¹⁸² ayetiyle müminleri bu kelimeyi kullanmaktan menetmiştir.

İşte Yahudiler ya meclisinde, ya da kendisinden uzakta iken Resulullah’a karşı duydukları haset ve kin sebebiyle veya alay etmek, eğlenmek amacıyla bu suçları işlemişlerdir. Yahudiler, iki manaya gelme ihtimali bulunan bir söz kullanırlar ama onunla saygı, hürmet, değer vermek manasını değil, tahkir etme, küfretme manasını kastederlerdi. Dillerini eğip бүkerler, dillerini evirip çevirip sözü hayır manasından şer ve sövme manasına döndürürlerdi. İslam’a dil uzatarak saldırırlardı. “Râînâ” sözleriyle “kulağını bize ver” demek istiyormuş gibi yaparlar, fakat gerçekte Peygamberimize dil uzatarak ahmaklık manasını kastederlerdi. Bu ise adiliğin ve batıl üzerindeki cüretkârlığın en son derecesidir.

“Essâmü aleyküm” diye selam vermeleri de dillerini eğip бүkmeleri cürümündendir. “Essâmü”, ölüm manasındadır. Yani “selam size” demek ister gibi yaparlar, “ölüm size” manasına dillerini kıvrırırlardı. Rasul-i Ekrem Hazretleri de bu maksatlarını bildiği için cevapta sadece “ve aleyküm” derdi.¹⁸³

Yahudilerin, Peygamberimize ve onun şahsında Müslümanlara olan kinlerini, nefretlerini, samimiyetsizliklerini ifade etmek için kullandıkları dillerini eğip бүkerek hitap etme, onların alçaklıklarını ve kalplerinin katılığı göstermektedir.

¹⁸² Bakara, 2/104.

¹⁸³ Zuhaylî, a.g.e., III, 272.

3.4. KİTMAN

Kitman, gizlemek ve örtmek demektir.¹⁸⁴ Gizlemek, bilinmesine ihtiyaç duyulduğu ve açığa çıkarılması mümkün olduğu halde bir şeyi açıklamayıp saklamaktır. Eğer maksat böyle olmasa bu açıklamama durumu ketm etme sayılmaz. Allah Teâlâ, apaçık delillerini ve hidayet vesilelerini indirdiğinde onu bildiği halde açıklamayan kimseyi dini hususlarda ketum olmakla nitelemiştir. Nitekim aramızdan bir kimsenin bir şeyi açıklaması için çok kuvvetli sebepler bulunduğu halde onu gizlese dünyevi hususlarda ketum olmakla nitelendirilir.¹⁸⁵

Allah Teâlâ, ketm hakkında bize şunları bildirmektedir:

*“Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip onu az bir paha ile değişenler yok mu, işte onların yiyip de karınlarına doldurdıkları, ateşten başka bir şey değildir. Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşur ve ne de onları temize çıkarır. Orada onlar için can yakıcı bir azap vardır.”*¹⁸⁶

*“Ey ehli kitap! Neden doğruyu eğriye karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?”*¹⁸⁷

*“Allah, kendilerine kitap verilenlerden, ‘Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz’ diyerek söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı ettiler, onu az bir dünyalığa değiştiler. Yaptıkları alış-veriş ne kadar da kötü!”*¹⁸⁸

*“İndirdiğimiz açık delilleri ve kitapta insanlara apaçık gösterdiğimiz hidayet yolunu gizleyenlere hem Allah hem de bütün lânet ediciler lânet eder.”*¹⁸⁹

Bu ayetler hakkında Elmalılı şunları söyler:

Ensardan bir topluluğun Yahudilere Peygamberimizin Tevrat'taki vasıflarını ve hükümlerle ilgili bazı ayetleri sordukları zaman Yahudilerin onun vasıflarını gizlemesi ve ahkâmla ilgili ayetleri söylememesi üzerine ketm ayeti inmiştir.

İbnü Abbas, Mücahid, Hasan, Katade, Rebi', Süddî ve Asamm'dan bunun gerek Yahudi ve gerekse Hristiyan, kitap ehli âlimleri hakkında indiği de rivayet

¹⁸⁴ Muhammed Ali, es-Sâbûnî, *Safvetu't-Tefâsir*, Dâru'l-Ensâr, İstanbul, 1987, I, 108.

¹⁸⁵ Râzî, a.g.e, III, 163.

¹⁸⁶ Bakara, 2/174.

¹⁸⁷ Al-i İmran, 3/71.

¹⁸⁸ Al-i İmran, 3/287.

¹⁸⁹ Bakara, 2/159.

edilmiştir. Fakat sebebin özel oluşu, hükmün genel olmasına mani olmayacağından, ayetin hükmü din işleriyle ilgili olarak bildiği herhangi bir gerçeği gizleyip, söylemeyenlerin hepsini içine almaktadır.

Bunun için Ebu Hüreyre (r.a.) hazretleri, çok hadis rivayet ettiği söylendiği zaman, "Kur'an'da iki ayet -ki biri budur- olmasaydı, hiçbir hadis rivayet etmezdim" demiş ve bu ayetleri okumuştur. Bunun için din işleriyle ilgili hiçbir bilgi gizlenmemelidir. Zira Allah Teâlâ buyuruyor ki: “Bizim indirdiğimiz apaçık delilleri, Allah'ın emrine, hükümlerine, irşadına ve bunlara iman ve itaat etmenin vacip oluşuna işaret eden ve hidayetini kendisi olan ayetleri ve delilleri, o kitapta veya bu kitapta, gerek Tevrat, İncil ve gerekse Kur'an cinsi bir kitapta insanlara açıklamamızdan sonra, o insanlar içinden, bunları gizleyenler yani ikrar ve itiraf etmeyen, ihtiyaç anında söylemeyen veya yaymayan yahut yayılmasına engel olan yahut onu tamamen veya kısmen değiştirip karıştırmak gibi yollarla gizleyenler, kim olursa olsun, işte bunlar var ya, bu gizlemelerinden dolayı mutlaka Allah bunları lanetler. Ve bütün lanet edebilecek, lanet duası yapabilecek olanlar da bunları lanetler. Kısaca bunlar, her zaman ve her taraftan hakkiyle lanetlenecek olan melunlardır.

Şüphesiz ki, "Hakka karşı susan dilsiz şeytandır". Şeytan ise daima lanetlenmiş ve kovulmuştur.¹⁹⁰

3.5. LEBS

Lebs, karıştırmak demektir. Arap, bir şeyi bir şey ile karıştırdığı zaman bu kelimeyi kullanır.¹⁹¹

Rabbimiz, lebs hakkında bize şu ayetlerle bilgi vermektedir:

*“Ey ehli kitap! Neden doğruyu eğriye karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?”*¹⁹²

*“Bilerek hakkı batıl ile karıştırmayın, hakkı gizlemeyin.”*¹⁹³

¹⁹⁰ Elmalılı, a.g.e., I, 559-560.

¹⁹¹ Sâbûnî, a.g.e., I, 53.

¹⁹² Al-i İmran, 3/71.

¹⁹³ Bakara, 2/42.

Âlûsî'ye göre ayetler, Yahudileri, Tevrat'ta hak olarak ineni kendi hevanızdan ortaya attığınız ve yazdığınız şeylerle karıştırmayın veya Tevrat'ta yazılı olan şeyleri batılla karıştırarak açık olmayan bir şekilde insanların anlayamayacağı hale getirmeyin diye uyarmaktadır. İlki daha fazla tercih edilendir, çünkü daha fazladır.¹⁹⁴

Râzî'ye göre burada ki hakkı batılla örtmenin çeşitli manaları vardır:

1. Tevrat'ın tahrifi ki ona muharref olanı karıştırıyorlardı.
2. Yahudiler sabah iman ettiklerini söylüyorlardı. Akşam olunca bundan dönüyorlardı. Bunu insanları şüpheye düşürmek için yapıyorlardı.
3. Tevrat'ta Peygamberimizin nübüvvetine delalet eden sıfatlar ve müjdeler vardı ve ayrıca bunun tersini vehmettiren sözler vardı. Muhkem ve müteşabihin olması gibi. Onlar vehmedilen şeyleri ortaya sürerek diğer sıfat ve müjdeleri kapatmaya çalışıyorlardı.¹⁹⁵

İbn Atiyye ise, ehli tevilin ayetlerde geçen hak ile batıldan kastın ne olduğu konusunda ihtilaf etmiş olduklarını söyler. O, Hak ile batılın ne olduğu hakkında ki görüşleri şöyle özetler:

1. Yahudiler şöyle dediler: “Muhammed gönderilmiş bir nebidir fakat bizim dışımızdaki insanlara gönderilmiştir.” Hak, onların Peygamberin gönderilmesini ikrar etmeleri, batıl ise kendilerine gönderildiğini inkâr etmeleridir.
2. Yahudilerden bazılarının iman etmiş gibi görünmeleri haktır; batıl ise onların kalplerinde gizledikleri küfürdür.
3. Haktan kasıt Tevrat'tır. Batıl ise onların Muhammed hakkındaki değiştirdikleri şeylerdir.¹⁹⁶

Lebs, Kur'an'ı Kerim'de iki yerde geçmektedir. İki yerde de kitman ile beraber zikredilmektedir. Lebs ve kitmanın beraber zikredilmesi aralarındaki ilişkiye işaret etmektedir. Biz bu ilişki hakkında şunları söyleyebiliriz: “Hakkı gizlemeye çalışan bir kişi ancak şu iki işten birini yapar: Ya batıla dalalet eden şüpheler ortaya atar. Ya da hakkı ispatlayan delilleri gizler. Hakkı batıl ile örtmek batıla delalet eden şüpheler ortaya atmaktır; hakkı gizlemek ise hakkı ispatlayan delilleri gizlemektir.”

¹⁹⁴ Âlûsî, a.g.e., I, 246.

¹⁹⁵ Râzî, a.g.e., VIII, 93.

¹⁹⁶ İbn Atiyye, a.g.e., I, 135.

Yahudiler şöyle diyorlardı: “Muhammed Musa’nın hak olduğunu itiraf ediyor. Tevrat Musa’nın şeriatının nesh olmayacağına işaret ediyor.” Böylece şüpheler ortaya atarak hakkı batıl ile örtmeye çalışıyorlardı. Hakkı gizlemeyin ise, Tevrat’ta Peygamberin nübüvvetine dalalet eden ayetler çok açık değildi. Anlamak için düşünmeye ihtiyaç vardı. Yahudiler, hepsinin birleşmesiyle delillerin ortaya çıktığı bu ayetleri gizlemeye çalışıyorlardı.¹⁹⁷

Başka bir yönüyle de “*la telbisû*”, hakkı duyana onu yanlış anlaması için karıştırmayın, “*la tektümû*”, duymayana da hakkı gizlemeyin demektir.¹⁹⁸

¹⁹⁷ Râzî, a.g.e., VIII, 93.

¹⁹⁸ Âlûsî, a.g.e., I, 246.

3. TAHRİF HAKKINDA Kİ GÖRÜŞLER

Tahrifin çeşitlerini anlattıktan sonra tahrif hakkında müfessirlerin ve araştırmacıların görüşlerini açıklamak, tahrif konusunu daha iyi anlamamız için bize yardımcı olacaktır.

Tahrif hakkındaki görüşleri açıklamaya önce müfessirlerden başlayacağız. Müfessirlerin tahrif hakkında ki görüşlerini beyan etmek, ayetlerde bahsedilen tahrifin ne manalara geldiğini anlamamızı sağlayacaktır. Daha sonra araştırmacıların görüşlerine geçeceğiz. Araştırmacıların görüşlerini açıklamamız ise; bize tahrif hakkında daha genel manada bir bilgi verecektir. Bu sayede tahrifin nerelerde ve nasıl olduğunu daha geniş bir şekilde ve daha çok delille inceleme imkânı bulacağız.

Müfessirler, önceden de açıkladığımız gibi, tahrif mevzusunu sadece ayetlerde geçen “يُحرفون” kelimesine bağlı kalarak açıklamamış, tahrifin çeşitli yönleri olan tebdil, leyy, lebs, kitman gibi tabirlerin tahrif yönünü açıklamış ve “Elleriyle bir kitap yazıp”, “Az bir para karşılığı ayetlerimizi satmayın” gibi ayetlerin tefsirinde de tahrife değinmişlerdir.

Tahrif konusu, bütün müfessirler tarafından ayrıntılı olarak incelenmemiştir. Bazı müfessirler tahrifin varlığına işaret etmekle yetinip açıklama yapmamışlardır. Bu konuda açıklamada bulunan müfessirler, tahrif mevzusunu tahrif lafzının geçtiği ayetlerde incelerlerken ayetlerin hepsinde tahrife aynı manayı yüklememektedirler. “يُحرفون” tabirinin, bazı ayetlerde lafzî bir tahrife işaret ettiğini, bazı ayetlerde lafzî tahrif olmadan tevil yoluyla olan tahrife işaret ettiğini, bazı ayetlerde ise mananın, hem lafzî tahrife hem de tevil yolu ile yapılan batıl tefsir anlamındaki tahrife işaret ettiğini söylemektedirler. Bu yüzden tahrifin, lafzî bir tahrif mi yoksa lafzın sabit kalıp yanlış yorumlarla mananın bozulduğu batıl tevil mi olduğu önem arz etmektedir.

Müfessirlerin çoğu, tahrifin hem lafızda hem de manada olabileceğini söylerken, bazı müfessirler ise lafzî bir tahrif olmadan sadece mananın tahrifinin mümkün olabileceğini savunmaktadırlar.

Bu bilgileri verdikten sonra müfessirlerin ve araştırmacıların tahrif hakkındaki görüşlerine geçebiliriz.

4.1. ZEMAHŞERÎ

Türk müfessir, muhaddis ve edîbi olan Cârullah ebu'l-Kasım Muhammed b. Ömer, Harezm'e bağlı Zemahşer köyünde doğmuştur (467-1074). İlk tahsilini köyünde yapmış, sonra Bağdat'a gelerek devrin büyük ilim merkezi olan Nizamiye Medresesine girmiştir. Medresenin ünlü âlimlerinden aldığı derslerle kısa zamanda parlamış ve daha o zamanlar "Fahru'l-Harezm (Harezm'in iftihar)" ünvanına hak kazanmıştır. 538/1143 tarihinde vefat etmiştir.

Müfessirin, yararlandığımız ünlü tefsiri "el-Keşşâf 'an Hakâiki Ğevâmizi't-Tenzîl ve 'Uyûni'l-Ekâvili fî Vucûhi't-Te'vil", yer yer mu'tezile mezhebi görüşlerini ihtiva etmesine rağmen yine de en büyük kaynak eseridir. Esâsu'l-Belâğa, el-Mufasssal, el-Fâik fî Garibi'l-Hadis diğer eserlerinden bazılarıdır.¹⁹⁹

Zemahşerî, tahrifle ilgili görüşlerini açıklarken, mana ile tahriften daha çok lafız ile tahrife dikkat çekmektedir.

Neyin tahrif edildiği konusunda, "Yahudilerin seleflerinden bir taife Tevrat'tan kendilerine okunanı dinledikten sonra onu tahrif ediyorlardı; Peygamberimizin sıfatını tahrif edip recm ayetini değiştirdikleri gibi. Bunların seçilmiş yetmiş kişi olduğu da söylenmiştir. Allah Tur dağında Musa ile konuştuğu zaman Allahın kelamını, emirlerini ve nehyelerini işittiler ve şöyle dediler: 'Allah sözünün sonunda şöyle dedi: Eğer gücünüz yeterse bunları yapın. İsterseniz yapmayabilirsiniz de. Bunda bir sakınca yoktur' dedikten sonra bu durumdan tahrif ayetinin verdiği mesajın 'Eğer bunlar küfrediyor ve kitabı tahrif ediyorlarsa zaten bunlardan öncekiler de aynı şeyi yapmışlardı' " demek olduğunu söyler.²⁰⁰

"بحرفون الكلم" den sonra, Nisa suresinin 46. ayetinde "عن مواضعه", Maide suresinin 41. ayetinde ise "من بعد مواضعه" lafzı geçmektedir. Zemahşerî bu iki ayet arasında ki farkı şöyle açıklar:

¹⁹⁹ Ali, Turgut, *Tefsir Usûlü ve Kaynakları*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991, 276-278.

²⁰⁰ Zemahşerî, a.g.e., I, 157.

“Yahudiler Tevrat’tan kelimeleri saptırıyorlardı ve onu ortadan kaldırıyorlardı. Çünkü onlar bir kelimeyi değiştirdikleri zaman yerine başka bir kelime koyuyorlardı. Bu tür fiillerin örneği peygamberimizin sıfatı olan orta boylu yerine uzun kelimesini koymaları ve recmi had ile değiştirdiklerinde yaptıkları gibi tahriflerdir. “عن مواضعه” de buna işaret etmektedir. Açıkladığımız gibi bu tahrif kelimeyi Allah’ın hikmetinin gerektirdiği yerden kaldırıp yerine başka bir kelimeyi koymaktır. “من بعد مواضعه” ise kelimeyi hak ettiği ve yakıştığı yerden çıkarıp onu garip bir şekilde bırakmak ve yerine başka bir kelime de koymamaktır.²⁰¹ Yani onlar kelimeyi Allah’ın koyduğu yerden kaldırıyorlar ve bir yere sahip olduktan sonra onu yersiz bırakıp ihmal ediyorlar.”²⁰²

Özetle Zemahşerî, tahrifin hem lafızda hem manada olduğunu söylemekte, ayetlerin lafızda olan tahrife daha fazla dalalet ettiğine dikkat çekmektedir.

4.2. FAHREDDİN RÂZÎ

Ebû Abdi’llâh, Muhammed İbni’l-Allâme Hatîbü’r-Rey Ziyâü’d-Dîn Ömer et-Teymî el-Bekrî meşhur bir âlimdir. Nesebi Kureyş kabilesine müntehî olmaktadır. Asılları Taberistan’dadır. 543 senesi Rey şehrinde doğmuş olduğundan oraya nispetle kendisine “Râzî” denilmiştir. 606 tarihinde Herat’ta vefat etmiştir.²⁰³

Et-Tefsîru’l-Kebîr (Mefâtîhu’l-Ğayb) adlı tefsirinden başka, et-Tarîkatü’l-Alâiyye fi’l-Hilâf, el-Mahsûl fi İlmi’l-Usûl, el-Milel ve’n-Nihal gibi 65’e yakın eseri mevcuttur.

Râzî, tahrif meselesini geniş olarak inceleyen müfessirlerden bir tanesidir. Râzî’nin genel kanaati tahrifin genellikle manada olduğudur. Fakat lafzî tahrifin de mümkün olduğunu söylemektedir. Maide suresinin 41. ayetinin ise kesinlikle lafzî tahrife de dalalet ettiğini söyler.

Râzî, açıklamalarına Kâdî’ Abdul Cebbâr’ın görüşünü zikrederek başlar ve şunları söyler:

“Kâdî şöyle der: ‘Tahrif, ya lafızda ya da manada olur. Tahrifi, lafza

²⁰¹ Zemahşerî, a.e., I, 506.

²⁰² Zemahşerî, a.e., I, 620.

²⁰³ Ömer Nasuhî, Bilmen, *Büyük Tefsir Tarihi (Tabakâtü’l-Müfessirîn)*, Bilmen Yayınevi, İstanbul, 1974, II, 488-496.; Turgut, a.g.e., 253.

hamletmek, manaya hamletmekten daha evladır'. Çünkü lafız baki kalıp onun manası tevil edilirse, kelamın kendisi değil sadece manası değiştirilmiş olur. Tahrifi İbn Abbas'ın 'Yahudiler kitaba eklemeler ve çıkarmalar yapıyor' dediği gibi anlarsak bu daha isabetli bir tercih olur. Eğer böyle anlamak mümkün olmazsa onun tevilinin değiştirildiğini ve metninin sabit kaldığını düşünürüz. Allah'ın kelamının tahrifinin lafızda olmadığını söylemek, ancak Allah'ın kelamı Kur'an gibi tevatür yoluyla gelmişse mümkün olur. Tevatürle nakledilmemiş Allah kelamı için kelamın kendisinde tahrif mümkün değildir denilemez. Bu konu dikkatli düşünülmesi gereken bir meseledir. Eğer onların kelamı değiştirmeleri, onun hüccet olmasına etki ediyor ise, Allah'ın bu tağyiri engellemesi kaçınılmazdır. Yapılan tağyir onun hüccet olmasında müessir değil ise, tahrifin olması mümkündür. Buna göre kelamın tahrifinden anlaşılması gereken, bizim söylediğimiz şekildeki taksimdir. Manadaki tahrife gelince, bu bazen peygamberin maksadının ne olduğu anlaşılmayan sözlerinde yapılan değiştirmedir. Çünkü bir sözde peygamberin maksadının ne olduğu bilindiği zaman, insanların bu sözlerin manasını tahrif etmeleri imkânsız olur. Nitekim bir kimsenin tevil ederek, domuzun, meytenin ve kanın haramlığını başka bir manaya hamletmesi imkânsızdır."²⁰⁴

Râzî, tahrifin nerelerde olduğunu tespit etmek için tahrifi kimin yaptığının göz önünde bulundurulması gerektiğine işaret eder: "Eğer biz, bu tahrifçilerin Hz. Musa zamanının yaşamış kimseler olduğunu düşünürsek, büyük bir ihtimalle onlar, Hz. Peygamber ile ilgili olmayan ayetleri değiştirmişlerdir. Rivayete göre Yahudiler içinden seçilen yetmiş kişi, Tur dağında Hz. Musa ile konuştuğu zaman Allah'ın sözünü, emirlerini ve nehiyelerini duydular ve sonra şöyle dediler: Allah'ın sözünün sonunda, 'Eğer bu söylediklerimi yapabilirsiniz yapınız. Ama yapamazsanız bunda bir sakınca yoktur' dediğini duyduk. Ama eğer bu tahrifçilerin, Hz. Peygamber zamanındaki Yahudiler olduklarını söylersek, onların Hz. Peygamberle ilgili ayetleri ve recm gibi şerî hükümleri tahrif ettiklerini söylemek daha doğrudur. Kur'an'ın zahiri onların neyi tahrif ettiklerini açıklamaz."²⁰⁵

Râzî, Ayetlerde bahsedilen tahrifatın nasıl yapıldığı hususunda şu üç izahı yapar:

1. Onlar, Tevrat'taki orta boylu kelimesini kaldırıp, bunun yerine uzun boylu

²⁰⁴ Râzî, a.g.e., III, 134.

²⁰⁵ Râzî, a.g.e., III, 135.

âdem ifadesini; recm kelimesini kaldırıp, bunun yerine had kelimesini koymaları gibi, bir lafzı diğer bir lafızla değiştiriyorlardı. Allah Teâlâ'nın “*Kitabı kendi elleriyle yazıp, sonra az bir değer karşılığında satmak için ‘Bu Allah katındandır’ diyenlerin vay haline*”²⁰⁶ ayeti de buna örnektir.

2. Tahriften başka bir murat da onların batıl şüpheler ortaya atması, fasid teviller yapması ve lafzı hakiki manasından batıl bir manaya çevirmeleridir. Zamanımızda bidat ehlinin mezheplerine muhalif olan ayetleri tevil ettiği gibi. Tahrifin bu manası en sahih olanıdır.

3. Onlar, Hz. Peygamberin yanına gelip ona bir şey soruyorlar, O da, kendisiyle amel edip gereğini yapsınlar diye sorularına cevap veriyordu. Onlar ise Peygamberin yanından çıkınca onun söylediklerini değiştiriyorlardı.²⁰⁷

Râzî, “عن مواضعه” ile “من بعد مواضعه” arasındaki farka da değinmektedir: “عن مواضعه” ile “من بعد مواضعه” arasında ki fark şudur: Eğer biz tahrifi batıl teviller olarak açıklarsak “عن مواضعه” onlar nasları batıl tevillerle açıklıyorlar demektir ve onların kitaptan bu nasları çıkardıklarına dair bir beyan yoktur. Fakat maide suresinde ki “من بعد مواضعه” onların iki çeşit tahrifi de yaptıklarına işaret etmektedir. Yani onlar hem batıl teviller yapıyorlardı hem de kitaptaki lafızlardan çıkarmalar yapıyorlardı. “يحرّفون الكلم” batıl tevil ile tahrife, “من بعد مواضعه” kitaptan lafızların çıkarılması ile yapılan tahrife işarettir.”²⁰⁸

Daha sonra Râzî, maide 41. ayetteki “من بعد مواضعه” hakkında şu rivayeti aktarır:

“Yüce Allah bu ayette ‘Onlar, Allah kelimeleri yerlerine yerleştirdikten sonra tahrif ederler’ demektir. Yani Allah’ın farzlarını farz, helallerini helal, haramlarını haram kıldıktan sonra bu hükümleri değiştirirler demektir. Hayber eşrafından bir erkek ve bir kadın zina etmişlerdi. Tevrat’ta zinanın cezası ise, recm idi. Eşraftan olmalarından dolayı Yahudiler onları recmetmeyi uygun bulmadılar. Muhsan oldukları halde zina edenlerin hükmünün ne olduğunu Hz. Peygambere sormak için bazı kimseleri gönderdiler. Gönderdikleri kimselere de şu tembihte bulundular: ‘Eğer Muhammed, bunların cezasının sopa ile vurma (celd) olduğunu söylerse kabul edin; ama size o recmetmeyi emrederse onu reddedin’. Onlar, bu meseleyi Hz.

²⁰⁶ Bakara, 2/79.

²⁰⁷ Râzî, a.e., X, 117.

²⁰⁸ Râzî, a.e., X, 118.

Peygambere sorduklarında Cebrail onların recmedileceği hükmünü bildirdi. Ama onlar bu hükmü kabul etmediler. Bunun üzerine Cebrail Hz. Peygambere ‘Seninle onlar arasında İbn Suriya’yı hakem yap’ dedi. Hz. Peygamber de onlara Fedek’ta oturan, sakalı çıkmamış, ak tenli, bir gözü kör ve kendisine İbn Suriya denilen bir adam tanıyor musunuz diye sordu. Onlar ‘evet o yeryüzünde ki Yahudilerin en âlimidir’ dediler ve onu hakem olarak kabul ettiklerini söylediler. Hz. Peygamber ona kendisinden başka ilah olmayan, Musa’ya denizi yaran, Tur’u üzerinize kaldıran, sizi kurtarıp firavun ve hanedanını boğan, size kitabı indiren, helal ve haramı bildiren Allah aşkına söyle! Muhsan kimselerin zina etmelerinin cezası olarak recm edilmeleri hükmü Tevrat’ta var mı? diye sordu. İbn Suriya ‘evet’ diye cevap verdi. Orada ki aşağılık Yahudiler ona saldırdılar. İbn Suriya onlara ‘eğer yalan söyleseydim Allah’ın azabının üzerime ineceğinden korktum’ dedi. Sonra Hz. Peygamber ona kendi alametlerinden bazılarını sordu. İbn Suriya şöyle dedi: ‘Allah’tan başka ilah olmadığına, senin Allah’ın Resulü ve daha önceki peygamberlerin müjdelediği Arap ümmi peygamber olduğuna şahadet ederim’. Sonra Hz. Peygamber zina edenlerin recmedilmesini emretti ve onlar Mescid-i Nebi’nin kapısı önünde recmedildiler. Bu rivayet iyi anlaşıldıktan sonra şu ortaya çıkar: “يحرّفون الكلم من بعد مواضعه” ifadesi recm kelimesini kaldırıp yerine celd kelimesini koydular demektir.”²⁰⁹

Râzî, Maide suresinin 13. ayetini açıklarken, “Ayette bahsedilen tahrif, batıl tefsirler ve yanlış teviller olabileceği gibi kelimeleri değiştirme de olabilir. Fakat biz, daha önce batıl tevilin daha evla olduğunu belirtmiştik” diyerek, tahriften anlaşılması gerekenin öncelikle mana da tahrifin olduğunu belirtir.²¹⁰ Lafzî tahrifin mümkün olabileceğini şöyle ifade eder: “Allah’ın kelimelerinin tahrifinin lafızda olmadığını söylemek ancak Allah’ın kelamı Kur’an gibi tevatür yoluyla gelmişse mümkün olur. Tevatürle nakledilmemiş Allah kelamı için kelamın kendisinde tahrif mümkün değildir denilemez.” “Doğuda ve batıda harfleri ve kelimeleri tevatür derecesinde meşhur olmuş bir kitap nasıl değiştirilir?” sorusuna “Yahudi halkı az bir kavimdi. Kitabı bilen kişiler de azdı. Bu sebepten dolayı tahrife muvaffak oldular” diyerek tahrifin mümkün olduğunu da izah eder.²¹¹

²⁰⁹ Râzî, a.e., XI, 232-233.

²¹⁰ Râzî, a.e., XI, 187.

²¹¹ Râzî, a.e., X, 118.

4.3. KURTÛBÎ

Ebû Abdullah, Şemsü'd-Dîn Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr Farah el-Ensârî el-Hazrecî, Endülüs'te yetişen yüksek âlimlerden biridir. Mısır'da "Münyetü Ebi'l-Hasîb" de ikamet etmiş ve 671 tarihinde vefat etmiştir.

Mâlikî fukahâsındandır. İbn-i Devah, İbnü'l-Himyerî, Ebu'l-Abbâs İbni'l-Müzenî gibi hocalardan ilim tahsil etmiştir. Eserinin ismi "el-Câmi'u li-Ahkâmî'l-Kur'ân" dır.²¹²

Kurtûbî, tahrifin mana ile olduğunu söyleyenler arasındadır. "Kelimelerin harflerini değiştirdikleri anlamında olduğu da söylenmiştir"²¹³ diyen Kurtûbî, "Yüce Allah'ın tahrif ederler buyruğu, olmadık şekilde, doğru olmayan bir tarzda tevil ederler demektir"²¹⁴ diyerek bu konudaki görüşünü bildirir. Fakat neden tahrifin batıl tevil olup lafzın tağyiri olmadığı hakkında bir açıklama yapmaz. Maide suresi 41. ayette geçen "من بعد مواضعه" tabiri hakkında ise "Allah'ın muradını bildikten ve Peygamberi anladıktan sonra yanlış tevillere giderler. Mesela evli kişinin recm edilmesini kırk değnek vurmaya çevirmişlerdir" der.²¹⁵

Kurtûbî, "Ebu Abdurrahman es-Sülemi ile İbrahim en-Nehai, "el-Kelime" yerine, "el-Kelam" diye okumuşlardır. en-Nehhas, "el-Kelime" diye okumanın daha uygun olduğunu söylemiştir. Çünkü onlar, ya Hz. Peygamberin sözlerini yahut da ellerinde bulunan Tevrat'tan birtakım sözleri değiştiriyorlardı. Sözlerin tamamını değiştirmiyorlardı" diyerek Tevrat'ın hepsinin tahrif edilmediğine işaret etmeye çalışmıştır.²¹⁶

4.4. BEYDÂVÎ

Nâsirü'd-Dîn Abdullah ibn Umer el-Beydâvî, Fars büyük kadısının oğludur. Şîrâz yakınlarında Beydâ şehrinde doğmuştur. İyi bir tahsil görüp yetiştikten sonra bir süre Şîrâz'da baş kadılık yapmıştır. Daha sonra Tebriz'de yerleşmiş ve orada

²¹² Bilmen, a.g.e., II, 523-525.

²¹³ Kurtûbî, a.g.e., VI, 77.

²¹⁴ Kurtûbî, a.e., V, 157.

²¹⁵ Kurtûbî, a.e., VI, 118.

²¹⁶ Kurtûbî, a.e., V, 157.

vefat etmiştir. Vefatının 685/1286 veya 691/1291 yıllarında vaki olduğuna dair rivayetler vardır.

Tefsiri “Envâru’t-Tenzîl ve Esrâru’t-Te’vîl” adını taşır.

Bu eserin şerhleri ve ta’likleri çoktur. Yalnız Osmanlı devrinde ki âlimler arasında buna haşiye, ta’lik yazanların sayısı altmıştan fazladır. Bunlar içinde en ünlü haşiyelerden bir kaç şunlardır: Müslihü’d-Dîn, İbn Temcid (880/1475), Muhammed İbn Mustafa el-Kocavî –Şeyhzâde- (950/1543), Abdu’l-Hakîm el-Siyalkûtî (1060/1623)²¹⁷

Beydâvî’ye göre tahrif, onların Allah’ın kelimelerini yerlerinden saptırmalarıdır. Bunu da ya ihmalle ya da kelimelerin konulmuş olduğu yeri değiştirerek lafzî olarak yaparlar veya kelimelerin manasını Allah’ın murat etmediği bir manayla tevil ederek saptırırlar.²¹⁸

Tahrifin nerelerde olduğu konusunda, “Yahudiler Tevrat’ı işittikten sonra Peygamberimizin sıfatında ve recm ayetinde olduğu gibi Tevrat’ı tahrif ediyorlar veya onlar kendi hevalarına göre onu tevil ediyorlar. Denilmiştir ki yetmişlerden bir gurup Tur Dağında Allah’ın kelamını işittikten sonra şöyle duyduk demişlerdir: Gücünüz yeterse bunları yapın, isterseniz yapmayabilirsiniz”²¹⁹ diyerek Zemahşerî ile aynı görüşler üzerinde duran Beydâvî, tahrifi “Yahudiler kelimeleri konuldukları yerden kaldırıp yerine başka kelime koyuyor veya onu hevalarına göre tevil edip Allah’ın kastettiğinden başka bir manaya meylediyorlar” diyerek özetler.²²⁰

4.5. ÂLÛSÎ

Müfessir ve müceddid olan Ebu’s-Senâ Şihâbuddin Mahmud (1217/1802) tarihinde Bağdat’ta doğmuş, orada vefat etmiştir (1270/1853). Soyu babası tarafından Hz. Hüseyin’e, annesi tarafından da Hz. Hasan’a uzanmaktadır. Babasından ve birçok âlimden ders almıştır. Bir süre Bağdat’ın Hanefî müftüsü olmuştur.

Şâir ve edebiyatçı olarak da tanınan Âlûsî’yi şöhrete kavuşturan eser “Rûhu’l-Meânî fî Tefsîri’l-Kur’ânî’l-‘Azîm ve’s-Seb’i’l-Mesânî” adında ki tefsiridir.

²¹⁷ Mehmet, Sofuoğlu, *Tefsîre Giriş*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1981, 319-321.

²¹⁸ Beydâvî, a.g.e., II, 325.

²¹⁹ Beydâvî, a.e., I, 347.

²²⁰ Beydâvî, a.e., II, 196.

Diğer bazı eserleri şunlardır: Neşvetü’ş-Şümûl, el-Ahvâl mine’l-Ahvâl, Nüzhetü’l-Elbâb.²²¹

Âlûsî, tahrifi yapan kişilerin hahamlar olduğunu söyler ve neyi tahrif ettikleri üzerinde durarak tahrifi açıklamaya çalışır: Onlar Tevrat’ı işitirler ve istekleri doğrultusunda tevil ederler. İbn Abbas bu görüştedir. Cumhura göre ise tahrif Peygamberlerin sıfatlarında olduğu gibi onların kelamı değiştirmesidir. Onlar beyaz ve orta boylu sıfatını esmer ve uzun boylu olarak değiştirmişlerdir.

Allah’ın kelamından kasıt onların tur dağında işittikleri olduğu da söylenmiştir. Tur dağında Allah’ın kelamını dinledikten sonra yetmişlerden bir gurup şöyle demiştir: “Allah’ın en son şöyle dediğini işittik: Bunlara güç yetirebiliyorsanız yapın. Eğer isterseniz yapmayabilirsiniz”. Buradaki tahrif kelama eklemeler yaparak onu ziyadeleştirmektir.

Allah’ın kelamından kastın Kur’an olduğu da söylenmiştir. Çünkü Yahudilerden bir gurup Kur’an’ı dinliyordu ve onu kasti olarak tahrif ediyordu. Bunu dinde olmayan bir şeyin dine girmesi ve ahkâmında zıtlıkların meydana gelmesi için yapıyorlardı.²²²

Ayrıca “يُحرفون” den kasıt Tevrat’taki şeylerin tahrifi olabileceği gibi Peygamberimizle diyaloglarında yaptıkları gibi Tevrat’tan daha genel bir tahrif de olabilir. Birincisi İbn Abbas ve Mücahid gibi selefın görüşüdür.

Onların tahrifi Peygamberimizin sıfatında, orta boylunun yerine uzun boyluyu koydukları ve recmin yerine haddi koydukları gibi Allah’ın Tevrat’a koyduğu bir şeyi mekânından kaldırmakla ya da batıl tevillerle manayı aslından sahih olmayan bir manaya döndürmekle olmaktadır. Buhari’nin İbn Abbas’tan rivayeti birinciye desteklemektedir: “Nasıl ehli kitaptan bir şey sorarsınız! Allah’ın Resulüne indirdiği sizin kitabınız daha yenidir. Ve siz onu kendisine bir şey katmadan okuyorsunuz. Bu kitap size ehli kitabın Allah’ın kitabını değiştirdiğini elleriyle kitabı yazdıklarını ve az bir para için bu Allah’ın katındandır dediklerini söylüyor.”²²³

“من بعد مواضعه” ile “عن مواضعه” arasındaki farka değinen Âlûsî, “ba’de” zarfının eklenmesiyle neye dikkat çekilmek istendiğini de açıklar. Âlûsî’ye göre “عن مواضعه” ile “من بعد مواضعه” arasındaki fark, Maide suresindeki ifadenin kelimelerin

²²¹ Turgut, a.g.e., 265-267.

²²² Âlûsî, a.g.e., I, 298.

²²³ Âlûsî, a.e., V, 46.

yerlerine tam olarak yerleştiklerine ve şöhret bulduklarına Nisa suresindeki ifadeden daha fazla delalet etmesidir. “*Ba’de*” zarfı, onların kelimeler yerine tam yerleştikten sonra onları tahrif ettiklerine delildir.²²⁴

Buradaki tahrifin manası Tevrat’ı değiştirmeleri veya Peygamberin sözlerini değiştirmeleri ya da bir yerde olan lafzı ihmal ile veya yerini değiştirmekle tahrif etmeleridir. Mananın tahrifi ise onu murat edilmeyen başka bir manaya hamletmeleridir.

Âlûsî’ye göre, “*ba’de*” lafzının dâhil edilmesi şuna dikkat çekmek içindir: Yahudilerin bir kelimenin yerine koydukları diğer kelime öncekinden daha düşüktür. Yani fayda veren bir kelimeyi zarar veren bir kelime ile değiştirmektedirler. Bu değiştirme faydalıyı faydalı ile veya daha faydalı ile yapılan bir değiştirme değildir.²²⁵

Âlûsî, “Allahın geçmişte olan bir işi “*يُحرفون*” şeklinde muzari ile kullanmasının nedeni, olayın göz önünde canlandırılmasını sağlamak ve tahrifin devamlı olacağına işaret etmek içindir”²²⁶ der. Tevrat’ın harf ve kelimelerinin tevatür derecesine ulaştığı ve nüshalarının her tarafa yayıldığı halde tahrifin nasıl mümkün olduğu sorusuna ise tahrif kitaplar daha yayılmadan ve tevatür derecesine ulaşmadan önce olmuştur diye cevap verilebileceğini söyler. Fakat her ne kadar Yahudi gruplarının yanında bulunan Tevrat nüshalarındaki ihtilafla bu desteklenmiş olsa bile bu cevabın yeterli olmadığını söyleyerek bu soruya “Yahudiler halkı saptırmak için Tevrat nüshalarında tahrif yapmışlardır. Bunu arzu etmedikleri zaman da tevile gitmişlerdir” şeklinde de cevap verildiğini belirtir.²²⁷

Âlûsî, mukaddes kitapların hem lafzen hem manen tahrif edildiği konusunda ısrarlıdır. Ona göre mukaddes kitaplar lafzî olarak da kesinlikle tahrif edilmiştir. Lafzî tahrifin olmadığını iddia edenlere hayret ettiğini belirten Âlûsî, İncil’den görüşünü destekleyen deliller getirir:

“İnsanlar tahrif edilen şeylerin Tevrat’ta yazılı olup olmadığı hakkında ihtilaf etmişlerdir. Bazıları tahrifin Tevrat’ta mevcut olmadığını, tahrifin nassın okunması esnasında veya nasların batıl tevillerinde olduğunu, onların Tevrat’ın içine bir şey

²²⁴ Âlûsî, a.e., V, 46.

²²⁵ Âlûsî, a.e., VI, 137.

²²⁶ Âlûsî, a.e., VI, 89.

²²⁷ Âlûsî, a.e., V, 46.

yazmadıklarını söylemişlerdir. Buna da Vehb b. Münebbih'den gelen şu rivayeti delil gösterirler: 'Tevrat ve İncil Allah'ın indirdiği gibidir. Onlardan bir harf dahi değiştirilmemiştir. Çünkü Peygamberimiz Yahudilere ilzamen şöyle demektedir: 'Eğer doğru iseniz Tevrat'ı getirin de okuyun'. Onlar ise bundan kaçındılar. Eğer onların meramına uygun olarak değiştirilmiş olsaydı bundan kaçınmazlardı. Peygamber de böyle demezdi. Çünkü iddiası batıl olurdu'.

Diğerleri de bilakis kitabın tebdil ve tahrife uğradığını söylediler. Buna da birçok ayetin zahirini delil getirdiler.

Kitabın tahrifi konusunda nüshaların çokluğu tahrife engel değildir. Onlar ya bu konuda anlaştılar veya bazı nüshalarını tahrif edip bazılarını etmediler.

Peygamberimizin çağrısı tahrifin olmadığına delil değildir. Çünkü peygamberimiz, iddia ettiği şeyin tahrif olmadan salim bir şekilde kaldığını biliyordu.

Vehb'in rivayetine gelince, bu görüş ya ictihadî bir sözdür ya da bu konuda tam bir araştırması yoktur. Mesela Allah'ın kitaplarında olan tağyiri ve onların indirdikleri günkü gibi sağlam kalmadıklarını İncillerdeki tenakuzlar, birbirini yalanlamalar, tutarsızlıklar teyit etmektedir. İnciller dört tanedir ve her birinde diğerinde olmayan kıssa ve hikâyeler vardır. Bazılarının anlattığı şeyi diğerleri tam zıt olarak zikretmektedir. Onlarda bazı şeyler vardır ki, insan zaruri olarak onun Allah kelamı olmadığına hükmeder. Bu hikâyelerden biri de Matta'da geçen İsa'nın çarmıha gerilme olayıdır. İsa çarmıha gerildiğinde biri sağında biri solunda iki hırsız vardı. Bu iki hırsız Yahudilerle beraber Mesih ile alay edip onu ayıplıyordu. Luka'nın zikrettiği buna uymamaktadır. Ona göre biri Mesih ile alay ediyor diğeri de ona şöyle diyordu: "Allahtan korkmuyor musun? Biz cezalandırıldık. Ama o günah işlememişti. Sonra Mesih'e şöyle dedi: 'Efendim! Beni krallığında hatırla'. Mesih de şöyle dedi: 'Gerçekten sen Firdevs'te benimle olacaksın'. Burada bir tenakuz olduğu açıkça ortadadır. Matta'ya göre iki hırsız da kâfirdir. Luka'ya göre biri mümin biri kâfirdir. Markos ve Yuhanna ise bu kıssayı anlatmazlar."

Âlûsî, tenakuzlara iki örnek daha verdikten sonra şöyle söyler: "Nasıl olur böyle bir şey! İbn Münebbih acaba bunların farkına vardı mı yoksa varmadı mı?

Nasıl olur da Tevrat ve İncil Allah'ın indirdiği günkü gibi durur? Bu ne acayip bir şeydir!”²²⁸

4.6. BİKÂ'Î

Bürhânü'd-Dîn, İbrâhim b. Ömer meşhur bir müfessirdir. Aslı Suriye'de “Bikaa” denilen mahaldendir. 809'da doğmuş, Dimeşk'te ikamet edip orada 885 tarihinde vefat etmiştir. Bikâ'î, kudretli bir müfessirdir. Edîb, mütefekkir, müverri bir zattır. “Nazmu'd-Durer fî Tenasübi'l-Âyâti ve's-Süver” adlı eserini 861'de yazmaya başlamış, 885'te bitirmiştir.²²⁹

Bikâ'î, her ne kadar tefsirinde, tahrif ile ilgili lafızların geçtiği ayetlerde tahrif konusunu fazla açıklamasa da, ehli kitap ile ilgili ayetleri izah için Kitab-ı Mukaddes'ten yaptığı alıntılarda ve onları nakletmesinin sebebini izahında tahrif hakkındaki görüşlerini beyan etmektedir.

Bikâ'î'nin görüşlerini incelememiz bize, tahrif hakkında bilgi vermekle birlikte Kitab-ı Mukaddes'ten nakil konusunda bir yöntem de sunmaktadır. Bizim asıl değinmek istediğimiz nokta, Bikâ'î'nin, Kitab-ı Mukaddes'ten alıntı yaparken nelere dikkat ettiğiidir. Bu sayede, hem tahrifi izah etmiş olacağız hem de Bikâ'î'nin, Kitab-ı Mukaddes'e karşı nasıl bir yaklaşım sergilediğini görmüş olacağız.

Bikâ'î, tahrifin hem lafızda hem manada olduğunu söylemekle birlikte²³⁰, Kitab-ı Mukaddes'ten yaptığı nakillerle, Kitab-ı Mukaddes'in bütününe tahrif edilmediğini ortaya koymaktadır. Konunun başında şunu söylememiz gerekir ki, Bikâ'î, Kitab-ı Mukaddes'ten nakiller yapmakla onun tahrif edilmediğini iddia etmemektedir. Bikâ'î'nin bu konuda ki gayesi, ehli kitabın inkârcılarını kendi kitapları ile susturmaktır. O, Kitab-ı Mukaddes'ten yaptığı alıntılarla, ehli kitaptan bahseden ayetlerin anlamına açıklık kazandırmış, Tevrat ve İncil'in Kur'an'ı nasıl tasdik ettiğini; Kur'an'ın da bu kitaplarda tahrif edilen hususları nasıl ortaya çıkardığını tespitinde büyük gayret göstermiştir.

²²⁸ Âlûsî, a.e., III, 206.

²²⁹ Bilmen, a.g.e., II, 594.

²³⁰ Burhânuddîn İbrâhim b. Ömer b. Hasan er- Rubât b. Ali b. Ebûbekir, el-Bikâ'î, (ö. 885) *Nazmu'd-Durer fî Tenasübi'l-Âyâti ve's-Süver*, Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, Beyrut, 2003, II, 416.

Bikâ'î, tefsirinde Kitab-ı Mukaddes'ten nakillerde bulunduğu için birçok eleştiri almış ve yaptığı bu nakillerin caiz olduğunu da izah etmiştir. Bu konuda ayrıca “Akvâlu'l-Kavîme fî Hükmi'n-Nakli mine'l-Kütübi'l-Kadîme” adlı bir eser telif etmiştir. Ayrıca el-İrâkî'nin “Elfiye”sine yazdığı şerhte de bu meseleye değinmiştir.²³¹

Bikâ'î, Kitab-ı Mukaddes ile istişhadın münker olduğunu iddia edenlere karşı, “Eğer doğru kimseler iseniz Tevrat'ı getirinde okuyun”²³², “Sana da, daha önceki kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma. (Ey ümmetler!) Her birinize bir şariat ve bir yol verdik. Allah dileyseydi sizleri bir tek ümmet yapardı; fakat size verdiğinde (yol ve şariatlerde) sizi denemek için (böyle yaptı). Öyleyse iyi işlerde birbirinizle yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. Artık size, üzerinde ayrılığa düştüğünüz şeyleri(n gerçek tarafını) O haber verecektir” ayetini ve buna benzer ayetleri delil getirir.²³³

Bikâ'î, bu konuyu incelerken herhangi bir suretle intifain caiz olduğu bir kitaptan, naklinde caiz olduğunu savunur. Başta imam Şâfi'î olmak üzere diğer bir kısım şâfi'î âlimlerinin görüşlerini de naklederek bunlarla bir taraftan kendi görüşlerine destek sağlar, bir taraftan da bu âlimlerin, bu konudaki sözlerinin hangi anlama geldikleri hakkında izahlar yapar.

İlk önce, Ebu'l- Kâsım er-Râfi'î'nin “Tevrat ve İncil tebdil ve tağyir edildiklerinden bunlarla intifa' caiz olmaz” sözünü ele alarak, bazılarının bu sözden, mezkûr kitapların kıraatinin yasaklandığını anladıklarını; halbuki bunlara, “bu hüküm Tevrat ve İncil'den tebdil edilen kısımlara aittir” şeklinde cevap verildiğini; bu cevabı da, İmam Şâfi'î'nin “hüküm illete bağlıdır” yani illet bulunmayınca malul de bulunmaz sözüne dayanarak verdiklerini ifade eder. Daha sonra İmam Şâfi'î ve Müzenî'nin bu husustaki görüşlerini naklederek bunların izahına geçer.

Müzenî, “İçinde mekruh olmayan şeyler ve tıpla ilgili meseleler bulunan, kafirlere ait kitaplar alınıp satılır. İçinde şirk bulunanlar ise, iptal edilip kapaklarından istifade edilir” demektedir. İmam Şâfi'î, el-Üm isimli eserinde, “Ehli

²³¹ Necati, Kara, *Burhânuddîn İbrâhîm b. Ömer el-Bikâ'î ve Tefsirindeki Metodu*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Van, 1994, 215.

²³² Al-i İmran, 3/93.

²³³ Kara, a.g.e., 215.

küfre ait kitapların hepsi ganimettir (alınır satılır). Devlet reisine gereken odur ki, bir mütercim çağırıp bu kitapları tercüme ettirsin; şayet içinde tıp ve gayrisinden mekruh olmayan şeyler bulunursa, diğer ganimetler gibi alınıp satılır. Eğer şirk kitabı olduğu anlaşılırsa, kitap parçalanır, ancak kapak ve sairesinden istifade edilir. İçinde ne olduğu bilinmeden yakılması ve defnedilmesi uygun olmaz” der.²³⁴

Bikâ’î, İmam Şâfi’î’nin sözünden, ehli küfre ait bir kitabın parçalanması için, kitabın tümünün şirkle dolu olması gerektiğinin anlaşıldığını söyleyerek, içinde şirk bulunmayan kitaplardan faydalanmanın caiz olduğunu tespit eder. Daha sonra, Muhyiddîn en-Nevevî’nin “içinde tebdil edilmemiş şeylerin bulunduğu zannedilen – ehli kitaba ait- kitaba dokunmak mekruhtur” sözünü ele alarak, dokunmanın kerahati hürmetten ötürüdür, hürmet ise o şeyin ibkası ve okunarak faydalanmanın cevazına dalalet eder, der. Daha sonra Bikâ’î, hepsinden daha sarihi, İmam Şâfi’î’nin “içinde mekruh olmayan bir şey alınır satılır” sözüdür, der. Tevrat ve İncil’in hürmeti hakkında da, Beğavî’nin “cünüp bir kimse Kur’an’ın nazmına tevafuk eden bir kelime ile konuşsa, kıraati neshedilmiş bir ayeti veya Tevrat ve İncil’i okusa, Allah’ı zikretse, Peygambere salatü selam getirse caizdir. Çünkü Hz. Âişe’den rivayete göre Peygamberimiz her halinde Allah’ı zikrederdi” sözlerini nakleder.²³⁵

Bikâ’î, hocası İbn-i Hacer’in görüşüne de yer verir. İbn-i Hacer, Tevrat ve İncil’den istihrac hususunda, ilimde râsih olanlarla diğerlerinin ayrı tutulması gerektiğini; râsih âlimlerin Tevrat ve İncil’den –mühtedilerin istifade edecekleri şeyleri- istihrac edebileceklerini, bu yüzden onlara bu caizken ilim sahipleri dışındakilere caiz olmadığını söylemektedir. Ayrıca İbn-i Hacer, eğer Kitab-ı Mukaddes’ten nakil caiz olmasaydı, geçmiş imamlar bunlardan nakilde bulunmazlardı demektir. Bikâ’î’ye göre bu deliller arasında da en kuvvetli olan görüş budur.²³⁶

Kitab-ı Mukaddes’ten naklin caiz olduğuna dair delilleri açıklayan Bikâ’î, tefsirinde de nakillere yer vermiştir. “*Hani İsrailoğullarından, Allah’tan başkasına kulluk etmeyin, anneye-babaya, yakınlara, yetimlere ve yoksullara iyilikle davranın, insanlara güzel söz söyleyin, namazı dosdoğru kılın ve zekâtı verin diye misak*

²³⁴ Kara, a.e., 218.

²³⁵ Kara, a.e., 216-219.

²³⁶ Kara, a.e., 212-219.

almıştık. Sonra siz, pek azınız hariç, döndünüz ve hala yüz çeviriyorsunuz”²³⁷ ayetini açıklarken bu konuda Kur’an’a şahit olarak Tevrat’tan nakilde bulunur. Önce Çıkış kitabından nakilde bulunur:²³⁸ “Tanrı şöyle konuştu: Seni Mısır’dan, köle olduğun ülkeden çıkararak tanrın Rab benim. Benden başka tanrın olmayacak. Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yeraltında ki sulara yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben tanrın Rab kıskanç bir tanrıyım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa sevgi gösteririm. Tanrın Rabb’e yalan yere yemin etme. Çünkü Rab, onun ismine yalan yere yemin edeni temize çıkarmaz.”²³⁹

“Tanrın Rabb’in sana vereceği ülkede ömrünün uzun olması için, anne babana saygı göster. Adam öldürme. Zina etme. Hırsızlık yapma. Arkadaşına yalan yere şahitlik yapma. Arkadaşının kızını arzulama. Arkadaşının karısını ve ona ait hiçbir şeyi arzulama.”²⁴⁰

Daha sonra aynı konuda Levililerde geçen şu bölümleri aktarır: “Hırsızlık yapmayın, hile yapmayın, ismimle yalan yere yemin etmeyin, tanrınız Rabb’in ismini kirlletmeyin. Ben rabbim, benim dışımda başka bir rab yoktur.”²⁴¹

“Dostuna zulmetme. Dilsize karşı gururlanma. Körün önüne engel koyma. Rabb’in tanrıdan kork.”²⁴²

“Hükümlerde haksızlık etmeyin. Günah işlemeyin. Fakiri de zengini de kayırma, iyilik ve adaletle hükmet.”²⁴³

“Kardeşine kalbinde nefret besleme, onu azarla ve onun sebebiyle senin de hata yapmaman için doğru olarak onu uyar. Kimseye kin besleme, aksine dostunu kendi nefsini sevdiğin gibi sev.”²⁴⁴

“Kuşlarda uğursuzluk aramayın.”²⁴⁵

²³⁷ Bakara, 2/83.

²³⁸ Bikâ’î, a.g.e., I, 180-181.

²³⁹ Çıkış, 20/1-7.

²⁴⁰ Çıkış, 20/12-17.

²⁴¹ Levililer, 19/11-12.

²⁴² Levililer, 19/13-14.

²⁴³ Levililer, 19/15.

²⁴⁴ Levililer, 19/17-18.

²⁴⁵ Levililer, 19. Bkz. Bikâ’î, a.g.e., I, 181.

“Sizden biriniz kâhin, falcı olmasın. Saçınızı uzatmayın. Sakalınızı kısaltmayın. Ölü için yüzünüzü yaralamayın. İğne ile vücudunuza dövme yapmayın. Ben Rabb’iniz tanrırım.”²⁴⁶

“Kâhin ve büyücülere uymayın. Onlarla kirlenmemeniz için onlara gitmeyin ve onlardan bir şey sormayın.”²⁴⁷

“Yaşlıya saygı göster ve onu gördüğünde ayağa kalk. Senden büyük olan herkese saygı göster. Rabb’in tanrıdan kork. Ben Rabb’iniz tanrırım.”²⁴⁸

“Bana yönelen birisi sizinle birlikte kalırsa ona zulmetmeyin, onu içinizden biri yerine koyun ve ona sizden biri gibi davranın. Bana yönelen ve aranızda sizinle birlikte kalan kimseyi kendinizi sevdiğiniz gibi sevin. Çünkü siz Mısır’da bu haldeydiniz. Ben Rabb’iniz tanrırım. Hükümlerde haksızlık etmeyin, tartı ve ölçülerde hile yapmayın. Hakkın tartısını ve hakkın ölçüsünü edinin. Ben, sizi Mısır topraklarından çıkaran Rabb’iniz tanrırım. Mısır’da ki tavsiye ve emirlerimin hepsine uyun. Rab benim ve benden başka rab yoktur.”²⁴⁹

Bikâ’î, yaptığı nakillerde dikkatsiz davranmamış ve tahrif edilen yerlere vurgu yaparak onları tefsirine almamıştır. Mesela, “*İşte üzerlerine aşağılık ve yoksulluk damgası vuruldu. Allah’ın gazabına uğradılar. Bu musibetler (onların başına), Allah’ın ayetlerini inkâra devam etmeleri, haksız olarak peygamberleri öldürmeleri sebebiyle geldi. Bunların hepsi, sadece isyanları ve taşkınlıkları sebebiyledir*”²⁵⁰ ayetini açıklarken, Tevrat’tan nakilde bulunmuş, Harun (a.s) hakkında anlatılanları, ona yakışmayan tabirler olduğunu ve bu tabirlerin Tevrat’ın tahrif edilen kısımlarından olduğuna hükmettiğini söyleyerek reddetmiştir.²⁵¹

Ayrıca Bikâ’î, tahrifin bir şeyleri değiştirmek olduğuna dikkat çektiği gibi, bir şeyleri çıkarmak olduğuna da değinir. “*Siz onu kâğıtlara yazıp (istediğinizi) açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz*”²⁵² ayetinin de buna işaret ettiğini söyler. Örnek olarak Bikâ’î, Kur’an da geçen bakara kıssasının Tevrat’ta geçmediğini söyler ve bu kısımların gizlenerek tahrif edilen kısımlardan olduğuna hükmeder. Verdiğimiz örnekte görüldüğü gibi Bikâ’î, Kur’an’da anlatılan İsrailoğullarına dair kıssaları

²⁴⁶ Levililer, 19/26-28.

²⁴⁷ Levililer, 19/31.

²⁴⁸ Levililer, 19/32.

²⁴⁹ Levililer, 19/33-37.

²⁵⁰ Bakara, 2/61.

²⁵¹ Bikâ’î, a.g.e., I, 158.

²⁵² En’am, 6/91.

Tevrat'ta bulamazsa, bunların, ayette işaret edildiği gibi, Yahudiler tarafından saklandığını söyleyerek tahrifin bu yönünü de açıklar.²⁵³

Açıkladığımız üzere Bikâ'î'nin tahrif konusunda ki görüşleri nettir. O, Kitab-ı Mukkaddes'in hem lâfzî olarak hem mana olarak tahrif edildiğini beyan eder. Bununla birlikte tahrif edilmeyen yerlerin olduğunu, bunları râsih âlimlerin tespit edebileceğini söyler. Tahrif edildiği bilinen yerleri ise nakletmediği gibi nakledilmesine de karşı çıkar. Ayrıca Kur'an'da geçen ehli kitap ile ilgili konularda onları kendi kitaplarıyla susturmak için Kitab-ı Mukkaddes'ten deliller getirmenin caiz olduğunu da ispatlamaya çalışır.²⁵⁴

4.7. ELMALILI HAMDİ YAZIR

Hamdi Yazır, Antalya'nın Elmalı kazasında doğmuştur. Hamdi Efendi tahsil hayatından sonra Meşîhatı İslâmiyye'de Mektûbî kalemine memur oldu. 1324 senesinde dersiâmlık vazifesi verildi. Medresetü'l-Kudât, Medresetü'l-Vâizîn ve Süleymânîye medresesinde İslam hukuku derslerini okuttu. Tefsir, kelâm, usûl, fıkıh ve felsefe sahalarında ilmi kudrete sahipti. Hak Dini Kur'ân Dili adlı eserini 12 senede tamamladı.²⁵⁵

Elmalılı Hamdi Yazır, tahrif hakkında, “Onlardan bir fırka vardır ki Allah'ın kelamını yani Tevrat'ı işitirler, bellerlerdi de sonra onu tahrif ederlerdi; manasını değiştirecek bir surette kelimelerin, harflerin mevzilerini, yerlerini değiştirirlerdi”²⁵⁶ diyerek, Yahudilerin Tevrat'ı lafzen tahrif ettiğine işaret etmekle birlikte, “Kalplerinin katılaşmasından dolayı kelimeleri konuldukları yerlerinden tahrif ederler. Kelimeleri şuraya buraya çekerek kelamı tağyir ederler. Bu onların öyle bir âdeti olmuştur ki, sairlerinden kati nazarla Allah'ın kelamını ve arzularına muvafık gelmeyen ilahi hükümleri tahrif ve tağyir ederler. Nitekim Tevrat'ta ki recm ayetini Yahudilerin büyükleri hakkında tahmim yani kömürle yüz karalamak diye teville kalkışmışlardı. Fırsat bulunca lafızları da tağyir ederler. Fakat çoğunlukla buna

²⁵³ Bikâ'î, a.g.e., I, 179-182.

²⁵⁴ Bikâ'î'ye yapılan itirazlar, Bikâ'î'nin itirazlara verdiği cevaplar ve diğer alimlerin Bikâ'î hakkında ki görüşlerinin değerlendirilmesi için bkz, Kara, a.g.e., 212-237, 394-395.

²⁵⁵ Sofuoğlu, a.g.e., 371-374.

²⁵⁶ Elmalılı, a.g.e., I, 391.

imkân bulamadıklarından dolayı tahriflerini batıl tevil ile yaparlar”²⁵⁷ diyerek Yahudilerin tahrifi genellikle manada yaptıklarına dikkat çeker.

Elmalılı tahrif hakkında üç suret nakledilmiştir, diyerek Râzî'nin yaptığı üç taksimi aktarır:

1- Yahudiler, Bir lafzı diğer bir lafızla değiştirirler. Mesela Tevrat'ta, Hz. Peygamberin vasıfları ile ilgili olan “reb’a” kelimesini “uzun adam” terimine, aynı şekilde “recm” kelimesini “had” tabirine değiştirmeleri gibi ki, yazıdaki değiştirmedir.

2- Ortaya şüphe atma ve yanlış yorumlarla bir kelimeyi öteye beriye çekerek manasını haktan batıla çevirmektir ki, bu da tefsir ve açıklamada yapılan bir manevi tahriftir. Fahreddin Râzî "Nitekim zamanımızdaki bidat ehli de görüşlerine aykırı olan ayetlerde böyle yapıyorlar" demiş ve tahrifin tefsirinde bu ikinci şeklin asıl olduğunu da kaydetmiştir.

3- Yalnız kitap değil, bir söz söyledikleri zaman duydukları ve kalplerinde bildikleri gibi dosdoğru söylemeyip değiştirerek söylemeleridir. Çünkü Yahudiler Hz. Peygamberin huzuruna gelirler, bazı şeyler sorarlar, yanından çıktıkları zaman Peygamberin sözlerini değiştirerek yaymaya çalışırlardı.²⁵⁸

Tevrat'ın her tarafta meşhur olması ve doğuda ve batıda nüshalarının bulunuyor olması halinde Tevrat nasıl tahrif edilerek ona eklemeler ve çıkarmalar yapılabilir sorusuna birçok kişi cevap vermeye çalışmıştır. Elmalılı'nın bu soruya değişik bir cevabı vardır. O, bu sorunun geçerli bir soru olmadığını söyleyerek bu değişikliklerin en fazla bir dilden bir dile naklederken tercümelerde olduğunu söyler. Bununla beraber, yazarların az olması, iyi hafızların olmaması veya nadir olduğu zamanlarda bunun istinsahlar esnasında olması da mümkündür der. Bu tahriflerin asıllarını bilenleri aldatamayacağını, fakat tahrif edilenlerin aslını bilmeyenleri kolaylıkla aldatabileceğini söyler.²⁵⁹ Bu tespit gayet doğru ve yerinde bir tespittir. Çünkü tahrifin tarihi seyri incelendiği zaman, tercümeler yoluyla birçok tahrifin vuku bulduğu müşahade edilecektir.

²⁵⁷ Elmalılı, a.e., III, 1602.

²⁵⁸ Elmalılı, a.e., II, 1362.

²⁵⁹ Elmalılı, a.e., II, 1362.

Elmalılı'nın, tahrif konusunda ki görüşleri, Râzî'nin görüşlerine yakınlık arz eder. Lafzî tahrifin geyet mümkün olabileceğini söyleyen Elmalılı, bu tahriflerinde genellikle tefcümeler esnasında olduğu kanaatindedir.

4.8. ZUHAYLÎ

Zuhaylî, 1937'de Şam'da doğmuştur. Şam'da şeriat fakültesini okuduktan sonra ilmi hayatına Ezher şeriat fakültesinde devam etti. 1959'da mastırını yaptı. 1963'de doktorasını tamamladı.

Mısır ve Suriye'de birçok hocadan ders almış ve birçok talebe yetiştirmiştir. Fıkıh ve fıkıh usulü, tefsir ve tefsir usulü, hadis ve hadis usulü, akide ve çeşitli alanlarda birçok basılmış eserleri, araştırmaları, dergi ve gazete yazıları mevcuttur. Çalışmaları Türkçe, İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Rusça gibi dillere çevrilmiştir.²⁶⁰

Tefsirinde tahrife tafsilatlı olarak değinen muasır müfessirlerden Zuhaylî, tahrifin hem lafızda hem de manada olduğunu söyleyenlerdendir.

“Yahudiler öyle bir kavimdir ki Allah'ın Tevrat'ta indirdiği kelimeleri asıl konuldukları yerlerden kaldırıp değiştirirler. Bunu da ya kelimeleri asıl konuldukları manadan başka bir manaya çekip batıl tevillerle yaparlar; Rasul-i Ekrem hakkındaki müjdeleri, Mesih hakkındaki haberleri başka bir şahsa yorumlayıp bugüne kadar onu beklemeye devam ettikleri gibi” diyerek batıl teville dikkat çeken Zuhaylî, “Yahut da bu tahrifi kitaptaki bir kelime ya da cümleyi bulunduğu yerden başka bir yere naklederek yaparlar. Nitekim Hz. Musa'dan rivayet edilen ayetlere uzun bir müddet sonra yazılmış sözler karıştırdıkları gibi diğer bazı peygamberlerin sözlerine de başka insanların sözlerini katmışlardır. Bu ilave ve karışıklıkları, kendilerinin de itiraf ettiği gibi kaybolan Tevrat yerine bugünkü Tevrat'ı ortaya koyanlar yapmışlardır” diyerek de lafzî tahrifi açıklar.

Zuhaylî, onların bu tahrifle aslında düzeltmeyi amaçladıklarını iddia ettiklerini söylemektedir. Düzeltmeyi de Hz. Musa'nın Tevrat'ının kaybolmasından sonra yanlarında dağınık olarak bulunan Tevrat nüshalarını bir araya getirmek

²⁶⁰ Erişim: [http://www.zuhayli.com/biography.html], Erişim Tarihi: 02 Ocak 2008.

isterken yapıyorlardı. Tevrat'ı toplama esnasında bu yüzden birçok ilaveler katmışlardı.²⁶¹

Zuhaylî, neyin tahrif edildiği konusunda diğer müfessirler gibi çeşitli ihtimalleri zikretmektedir. O, ister yanlış tevîl ile olsun ister değiştirmekle olsun Allah'ın kelamını değiştirmek haramın en büyüğüdür; Yahudi hahamları tahrifin her iki türünü de yapmışlardır der ve şöyle devam eder: “ ‘*Elleriyle kitabı yazanların vay haline*’²⁶² diyerek Allah Teâlâ onları tahrif ve tebdil ile vasıflandırmıştır. Bu tahrif çeşitli şekillerde gerçekleşmiştir. Rivayet edildiğine göre Hz. Musa zamanında seçilmiş yetmiş kişiden bir kısmı Tur dağında Allah Hz. Musa ile konuştuğunda onun kelamını, emir ve yasaklarını işitmişlerdi. Daha sonra kelamının sonunda Yüce Allah'ın: ‘Eğer bu emirleri yapabilirsiniz yapınız, yapmak istemezseniz bir mahzuru yoktur’ dediğini de işittik dediler.

Zuhaylî, Hz. Muhammed döneminde ise Resulullahın Tevrat'taki özelliklerini ve sıfatlarını değiştirdiler demektir. Yine bu dönemde recm ayetinin tahrif edildiğini de söylemektedir.²⁶³

Tevrat'ta olduğu gibi İncil'de de her iki şekildeki tahrif söz konusudur diyen Zuhaylî, buna delil olarak ise, her iki kitabın da asıllarının kayıp olmasını, ilim adamları vasıtasıyla bu iki kitabın yazılışının yıllar sonra olmasını gösterir.²⁶⁴

Zuhaylî, zikrettiğimiz müfessirlerden farklı olarak Tevrat'ın ve İncil'in tahrif edilme sürecine de kısaca değinmektedir: “Yahudiler Tevrat'ı iki şekilde tahrif etmişlerdir: İlki takdim, tehir, ekleme ve çıkartma ile lafızların tahrif edilmesidir. İkincisi ise, lafızların asıl maksatlarından başka manalara yorumlanarak batıl tevîl yoluyla tahrif edilmesidir.

Tarihi olarak ve Yahudi ve Hıristiyanların kendi itiraflarıyla, Hz. Musa'ya verilen ve korunması emredilen Tevrat'ın tek nüsha olduğu bilinmektedir. Bu nüsha Yahudi ve Hıristiyan tarihçilerin ittifakıyla, Babillilerin İsrailoğullarını esir aldıkları sırada kaybolmuştu. Yanlarında da başka bir nüsha yoktu ve onlar Tevrat'ı ezberlememişlerdi. Bu nüsha Babillilerin İsrailoğullarının kutsal heykellerini yakıp başkentlerini harap etmeleri, hayattakileri esir almaları sebebiyle kaybolmuştu.

²⁶¹ Zuhaylî, a.g.e., V, 97.

²⁶² Bakara, 2/79.

²⁶³ Zuhaylî, a.g.e., I, 199-200.

²⁶⁴ Zuhaylî, a.e., I, 200.

Hız. Musa'ya nispet edilen ve içlerinde onun hayatının ve ölümünün haberlerinin yer aldığı beş bölümlü Tevrat ise onun ölümünden birkaç asır sonra yazılmıştır. Bu bölümleri kâhin Azra, İsrailoğullarına kendi topraklarına dönüş izni verilmesinden sonra, esaretlerinden ve öldürölmelerinden sonra hayatta kalan yaşlılardan toplayarak yazdı.

Aynı şekilde İncil de bizzat Hristiyanların itirafı ile Hız. İsa'dan bir ve daha fazla asır sonra yazılmıştır. Allah Teâlâ, Hristiyanlardan alınan ahdi hatırlatarak şöyle buyurmaktadır: 'Biz Hristiyanız diyenlerden de kesin sözlerini almıştık...' ²⁶⁵ Yani aynı şekilde Hristiyanlardan da son peygambere tabi olacaklarına ve ona yardımcı olacaklarına, ona destek vereceklerine, onun izinden gideceklerine ve Allah'ın insanlara göndereceğı bütün peygamberlere iman edeceklerine dair misak ve ahit aldık. Fakat Hristiyanlar da Yahudiler gibi yaptılar. Onlarda dinlerini tahrif ettiler, misaklarına uymadılar, ahitleri bozdular. Bizzat Hristiyanlar tarafından da tarihi bir gerçek olarak kabul edilmektedir ki Hız. İsa kendi emirlerini ve öğütlerini yazmamıştır. Bu yüzden Hız İsa, onların aralarından ayrıldığında yazılı bir İncil yoktu. Yahudiler, ona tabi olanlara baskılar uyguladılar, onları sürdüler ve birçoklarını da öldürdüler. Özellikle de avcılık yapan havarilerin peşine takılmışlardı. Kral Konstantin Hristiyanlığı kabul edip onlara karşı uygulanan baskı sona erince İncilleri yazmaya koyuldular. Birçok İncil ortaya çıktı. Bunlar birbirinden farklı ve çelişkili idi. Günümüzde ki dört İncil ise Hız. Mesih'ten üç asır sonra ortaya çıkmıştır. Bu da Roma Kralı Konstantin'in Hristiyanlığı kabul etmesi üzerine Hristiyanların devlet kademelerinde yükselmesinden sonra oldu. Hristiyanlık Konstantin'den sonra yeni bir döneme girdi. Bu yeni dönemde putperestlik ve Grek felsefesinin yoğun etkisi görölmektedir.

Aslı ve tarihi bilinmeyen ve Yeni Ahit adı verilen, bir biriyle çelişkili, bir birini tutmayan bu İncillerde Hristiyanlığın esası, Eski Ahit diye isimlendirilen kitap üzerine kuruldu. Eski Ahit'in de sağlam bir rivayeti ve dayanağı yoktur." ²⁶⁶

²⁶⁵ Maide, 5/14.

²⁶⁶ Zuhaylî, a.e., VI, 123-129.

4.9. SÜLEYMAN ATEŞ

3 Ocak 1933 tarihinde Elazığ merkez vilayetinin 15 km güneyinde bulunan Tadım köyünde doğdu. On yaşında hafız oldu ve Arapça tahsili gördü. İmam hatip okulunu bitirdi. Daha sonra Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu ve 1965 senesinde aynı fakültede tefsir kürsüsüne asistan oldu. 1968’de doktorasını yaptı. 1979’da profesör oldu.

99 eser ve binden fazla köşe yazısına imza atmış bulunan Süleyman Ateş’in eserleri arasında kamuoyunda en çok tanınanları “Kur’an’ı Kerim ve Yüce Mealî” ile “Yüce Kur’an’ın Çağdaş Tefsiri” isimli on iki ciltten oluşan eseridir.²⁶⁷

Semavi kitapların tahrifi konusunda söz sarf etmiş müfessirlerden biri de Süleyman Ateş’tir. Ateş, Tevrat’ın lafzî olarak kesinlikle tahrife uğramadığını, tahrifin Talmud gibi tefsirlerde ve fıkıh kitaplarında olduğunu savunmaktadır. Bu konuda Kur’an ayetlerini delil getiren Ateş, Tevrat’ın metninin tahrif edildiğini savunanların önyargıların sislendirdiği renkli gözlüklerle gören dar görüşlü kimseler olduğunu savunmaktadır. Çünkü Kur’an ayetleri Tevrat’ın tahrif olduğunu değil, bilakis onun doğru olduğunu söylemektedir, demektedir.²⁶⁸

Ateş, “*Tevrat’ı biz indirdik. Onda hidayet ve nur vardır*”²⁶⁹, “*De ki: Öyleyse Musa’nın insanlara nur ve yol gösterici olarak getirdiği kitabı kim indirdi?*”²⁷⁰ gibi Tevrat’ı Allah’ın indirdiğini bildiren ayetleri ve “*Sizin yanınızda bulunanı doğrulayıcı olarak indirdiğimize (Kur’an’a) inanın, onu ilk inkar eden siz olmayın*”²⁷¹ gibi tasdikle ilgili ayetleri ele alarak Kur’an’ın, kesinlikle Tevrat’ın tahrif olduğunu söylemediği gibi, Kur’an’ın, Hz. Muhammed zamanındaki Tevrat’ın da doğru olduğunu ve Yahudilerin ona tabi olması gerektiğini bildirdiğine “*İçinde Allah’ın hükmü bulunan Tevrat yanlarında dururken seni nasıl hakem yapıyorlar da*

²⁶⁷ Erişim: [http://www.suleyman-ates.com/oz_gecmis.html], Erişim Tarihi: 3 Ocak 2008.

²⁶⁸ Bkz. Süleyman, Ateş, *Kur’an’ın Evrensel Mesajına Çağrı*, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul, 1990, 17-35.

²⁶⁹ Maide, 5/44.

²⁷⁰ En’am, 6/91.

²⁷¹ Bakara, 2/41.

sonra (senin verdiği hüküm işlerine gelmeyince) dönüyorlar? Onlar inanıcı değiller”²⁷² ayetini delil getirmektedir.²⁷³

Ateş, “Vay haline o kimselerin ki, elleriyle kitabı yazıp, az bir paraya satmak için: ‘Bu Allah katındandır’ derler. Ellerin yazdıklarından ötürü vay haline onların! Kazandıklarından dolayı vay haline onların.”²⁷⁴ ayetiyle zikrettiklerini şöyle bağdaştırmaktadır:

“Burada Yahudilerin, elleriyle yazdıkları kitap, Tevrat değil, onun ayetleri üzerine yaptıkları tefsirler, şerhler, Tevrat ayetlerini arzuları doğrultusunda yorumlayarak meydana getirdikleri ahkâm kitaplarıdır. Yani Tevrat’ın tefsirleri –ki Talmud en meşhurdur- ve fıkıh kitaplarıdır. Din adamları, yazdıkları şerhleri, kitabın aslında bulunmayan ayrıntılara dair ictehad hükümlerini Allah’ın buyrukları olarak görüyor ve halka bunların da Tanrı buyruğu olduğunu söylüyorlardı.²⁷⁵ Tevrat’ın kendisine gelince Kur’an’ı Kerim indiği sırada Yahudilerin ellerinde bulunan Tevrat’ın hakkın sözü olduğunu söylemekte, onu doğrulayıcı olarak indirdiğini belirtmektedir.”²⁷⁶

Ateş, Peygamberimizin “Kitap ehli olan kimselere bir şey sormayın, korkarım ki onların doğru söyledikleri bir şeyi yalanlarsınız yahut yalan söylediklerini tasdik edersiniz. Size Kur’an yeter. Çünkü onda sizden öncekilerin hikâyeleri, sizden sonrakilerin haberleri, aranızdaki meselelerin çözümü vardır” ve “Kitap ehline bir şey sormayın. Çünkü o sapık kimseler, size doğru yolu göstermezler. (Onlardan sorarsanız) ya bir batılı tasdik etmiş, ya da bir gerçeği yalanlamış olursunuz. Eğer Musa sağ olsaydı bana uymaktan başkası ona helal olmazdı” hadislerini uydurma olduğunda kuşku yoktur diyerek reddetmektedir. Bu hadislerin Kur’an’a aykırı olduğuna “Bilmiyorsanız zıkr (Kur’an’dan önce inmiş olan Tevrat) ehline sorun”²⁷⁷, “Eğer sen, sana indirdiğimizden kuşkuda isen senden önce kitabı okuyanlara sor. And olsun sana Rabbinden hak geldi. Sakın kuşkulananlardan olma”²⁷⁸ ayetlerini delil getirmektedir. Devamın da Ateş şöyle demektedir: “Kur’an, Peygambere

²⁷² Maide, 5/43.

²⁷³ Süleyman, Ateş, Cennet Kimsenin Tekelinde Değildir, *İslâmî Araştırmalar*, III-I, İstanbul, 1989, 10-11.

²⁷⁴ Bakara, 2/79.

²⁷⁵ Ateş, a.m., s.10.

²⁷⁶ Ateş, a.m., s.11.

²⁷⁷ Nahl, 16/43.

²⁷⁸ Yunus, 10/94.

vahyedilen haberlerin doğruluğunu anlamak için, bunları kitap ehline sormasını emrederken, Peygamber nasıl “Kitap ehline bir şey sormayın, onlar sapmışlardır” der? Adamların din konusunda söyledikleri, hep uydurma, güvenilmeyecek sözler ise Kur’an nasıl Peygambere kendisine gelen vahyin doğruluğunu anlamak için onlara sormasını emreder? Kur’an’ın kitap ehline sormayı emreden ayetlerine tamamen ters, aynı zamanda senet bakımından da zayıf olan bu ahad rivayetlerin hiçbir değeri yoktur. Eğer Peygamber, kitap ehline bir şey sormayı yasaklamış, onların söylediklerine inanmamayı emretmiş olsaydı, bizzat kendisi onlardan bazı haberler nakletmez ve kendisinin Ebu Hureyre, İbn Abbas ve Übeyy ibn Ka’b gibi gözde sahabeleri kitap ehlinden sormaz, onların anlattıklarını aynen rivayet etmezlerdi. Oysa tefsirler bu sahabelerin kitap ehlinden anlattıkları haberlerle doludur.

Son rivayetin son şıkkı uydurmadır. Çünkü Kur’an, Hz. Peygambere kendisinden önceki peygamberlerin izinden gitmesini emretmektedir. Böyle iken “Musa gelseydi, bana tabi olurdu” sözü Nisa 26., En’am 90. ayetlere aykırıdır. O ayetlere göre Peygamber, önceki peygamberlerin metbu’u değil tabiidir. Onların izinden gitmektedir.”²⁷⁹

Baki Adam, konuyla ilgili bir araştırmasında Ateş’in görüşlerinde çelişkilerin bulunduğunu söylemektedir. Burada, Baki Adam’ın bu tespitlerini aktarmakta yarar görmekteyiz:

“Ateş’in Kur’an-ı Kerim’in Evrensel Meselesine Çağrı isimli kitabında yer alan yukarıdaki bu görüşleri, aynı kitabın “Tevrat ve İncil’in Tahrifi Sorunu” ara başlığını taşıyan kısmında tekrar edilmektedir. Ancak, Ateş burada, yukarıdaki sözlerinin Tevrat ve İncil’de hiç tahrif olmadığı anlamına gelmediğini söylemektedir. Kur’an’ın indiği dönemde sahih olan Tevrat’ta, daha sonra değişmeler olmuştur. Müstensihlerin, kasıtlı-kasıtsız hatasından kaynaklanan birçok değişiklik Tevrat’a girmiştir. Ateş, İsrail peygamberleri hakkında Kur’an’da anlatılan kıssaların bazı bölümlerinin bugünkü Tevrat’ta bulunmamasını bu kabil değişikliklerden saymaktadır. O, Tevrat’ın Kur’an indikten sonra değiştirildi iddiasına Kur’an’ın muhtevasından delil getirmektedir. Ateş, Kur’an’ın kitap ehline, yani Yahudilere hitaben bu anlattıklarının kendi kitaplarında mevcut olduğunu, istedikleri takdirde kitaplarını getirip karşılaştırmalarını, Hz. Peygambere de eğer kendisine indirilenden

²⁷⁹ Ateş, a.g.e., 72-73.

şüphe duyarsa kitap ehline sormasını emrettiğini belirtmekte, dolayısıyla bu günkü Tevrat nüshalarında bulunmayan bu kıssaların Kur'an indiği dönemdeki Tevrat'ta bulunduğu işaret etmektedir. Ateş, bu konuda Kendine Muhammed İzzet Derzeve'den de destek bulmaktadır.²⁸⁰

Ateş, Kur'an'ın indiği dönemde sahih olan Tevrat'ın sonradan değişikliğe uğradığını, belki de İzzet Derzeve'den etkilenecek söylemekte, ancak daha sonra, Hz. Muhammed'in peygamberliğinin Tevrat'taki delillerinin tahrif edildiği görüşünü saçma bulmaktadır. O, bu hususta şunları söylemektedir: 'Bir kavim, Hz. Peygamberin sıfatlarını Tevrat'tan silmek için, herkesin üzerine titrediği Kutsal Kitabın metniyle oynayamaz. Hiç kimse bunu yapamaz. Herhalde Tevrat tek nüsha değildi ve Yahudi milleti de Medine'de oturan üç kabileden ibaret değildi. Her kabilenin elinde Kutsal Kitabı vardı. Bunların hepsinin birden değiştirilmesi ma'kul müdür?'²⁸¹ Ateş'in bu son cümlesi kendi içinde mantıklı ve tutarlıdır. Ancak, Tevrat'ın tahrifini savunan muhatabına bu mantıklı cevabı veren Ateş, Kur'an indikten sonra müstensihlerin kasıtlı-kasıtsız değişiklik yaptığını; İsrail peygamberleri hakkındaki kıssaların bazı bölümlerinin Tevrat'ta bulunmamasının bundan kaynaklandığını söylemektedir. Bu ise, yukarıdaki mantıklı cevapla tamamen çelişmektedir. Çünkü Hz. Muhammed'in sıfatlarını ihtiva eden ayetleri bütün Tevrat nüshalarından kaldırmak mümkün değilse, İsrail peygamberlerinin de kıssalarını kaldırmak da mümkün olmamalıdır."²⁸²

"Ateş'in başka bir çelişkisi de şudur: Tevrat'ta tahrifin olduğunu savunan muhatabına cevap verirken şöyle demektedir: "Kaldı ki, Peygamberin Tevrat'ta vasıfları yazılı olsa bile bunu tahrif etmelerine ne gerek var? Kendileri inanmadıktan sonra bu vasıfların Hz. Muhammed'e uymadığını söylerlerdi. Kendilerini inanmaya zorlayan mı vardı?... Tevrat, Arapça değil, İbranice idi. Onun dilini Araplar anlamıyorlardı... Tevrat Arapça olmadığına ve Araplar onu anlamadıklarına göre, Yahudiler, Hz. Muhammed'in sıfatlarını silmek için ne diye Tevrat'ı değiştirsinler? Tevrat'ta böyle şeyler yoktur, deyip çıkarlardı. Aksini kim ispat edecekti? Tevrat'ın dilini bilmeyen, yazısını okuyamayan insanlar mı?"²⁸³

²⁸⁰ Ateş, a.e., 127-129.

²⁸¹ Ateş, a.e., 134-135.

²⁸² Adam, a.g.m., 384-385.

²⁸³ Ateş, a.g.e., 135.

“Ateş’in Hz. Muhammed’in sıfatları için öne sürdüğü bu gerekçe, İsrail peygamberlerinin kıssaları için de geçerli olmalıdır. Kur’an indikten sonra, Kur’an’da var diye veya başka sebeplerden dolayı Yahudi müstensihlerin İsrail peygamberleri hakkındaki kıssaların bazı bölümlerini Tevrat’tan ve diğer Kutsal Kitaplardan silmiş olmaları mümkün değildir. Eğer bu gerekçeleri göz önünde bulundurarak Eski Ahit’i müstensihler değiştirmeye kalksalar, Kur’an’da da var olan, Yahudileri lanetleyen, onların sefil davranışlarını hikâye eden, inançsızlıktaki direnişlerini anlatan bölümleri de kaldırmaları gerekirdi. Hâlbuki Kur’an’ın anlattıklarıyla mutabık olan bu bölümler, bu günkü Tevrat nüshalarında halen yer almaktadır. Muarızına cevap verirken, Hz. Peygamberin sıfatlarını silmek için hiç kimsenin, üzerine titrenilen Tevrat’ın metniyle oynayamayacağını, buna kimsenin cesaret edemeyeceğini söyleyen Ateş’in, bu durumu İsrail peygamberlerinin kıssalarında göz önüne almaması izahı mümkün görünmeyen bir çelişkidir.”²⁸⁴

Ayrıca, recm ayetinde ve İsrail’e haram olan şeyler hakkındaki tartışmada olduğu gibi Müslümanların, Yahudilerin kitaplarına ulaşabilmeleri, Yahudi iken Müslüman olanların İbranice bilmesi, Zeyd b. Sabit’in İbranice öğrendiği gibi İbranice öğrenmenin mümkün olması gibi durumlar Ateş’in “Tevrat, Arapça değil, İbranice idi. Onun dilini Araplar anlamıyorlardı. Tevrat Arapça olmadığına ve Araplar onu anlamadıklarına göre, Yahudiler, Hz. Muhammed’in sıfatlarını silmek için ne diye Tevrat’ı değiştirsinler? Tevrat’ta böyle şeyler yoktur, deyip çıkarlardı. Aksini kim ispat edecekti? Tevrat’ın dilini bilmeyen, yazısını okuyamayan insanlar mı?” diyerek yaptığı savunmanın anlamsız bir savunma olduğunu ortaya koymaktadır. Hem peygamberimiz, birçok rivayette aktarıldığı üzere, onların Tevrat’ta yok dediği şeylerin varlığını ispatlamıştır. O dönemdeki Müslümanlarla Yahudilerin ilişkilerine bakıldığı zaman da Yahudilerin, istediğimize Tevrat’ta var istediğimize yok deriz diyecek kadar serbest ve kaygısız olmadığı görülmektedir.

Ateş, aynı konuya tefsirinde de değinmektedir. O, tefsirinin bir yerinde “Fakat Kur’an’da anlatılmayan Tevrat hükümlerinin mutlaka Allah’ın hükmü olduğunu bilemeyiz. Çünkü tarih boyunca Tevrat’a katmalar olmuştur”²⁸⁵ demektedir. Kanaatimizce Ateş’in bu ifadesi, onun Tevrat’ın bir kısmının tahrif

²⁸⁴ Adam, a.g.m., 385-386.

²⁸⁵ Bkz. Süleyman, Ateş, *Yüce Kur’an’ın Çağdaş Tefsiri*, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul, 1988, II, 535. Ayrıca bkz. Ateş, a.e., I, 184.

edildiği kanaatinde olduğundan değil; iddiasında bazı meseleleri açıklayamamasından kaynaklanmaktadır. Bu, onun bir çelişkisidir. Ayrıca bu ifadesinden dolayı, onu Tevrat'ın metninin bir kısmının tahrif edildiğini savunanlar arasında zikretmekte uygun olmaz.²⁸⁶

4.10. EL-KARÂFÎ

El-'İkdü'l-Manzûm adlı eserinde bizzat kendisinin bildirdiğine göre 626/1229 yılında doğdu. Karâfî aslen Mağrib'de ki Sanhâce kabilesinden olup ailesi oradan Mısır'a gelerek yerleşti ve kendisi Mısır'da Behnesâ bölgesinde Bus'un (Bûş) bir köyünde doğdu.

Karâfî, doğduğu köyde Kur'an'ı ezberledikten sonra ilim tahsili için 10-11 yaşlarında iken Kahire'ye gitti ve Sâhibiyye medresesinde öğrenim gördü. Hocaları arasında Cemâleddin İbnü'l-Hâcib, Şemseddin Hüsrevşâhî, İzzeddin b. Abdüsselâm, Şemseddin Muhammed b. İbrâhim el-Makdisî ve Muhammed b. İmrân eş-Şerîf el-Kerekî en tanınmışlarıdır.

Fıkıh başta olmak üzere birçok alanda eseri mevcuttur. 684/1286 yılında vefat etmiştir.²⁸⁷

Karâfî, kitabında hem Eski Ahit hem Yeni Ahit açısından tahrifi genişçe inceler. O, kitabında hem Tevrat'ın hem de İncil'in ekseri kısmının tahrif edildiğini savunmaktadır.

Yahudi kaynaklarına vakıf olan ve tenkitlerini Yahudi kaynaklarına dayandıran Karâfî, reddiyesinde Eski Ahit'in kitap ve bölümlerinin İbranice isimlerini kullanmış, İbranice metinleri Arapça transkripsiyonla vermiştir.²⁸⁸

Yahudilerin kesin bir dalalette olduğunu söyleyen Karâfî, bunun delili olarak da onların dayandıkları kitaplara itimadın hiçbir şekilde mümkün olmadığını gösterir. Çünkü Tevrat'ta Musa'dan sonraki olaylar, önceki olaylar ve onun zamanındaki

²⁸⁶ Necmeddin Gökkır, Ateş'i, Tevrat'ın metninin belli kısımlarında tahrifin olduğu söyleyen, tahrifte orta yolu tutan kişiler olarak nitelendirdiği kişiler grubuna dahil etmektedir. Bkz. Necmettin, Gökkır, Kur'an-ı Kerîm Açısından İlahî Kitapların Tahrifi Meselesi, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, İstanbul 2000, Sayı II, 223.

²⁸⁷ H. Yunus, Apaydın, "Karâfî, Şehâbeddin", *DİA*, XXIV, İstanbul, 2001, 394-401.

²⁸⁸ Baki, Adam, Tevrat'ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara 1997, XXXVI, 374.

olaylar anlatılmaktadır. Tevrat'ta Musa'ya ait olmayan birçok söz vardır. Musa'ya ait olan kelimeler ise azdır. Tevrat'a başkalarının sözü karıştığı için de artık onunla hüccet getirilemez. Ancak şeri'nin sahibinin sözüyle hüccet getirilebilir, başkasıyla değil. Eğer Allah'tan gelen kitaba ondan başkasının sözü karışırsa hepsinden hüccet düşer. Oadaki ilahi kelimeler ile diğerlerini ayırmak da mümkün değildir. Bu sözlerle hüccetin kaim olması kalkar.²⁸⁹

Tevrat'ın tahrif olma delillerinden biri de peygamberlerin durumudur. Tevrat peygamberlere ve Allah'a ibadet eden kullara fasıklık, zina, içki ve alçak insanlardan dahi beklenemeyecek şeyleri isnad etmektedir. Onlar, peygamberlerin masumluluğunun delillerine rağmen bu çirkin hikâyeleri dinliyorlardı. Bu da Tevrat'ın sahih olmadığına bir delildir.

Karâfî'ye göre tahrifin delilinin bir başka yönü ise Tevrat'ı Azra'nın yazmış olmasıdır. Buhtunnasr, Yahudileri öldürüp mevcut Tevrat'ın hepsini yaktıktan seneler sonra Azra Tevrat'ı bazı parçalardan derleyip yazmıştı ve Yahudilere öğretmişti. Onun bu toplama ve yazma esnasında hata yapıp yapmadığı da belli değildir. Bununla beraber, haberi vahitte katilik yoktur. Bu yüzden de Tevrat'a itimat yoktur.²⁹⁰

Hz. Muhammed'in peygamberliğini kabul edip onun sadece Araplara gönderilmiş olduğunu söyleyen Yahudilere ise "Siz onun nübüvvetini kabul ediyorsunuz. Peygamberler sadıktır ve onların içleri de dışları da birdir ve güzeldir. O zaman neden Hayber'deki Yahudileri ve onların dışındaki insanları öldürdünüz; onları kendi dinine davet etti? Onlara gönderilmiş bir resul olmasaydı onları davet etmezdi. Hem madem onun peygamberliğini kabul ediyorsunuz, O da 'Ben bütün insanlara ve cinlere gönderildim' diyor" demektedir.²⁹¹

Karâfî, Hz. Âdem'in yaratılışı kıssasını anlatarak Yahudilerle Hristiyanları karşılaştırmaktadır:

"Tevrat şöyle diyor: Yüce Allah âlemi yarattıktan sonra şöyle dedi: 'Gelin biz, bize benzeyecek bir mahlûk yaratalım'. Sonra Âdem'i yarattı. Birçok Yahudi bu kıssadan dolayı Allah'ın cisim sahibi olduğuna inandı. Allah Âdem'in suretindedir

²⁸⁹ Şihâbu'd-Dîn Ebu'l-'Abbâs es-Sinhâcî, El-Karâfî, *Kitâbu'l-Ecvibeti'l-Fâhira 'Ani'l-Es'ileti'l-Fâcira*, Daru'l-'İlmiyye, Beyrut, 1986, 146.

²⁹⁰ Karâfî, a.e., 146.

²⁹¹ Karâfî, a.e., 146-147.

dediler. Onlar, Allah'ı, saçlı ve sakalı beyazlamış, önünde meleklerin beklediği bir kürsüde oturan yaşlı bir adama benzettiler. Şu çirkin ibarelere ve akılsızlığa bir bak. Yaratmada Allah'a birçok ortaklar koşmuşlardır. Demek ki Allah tek başına yaratamıyor. Bu, Hristiyanların sözünden çok daha kötüdür. Çünkü Hristiyanlar her biri kâmil olan ilahlar ortaya çıkardılar. Onların hepsi bir ilah olabilir. Yahudilerin sözlerine göre onların her biri müstakil olarak ilah olamıyor. Bu büyük bir hata ve cürettir.”²⁹²

Karâfî, varlıkların yaratılması kıssasında da Yahudilerle Müslümanları karşılaştırmaktadır:

“Yahudiler, Allah'ın varlıkları altı günde yarattığını ve yorulduğunu, sonra da sırt üstü uzanıp ayak ayak üstüne atarak dinlendiğini söylemektedirler. Allah'a yorgunluk ve güçsüzlük isnad etmektedirler. Bunda Allah'a cisim de isnad edilen büyük bir cehalet vardır. Bu cehalet ve ahmaklık Müslümanların sözlerinde bulunmaz. Müslümanlara göre, Allah'ın bütün âlemleri yaratması bir sineğin kanadının en küçük parçasını yaratması gibidir. Aralarında bir fark yoktur. Allah herhangi bir şey yaratmak istediğinde ‘ol’ der, o da olur. İşte bu, Allah'ın şanına yakışan tevhitir.”²⁹³

Karâfî, Hristiyanlık eleştirisinde ise, Hristiyanların kendi lehlerinde kullandıkları Kur'anî delilleri ele alarak Kur'an ayetlerinin onların anlayışları paralelinde hiçbir mana ifade etmediği tezine yönelir. Karâfî, Hristiyan yanlış anlayışını şu dört bölümde inceler:

- 1- Hristiyan risalelerinde ele alınan ayetlerin kelime kelime incelenmesi.
- 2- Hristiyan risalelerinde sorulan 15 sorunun cevaplandırılması.
- 3- Yahudi ve Hristiyanlara yönelik 100 ağır sualin ifadesi.
- 4- Eski ve Yeni Ahit'in İslam dinine işareti ve Hz. Peygamberin tebşirâtı konusunda 50 rivayetin belirtilmesi.²⁹⁴

²⁹² Karâfî, a.e., 147-148.

²⁹³ Karâfî, a.e., 148.

²⁹⁴ Mehmet, Aydın, *Müslümanların Hristiyanlığa Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1989, s.76.

4.11. RAHMETULLAH EL-HİNDÎ

Asıl adı, Muhammed Rahmetullah b. Halilullah el-Keyranevi el-Osmani'dir. El-Hindî, Hindistan'ın başkenti Delhi'ye bağlı Muzaffer Nacar vilayetinin Keyrane köyünde 1233/1818 yılında doğdu. Ailesi ilim, tıp ve önemli görevlerle tanınmıştır.

Birçok dili iyi derecede bilen el-Hindî, hayatı boyunca Hindistan'da İslam'ı savunmuş ve misyonerlere karşı mücadele etmiştir. Yazarın muhteşem eseri “İzhâru'l-Hak”da bu mücadelelerden doğan bir hakikat kaynağıdır.

El-Hindî'nin İslam inancını savunma ve Hristiyanları reddetme yönünde ki eserlerinden bir kaç şunlardır: İzâletü'l-Evhâm, İzâletü's-Şukûk, el-İ'câzü'l-İ'sevî.²⁹⁵

Rahmetullah el-Hindî, tahrif konusunda şüphesiz otorite olanlardan biridir. O, Hindistan'da yoğun olarak yapılan misyonerlik faaliyetlerini yakından takip etmiş ve rahiplerle bu konuda devamlı tartışmıştır. Hristiyanlara karşı reddiye yazan müellifler arasında da bulunmaktadır. El-Hindî, bu konuda sekiz adet eser telif etmiştir. Bu eserlerin dört tanesi günümüze ulaşmakla birlikte dört tanesi kaybolmuştur.

El-Hindî, yaptığı münazarada yendiği rahip Pfander'in telif ettiği “Mizânu'l Hak” eserine reddiye olarak “İzhâru'l Hak”ı telif etmiştir. İzhâru'l Hak, ehli kitaba karşı cevap niteliğinde yazılmış kapsamlı bir eserdir. Bu eserde el-Hindî, Tevrat ve İncil'in tahrif edildiğini çeşitli yönlerden ele alarak ispatlamıştır. Kendisi eserinin girişinde, görüşlerinin çarpıtılmadan aktarılması şartıyla kitabına cevap yazılabileceğini söylemiştir fakat bu güne kadar el-Hindî'ye karşı bir reddiye yazılmamıştır.

El-Hindî, meseleyi birçok yönden ele almaktadır. Fakat biz burada tahrifin yapılma şekilleri hakkındaki bilgilerine değinmeyi yerinde bulmaktayız. Onun, tahrifi ispat ederken hasmın itiraflarını kullanması da ispatı kuvvetlendirmektedir.

El-Hindî, kitabının giriş kısmında, kitabındaki alıntılarının genellikle Protestan mezhebine ait kitaplardan olduğunu, Katoliklerin kitaplarından ise alıntılarının az olduğunu belirtmektedir. Bunun sebebi olarak da Hindistan'ı Protestan

²⁹⁵ Rahmetullah, el-Hindî, *Kutsal Kitaba İlahi Çağrı (İzhâru'l Hakk Çevirisi)*, trc. Abdulhadi Sıddık, Faran Yayıncılık, İstanbul, 2005, I, X-XI.

mezhebinin işgal etmesini gösterir. Daha sonra, düzeltmek adına değiştirmenin Protestanların doğası olduğunu, iki kez basılan bir kitabın birincisi ile ikincisinin aynı olmadığını ve değişikliklerin hem içerikte hem de metinde azaltma ya da ekleme ile olabileceğini açıklar. Onların huylarını bilmeyen kimselerinse alıntılamanın kişinin yanlışlığı sanısına düşeceğini söyler. Hâlbuki iş zannedildiği gibi alıntılardan kaynaklanmamakta, bilakis bu işi doğası haline getirmiş papazlardan kaynaklanmaktadır. El-Hindî, kendisinin de bunu bilmeden önce iki defa hataya düştüğünü; araştırmacıların hataya düşmemeleri için ise uyanık olmaları gerektiğine dikkat çeker.²⁹⁶

Bu bölümde ayrıca o, Protestan bilginlerinin tutumu hakkında bilgi vermektedir. Protestanlar aykırı görüşlere cevap verirken önce aykırı görüştekilerin dayandıkları kaynakları inat ve bağnazlıkla araştırılır. Şayet o kaynağın tamamında birkaç tane zayıf görüş bulurlarsa, mal bulmuş mağribi gibi onu ganimet sayıp halkı kandırmak için bunu aktarırlar. Sonra da, aykırı görüştekilerin dayandığı kaynakların hepsi zayıf ve yanlış derler. Hâlbuki onlar bütün araştırmalarına rağmen sadece birkaç zayıf görüşe ulaşabilmişlerdir. Onlar, yorum ve yanıtları oluşturabilmek için aykırı görüşün kuvvetli delillerine işaret bile etmeden sırf zayıf görüşleri alıp malzeme yaparlar.

Bu konuda el-Hindî'nin kızdığı bir nokta da, onların reddiyelerinde karşıt görüşün kaynaklarını delil bütünlüğü içinde alıntılamaamalarıdır. Bu yüzden de bir araştırmacı bu iki tarafın delillerini inceleyememektedir. Onlar bazen de karşıt görüşün delillerini bozup değiştirmektedirler. Bunu yaparken, araştırmacının, karşıt görüşün delillerinin sadece aktardıklarından ibaret olduğu kanaatini vermeyi de amaçlamaktadırlar.²⁹⁷

El-Hindî, tahrifin ispatını üç bölümde incelemektedir.

4.11.1. SÖZCÜKLERİN DEĞİŞTİRİLEREK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT

El-Hindî, bu başlığın izahına geçmeden önce Eski Ahit'in üç çeşit nüshasının olduğuna değinir. Bunlar İbranice, Yunanca ve Samirice nüshadır. İbranice nüsha,

²⁹⁶ El-Hindî, a.e., I, 1.

²⁹⁷ El-Hindî, a.e., I, 6.

Yahudiler ve bütün Protestanlar tarafından geçerlidir. Yunanca nüsha, Hristiyanlarca on beşinci asra kadar geçerli idi. Onlar bu süreye dek İbranice nüshanın değiştirildiğine inanıyorlardı. Yunanca nüsha, Yunan ve doğu kiliselerince dönemimizde bile geçerliliğini koruyor. Samirice nüsha, Samirilerce geçerlidir. Bu, aslında İbranice bir nüshadır. Ancak bu nüsha, Eski Ahit metinlerinden ancak yedi kitabı kapsamaktadır. Bunlar Musa'nın beş kitabı, Yeşu'nun kitabı ve hâkimler kitabıdır. Zira Samiriler, Eski Ahit'in diğer kitaplarını kabul etmiyorlar. Samirice nüsha şu an, İbranice nüshada bulunmayan birçok sözcük ve paragrafı taşımaktadır.²⁹⁸

El-Hindî, tahrifin bu şeklini anlatırken değiştirilen sözcükleri verdikten sonra konu hakkında Kitab-ı Mukaddes müfessirlerinin görüşlerini delil olarak sunmaktadır. Üç örnekle konuya açıklık getirelim:

1. Örnek: “Rab, Yahuda halkını, İsrail kralı Ahaz yüzünden perişanlığa itti.”²⁹⁹ Bu ayette “İsrail” sözcüğü kesinlikle yanlıştır. Zira Ahaz İsrail'in değil Yahuda'nın kralı idi. Yunanca ve Latince nüshalarda “Yahuda” sözcüğü kullanıldı. Tahrif, II. Tarihler'in İbranice nüshasında gerçekleşti.³⁰⁰

2. Örnek: “Benjamin'in Bala, Beker ve Yediael diye üç oğlu vardı.”³⁰¹ “Benjamin'in büyük oğlu Bala, ikincisi Aşbel, üçüncüsü Ahrah, dördüncüsü Noha ve beşincisi Rafa'ydı.”³⁰² “Benjamin'in oğulları Bala, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Ehi, Roş, Muppim, Huppim ve Ard'dır.”³⁰³

Yukarıdaki üç ayette, iki yönden ayrılık vardır. Birincisi isimlerde, ikincisi sayılardadır. Şöyle ki, birinci ayete göre Benjamin'in üç, ikincisine göre beş, üçüncüsüne göre on oğlu olduğu anlaşılır.

Birinci ve ikinci ayet aynı kitaptan olunca bu durumda çelişkinin, bir yazarın sözlerinde gerçekleştiği ve onun da peygamber Ezra olduğu ortaya çıkar. Kuşkusuz bu üç ayetten biri onlara göre doğru, diğerleri yanlış olmalıdır. Ehli kitap bilginleri bu konuda şaşkınlığa düştüler ve yanlış peygamber Ezra'ya yüklediler.

Adam Clarke, birinci ayetin dipnotunda şöyle der: “Yazar, burada oğul ile

²⁹⁸ El-Hindî, a.e., I, 197.

²⁹⁹ II. Tarihler, 28/19.

³⁰⁰ El-Hindî, a.g.e., I, 202.

³⁰¹ I. Tarihler, 7/6.

³⁰² I. Tarihler, 8/1.

³⁰³ Yaratılış, 46/2. (Miladi 1844 yılındaki baskı.)

torunu ayıramadığından, bu yanlış yapılmıştır. Bu tür ayrılıklarda (arayı bulup) uzlaştırma yararsızdır.” Yahudi bilginleri şöyle der: “Bu (I. Tarihler) kitabını yazan Ezra’nın, oğullar ve torunlar hakkında bilgisi yoktu. Ezra’nın, kendisinden aktarımda bulunduğu soy kütüğü ile ilgili sayfaların çoğu eksikti. Bu tür durumları bırakıp uğraşmamak gerekir.”

Ey akıllı bak ve düşün! Hristiyan ve Yahudilerden kitap verilenler burada nasıl bir çıkmaza düştüler. Ezra’nın yazdığının yanlış olduğunu onaylamaktan başka çare bulamadılar. Güya Peygamber Ezra, oğulla torunu karıştırıp öylesine yazdı. Yorumcu bu ayetleri uzlaştıramayınca ilk önce şöyle der: “Bu tür ayrılıklarda (arayı bulup) uzlaştırma yararsızdır.” O, ikinci olarak da “bu tür durumları bırakıp uğraşmamak gerekir” der.

Sen –Allah seni gerçeğe ulaştırsın- bil ki; ehli kitabın çoğu şöyle der: “I. ve II. Tarihler kitabını Ezra, peygamberlerden Hagay ve Zekeriya’nın yardımıyla yazdı.³⁰⁴ Buna göre üç peygamber, tarihler (I. ve II.) üzerine söz birliği ettiler. Tarih kitapları, Eski Ahit kitaplarının durumlarının, Nebukadnessar olayından önce kesik ve güdük olduğuna tanıktır. Bu olaydan sonra ise, o kitapların yalnız isimleri kalmıştır. Şayet peygamber Ezra, bu kitapları ikinci kez yazmasaydı, o kitaplar diğer dönemler bir yana, onun döneminde bile bulunamayacaktı. Bu görüş, kitap verilenlere göre de doğrudur.

Ezra’ya ait olan kitapta (ki Protestanlar onun semavi olduğuna inanmazlar. Ancak buna rağmen bu kitabın derecesi onlara göre, Hristiyanların diğer tarih kitaplarından daha aşağı değildir) şöyle geçmektedir: “Tevrat yakıldı, kimse Tevrat’ı bilmiyordu. Ezra’nın, Tevrat’ı ikinci kez Kutsal Ruh’un yardımıyla toplayıp yazdığı görüşü kabul edildi.”

Clement d’Alexandrie şöyle der: “Semavi kitaplar kayboldu. Ezra onları yeniden yazmak üzere ilham aldı.”

Tertullien ise şöyle der: “Babillerin Yeruslaim’i yağmaladıktan sonra Ezra’nın, bütün kitapları yazdığı meşhurdur.”

Theophilacte ise şöyle demiştir: “Kutsal Kitaplar tamamen kayboldu. Ezra ikinci kez onları ilhamla yazdı.”

³⁰⁴ Buradaki Zekeriya, Yahya’nın babası peygamber Zekeriya değildir. Bu Zekeriya’nın peygamberliği Kur’an’da sabittir. Onların bahsettiği Zekeriya, Ezra’nın çağdaşı olup –onlara göre- peygamberdir. Ancak Müslümanlara göre onun peygamberliği sabit olmamıştır.

Katolik John Milner, Miladi 1843 yılında Derby’de yayımlanan kitabında da şöyle der: “Bilginler, Tevrat ile Eski Ahit nüshalarının Nebukadnessar’ın askerleri eliyle kaybedildiğinde söz birliği ettiler. Bu nüshaların sağlam rivayetleri Ezra’nın aracılığıyla gün yüzüne çıktığında, bu rivayetler de Antiochus olayında kayboldu.”

Bu görüşleri öğrendikten sonra, ben yeniden yorumcu Adam Clarke’in sözlerine dönüp şöyle derim. Kavrayışlı kişi bunlardan yedi sonuca ulaşır:

1. İlk önce şimdiki Tevrat’ın Musa’ya vahyedilen Tevrat olmadığı anlaşılıyor.

2. Ezra, diğer iki peygamberin kendisine yardım etmelerine rağmen, bu kitabı yazarken yanıldıysa, bu durumda diğer eserlerin yazılmasında da onun yanıltması mümkündür.

3. Bir şey tahrif edildiğinde, bu tahrifin sonra gelen bir peygamberin eylemiyle kaldırılması ve Allah’ın muhakkak tahrif edilen durumları haber vermesi (ilahi vahiy açısından) zorunlu değildir. Bu konuda (sürekli) ilahi bir kanun uygulanmamıştır.

4. Protestan bilginleri, peygamber ve havarilerin -ki onlar günah, hata ve unutmaktan korunmasalar da- dini yazma ve iletmede günahsız olduklarını savundular. Böylece onların yazdıkları ya da ulaştırdıkları her şey hata, unutkanlık ve yanıltmadan uzaktır.

Ben derim ki; onların savundukları şeylerin kendi kitaplarında dayanakları yoktur. Buna göre Ezra, iki peygamberin yardımıyla yazdığı halde niçin hatadan korunamıyor?!

5. Peygamber bazı durumlarda vahiy gelmesini beklediği halde, ona vahiy gelmeyebilir. Zira Ezra bu konuda vahye gereksinim duyduğu halde, ona vahiy inmemiştir.

6. ”Bu kitaplardaki her şeyin Allah katından bir vahiy olduğunu kabul etmiyoruz” biçimindeki Müslümanların iddialarının doğruluğu açığa çıkar. Zira yanlışın, Allah katından bir vahiy olması caiz değildir.

7. Ezra yazdığı eserde hatadan korunamayınca, havarilerden bile olmayan Markos ve Luka yazdıkları eserlerde nasıl hatadan korunabilirler?³⁰⁵

3. Örnek: ”İki elim aslan gibidir.”³⁰⁶ Katolik ve Protestan Hristiyanlar bu

³⁰⁵ El-Hindî, a.g.e., I, 204-207.

³⁰⁶ Mezmurlar, 21/16., İbranice Mezmurlar, 22/16.

ayeti çevirilerine şöyle aktarıyorlar: “Onlar, ellerime ve ayaklarıma vurdular.”³⁰⁷
 Böylece bilginler İbranice nüshanın tahrif edildiğinde söz birliği etmişlerdir.³⁰⁸

4.11.2. SÖZCÜKLERİN ARTIRILARAK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT

El-Hindî, bu bölüme, Hristiyanların Eski Ahit’teki sekiz kitabı kabul etmemelerini izah etmekle başlar. Hristiyanlarca 324 yıllarına dek geçersiz sayılan kitaplar Esther (Ester), Baruch (Baruk), Tobie, Judith, Hikmet/Vezdem, Ecclesiastique, Makkabiler I, Makkabiler II’dir.

El-Hindî’nin aktardığına göre, Kostantin’in emriyle İznik’te³⁰⁹ miladi 325 yıllarında toplanan İznik konsulinde kuşkuyla kitaplar tartışılır ve Judith kitabı dini yönden gerekli sayılıp diğer kitaplar tekrar geçersiz sayılır.

Sonra miladi 364 yıllarında toplanan Laodicée konsili, daha önceki bilginlerin Judith kitabı hakkındaki kararlarını doğrulamakla beraber, ona adı geçen kitaplardan “Ester”i de eklediler. Onlar peygamberliğin evrenselliği yönündeki kararlarını pekiştirdiler.

Daha sonra miladi 397 yıllarında tanınmış 127 bilginden oluşan ve Hristiyanların üstün saydıkları tanınmış Augustin de aralarında olan Carthage konsili toplandı. Bunlar iki konsilin kararlarını ve diğer kitaplarını doğru saydılar.³¹⁰

Bu konsillerden sonra Trullo, Florence ve Trente adında üç konsil daha toplandı. Bu üç konsilin bilginleri, önceki üç konsilin kararlarını doğruladılar. İşte bu konsillerin kararlarından sonra adı anılan kitaplar Hristiyanların çoğunluğu arasında kabul edilmeye başlandı. Yaklaşık 1200 yıl süresince bu olay böyle devam etti.³¹¹ Sonra Protestan mezhebi türeyip, önceki büyüklerin Esther kitabı dışındaki kararlarını tamamen reddedip şöyle dediler: “Bu kitaplar ilhama dayalı doğru kitaplar olmayıp reddedilmelidirler.” Onlar Esther kitabının da bir kısmını kabul edip bir kısmını reddettiler. Zira bu kitap on altı bölümden oluşmuştur. Onlar ilk dokuz

³⁰⁷ Bu ayet, 1865 yıllarında basılan Mezmurlarda şöyle geçmektedir: “Onlar ellerimi ve ayaklarıma deldiler.” (Mezmurlar, 22/16)

³⁰⁸ El-Hindî, a.g.e., I, 208.

³⁰⁹ İznik Konsili için bkz. Francis, Dvornik, *Konsiller Tarihi İznik’ten II. Vatikan’a*, (trc. Mehmet Aydın), Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1990, 5-9; M. Faik, Yılmaz, *Sözün Serüveni İlahi Kelamın Hermenötik Süreci*, İlgi Yayınları, İstanbul, 2003, 138.

³¹⁰ El-Hindî, a.g.e., I, 213.

³¹¹ Dini yönden geçerli sayıldı.

bölümle onuncu bölümdeki üç ayeti kabul edip, bu bölümün on ayeti ile diğer altı bölümü reddettiler.³¹² Onlar bu konuda şu gerekçeleri ileri sürerler:

1. Tarihçi Eusébe, kitabının dördüncü fasikül, yirmi ikinci bölümünde bu kitapların, özellikle de Makkabiler II'nin değiştirildiğini açıkça belirtir.

2. Yahudiler bu kitapların ilhama dayandıklarına inanmazlar.

Roma kilisesi –ki, bu kilisenin taraftarları şu dönemde bile Protestanlardan daha kalabalıktır- şimdiye dek bu kitapları doğruluyorlardı. Onlar bu kitapların ilhama dayalı olup dinen kabul edilmesi gerektiğine inanıyorlar. Onlara göre bu kitaplar geçerli olup dinlerinin temellerini oluşturan Latince çevirilerden sayılır.

Bu bilgileri aktardıktan sonra el-Hindî şöyle der: “Onlara sorarım: Lafızlarda ek ve artırmalarda bulunarak, onları tahrif edip bozmanın hangisi bundan daha kötü olabilir? Önceki Hristiyan bilginleri, Yahudi ve Protestanlara göre 320 yılına dek geçersiz olup ilhama dayanmayan kitapları çeşitli konsillerde dinen doğrulanması zorunlu sayıp, ilhama dayalı eserlerin kategorisine soktular. Onların binlerce bilgini, o kitapların ilhama dayanan gerçek eserler olduklarını söz birliği ile kabul edip, Roma kilisesi de şu zamana dek onların ilham kaynaklı olduklarında diretiyorlar. Önceki Hristiyan büyüklerinin oybirliği ettikleri kararlarına itibar edilmeyeceği bundan açığa çıkıyor. Onların bu kararları, karşıt görüşün aleyhine güçsüz bir ispat bile sayılmazken, bunun güçlü bir delil sanılması öncelikle geçersiz olur. İlhama dayanmayan bu tahrif edilmiş kitaplarda oy birliği yapmaları, ilhama dayanmayan şu tahrif edilmiş meşhur İnciller konusunda da söz birliği edeceklerini gösterir. Onların büyüklerinin Yunanca nüshanın doğruluğuna oy birliği ile karar verip, İbranice nüshanın değiştirildiğine inandıklarını görmüyor musun? Onlar şöyle diyorlardı: ‘Yahudiler, miladi 130 yıllarında İbranice nüshayı tahrif etmişlerdir’. Yunan kilisesi ile doğu kiliseleri de şimdiye değin Yunanca nüshanın doğruluğu konusunda söz birliği edip, öncekiler gibi inandılar. Protestan bilginlerinin çoğu, öncekilerle onlara uyanların oy birliğiyle aldıkları kararın yanlışlıklarını ispatlayıp aksini savundular. Böylece onlar, önceki büyüklerinin Yunanca nüsha konusunda savunduklarını, İbranice nüsha konusunda savundular. Roma kilisesi de Latince çevirinin doğruluğunda söz birliği etti. Protestan bilginleri ise, bu çevirinin tahrif edildiğini, hatta hiçbir çevirinin bunun gibi tahrif edilmediğini ispatladılar. Horne, miladi 1822

³¹² Protestanların Eski Ahit’e ait baskılarında Esther kitabı bu inanca göre bastırılmıştır.

yıllarında basılan tefsirinin dördüncü cildinde şöyle der: ‘Beşinci asırdan, on beşinci asra dek, birçok değişiklik ve ilaveler bu çeviride gerçekleşti’.³¹³

Sonra adı geçen yorumcu aynı eserinde şöyle der: ‘Şunu hatırlından hiç çıkarma, hiçbir çeviri Latince çeviri gibi değişikliğe uğramadı. Sözü edilen çevirinin ravileri aldırış etmeden, Yeni Ahit’in bir kısım kitaplarındaki paragrafları başka kitaplara sokuşturup dipnottaki sözleri de metne kattılar.’ ”³¹⁴

El-Hindî, bu açıklamalarından sonra sözcüklerin eksiltilmesi ile olan tahrife örnekler vermeye devam eder. Bunlardan bazılarını aktarmak olayın boyutlarını anlamaya yardımcı olacaktır:

1. Henry ve Scott tefsirinin yazarları, Yeşu kitabının son bölümünü açıklarken şöyle derler: “Yeşu (24/29-33) son beş ayet kesinlikle Yeşu’nun sözlerinden değildir. Penhas ya da Samuel bunları ilave etmiştir. Öncekiler arasında buna benzer ilaveler çok yaygındı.” Son beş ayet onlara göre kesinlikle ilavedir.

“Penhas ya da Samuel bunları ilave etti” sözü kaynaksız olup geçersizdir. “Öncekiler arasında buna benzer ilaveler çok yaygındı” sözüne gelince, ben derim ki; bu yaygın olma durumu, onlara tahrif etmenin kapılarını açtı. Zira durum ayıp sayılmayınca herkes dilediği gibi ilaveler yapıyordu. Böylece (kutsal metinlerde) birçok değişiklikler gerçekleşip, bunların çoğu, tahrif edilen kitabın bütün nüshalarına yayıldı.³¹⁵

2. ”Gökte tanrılık edenler üçtür: Onlar Baba, Oğul (Kelime) ve Kutsal Ruh’tur. Bu üçü birdir.”³¹⁶

“Yeryüzünde tanıklık edenler üçtür. Onlar; Ruh, su ve kandır. Bu üçü birde birleşir.”³¹⁷

Hristiyan araştırmacılara göre bu iki ayetin orijinali şöyledir: “Tanıklık edenler üçtür: Onlar ruh, su ve kandır. Bu üçü birde birleşir.” Üç tanrıcalar şu kesiti eklediler: “... gökte üçtür. Onlar Baba, Oğul ve Kutsal Ruh’tur. Bu üçü birdir. Yeryüzünde tanıklık ederler...” Ayetin bu kesiti kesinlikle ilavedir. Griesbach ve Scholz, bunun ilave edildiğinde söz birliği ettiler. Horne, bağnazlığına rağmen şöyle demiştir: “Bu kesit ilave olup, onun metnin orijinalinden çıkarılması dinen

³¹³ El-Hindî, a.e., I, 214.

³¹⁴ El-Hindî, a.e., I, 215.

³¹⁵ El-Hindî, a.e., I, 224.

³¹⁶ Yuhanna’nın I. Mektubu, 5/7.

³¹⁷ Yuhanna’nın I. Mektubu, 5/8.

zorunludur.” Henry ve Scott tefsirinin yazarları, Horne’un görüşünü seçip beğendiler. Adam Clarke da, bu kesitin ilave olduğunu doğruladı. Augustin, -ki o, dördüncü asırda üç tanrıci görüşü savunan Hristiyanların en büyüğü olup onun görüşleri hala üç tanrıcaların dayanağıdır- Yuhanna’nın I. Mektubu üzerine on beş tane risale yazdı. O, bu risalelerin hiç birinde ayetin bu kesitini aktarmadı. Hâlbuki o, üç tanrıcalardan olup üç tanrı inancını reddeden Arianizm ekolüyle cedelleşiyordu. Şayet bu kesit onun döneminde ayet olarak bulunsaydı o, buna tutunur ve olayı ispatlamak için, onu aktarırdı. Yoksa o, sekizinci ayette düştüğü akıl dışı ispatlara tutunmazdı. Nitekim adı geçen bilgin, sekizinci ayetin dipnotunda şöyle der: “Sudan baba, kandan oğul ve ruhtan Kutsal Ruh amaçlanmaktadır.” Bu zoraki yorum gerçekten çürüktür. Benim anlayışıma göre bu yorum akıldan çok uzak olduğu için üç tanrıcalar Augustin’in bu yorumlarını -ki o yorumlar onların inançları için önemlidir- Yuhanna’nın I. Mektubunun bir bölümü saydılar.³¹⁸

Daha sonra el-Hindî, bu ayetin uydurma olduğunu ispat edenlerin delillerini, ardından da ayeti doğru sayanların delillerini özetledikten sonra, ikinci grubun delillerinin geçersiz olduğunu söyleyip, bu grubun gerekçelerinden iki durumun ortaya çıktığını söyler:

1. Nüshaları değiştiren yazıcılar ile karşıt grupların, matbaa icat edilmeden önce kalem oynattıkları geniş alanları olduğu için değiştirme arzuları (kolayca) gerçekleşiyordu. Görmüyor musun Arianizm ekolü, dindarlar ve yazıcıların, nüshaları bozup değiştirmeleri, onların sanısına göre burada nasıl yayıldı? Öyle ki bu ayet, anılan bütün Yunanca nüshalardan, Latince dışındaki bütün çevirilerden ve Latince nüshaların çoğundan çıkarıldı.

2. Hristiyan dindarlarının da yarar gördüklerinde, bilinçli olarak nüshaları değiştirdikleri tesbit edilmiştir. Nitekim onlar, bu ayeti üç tanrıcılığın bir gizemi olarak metnin orijinalinden çıkardılar. Ve yine Ortodoks öğreticileri bu konudaki bir kısım paragrafları ayetlerden düşürdüler. Ayetleri değiştirip bozmak, Ortodoks öğreticilerinin ve Hristiyan dindarlarının genel geçer huyları ise, bu durumda bozup değiştiren yazıcılar ile batıl ekollerden niye şikâyetle bulunuluyor? Bu kişilerin, matbaa icat edilmeden önce bozup değiştirmenin saniyesini bile boşa harcamadıkları nasıl anlaşılıyor. Nasıl böyle olmasın ki! Matbaa icat edildikten sonra da bu kapı

³¹⁸ El-Hindî, a.e., I, 230.

kapanmadı. Ben burada bu ayetle ilgili olarak bir hikâye anlatacağım:

Ey akıllı bil ki, kuşkusuz Luther –ki o, Protestanların lideri ve en eski reformistlerdendir- bu dinde reform yapmaya niyetlenince, taraftarlarının yararlanmaları için, Kutsal Kitapları Almancaya çevirdi. O, bu ayeti çevirisine almadı. Bu çeviri, onun yanında birçok kez yayımlandı. Bu ayet bu yayımlanan nüshalarda yoktu. Sonra Luther yaşlanıp öleceğini anlayınca, çevirisini yeniden bastırmak için miladi 1546 yıllarında işe koyulduğunda –ki o, genelde ehli kitabın, özelde Hıristiyanların değiştirmelerine yönelik adetlerini iyi biliyordu- bu çevirinin önsözünde şu öğütte bulundu: “Hiçbir kimse, benim çevirimi bozup değiştirmesin.” Ancak bu öğüt, ehli kitabın adetlerine aykırı olunca onlar bunu uygulamayıp bu uydurma ayeti onun çevirisine sokuşturdular. Hâlbuki Luther’in ölümünden otuz yıl geçmemişti. Bu değiştirilmiş nüsha ilk önce Francfortlulardan çıktı. Onlar bu çeviriyi 1574’lerde yayımladıklarında bu ayeti de oraya katmışlardı. Onlar bundan sonra Allah’tan ya da halkın yermesinden korkarak diğer baskılarda bu ayeti oradan çıkardılar. Sonra bu, üç tanrıcuların ağırlığına gitti. Wittemberg halkı, miladi 1596-1599, Hambourg halkı da miladi 1596 yıllarında bu ayeti yeniden çeviriye eklediler. Ancak Wittembergililer, Francfortlular gibi, halktan korktuklarından bu uydurma ayeti diğer baskılara almadılar. Daha sonra, çevirmenin uydurma ayeti metinden çıkardığına inanan üç tanrıcalar, bu olaydan hoşlanmadılar. Böylece liderlerinin öğütlerine aykırı olarak, bu uydurma ayet bu çeviride yayımlandı. Genel geçer huyları öğrendiğin biçimde olan kimselerden matbaa icat edilmeden önce, varlığı az olan bu nüshalar hakkında ayetlerin değiştirilmemesi nasıl beklenebilir? Hayır, asla! Biz onlardan ancak bozup değiştirmeyi bekleyebiliriz.

Tanınmış filozof Isaac Newton, 50 sayfalık bir risale yazdı. O, Yuhanna’nın I. Mektubu 5/7 ile (Pavlus’tan) Timoteosa I. Mektup 3/16 ayetlerinin değiştirildiğini bu risalede ispatladı. Sözü edilen ayet şöyledir: “Söz birliğiyle o büyüktür. Allah korkusunun gizemleri bende göründü, ruhta sağlamlaştı, meleklerle gösterildi, uluslara müjdelendi, evrende ona iman edildi, yücelikle (göğe) yükseltildi.”³¹⁹

Bu ayet üç tanrıcalara (delil olma yönünden) çok yararlıdır. Onlar, bozuk inançlarını ispatlamak için bu ayeti değiştirip bozma amaçlı olarak (Kutsal Kitaba)

³¹⁹ Pavlus’tan Timoteos’a I. Mektup, 3/16.

eklediler.³²⁰

3. “İsa şöyle yanıt verdi: ‘Siz ne istediğinizi bilmiyorsunuz. Acaba siz, benim kana kana içtiğim kâsedan içebilir ve boyandığım ile tam olarak boyanabilir misiniz?’ Onlar İsa’ya (evet) yapabiliriz dediler.”³²¹ “İsa onlara kasemden içeceksiniz, benim boyandığımdan da boyanacaksınız dedi.”³²²

“Boyandığım ile tam olarak boyanabilir misiniz?” ile “Benim boyandığımdan boyanacaksınız” bölümleri ilavedir. Griesbach, iki kez basılan nüshadan bu bölümleri çıkardı. Adam Clarke, bu ayetlerin ilave olduğunu ispatladıktan sonra, onların yorumlarında şöyle dedi: “Araştırmacıların, doğru ile yanlış sözleri ayırtmak için tesbit ettikleri prensiplere göre bu iki ayetin, metnin orijinalinden olduğuna yönelik bir ispata gidilemez.”³²³

4.11.3. SÖZCÜKLERİN EKSİLTİLEREK TAHRİF EDİLDİĞİNİ İSPAT

El-Hindî, bu bölümde Kitab-ı Mukaddes’ten kelime ve cümlelerin çıkartılmasıyla yapılan tahriflere örnekler vermektedir. Tahrifin bu çeşidinin anlaşılabilmesi için birkaç örneğe değinmek yerinde olacaktır.

1. “İsrail (Yakup) o bölgede yaşarken, Ruben, babasının cariyesi Bilha’yla zina yaptı. İsrail bunu duydu.”³²⁴

Henry ve Scott tefsirinin yazarları şöyle derler: “Yahudiler, bu ayetten bir kısım sözcüklerin çıkarıldığını doğruluyorlar. Yunanca çeviri, bu ayeti şöyle tamamlamaktadır: ‘Bu durum onun gözünde çirkin idi.’ ”

Yahudiler, burada da ayetin eksik olduğunu kabul ediyorlar. Bir iki harfin eksilmesi bir yana, ehli kitaba göre İbranice nüshadan cümlelerin eksilmesi bile uzak bir olasılık değildir.³²⁵

2. “Eyüp yaşlı ve uzun ömürlü olarak öldü.”³²⁶ İbranice nüsha bu ayetle son buldu. Yunanca çeviride şu kesitte (bu ayete) eklendi. “İkinci kez, Rabb’in dirilteceği

³²⁰ El-Hindî, a.g.e., I, 232-234.

³²¹ Matta, 20/22.

³²² Matta, 20/23.

³²³ El-Hindî, a.g.e., I, 236-237.

³²⁴ Yaratılış, 35/22. (İbranice nüsha)

³²⁵ El-Hindî, a.g.e., I, 243-244.

³²⁶ Eyüp, 42/17.

kimselerle dirilecektir.” Eyüp’ün soyu ve durumları özet yollu ayete eklendi.

Calmet ile Herder derler ki: “Bu ek, ilham kaynaklı (Eyüp) kitabının bir parçasıdır. Philan ve Polyhistor da bunu doğruladı. İnsanlar Origéne döneminde bunu kabul ediyorlardı. Théodotion, bunları Yunanca çevirisine yazdı.”³²⁷

Buna göre, önceki Hristiyanlarla adı geçen bilginler katında İbranice nüsha eksiltiyle değiştirilmiştir. Protestan araştırmacıları bu ilavelerin uydurma olduğunu savundular. Onlara göre ilave artırmalarla, Yunanca çeviri değiştirilmiş demektir.

Horne şöyle der: “Açıktır ki, bu ekler İsa’dan önce de yazılsa uydurmadır.”

Ben derim ki, bu ilavelerin İsa’dan önce olduğu kabul edilirse, bu durumda Hristiyan büyüklerinin havarilerin döneminden 1500 yılına dek, bu bozulmuş metne, Tanrı sözü olarak inandıkları gerekecektir. Zira onlar, bu süreye dek bu çeviriye bağlı kalıp onun doğru olduğuna ve İbranice nüsha’nın değiştirildiğine inanıyorlardı.³²⁸

3. Horne tefsirinde şöyle der: “Luka’nın 21. bölümündeki 33 ile 34. ayetlerinin arasında bir ayet bütün olarak çıkarılmıştır. Bu ayet Matta 24/36 ya da Markos 13/32’den alınarak oraya eklenirse, böylece diğer İncil yazarlarıyla uygunluk sağlanmış olur.”

Sonra adı geçen yorumcu sözlerini şöyle sürdürür: “Hales, Luka’nın metninde meydana gelen bu büyük eksikliğe parmak basmadığı için, bütün yorumcu ve araştırmacılar buna göz yummuştu.”

Horne’e göre, Luka’dan bütün bir ayet çıkarılmış, bunun yeniden oraya eklenmesi gerekir.³²⁹ Bu ayet, Matta İncil’inde şöyle geçmektedir: “O gün ve saati, ne gökteki melekler, ne de herhangi bir kimse bilir. Babamdan başka kimse onu bilemez.”³³⁰

4. “Sonra gelip, Nasıra denen kente yerleşti. Peygamberlerin, onun hakkında “O Nasıralıdır” sözü gerçekleşsin diye bu böyle oldu.”

“Peygamberlerin, onun hakkında ‘O Nasıralıdır’ ” kesiti bu İncil’in yanlışlarından. Bu, peygamberlere dayandırılan hiçbir meşhur kitapta bulunmaz. Ancak ben, burada Katolik bilginlerin dediğini diyorum. “Bu, peygamberlerin

³²⁷ Miladi 175 yıllarında.

³²⁸ El-Hindî, a.g.e., I, 245-246.

³²⁹ El-Hindî, a.e., I, 247.

³³⁰ Matta, 24/36.

kitaplarında vardı. Ancak Yahudiler, bu kitapları Hristiyanlarla inatlaşmak için bilinçli olarak kaybettiler.” Ben şunu soruyorum: Bir ekolün başka bir dinle inatlaşıp, nefsine uymakla, bilinçli olarak tanrısal kitapları ortadan kaldırmasından, hangi eksiltme yönüyle bozup değiştirme daha kötü olabilir?

Katolik Manfred ‘Sualâtü’s-Süal’ adında bir kitap yazdı. Bu kitap miladi 1843 yıllarında Londra’da basıldı. Adı geçen bilgin, kitabın ikici sorusunda şöyle der: “Matta’nın aktarımlarının bulunduğu kitaplar ortadan kalktı. Zira şu an bulunan hiçbir peygamber kitabında, İsa’nın Nasaralı olarak çağrıldığı yazılmamaktadır.” Chrysostome, Matta üzerine yazdığı dokuzuncu yorumunda şöyle der: “Peygamber kitaplarından birçoğu yeryüzünden silindi. Zira Yahudiler, gafletlerinden hatta dindar olmayışlarından dolayı kitapları kaybettiler. Kitapların bir kısmını yırttılar, bir kısmını da yaktılar.” Onların kitapları yakıp yırtmaları gerçekten genel olan bir durumdur. Onlar, havarilerin Hristiyanlığı ispat için bu kitaplara tutunduklarını görünce bunu yaptılar. Matta’nın, onların imha ettikleri kitaplardan yaptığı aktarımlardan bu durum anlaşılmaktadır. Justin’in, Triphon’a münazarada söylediklerine bakın: “Yahudiler, Yeni Ahit’in Eski Ahit’e tam uymadığını göstermek için, Eski Ahit’e ait birçok kitaplar ortaya çıkardılar. Bu sözlerden birçok kitabın ortadan kalktığı öğrenilmiş olur.” Manfred’in sözlerinden iki durum ortaya çıkmaktadır:

1. Yahudiler, inançlarının eksikliğinden ötürü bir kısım kitapları yaktılar, bir kısmını da parçalayıp yırttılar.
2. Önceki dönemlerde sözleri değiştirmek kolay idi. Baksana bu kitaplar Yahudilerin yok etmesiyle nasıl yeryüzünden silindi!

Sen, ehli kitabın tanrısal kitaplara yönelik dindarlıklarını ve önceki dönemlerde bozup değiştirmenin kolay oluşunu öğrendikten sonra, onlar Peygamberimiz Muhammed’i müjdeleyen bölüm ve ayetlere de bir benzerini yaptılar dememizde akıl ve rivayet yönünden ne sakınca olabilir ki!³³¹

Müfessirleri incelerken de gördüğümüz üzere, Tevrat’ın nüshalarının birçok bölgede bulunduğu halde tahrifin nasıl mümkün olacağına dair soruya çeşitli cevaplar verilmiştir. El-Hindî, tahrifin gerçekleşmediğini söylemenin akla aykırı olacağını söyler. Bunu da birkaç yönden açıklamaya çalışır. Açıklamalarında tarihi

³³¹ El-Hindî, a.g.e., I, 252-254.

seyir içerisinde Kitab-ı Mukaddes'in başından geçenleri anlatır. Zaman içerisinde Kitab-ı Mukaddes'in karşılaştığı durumları bilmek birçok soruyu aydınlattığı gibi tahrifin nasıl meydana geldiği ve tahrif sürecinin hangi zamanlara kadar uzandığı hakkında bilgi vermektedir. el-Hindî özetle şöyle der:

“Tahrif süreci, Musa'dan sonra ki dönemlerde başlamıştı. Musa Tevrat'ı yazıp onu Yahudi bilginlerine ve diğer büyüklere teslim etti. Onun ahit sandığına koyulup iyi korunmasını ve her yedi yılın sonunda bayram günlerinde İsrailoğullarına okunmasını söyledi. Birinci kuşak Musa'nın bu vasiyetine uydular. Bu kuşaktan sonra, Davud'un ilk krallık dönemine kadar İsrailoğulları, kimi zaman dine girip kimi zaman dinden çıktılar. Davud'un krallığı ile Süleyman'ın ilk krallık dönemlerinde inanç bakımından iyi bir duruma gelen İsrailoğulları, yaşadıkları sarsıntı ve değişimlerden dolayı antlaşma sandığında bulunan Tevrat nüshasını kaybettiler.

Süleyman döneminden sonra İsrailoğulları dinlerini terk edip puta tapmaya başladılar ve krallıkları ikiye ayrıldı. Yarovam on sıbtın başına kral oldu. Bu krallığa İsrail Krallığı denildi. Süleyman oğlu Rehavam iki sıbtın başına kral oldu ve bu krallığa Yahuda Krallığı adı verildi. Bu iki krallık arasında dinden dönmeler yaygınlaştı. Yarovam dinden döndükten sonra on sıbtta dinden döndüler ve puta tapmaya başladılar. Onlardan Tevrat'a inanan kâhinler Yahuda'ya göçtüler. Bu oymaklar iki yüz elli yıl puta taptılar. Sonra Asurlular İsrailoğullarını egemenlikleri altına aldılar ve onlardan çok azı hariç hepsini sürdüler. O bölgeyi puta tapan insanlarla doldurdular. Az miktarda kalan İsraili onlara karıştı ve onlarla evlenerek soylarını sürdürdü. Bu soya Samiriler denildi. Bu sıbtların artık Tevrat ile ilişkileri kesildi. Yahuda krallığını, Süleyman'ın ölümünden sonra üç yüz yetmiş iki yıla kadar yirmi kral yönetti. Bu krallar içerisinde dinden çıkanlar, inananlardan daha çoktu. Ahazya döneminde, Yeruşalim'in her bir yönünde Baal'a tapınaklar yapıldı. Beyt-i Makdis'in kapıları kapatıldı. Onun döneminden önce Yeruşalim ve Beytü'l Makdis iki kez yağmalanmıştı. İlkinde, Mısır kralı Şişak, kralın evini ve Beytü'l Makdis'teki bütün eşyayı yağmaladı. İkinci kez ise, İsrail'in mürted kralı Baaşa, orayı işgal edip, kralın eviyle Beytü'l Makdis'i korkunç bir şekilde yağmaladı. Kral Manaşe ise Mescid-i Aksa'nın avlusuna putlar için sunak yerleri yaptı. Oğlu Amon döneminde de inkârcılık bu boyutta devam etti. Amon oğlu Yoşiya kral olduğunda

ise Musa'nın yasasını destekledi ve putçuluğun izlerini silmeye başladı. Ancak hiçbir kimse, onun krallığı döneminde, on yedi yıla dek Tevrat'ın herhangi bir nüshasını görmedi ve işitmedi. Sonra baş kâhin Hilkiya, Yoşiya'nın krallığının 18. yılında Tevrat'ın nüshasını Beytü'l Makdis'te bulduğunu iddia edip onu yazıcı Şafan'a verdi. O da onu Yoşiya'ya okudu. Yoşiya, bu kitabın içeriğini işitince, İsrailoğullarının isyanlarına üzüldü elbisesini yırttı.”³³²

Burada el-Hindî, bu nüshaya ve Hilkiya'nın sözlerine güvenilmeyeceğini belirtmektedir. Çünkü Beytü'l Makdis, Ahziya döneminden önce iki kez yağmalanıp puthaneye çevrilmişti. Tapınak hizmetçileri her gün oraya giriyorlardı. Kral Yoşiya, görevliler ve halk, Musa'nın yasasına aşırı bir şekilde bağlı olmalarına rağmen, onun krallığından 17 yıla dek Tevrat'ı ne duydu ne de gördü. Kâhinler, bu süreye dek her gün Beytü'l Makdis'e girip çıkıyorlardı. Tevrat nüshasının, Beytü'l Makdis'te bulunup, kâhinlerin onu görmemesi gerçekten tuftadır. Bundan dolayı el-Hindî, bu nüshanın kâhin Hilkiya'nın bir uydurması olduğunu ve onun bu nüshayı, kral ve görevlilerin Musa'nın yasasına yönelip bağlandıklarını görünce, bunları sözlü rivayetlerden derleyip bir araya getirdiğini söylemektedir. Sözlü rivayetler, doğru veya yanlış bir şekilde, insanların sözlü anlatımından ona ulaşmıştı. O da bu 17 yıl boyunca onu yazıp derlemekle meşgul oldu ve onu Musa'ya dayandırdı. Bunu da, dini ve gerçeği yaymak için yalan ve iftiranın, dinin sevap kazandırdığı buyruklardan olmasından dolayı yaptı.

Tevrat nüshası, Yoşiya'nın krallığının 18. yılında bulundu ve 13 yıl yürürlükte kaldı. Kral ölüp yerine oğlu Yehoahaz geçince inançsızlığı yaymaya başladı. Mısır kralı Neko onu kuşatıp tutsak aldı ve onun yerine kardeşi El Yakim'i (Yehoyakim) kral yaptı. O da ölünce yerine Yehoyakin kral oldu. O da babası ve amcası gibi dinden dönmüştü. Kral Nebukadnessar, onu ve beraberinde birçok İsrailiyi tutsak alıp Beytü'l Makdis ile kralın hazinelerini yağmaladı. Yehoyakin'in yerine amcası Sıdkıya'yı kral yaptı. Bu kral da dinden dönmüş biriydi.³³³

Buraya kadar ki süreçten el-Hindî, Tevrat'ın tevatürle rivayet edilişinin Yoşiya döneminden önce kesildiğini, onun döneminde bulunan Tevrat'a güvenilmeyeceğini ve tevatürün şartlarının gerçekleşmeyeceğinin anlaşıldığını söyler. Bununla beraber 13 yıl yürürlükte kalan Tevrat'ın daha sonra akıbetinin ne

³³² II. Krallar, 22/3-11.; II. Tarihler, 34/14-19.

³³³ El-Hindî, a.g.e., I, 286-289.

olduğu da bilinmemektedir. El-Hindî, Yoşıya soyu arasında inançsızlıklar ve dinden çıkmalar alıp başını gidince, Tevrat nüshasının Nebukadnessar olayından önce ortadan kalktığını ve Tevrat nüshasının irtidat dönemleri arasındaki varlığının, kadının adet dönemlerinde ki iki kan arasında ki temizlik gibi olduğunu vurgular. Eğer bu nüshanın varlığı veya rivayetlerin sürekliliği varsayılabilirse bile, Nebukadnessar olayında o nüshanın kayıplara karıştığını belirtir.³³⁴

El-Hindî, tahrifin akla aykırı olmadığının başka bir yönü olarak ikinci Nebukadnessar olayını zikreder. Nebukadnessar'ın kral yaptığı Sıdkiya, ona isyan edince Nebukadnessar, onu tutsak edip, önce onun çocuklarını gözleri önünde kesip öldürdü. Sonra onun gözlerini oydu ve onu zincirlere vurup Babil'e gönderdi. Kralın evlerini, Beytü'l Makdis'i, bütün Yerusâlim'in önemli meskenleri ile liderlere ait evleri yakıp, Yerusâlim'in surlarını yıktı. Diğer İsrail halkını tutsak edip köle olarak aldı. Güçsüzlerle fakirleri çiftçi ve bağcılar olarak bu bölgeye yerleştirip orayı yaptırdı. El-Hindî, bu olaydan sonra, Tevrat'ın (ve bunun gibi ve bu olaydan önce yazılan bütün Eski Ahit kitaplarının) yeryüzünden silindiğini ve bu durumun ehli kitapça da doğrulandığını belirtmektedir.³³⁵

Daha sonra el-Hindî, Frenk kralının, Yerusâlim'i kuşatıp, Eski Ahit kitaplarını yok etmesini ve elinde Eski Ahit nüshası bulunanların öldürülmesini anlatır. Bu olayda Ezra'nın yazdığı bütün nüshalar kaybolmuştur. Ardından büyük bir olay olarak, Kudüs ve çevresinde ki Yahudilerden 1.100.000 kişinin öldürülüp 97.000 kişinin tutsak edildiği Romalı Titus olayını aktarır.³³⁶

Tahrifin inkâr edilemeyeceğinin bir diğer nedeni ise, Tevrat nüshalarının Yahudiler yanındaki durumu yukarda zikrettiğimiz gibi iken, Hristiyanların İbranice nüshalara tahrif edildiği inancıyla değer vermemesi ve onları barındırmamasıdır. Hristiyanlar Yunanca çeviriyi geçerli sayıyorlardı. Bununla beraber Yahudilerin, yedinci ve sekizinci asırda yazılan nüshaları, yanlarında bulunan birçok nüshaya aykırı olmasından dolayı imha etmeleri başka bir nedendir. El-Hindî, yedinci ve sekizinci asırda yazılan nüshaların imha edilip, benimsedikleri nüshalar ellerinde kalınca, tahrife de büyük bir meydan açıldığını vurgulamaktadır.³³⁷

³³⁴ El-Hindî, a.e., I, 289.

³³⁵ El-Hindî, a.e., I, 289.

³³⁶ El-Hindî, a.e., I, 290.

³³⁷ El-Hindî, a.e., I, 290.

El-Hindî, Hristiyanların yaptıkları tahrif hakkında da, birinci kuşakların ellerinde ki nüshaların azlığıyla beraber tahrif edenlerin işlerini kolaylaştıran, Hristiyanların yaşadığı on çeşit belalı ve çetin olayı zikretmektedir. Ardından, bu olaylardan sonra, birçok nüshanın elde kalmasının, bu kitapların gereği gibi korunup düzeltilmelerinin ve araştırılmalarının düşünülemeyeceğini ve tahrif edicilerin yaptıklarına da geniş meydan açıldığını söyler. Kral Dioclétien olayı da yine Hristiyanların elinde ki kitapların durumu için çok önemlidir. Çünkü bu kral, Hristiyan Kutsal Kitaplarını yeryüzünden silmek isteyip, miladi 303 yılında kiliselerin yıkılmasını, kitapların yakılmasını ve Hristiyanların ayin için toplanmamasını emretti. Kiliseler yıkılıp kitaplar yakıldı. Direnen ya da herhangi bir kitabı gizlediği sanılan kişiler aşırı işkenceye uğratıldı. Bu olay için el-Hindî, o kralın yok etmesiyle bütün Kutsal Kitapların yeryüzünden silindiğini iddia etmediğini, ancak bu nüshaların azalmış ve birçok sayısız nüshadan kaliteli ve doğru olanların kaybolduğunu; diğer bölgelerde olan Hristiyanların ve onların Kutsal Kitaplarının bu krallık bölgesinde bulunduğunun onda biri bile olmadığını söylemektedir.³³⁸

Sonuç olarak el-Hindî, bu olaylardan dolayı Yahudi ve Hristiyanların kitaplarına ait bitişik rivayet zincirinin kaybolduğunu ve ne Yahudilerin ne de Hristiyanların yanında Eski ve Yeni Ahit’le ilgili kitapların bitişik rivayet zincirlerinin bulunmadığını; birçok kez büyük papazlardan bitişik senet istemelerine rağmen onların buna güç yetiremediklerini söylemektedir. Bu olaylardan sonra, el-Hindî, Kutsal Kitapları bozma ve değiştirme kapılarının açılıp bazı kitapların tamamen kaybolduğunu, o kitaplardan sonra, onların ismiyle çıkan kitapların uydurma eserler olduğunu ve bunun matbaa icat edilmeden önce gayet kolay olduğunu belirtmektedir.³³⁹ Buna bir örnek olarak, önceden Luther olayını ve onun zamanında yapılan tahrifi anlatmıştık.³⁴⁰

Tahrifin on yedinci yüzyılda bile açıkça gerçekleştiğine dair Rahip Philippe Guadagnolus’un tanıklığını gösterebiliriz. Rahip Philippe Guadagnolus, Ahmed eş-Şerif bin Zeynü’l Âbidîn el-İsfehani’nin kitabını reddetme bağlamında “el-Hayâlât” adında bir kitap yazdı. Bu kitap miladi 1649 yıllarında yayımlandı. Adı geçen rahip bu kitabın altıncı bölümünde şunları anlatmaktadır: “Gerçekten Chaldéen/Keldani

³³⁸ El-Hindî, a.e., I, 290-291.

³³⁹ El-Hindî, a.e., I, 293.

³⁴⁰ Bkz. Sözcüklerin Artırılarak Tahrif Edildiğini İspat bölümü, 2. madde.

nüshasında özellikle de Süleyman'ın kitabında birçok değişiklikler bulunmaktadır. Onchelas diye tanınan bilgin Aguila, Tevrat'ın tamamını aktardı. Bilgin Jonathan ben Uziel, Yeşu, Hakimler, Krallar, Yeşaya ve peygamberlere ait diğer kitapları aktardı. Bilgin Yusuf El-a'ma, Zebur, Eyüp, Rut, Ester, Süleyman'a ait kitapları aktardı. Bütün bunlar metinleri bozup değiştirdiler. Biz Hristiyanlar, Yahudileri yaptıkları bu tahrif ve değiştirmeyele susturmak için bu kitapları koruduk. Biz onların saçmalıklarını doğrulamıyoruz.”³⁴¹ Rahibin anlattıkları tahrifin on yedinci asırda rahatlıkla gerçekleştiğine tanıklık etmektedir.

Bütün bu anlatılanlar, tahrifin olmadığı veya olamayacağı iddialarını geçersiz kılmaktadır.

4.12. C. G. PFANDER

Pfander, Hindistan'da misyonerlik faaliyetleri yapan Protestan bir rahiptir. Önce Katolik olan Amerikan oryantalisti Pfander, arkadaşı French'in anlattığına göre, İngiltere'de yerleşme ve Protestan olan hanımının gönlünü kazanma uğruna Protestanlığa geçti. Sonra, misyonerlik göreviyle Hindistan'a atanan papaz, çeşitli bölgelerde konferanslar verdi ve Farsça bir kısım eserler yazdı. O, bu eserlerinde İslam'ı ve İslam'ın Peygamberini kötülüyor ve kendi anlayışınca Hristiyanlığı savunuyordu.

Pfander'in başlıca eserleri şunlardır: Hallu'l-Eşkâl, Tarîku'l-Hayat, Miftâhu'l-Esrâr, Mîzânü'l-Hak.³⁴²

Protestan Rahip Pfander, Tevrat ve İncil'in değişmediğini ve değiştirilemeyeceğini savunmaktadır. Bu yüzden de tahrif konusunda Müslümanlara itiraz ederek Kutsal Kitabın hiçbir zaman değişmediğini ve Hz. Muhammed zamanında Kutsal Kitabın Allah katından ilk indirildiği zamandaki gibi tahriften ve tebdilden uzak olduğunu söylemektedir.

Pfander, Hz. Muhammed zamanında Kutsal Kitabın değiştirilmiş bir kitap olmasının imkânsızlığına bizzat Kur'an'ın şahitlik ettiğini söyler. Ona göre bir

³⁴¹ El-Hindî, a.e., I, 271.

³⁴² El-Hindî, a.e., I, XII.

Müslümanın Kutsal Kitap tahrif edilmiştir demesi onun cahilliğinden ve Kur'an'ı doğru olarak anlayamamasından kaynaklanmaktadır.

Önce Kur'an'da ehli kitaba hitap edilen ayetleri zikreden Pfander, bu ayetlerin Yahudileri ve Mesih'e inananları kitap sahipleri diye adlandırdığını söyleyerek Hz. Muhammed döneminde ehli kitabın elinde kitabın olduğuna delil getirir. “*Onların ardından yerlerine kitaba mirasçı olan bir takım kötü kimseler geçti*”³⁴³ ayetinin de Yahudilerin kitaplarını kesintisiz olarak rivayet ettiklerine işaret ettiğini söyler. Ardından da Kur'an'ın Hz. Muhammed'e, Kur'an hakkında kuşkulandığı zaman, emin olması için ehli kitaba başvurmasını buyurur diyerek “*Eğer sana indirdiğimizden şüphede isen, senden önce kitabı okuyanlara sor*”³⁴⁴ ayetini aktarır. Kur'an'ın, Tevrat, Zebur ve İncil'in Allah katından indirilmiş olduğuna ayrı ayrı şahitlik ettiğini söyledikten sonra “*Onlar, Kitab'ı ve Peygamberlerimize gönderdiğimiz şeyleri yalanlayanlardır. Onlar yakında anlayacaklar. Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde, sıcak suya sürüklenecekler sonra da ateşte yakılacaklardır*”³⁴⁵ ayetlerini zikrederek Kur'an'ın, bu kitaplara inanıp benimsemeyenlerin şiddetli azaba çarptırılacağıyla insanları uyardığını belirtir. “*Onların ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik*”³⁴⁶ ayetiyle Kur'an, Tevrat'ın İsa'nın getirdiği İncil'e uygunluğunu da dile getiriyor diyerek, bütün bu delillerden sonra bir inançsıza yazıyormuşçasına bir Müslümana Kutsal Kitabın sağlamlığına ilişkin kanıtları sıralamaya gerek kalmadığını söyler.

Eğer buna rağmen bazı kimseler, Eski ve Yeni Ahit değiştirilmiştir ya da değiştirilmemişse bile geçersiz kılınmıştır diyecek olursa onların bu sözlerinin “*Allah'ın sözlerini değiştirebilecek yoktur*”³⁴⁷, “*Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur*”³⁴⁸, “*Sana Rabbinin Kitab'ından vahyedileni oku. O'nun sözlerini değiştirici yoktur*”³⁴⁹ ayetleriyle çelişeceğini ve taban tabana zıt olduğunu söyler.³⁵⁰

O, “*De ki: Ey kitap ehli, Tevrat'ı, İncil'i ve size Rabbinizden indirileni ayakta*

³⁴³ Araf, 7/169., Ayet, kitabın tercümesinde “Onları izleyenler de Kitap'ı atalarından miras aldılar” şeklinde yer almaktadır.

³⁴⁴ Yunus, 10/94.

³⁴⁵ Mü'min, 40/70-72.

³⁴⁶ Maide, 5/46.

³⁴⁷ En'am, 6/34.

³⁴⁸ Yunus, 10/64.

³⁴⁹ Kehf, 18/27.

³⁵⁰ C. G. Pfander, *Tevrat, İncil'in Sağlamlığı (Mizanü'l Hak)*, Sevgi Yayınları, İzmir, 2001, 7-16.

*tutmadıkça hiç bir şey üzerinde değilsiniz. Andolsun, Rabbinden sana indirilen, onlardan çoğunun tuğyanlarını ve küfürlerini arttıracaktır. Sen de kâfirler topluluğuna karşı üzüntüye kapılma. Gerçek şu ki, iman edenlerle Yahudiler, Sabîiler ve Hristiyanlardan Allah'a, ahiret gününe inanan ve salih amellerde bulunanlar için korku yoktur, onlar mahzun da olacak değildirler”*³⁵¹ ayetlerinin iniş sebebi hakkında şu rivayeti aktarır: “Rafi, Selam, İbn-i Mişkem ve Malik b. Sayf gelip Hz. Muhammed’e ‘Sen İbrahim’i bildiğini ve kitaba inandığını söylemiyor musun?’ dediler. Hz. Muhammed, ‘Evet, ama siz olmadık şeyler uydurdunuz, yadsıdınız, insanlara açıklamakla görevlendirildiğiniz şeyleri gizlediniz’ dedi. Bunun üzerine onlar, ‘Biz elimizde olana uyuyoruz, doğru ve gerçek yolda olan biziz’ dediler.” Pfander daha sonra şu açıklamada bulunur: “Bu ve onun iniş sebebini açıklayan ibn-i Abbas’tan aktarılan söylentiler, Tevrat ile İncil’in, Yahudiliğe ve Mesih’e inananların elinde bulunduğunu ispatlıyor. Şayet onlar kaybolmuş ya da bozulmuş olsalardı, içerdikleri buyruk ve yasakların uygulanmasını istemek saçmalık olurdu. Birinci durum söz konusu olsa, var olmayan bir şeye nasıl uyulabileceğini doğrusu merak ediyoruz. İkinci durumda ise; bozulmuş, saptırılmış bir kitabı izlemek kişiyi doğru yoldan çıkarmaz mı? Kur’an Tevrat’ın sağlamlığına tanıklık etmektedir. Yahudilere ve Mesih’e inanlara güvenmektedir. Yoksa Tanrı, yüreklerde inancın pekişmesi, en ufak bir değişikliğe bile uğramayan kitapların tanıklığı aracılığı ile kuşkuvarın yok olması için Hz. Muhammed’i ve ümmetini onlara başvurmaya yönlendirmez.”³⁵²

Kutsal Kitabın değişmezliği hakkında deliller getirmeye devam eden Pfander, değişik bir iddia ortaya atar. Ona göre Kutsal Kitabın Kur’an indiği zamanda sapa sağlam olduğunun bir kanıtı da Hz. Muhammed’in Kutsal Kitaptan Kur’an’a yaptığı alıntılardır. Bunu üç kitaptan örnek vererek açıklar:

Mesela “*Tevrat’ta onlara şöyle yazdık: Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş. Yaralar da kısıastır*”³⁵³ ayeti Tevrat’ın Çıkış bölümünden alınmıştır: “ Birine bir eziyette bulunulursa, cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak, yanığa yanık, yaraya yara, bereye bere karşılık verilir.”³⁵⁴

³⁵¹ Maide, 5/68-69.

³⁵² C. G. Pfander, a.g.e., 18-19.

³⁵³ Maide, 5/45.

³⁵⁴ Çıkış, 21/23-26.

“Andolsun ki Zikir’den sonra, Davud’a indirilen Zebur’da da şunu yazdık: Cennete, iyi amel sahibi müminler varis olacaktı”³⁵⁵ ayeti Mezmurlardan alınmıştır: “Yeryüzün doğrulara miras kalacak, sonsuza dek orada oturacaklar.”³⁵⁶

“Bizim ayetlerimizi yalanlayıp da onlara karşı kibirlenmek isteyenler var ya, işte onlara gök kapıları açılmayacak ve onlar, deve iğne deliğine girinceye kadar cennete giremeyeceklerdir. Suçluları işte böyle cezalandırırız”³⁵⁷ ayeti de İncil’den alınmıştır: “Yine size derim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin kişinin Allah’ın egemenliğine girmesinden daha kolaydır.”³⁵⁸ Ona göre bu üç alıntı, bu gün elimizde bulunan Kutsal Kitabın, Kur’an’ın sözünü ettiği aynı kitap olduğunu gösteriyor. Pfander buna şöyle örnek verir: Mevlana Celaleddin-i Rumi’den, Hz. Ali’ye ait olduğu söylenen Divan’dan, ya da herhangi bir ünlü yapıttan alıntıda bulursak, konu hakkında bilgisi olan her kişi bu yapıtların günümüzde de var olduğunu anlar. Aynı şekilde insaf sahibi Kur’an bilginleri de Kur’an’ın alıntılardığı ayetlerden hareketle, Kutsal Kitabın Hz. Muhammed zamanında var olduğu sonucuna varmalıydılar. Bunun dışında Kur’an, Kutsal Kitabın birçok bölümünden birçok alıntıda bulunuyor. Bu aktarmalar ancak asıl metinle karşılaştırılarak anlaşılabilir. Yalnızca bir örnek vermekle yetiniyoruz: Al-i İmran suresinde Yakup yerine İsrail adı geçmekte ve onun kendisine birtakım yiyecekleri haram kıldığı söylenmektedir. Yakup’un neden İsrail’e dönüştürüldüğünü, hangi yiyecekleri yemekten çekindiğini ancak Tevrat’a başvurarak³⁵⁹ anlayabiliriz; konu ancak bu yolla açıklığa kavuşabilir.³⁶⁰

Pfander, aynı şekilde hadislerde de Kutsal Kitaptan aktarmaların olduğunu iddia eder. O, “Yeri yüksek olan Tanrı, dinin buyruklarına uyan kullarım için hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, kimsenin aklına gelmemiş şeyler hazırladım” diye aktardığı hadisin Pavlus’un bir mektubundan alındığında şüphe yoktur, der.³⁶¹ İlginç olanın, Hz. Muhammed bu sözleri Tanrı’nın sözleri kabul ederken, çoğu İslam bilgininin, Pavlus’un peygamber, mektuplarının da Tanrı

³⁵⁵ Enbiya, 21/105.

³⁵⁶ Mezmurlar, 37/29., Yeni Türkçe çeviride, ayette geçen “yeryüzü” kelimesi “ülke” olarak geçmektedir.

³⁵⁷ Araf, 7/40.

³⁵⁸ Matta, 19/24.

³⁵⁹ Tekvin, 32/22-31.

³⁶⁰ C. G. Pfander, a.g.e., 22-24.

³⁶¹ I. Korintliler, 2/9.

tarafından gönderildiğini yadsımaları olduğunu söyler.³⁶²

Kitabında İslam'a yer yer hakaret etmekten çekinmeyen Pfander'e göre Hz. Muhammed'in yüzyılı ve onun doğum yeri olan Arap yarımadası, ahlaki hükümlerde ve tapınmanın ruhsallığında Mesih'in çağındaki Filistin ve Yahudi toplumundan üstün değildir ve İslam, bu açıdan Musa'nın yasası düzeyine inmiştir.³⁶³

Kur'an'ın Kutsal Kitaba tanıklığı hakkında konuşmaya devam eden Pfander, eğer Kutsal Kitap bozulmuş dersek Kur'an görevini yapmamış olur der. Bu garip yaklaşımıyla Pfander, Kutsal Kitap bozulmuşsa Kur'an da bozulmuş; Kutsal Kitaba zarar gelirse Kur'an'a da gelir, demektedir. Ve ilginç bir şekilde, kendisinin, Kutsal Kitap tahrif olmamış demekle aslında Kur'an'ı, Müslümanlara karşı savunduğunu söylemektedir.³⁶⁴

Pfander'in savunmaları bununla da bitmemektedir. Kutsal Kitabın tahrif edilmediğini Kur'an'dan delil getirerek ispatlamaya çalıştıktan sonra tahrif konusunda Tevrat'tan getirilen delillerin yanlışlığını ispatlamaya çalışır. Fakat değindiği meseleler, tahrif hakkında ortaya atılan iddialar yanında çok cüzî kalmaktadır ve kapsamlı bir cevap olmaktan çok uzaktır. Birçok meselede yaptığı gibi bu konuda da cevaplarını geçerli kılmak için, konu edinilen problemin Kur'an'da da olduğunu savuma yoluna gider.

O, Tevrat'ta bulunan okuma farklılıklarının Tevrat'ın bir kişi tarafından ve aynı yüzyıl içinde yazılmamış olduğunu göstermektedir der. Tevrat'ta ki rivayetlerin farklı olması ve birbiriyle çelişmesi de aslında çelişki olmayıp bu, Yahudilerin ne pahasına olursa olsun kitap metnine sadık kaldıklarının bir göstergesidir der ve Kur'an'dan örnek getirerek anlatmaya çalışır:

*“Hani Allah, İsa'ya demişti ki: "Ey İsa, doğrusu senin hayatına ben son vereceğim, seni kendime yükselteceğim.”*³⁶⁵

*“Andolsun, kitap ehlinden, ölmeden önce ona inanmayacak kimse yoktur.”*³⁶⁶

Kimileri “o” zamirinin Mesih'e ait olduğunda kuşkuya düşmüşlerdir. Ancak Kur'an Mesih'in öldüğüne ilişkin açık tanıklığı karşısında kimsenin kuşkulanmaya hakkı yoktur.

³⁶² C. G. Pfander, a.e., 24.

³⁶³ C. G. Pfander, a.e., 52.

³⁶⁴ C. G. Pfander, a.e., 57.

³⁶⁵ Al-i İmran, 3/55.

³⁶⁶ Nisa, 4/159.

*“Doğduğum günde, öleceğim günde, dirileceğim günde bana selam olsun.”*³⁶⁷

Oysa bu açık itiraf bir başka Kur'an ayetiyle çelişki içindedir:

*“Oysa onu öldürmediler, asmadılar da, fakat onlara onun benzeri gösterildi.”*³⁶⁸

Kur'an metninde görülen bu çelişki, Müslümanların ona dokunmadıklarını, kitap metnini değiştirmediklerini gösterir. Yoksa bugün Kur'an'da bu türden birbiriyle bağdaşmayan ifadelere rastlamazdık.³⁶⁹ Bunun gibi, Tevrat'ta Yahudilerin hoşuna gitmeyecek yığınla konu olduğu ve Tevrat'ın birçok yerinde onların büyük suçlarından söz edildiği halde, bu hikâyelerin varlığı tahrifin olmadığına ayrıca bir delildir.³⁷⁰

Tevrat'ta ki problemle, Kur'an'da olmayan bir problem ortaya çıkarıp birbirine benzeten Pfander'in son sözünden, Allah katından gelen kitapların aslında çelişki veya yanlışlarla geldiği fakat insanların bunları düzeltme imkânı olduğu halde düzeltmedikleri için bunların varlığını devam ettirdiği gibi garip ve ilahi kelamı insan kelimelerinden daha aşağıda tutan bir şey anlaşılmaktadır. O, Kutsal Kitabı kurtarmak adına Kur'an'ı da asılsız ve ancak Kur'an bilgisi olmayanların kolayca kanabileceği bir şekilde, bozulmuş ve çelişkili göstermekten çekinmemektedir.

Pfander, ilk dönemlerde Mesih yanlılarının, Yahudileri kutsal yazıları değiştirmekle suçlamalarının sebebini, Tekvin kitabında adı geçen ataların yaşları konusunda İbranice metinle Septuaginta çevirileri arasında çelişkiler bulunması olarak tespit ederek şöyle der:

*“Bu tartışma ise aslında Mesih imanlılarının cahilleri tarafından başlatılmıştı. Bu gün batı bilginleri arasında Yahudilerin Tevrat'ı değiştirdiğini savunan bir kişi bile yoktur. Nitekim bazı Müslüman bilginler Kur'an'da bulunan okuma ayrılıkları (vucuhu'l kıraat) nedeniyle Kur'an metninin bozulduğu sonucuna varmışlardı. Kutsal Kitap bağlamında böylesi bir savla ortaya çıkmak saçmalığın ta kendisidir.”*³⁷¹

Pfander, bu kadar kendinden emin iddialardan sonra tercümeler arasındaki çelişkileri de sayıların birbiriyle karıştırılmasına bağlamaktadır.³⁷² Tercümeler

³⁶⁷ Meryem, 19/33.

³⁶⁸ Nisa, 4/157.

³⁶⁹ C. G. Pfander, a.e., 61-62.

³⁷⁰ C. G. Pfander, a.e., 91.

³⁷¹ C. G. Pfander, a.e., 84.

³⁷² C. G. Pfander, a.e., 92.

arasındaki birçok farklılıklara rağmen sadece, İbranice kopyada “İbal Dağı” olarak geçen tabirin, Samiriye kopyasında “Cezrim Dağı” olarak geçmesini Samiriyelilerin Cerzem Dağına özel ilgi beslemelerinden kaynaklanan bir değiştirme olduğunu anlatmayı, bu farklılıkların kaynağını ifade etmek için yeterli görür. İncil’de bugün bulunup eski nüshalarda bulunmayan ayetlerin, nüshaların kenarındaki haşiyelerin zamanla asıl metine geçmesinden kaynaklanmakta olduğunu söyler. Cevaplamaya çalıştığı birçok meselede, Kur’an’ın da Kutsal Kitabın içinde bulunduğu durumda olduğunu ifade etmeye çalışan Pfander, bu konuda da bazı Şii gruplarının iddia ettiği, Hz. Ömer ve Hz. Osman’ın Kur’an’ı değiştirdikleri ve ondan iki adet surenin çıkarıldığı iddialarına değinir. Bu noktada Kur’an’ın içinde bulunduğu durumun, Kutsal Kitabın içinde bulunduğu durumdan daha ciddi olduğunu söyler.³⁷³

Kur’an’a ve İslami ilimlere vakıf olduğu havasını veren Pfander, Mişkâtü’l-Mesabih’ten okuduğunu söylediği bir haberi de aktararak kendince Kur’an’a karşı tam zaferi kazanmış olur. Çünkü Kutsal Kitabın tahrifine delil olarak ondan recm ayetini çıkarıldı diyenlere karşı, Kutsal Kitabı okursanız recm ayetinin var olduğunu göreceksiniz diyerek problemi çözer ve aslında recm ayetinin Kur’an’dan çıkarıldığını iddia eder. Habere göre Hz. Ömer şöyle demektedir: “Allah Muhammed’i hakla gönderdi, ona Kitap’ı indirdi. Ona indirilen ayetlerin arasında recm ayeti de vardı. Allah elçisi recm cezasını uyguladı, biz de. Recm, Tanrı’nın Kitap’ında zina eden erkek ve kadınlara karşı öngörülen bir cezadır.” Daha sonra şöyle der: “Fakat Zeyd b. Sabit Kur’an’ı topladığında bu ayeti çıkardı. Eğer Ömer Kur’an’a ayet katma girişiminde bulunmamışsa, bu onun sözünde doğru olduğunu gösterir ki, bu da bozmanın Tevrat’ta değil, Kur’an’da yapıldığını ortaya koyar.”³⁷⁴

İncil’in değişmediği konusunda da havarilerin İncilleri yazmasına değinen Pfander, İncillerin, Kutsal Ruh’un İncil yazarlarına kitap indireceğini bildirdikten sonra yazılmaya başlandığını ve yazılan İncillerin Tanrı tarafından hatadan korunduğunu söyler. Mesela Markos, İncilini yazarken Tanrı onu yanlışla düşmekten korudu, unuttuğunu ona anımsattı ve neyi yazıp neyi yazmaması gerektiğini anımsattı. İfadelerinden söylediklerinin sadece kendisine değil, Hristiyan âlemine de ait olduğu intibasını veren Pfander, İncillerin yazılma serüvenini anlattıktan sonra Kur’an için anlatılan iniş şeklinin, Mesih inanlarına pek güzel gelmediğini söyler.

³⁷³ C. G. Pfander, a.e., 92-94.

³⁷⁴ C. G. Pfander, a.e., 82.

Bununla birlikte Mesih inananlarına, Kur'an'ın Levh-i Mahfuz'da yazılı olduğu, sonra kadir gecesinde göğe indirildiği, ardından yer ve koşullara göre Cebrail tarafından iletildiği -İslam kaynaklarında açıklandığı üzere- son derece kuşku götürür bir durumdur der. Pfander, İncillerin Hz. İsa'dan sonra yazılmasının İncillerin sıhhatine bir gölge düşürmeyeceğini belirtir ve Kur'an'ın da Hz. Muhammed'den sonra yazıldığını söyler. Ellerinde dört adet İncil bulunmakta olduğunu söyleyen Müslümanların ise, İncil kelimesinin asıl anlamının “sevinç veren haber”, “müjde” olduğuna dikkat etmediği için İncil'in aslında bir tane olduğunu anlayamadığını söyler.³⁷⁵

İncil'de Hz. Muhammed'in müjdelenmesi meselesine de değinen Pfander'e göre (biz buna Hristiyanlara göre de diyebiliriz) İncil, Müslümanların iddia ettikleri gibi Hz. Muhammed'i müjdelememektedir. Eğer öyle olsaydı birçok Hristiyan ona iman edecek ve İncil'de yazılı olan onunla ilgili haberleri çoğaltacaklardı. Sıradan bir Yahudi ya da Mesih'e inan kişi, kitabında, Arap Yarımadası'ndan gelecek, adı Ahmet olan bir peygambere ilişkin bir habere rastlamış olsaydı, zaman yitirmeksizin sahabenin, tabiinin safına katılıp iki cihan mutluluğuna kavuşacaktı. Ama ne Yahudiler ne de Hristiyanlar böyle yapmadılar. Pfander'e göre problem Hz. Muhammed'den kaynaklanmaktadır. Çünkü O, kendisinin Paraklet olduğunu savunuyordu. Hz. Muhammed, kendisinin Paraklet olduğunu savlayan ilk kişi de değildi. Ondan önce de Mâni, bu savı ileri sürmüştü, hatta bir hayli yandaş da toplamıştı. Ancak zamanla kendisine bağlı olanların sayısı düşerek mezhebi yitip gitmişti.

Kitabından tahrifle ilgili görüşlerini almaya çalıştığımız Pfander'in, aslında muarızlarına hep söylediği “bilgisizlikle” beraber meseleleri çarpıtma özelliğine dikkat çekmek gerekir.³⁷⁶ Pfander, birçok yerde görüşlerini açıklamada Kur'an, Hadis ve Tefsirleri kullanmaktadır. Ayetleri, iniş sebeplerini göz önüne almadan yorumlamaktadır. Bazen ayetleri kendi anlayışına göre yorumlayarak, ayetler arasında bir çelişkinin olduğunu söylemektedir. Aktardığı rivayetler ise uydurma rivayetlerdir. Kur'an'ın sağlamlığına leke getirebilmek için kendisini bu rivayetleri aktarmak mecburiyetinde hisseden Pfander'in, aslında bu rivayetlerin durumdan haberdar olduğu İslami eserlerle irtibatından anlaşılmaktadır.

³⁷⁵ C. G. Pfander, a.e., 66-69.

³⁷⁶ Ayrıca Pfander'in İslam hakkındaki yanlışları ve yanlış izahları için bkz. El-Hindî, a.g.e., I, 1-40.

Pfander'in en çok dikkat çeken yönü ise, Kutsal Kitabın tahrifiyle ilgili sorunların Kur'an'da da var olduğunu ve Kur'an'ın durumunun daha kötü olduğunu ifade etmesidir. Bu yüzden O, birçok konuyu yanlış yorumlayarak okuyucuyu yanıltmaya çalışır. Konu hakkında bilgisi olmayan kişilerin, kendinden emin ve kesin ifadelerine hemen kapılacağı Pfander, İslam'ı ve Hz. Muhammed'i küçümsemekten de geri durmaz.

4.13. MAURICE BUCAİLLE

Maurice Bucaille, Fransız Müslümanlardandır. Paris Tıp Akademisi üyelerinden tanınmış Operatör Doktor Bucaille, “La Bible, le Coran et la Ccience” adlı eserini önce Fransızca daha sonra gösterilen büyük rağbet üzere İngilizce ve Arapça neşretmiştir.³⁷⁷

Kitab-ı Mukaddes'in tahrifi konusunda incelemelerde bulunan araştırmacılardan biri de Maurice Bucaille'dir. Bucaille, tahrif konusuna bilimsel yaklaşımıyla diğer araştırmacılardan farklılık arz etmektedir. Tevrat'ın kendi içerisindeki çelişiklere dikkat çekmekle beraber onun asıl amacı, bilim ile Kitab-ı Mukaddes arasındaki uyumsuzlukları ortaya koymaktır. Onun için, bu uyumsuzlukların hepsi, Kitab-ı Mukaddes'in tahrif edildiği iddiasına bir malzeme oluşturmaktadır.

“Eski Ahit ve İncilleri tarafsızlıkla inceledim. Eski Ahit'te, çağımız ilminin en sağlam bir şekilde kesinleşmiş sonuçları ile uzlaşmaz olan doğrulamaları bulmak için “Tekvin” adlı ilk kitabından öteye gitmeye gerek kalmadı” diyen Bucaille, Kutsal Kitab'ın bilimsel yönden tetkikinin, öncelikle bu kitapların kaleme alınmasına ve günümüze kadar nakledilmelerine takaddüm eden durum ve şartları gözden geçirmeyi öngöreceğini söyler. Öncelikle Eski Ahit'i kimin yazdığı sorusuyla başlayıp, Eski Ahit'in üç ayrı metnine ve bu metinler arasındaki ihtilafların nasıl karşılandığına değinir. Sonra da Kitab-ı Mukaddes'in aslı hakkında bilgi verir. Kitab-ı Mukaddes'in yazılma sürecini hakkında, E. Jacob'un, ulusların iptidai dönemlerinde terennüm ettikleri şiirlerle İsrailoğullarının Kitab-ı Mukaddes'i

³⁷⁷ Bucaille, a.g.e., 5.

yazmaları arasındaki benzetmesini aktarır: “Kitab-ı Mukaddes, bir kitaplar mecmuası olmadan önce, beşer hafızasından başka herhangi bir dayanağı bulunmayan sözlü bir halk rivayeti halinde hafızalarda yaşamaktaydı. İsrailoğulları da her ulus gibi tarihte yaşadığı olaylar üzerine birçok şiir terennüm etmişti. Bu şiirler tedvin esnalarında Tevrat’a geçirilmişti. Bunlara yemek ilahilerini, hasat sonu şenlik ilahisini, evlenme ilahilerini, matem ilahilerini ve Tevrat’ta son derece bol miktarda bulunan savaş ilahilerini örnek verebiliriz. Yine hikmetli sözler, meseller, dualar ve beddualar, peygamberin nübüvvet görevini üstlendikten sonra insanlara tebliğ ettikleri kanunlar da bu şekilde Tevrat’a geçmiş olanlardandır. Ayrıca birçok rivayet de halk arasında masal haline geldikten sonra Tevrat’a geçmiştir.”³⁷⁸

Bucaille, rivayet dönemiyle ilgili olarak, ravilerin sözlü rivayet safhasında iken, olayların arasına çok değişik tali vakalar sokmak için o kadar gayret ve hayal gücü sarf etmesini bilmişlerdir ki, kâinat ve insanlığın ilk yaratılışı sırasında olup biten şeyleri, tenkitçi zihniyetler içinde oldukça doğruya benzer bir tarih gibi vermeyi başarmışlardır, yorumunu yaparken, Yahudilerin Kenan’a yerleşmesinden sonra, sözlü rivayetin yazıya geçirilmesi esnasında insanlara en çok devamlı olması gerekli gibi görünen kanunlar söz konusu olduğu zaman bile tam bir titizlik gösterilmediğini düşünmek yerinde olur, diyerek, yazma işlemi esnasında gereken ehemmiyetin verilmediğini ifade eder. Örnek olarak da, bizzat Allah’ın eliyle yazıldığı kabul edilen on emrin Eski Ahit’te, Çıkış 20/1-21 ve Tensiye 5/1-30 da ki iki farklı rivayetini verir.³⁷⁹

Bucaille’nin Eski Ahit’in meydana gelişiyile ilgili verdiği benzetme dikkat çekicidir: “Bir insicamsız bütün olan Eski Ahit’in, başlangıçta hafızada yaşayan bilgilere dayanılarak bu şekilde meydana geliş ile dünyanın bir başka yer ve zamanında ilkel bir edebiyatın doğuşu sırasında olup bitenler arasında bir yaklaşım yapmak ilginçtir. Mesela Fransız edebiyatının Franklar krallığı dönemindeki doğuşunu ele alalım. Önemli olayları muhafaza etmede ön sırayı, başlangıçta yine aynı sözlü gelenek almaktadır. Çoğu zaman Hristiyanlığı savunma savaşları olan bu çarpışmalarda ve çeşitli dramatik olaylarda kahramanlık göstererek ün yapan kişiler görülür. Asırlar sonra bu kahramanlar, saz ozanlarına, vakanüvislere, türlü destan yazarlarına ilham kaynağı olacaklardır. İçerisinde gerçek ile efsanenin birbirine

³⁷⁸ Bucaille, a.e., 26-27.

³⁷⁹ Bucaille, a.e., 28.

kariştığı bu kahramanlık türküleri, böylece, miladi on birinci asırdan itibaren doğmuş olacak ve bir destanın ilk abidesini oluşturacaklardır. Kitab-ı Mukaddes'in doğuş tarzı ile bu gibi din dışı bir edebiyat arasında yaptığımız bu yaklaşım, tamamıyla gerçeğe uygun düşmektedir sanırım. Bu paralelliğin kurulması, insanların günümüzde kitapçılarda mitoloji serileri arasında bulduğu Tevrat'ı, Allah fikrini reddeden nice insanların yaptıkları gibi, asla tümüyle reddetmeyi hedef almaz. Yaratılışın gercek olduğuna, Musa'ya Allah tarafından emirler verildiğine, mesela Kral Süleyman zamanında olduğu gibi, insanların işlerine Allah'ın el uzatmasına pekâlâ inanılabilir. Bir taraftan sözlü geleneklerin yazıya geçirilmesinde insanların yaptıkları eklemeler çok fazla olduğu için olayların tasvirindeki ayrıntılar ciddi bir tenkide tabi tutulmalıdırlar, derken, diğer taraftan bu olayların bize özünün nakledildiği düşünülebilir.”³⁸⁰

Bucaille'nin dikkat çektiği önemli bir mesele de Eski Ahit'in metinleridir. Eski Ahit'teki birçok karişıklığın nedeni, Eski Ahit'in farklı zamanlarda yazılan ve bir birinden farklılıklar arz eden bu metinlerden oluşmuş olmasıdır. Esfar-ı Hamse'yi oluşturan metinlerin tesbit edilen yaşları şöyledir:

1. Yahovacı belge M.. IX. yüzyılda meydana gelmiştir. (Redaksiyon yeri Juda lkesi)

2. Elohimci belgenin yazılış tarihinin, bu tarihten biraz daha sonra olduğu tahmin edilmektedir. (Redaksiyon yeri İsrail)

3. Tensiye bazılarına göre M.. VIII. asır, bazılarına göre Josias devrine ait bulunmaktadır.

4. Saserdotal (Kudüs mabedi pazarları) kodu, sürgün dönemine yahut sürgünden sonraki devirde M.. VI. yüzyıla aittir.

Bu bilgilerden Esfar-ı Hamse'nin düzenlenmesinin en az üç asırlık bir süreye yayılmış olduğunu anlamaktayız.³⁸¹ Eski Ahit'te ki kitaplar, Bucaille'nin ifadesine göre M.. X. asırla I. asır arasında yazılmış, eksikleri tamamlanarak yeniden gözden geçirilmiştir.³⁸²

Tevrat'ın bu metinlerden oluşması hakkında Tekvin kitabından örnek verelim: Yalnız Tekvin kitabının, üç ana kaynaktan gelen metinler halinde parçalara

³⁸⁰ Bucaille, a.e., 29-30.

³⁸¹ Bucaille, a.e., 38.

³⁸² Bucaille, a.e., 34.

ayrıldığı tamamıyla kesinleşmiştir. Mesela Tekvin'in ilk on bir babını işgal eden yaratılışı, Nuh tufanını, tufandan İbrahim'e kadar uzanan dönemi anlatan metinlere bakıldığında, hikâyede sırayla bir hisse Yahovacı metin, bir hisse Saserdotal metin olmak üzere baştan sona nöbetleşe ardarda dizildikleri görülür. Bu ilk on bir babda Elohimci metin yer almamaktadır. Burada Yahovacı ve Saserdotal metin paylarının çatı kiremitleri gibi bir biri üzerine dizilişleri apaçık gözükmemektedir. Yaratılıştan Nuh'a kadar (ilk beş bab)'ı oluşturan metinlerin kaynaklara göre dizilişi basittir. Hikâyenin başından sonuna kadar sırayla bir parça Yahovacı metinden, bir parça Saserdotal metinden kullanılmıştır. Fakat Nuh tufanının özellikle 7. ile 8. babların metinlerinin kaynaklara göre bölünüşü, bir tek cümleye varıncaya kadar, kısa parçalar halindedir. Fransızca metnin yüz küsur satırında, on yedi kez bir metinden öbürüne geçilir. İşte eldeki bu günkü kıssada doğruya benzemeyişlerin, çelişkilerin nedeni budur.³⁸³

Üç ayrı metinden oluşması üzerine Bucaille, Eski Ahit'in kitapları hakkında şu yorumları yapmaktadır:

Böylece Esfar-ı Hamse'nin, redaktörlerin az çok maharet göstererek bir araya topladıkları muhtelif sözlü rivayetlerden teşekkül ettiği anlaşılıyor.³⁸⁴ Çeşitlilik onu ahenksiz ve insicamsız bir hale getirmiştir. Onda bir sürü tarih sırası sorunları, tekrarlar, kıssalardaki düzensizlikler ve üslup ayrılıkları göze çarpmaktadır.³⁸⁵

Görülüyor ki, Tarihler adı verilen kitapların hepsi çok ahenksiz ve insicamsızdır. Burada tarih, bilimsel olduğu kadar, aynı zamanda hayali bir biçimde işlenmiş bulunmaktadır.³⁸⁶ Son derece değişik kaynaklardan gelip en azından yedi asırlık bir dönemde ve sonradan bir tek kitapta karıştırılarak birleştirilen muhtevası son derece birbirine uymaz bu kitaplar malgaması (şiir ve hikmet kitapları), acaba asırları aşarak nasıl bir bölünmez bütünü meydana getirebilmiş ve toplumlara göre bazı değişikliklerle birlikte Musevî/Hıristiyanlık ortak din kitabı yani Yunanca dokunulmazlık anlamındaki "Canon" olabilmıştır.³⁸⁷

Kitab-ı Mukaddes'te mantık açısından çok sayıda tenakuz ile doğruya uymayan şeyler tespit etmek mümkündür. Aynı olayın iki şekilde takdim edililişinin

³⁸³ Bucaille, a.e., 41.

³⁸⁴ Bucaille, a.e., 39.

³⁸⁵ Bucaille, a.e., 37.

³⁸⁶ Bucaille, a.e., 45.

³⁸⁷ Bucaille, a.e., 48.

nedeni, kıssa imalinde kullanılmış farklı kaynakların varlığı olabilir, ama başka sebepler de vardır. Pek çok kez yeniden elden geçirmeler, sonraki devirlerde asıl metne yapılmış ilaveler, icap eden yerlere konulan ve sonraları yeni bir suret çıkarılırken ana metinden olduğu sanılarak kıssaya eklenen şerhler, bütün bunlar metin tenkit mütehassıslarınca çok iyi bilinmekte ve bazıları tarafından dürüst bir şekilde belirtilmektedir.³⁸⁸

Bucaille'nin ısrarla ifade etmek istediği nokta, Kitab-ı Mukaddes'teki uyumsuzlukların asıl nedenin, tamamlanması uzun aşamalar alan bu kitaplar mecmuasında insanların yaptıkları oynamalardır. Ona göre hem Eski Ahit'te hem Yeni Ahit'te yazarlarının ve kâtiplerin yapmış oldukları büyük bozukluklar vardır. O, yapılan bu oynamaların nedeni olarak, fark edilen tenakuzların düzeltilme çabasının gösterilebileceğini söyler.³⁸⁹ Fakat bilimin bu günkü gelişmesine kadar yapılan bu değişiklikler ve oynamalar sonucu ortaya çıkan tenakuzlar fark edilmemiş ve hatta bunlardan çok önemli manalar bile çıkarılmaya çalışılmıştır. Fark edilenler ise, yakın zamana kadar büyük bir beceriyle üstü örtülerek görmezden gelinmiştir.³⁹⁰

Bucaille'nin değindiği bilim ile Tevrat arasındaki uyumsuzluklardan bir kaçına örnek verelim:

“Tanrı ilk önce gökleri ve yeri yarattı. Yer تنها ve boş idi. Boşluğu karanlıklar kaplamaktaydı. Sular üzerinde de Tanrı'nın ruhu hareket ederdi.”³⁹¹

Yer kürenin henüz yaratılmamış olduğu devrede, bildiğimiz şekildeki evren halini alacak maddenin karanlıklar içerisinde yüzmekte olduğu pekâlâ kabul edilebilir. Faka o devrede suların varlığından bahsetmek hayalciliğin ta kendisidir. Bu, muhtemelen bir mitolojiden yapma tercümedir. Kâinatın ilk teşekkül devresinde bir gaz kütesinin mevcut olduğunu düşünmek için her şey müsaittir. Onun için bu devreye suyu koymak bir hatadır.³⁹²

“Tanrı ışık olsun dedi ve ışık oldu. Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü ve ışığı karanlıktan ayırdı. Tanrı ışığa gündüz, karanlığa gece ismini verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ilk gün oluştu.”³⁹³

³⁸⁸ Bucaille, a.e., 51-52.

³⁸⁹ Bucaille, a.e., 70.

³⁹⁰ Bucaille, a.e., 66.

³⁹¹ Yaratılış, 1/1-2.

³⁹² Bucaille, a.g.e., 54.

³⁹³ Yaratılış, 1/3-5.

Evreni kat eden ışık, yıldızlar düzeyinde cereyan eden karmaşık tepkilerin bir sonucudur. O halde yaratılışın bu devresinde, yıldızlar Kitab-ı Mukaddes’e göre henüz teşekkül etmiş değildir. Zira gök kubbenin “ışık saçıcı cisimleri”, gündüzü geceden ayırmak ve yer küreyi aydınlatmak için -ki kesinlikle doğrudur- dördüncü günün bir yaratılışı olarak ancak Tekvin’in 14. ayetinde zikredilmiştir. Fakat ışığı birinci günün ürünü olarak gösterip bu ışığı sağlayan kaynağı “ışık saçan cisimleri” üç gün sonra yaratılmış göstermek mantığa aykırıdır. Hele bir sabah ve bir akşamın mevcudiyetini birinci günde göstermek büsbütün hayaldir. Çünkü bir günün unsuru olarak akşam ve sabahın, ancak arzın varlığından ve kendi yıldızı olan Güneş’in ışığı altında kendi eksenini etrafında dönmeye başlamasından sonra düşünülebilir.³⁹⁴

“Tanrı dedi: ‘Gök altındaki sular bir yere biriksin ve kara toprak görünsün’ ve böyle oldu. Tanrı karaya “yer” dedi ve suların birikintisine “deniz” dedi ve Tanrı bunun iyi olduğunu gördü.”

“Tanrı dedi: ‘Yer, ot, cinslerine göre tohum veren sebze ve yeryüzünde tohumu kendisinde olup cinslerine göre meyve ağaçlar hâsıl etsin.’ Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. Akşam oldu ve sabah oldu: üçüncü gün.”

Yerküre tarihinin belli devrinde, yerküre su ile kaplı iken kara parçalarının su yüzüne çıkmış olabileceği hususu bilim açısından tamamıyla kabul edilebilir. Ancak bir Güneş (ki, Tekvin’e göre dördüncü günde yaratılacaktır) yokken tohumla üreme gibi çok üstün düzen içinde bitkiler âlemi ortaya çıksın ve gündüzlerle gecelerin bir birini takipleri düzene girsin. Bütün bunlar asla savunulmaz şeylerdir.³⁹⁵

O halde Tekvin kitabına bakılırsa, tufan bütün insanlığı içine almış, Tanrı’nın yarattığı canlı varlıkların hepsini yeryüzünden silip süpürmüş; insanlık Nuh’un üç oğlu ile eşlerinden tekrar çoğalmış ve üç asır kadar sonra dünyaya gelen İbrahim, cemiyetler halinde yaşayan bir insanlık bulmuştur. Bu kadar kısa bir zaman içerisinde böyle bir çoğalma nasıl gerçekleşmiş olabilirdi? Bu basit müşahede kıssanın sıhhatini tamamıyla alt üst etmektedir. Tufan kıssasının çağdaş bilgilerle bağdaşmaz olduğunu tarih araştırmaları da ispat ediyor. Tarih, İbrahim’i milattan 1800–1850 yıl önce yaşamış kabul ediyor. Eğer tufan, Yaratılış kitabının soy zincirleriyle ileri sürdüğü gibi, İbrahim’den üç asır kadar önce kopmuş olsaydı o takdirde tufanı M.Ö. XXI. veya XXII. yüzyıla almak gerekecekti. Bu yüzyıllarda ise,

³⁹⁴ Bucaille, a.e., 54.

³⁹⁵ Bucaille, a.e., 55.

çağdaş tarihi araştırmalara göre dünyanın birçok yerlerinde birtakım uygarlıklar doğmuş bulunuyordu. Nitekim bu medeniyetlerin izleri daha sonraki kuşaklara intikal etmiştir.³⁹⁶

Evrenin yaratılışı ve yaratılış safhaları, dünyanın yaratıldığı tarih ve insanın dünyaya ayak bastığı tarih ve Nuh tufanı kıssası. Kitab-ı Mukaddes'te yer alan bu üç kıssa, insanlara olayları gerçeğe uygun bir şekilde aktarmaktadır, diye değerlendirilemez. Olayları aktaran eden ve bize kadar gelen kıssa metninin gerçeği yansıtmadıklarını, eğer tarafsız olmak gerekirse, kabul etmek zorunluluğu vardır. Acaba Allah gerçek olmayan bir şeyi vahy etmiş olabilir miydi? Gerçekten asılsız, uydurma şeyler yardımıyla, üstelik bir birine ters düşen şeylerle insanları talim ve terbiye eden bir Allah mefhumunu kabul etmek mümkün değildir. Bu durumda üç kıssa için şu hipotez ileri sürülebilir: Kıssalar ya nesilden nesile şifahen nakledilirken, ya da bu şifahi rivayetin yazıyla tesbit edilmesinden sonra, kıssa metinleri ortaya çıkarken insanlar tarafından tahrif edilmişlerdi.³⁹⁷

Bucaille, Kitab-ı Mukaddes'in tahrifi hakkında bu tesbitleri aktardıktan sonra, Kitab-ı Mukaddes'e yapılan bilimsel tenkitlere karşı Hristiyan yazarların tavrını açıklamaktadır. Onun ifadesine göre, Kitab-ı Mukaddes metnindeki tezatlar birikintisini Hristiyan yorumculardan bazıları ele almakta bir sakınca görmezken, bir kısmı da kabulü imkânsız doğrulamalar üzerinde fazla durmadan onları rahatça geçiştirivermekte, metni kelimesi kelimesine savunmaya gayret ederek aklın reddettiği şeyleri unutturmak ümidiyle savunmalı bir takım beyanatlarla ve çoğu kez beklenmedik büyük destek sağlayıcı deliller yardımıyla okuyucuyu ikna etmeye çalışmaktadır.³⁹⁸

Bucaille, tenkitleri kabul eden müfessirlerden biri olarak Carré de Vaux'nun düşüncelerine yer vermektedir. De Vaux'ya göre, geçmişte vuku bulan olayların yeniden tarafsız olarak tesbit edilmesinde bir yarar yoktur. Dicle ve Fırat vadisinde meydana gelen ve din geleneğince dünya çapında bir tufan gibi gösterilen bir veya birçok su baskını felaketinin hatırasını nakletmiş olmanın bir önemi yoktur. Önemli olan, kutsal müellifin, bu hatıra vasıtasıyla, Tanrı'nın adalet ve merhameti, insanın fenalık yapmaya meyyal olması ve doğruluktan ayrılmayanların kurtuluşa ereceği

³⁹⁶ Bucaille, a.e., 69.

³⁹⁷ Bucaille, a.e., 70.

³⁹⁸ Bucaille, a.e., 72.

yolunda ebedi bir öğüt vermesidir.

Müfessirin bu tutumuna Bucaille'nin cevabı şöyledir: “Bir müellifin dini bir öğüdü vurgulamak amacıyla bir halk efsanesini ilahi nitelikte bir olay haline sokması böylece tasvip edilmekte, üstelik bu haliyle de insanlardan buna inanılması beklenmektedir. Bu şekilde savunucu bir tutuma göre, Tanrı kelamının yer aldığı ve kutsiyet vasfına haiz olduğu ileri sürülen kitapların telifinde insanlar tarafından yapılan bütün suistimaller tasvip edilmektedir. Tanrı'ya ait olan bir şeye beşerin yapacağı bu gibi müdahaleleri kabul etmek demek, Kitab-ı Mukaddes metnindeki insan tahribatını tümüyle savunmak demektir. Eğer bu tahribatta dini bir amaç varsa o zaman her tahrif caiz hale gelir ve böylece herkesçe bilinen hayali kıssaları dini amaçla yazmış olan 6. yüzyıl ‘Saserdotal’ Tevrat yazarlarının tahrifleri de tasvip edilmiş olur.”³⁹⁹

Hristiyan yorumcuların önemli bir kısmına göre, Kitab-ı Mukaddes hikâyelerinde görülen hata ve tezatların en güzel izah tarzı, Kitab-ı Mukaddes müelliflerinin, düşündüklerini, bir takım toplumsal etkenlere, bir kültür veya zihniyete bağlı kalarak ifade etmiş olmasıdır. Buna kişisel “edebi türler” denilebilir, o yüzden de müellifler mazurdurlar. Bucaille, bu izah tarzının ciddiyetten yoksun olmakla birlikte bu gün bile İncillerdeki çelişkileri izah etmek için kullanıldığını ve bu konuda ifrata kaçıldığını söylemektedir.⁴⁰⁰

Mantığa ters gelen bir metni kabul ettirmenin bir yolu da metni bir takım mazur gösterici değerlendirmelerle boğmaktır. Böylece okuyucu, dikkatini başka meselelere çekmek suretiyle kıssanın gerçekliği gibi can alıcı bir sorundan uzaklaştırılmak istenir. Bu tarz yaklaşıma ise Bucaille, Kardinal Danielou'yu örnek verir: “Dieu Vivant” adlı dergide çıkan “Tufan, Vaftiz, İlahi yargı” başlıklı makalesinde, Kardinal Danielou'nun tufan ile ilgili düşünceleri bu tarz anlayışı yansıtmaktadır. Kardinal makalesinde şöyle der: “En eski kilise geleneği, Nuh tufanı inancında İsa'nın ve Hristiyanlığın bir görüntüsünü müşahade etti. ‘Bu, ulvi bir mana taşıyan bir olay’... ‘tüm insan ırkının çarpıldığı bir cezadır.’ ” Kardinal ayrıca Origen'in “Homelies sur Ezechiel” adlı kitabında “suya tamamıyla gark olan evrenin gemi içinde kurtuluşu” şeklinde ki sözünü zikrettikten sonra, “gemi sayesinde kurtulanların (Nuh, karısı, üç oğlu ve her birinin birer eşi) sayısını ifade eden” sekiz

³⁹⁹ Bucaille, a.e., 73.

⁴⁰⁰ Bucaille, a.e., 73-74.

rakamının değeri üzerinde durur. Justin'in Dialogue adlı eserinde "bu sekiz kişi bizim İsa'nın ölümleri arasında dirilip insanlara görüldüğü sekizinci günü simgelemektedir" sözünü kendisi de yerinde bulur ve şöyle der: "Yeni bir yaratılışın ilk insanı olarak Nuh, İsa'nın bir simgesidir. İsa da Nuh'un tasavvur ettiğini gerçekleştirmiştir." Kardinal ayrıca, geminin tahtası ile İsa'nın çarmıha gerildiği ağaç arasında ve gemiyi yüzdürerek Nuh'u kurtaran su ile "kendisinden yeni bir insanlığın doğduğu tufan suyu" olan vaftiz suyu arasında benzetme yapar. Bu sembolik anlatımların değeri üzerinde durup neticede tufan akidesindeki manevi ve itikadi sırların bolluğuna dikkati çeker.⁴⁰¹

Bütün bu savunma nitelikli yaklaşımlar hakkında söylenecek çok şey vardır. Bu yaklaşımlar öyle bir olayı yorumluyor ki, dünya çapında olması ve Tevrat'ın bildirdiği tarihte vuku bulması bakımından savunulacak gibi değildir. Kardinal Danielou'nun yaptığı bir yorum, ancak Kitab-ı Mukaddes'in olduğu gibi kabul edilmesi gerektiği ve kilise geleneklerine ters düşün her hangi bir sözün ağza alınamayacağı orta çağ döneminde geçerlidir.⁴⁰²

Bucaille, koyu cehalet devri dediği orta çağdan daha önceki zamanlarda, hakikat çağının ilerisindeki bir düşünceyle hareket eden diye nitelendirdiği St. Augustin'in kanısı gibi çok makul tutumlara şahit olmak insanı rahatlatıyor diyerek, St. Augustin'in tutumuna değinmektedir:

"Ben sadece Kitab-ı Mukaddes'in resmi diye adlandırılan kitaplarına önem vermeye, saygı göstermeye alıştım. Öyle ki, yazarlarından hiç birinin onları yazarken yanlış olmadığına inancım tamdır. Bu kitaplarda gerçeğin aksini dile getirir gibi görünen bir hükümle karşılaştığımda ya (elimdeki nüsha) metnin hatalı olacağından ya da mütercimnin asıl metni yanlış tercüme etmiş bulunacağından yahut da kendi aklımın yetersizliğinden kuşku olmaz."⁴⁰³

St. Augustin'e göre kutsal bir metnin her hangi bir hata ihtiva edeceği düşünülemezdi. St. Augustin, kutsal bir kitapta hata olmayacağı inancını çok açık bir şekilde ortaya koymaktaydı. Gerçeğin aksini yansıtır görünen bir metin karşısında buna bir sebep aramayı düşünmekte, insan kaynaklı bir hatanın olabileceği ihtimalini de gözden uzak tutmaktaydı. Tenkit eğilimli dindar bir insanın tutumu işte böyle

⁴⁰¹ Bucaille, a.e., 74-75.

⁴⁰² Bucaille, a.e., 75.

⁴⁰³ Bucaille, a.e., 75.

olur. St. Augustin zamanında Kitab-ı Mukaddes ile bilim arasında herhangi bir karşılaştırma imkânı yoktu. Bu gün tıpkı onun gibi açık fikirli bir kişi olsaydı, Kitab-ı Mukaddes metinlerinden bazılarının çağdaş fen bilimleriyle karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan pek çok güçlükleri halledebilirdi.⁴⁰⁴

Geçmiş zamanlarda ki tenkitlere karşı sergilenen tutumları zikrettikten sonra Bucaille, günümüzdeki Kitab-ı Mukaddes yorumcularının tutumlarına da değinir. Onun ifadesine göre, bilimin kesin verileri karşısında bile savunmacı anlayış geçmişteki tarzından bir şey kaybetmemiştir. Bucaille, günümüz durumunu şöyle izah eder:

“Günümüz mütehassısları ise, Kitab-ı Mukaddes’in hatalı metinler ihtiva edebileceği yolunda yapılan her ithama karşı, aksine onu savunmaya gayret göstermektedirler. De Vaux, Tekvin kitabı için yazdığı giriş bölümünde, bize kendisini her ne pahasına olursa olsun metni savunmaya götüren nedenleri açıklamaktadır. Hatta bu metin, tarihi veya bilimsel olarak açıkça makbul olmasa bile, tarih yazmanın birçok usulü varmış gibi, bizden Kitab-ı Mukaddes’in tarih anlatışını, ‘çağdaş tarihçilerin tarih yazarken uyguladıkları kurallara’ göre değerlendirmememizi istiyor. Yanlış bir şekilde aktarıldığı takdirde tarih,- herkes de kabul eder ki- bir tarihi roman olur. Ama burada tarih kendi ölçülerimizden yakasını kurtarır. Kitab-ı Mukaddes tefsircisi De Vaux, Tevrat hikâyelerinin teolojiyle, fosiller bilimi ve tarih öncesi bulgularla yapılacak her türlü denetime karşı çıkmaktadır. ‘Kitab-ı Mukaddes, bu bilim dallarından hiç biriyle denetlenemez. Tevrat’ın bu ilimlerin sonuçlarıyla karşılaştırılması istenince aralarında gerçek dışı bir zıtlıktan veya yapmacık bir uzlaşmadan başka bir sonuca varılmayacaktır’ diye yazmaktadır. Belirtmek gerekir ki, bu düşünceler, Tekvin kitabında yer alan ve çağdaş bilimin sonuçlarıyla katiyen bağdaşmayan, ilk on bir babbaki bu tür konuları alakadar etmektedir. Fakat büyük peygamberler devrinin bazı olaylarına ilişkin hikâyeler gibi birkaç kıssa, günümüzde mükemmel bir şekilde doğrulanınca, yazar bu çağdaş bilim verilerini Kitab-ı Mukaddes’in sağlamlığına delil olarak ileri sürmeyi de ihmal etmemektedir. Nitekim şöyle diyor: ‘Bu hikâyelerin maruz kaldığı şüpheler, doğru tarihi ve arkeolojisinin olumlu şahadetleri karşısında yıkılmalıdır’. Demek oluyor ki, Kitab-ı Mukaddes metni doğrulama bakımından ilim işe yarıyorsa

⁴⁰⁴ Bucaille, a.e., 75-76.

kendisinden yardım istenmekte, ama ilim kusurlu olduğunu ortaya koyuyorsa ilme başvurma geçerli olmamaktadır.”⁴⁰⁵

“Kilise, Kitab-ı Mukaddes’in gerçekliği meselesini ilke olarak ve toplu bir şekilde sonuca bağlama bakımından bilimsel metotların doğruluğuna veya yanlışlığına karar verememektedir” diyen 2. Vatikan Konsiline⁴⁰⁶ karşı Bucaille, bilim alanına geçişte bir araç olması bakımından bir ilmi metodun değeri hakkında kilisenin beyan edememesi bir gerçektir, demektedir. Fakat meselenin onların dedikleri gibi olmadığını ve kasıtlarının kesinlik kazanmış bilimsel verilerle Kitab-ı Mukaddes’in karşılaştırılmaması olduğunu ve onların bilim hakkındaki kanaatlerinin tek hedefinin, sorunu gereken şekilde incelememek için konuyu hedefinden saptırmak olduğunu söylemektedir.⁴⁰⁷

Bu konuyu Bucaille’nin çıkarımıyla sonuçlandırmak yerinde olacaktır: “Kitab-ı Mukaddes metinlerindeki bilimsel hatalar karşısında Hristiyan yazarların aldıkları bütün bu tavırlar açıkça şunu ispat ediyor: Bu hatalar tedirginliğe yol açmaktadır ve bu hataların insanlardan kaynaklandığını, dolayısıyla bunların Allah’tan nazil olmuş bir kitapta yeri olmasının imkânsızlığını itiraf etmekten başka makul bir tavır almak mümkün değildir.”⁴⁰⁸

⁴⁰⁵ Bucaille, a.e., 76-77.

⁴⁰⁶ II. Vatikan Konsili hakkında bkz. Dvornik, a.g.e., 83-101.

⁴⁰⁷ Bucaille, a.g.e., 78.

⁴⁰⁸ Bucaille, a.e., 80.

5. TAHRİF NEDENLERİ

Âlimlerin ve araştırmacıların tahrif hakkında ki düşüncelerini de açıkladıktan sonra Kitab-ı Mukaddes'in tahrif edilme nedenlerini açıklamak, konunun tam olarak anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Yüce kitabımız Kur'an'ı Kerim, bize ehli kitabın özelliklerini birçok yönden anlatmaktadır. Tahrif, müminlerin dikkatini çekip uyardığı konulardan biridir. Yüce Rabbimiz, Kitab-ı Mukaddes'in tahrif edildiğini beyan etmekle birlikte, bunun sebeplerini de beyan etmiştir.

Kutsal Kitabın tahrifinde Yahudilerin büyük payı vardır. Yahudiler, Mısır döneminde Firavun'un zulmünden Hz. Musa sayesinde Allah'ın büyük lütfu ile kurtulmuşlardı. Ama içlerine puta tapma yerleşmiş olan Yahudiler, denizi geçtikten sonra puta tapmaya başladılar. Daha sonra Allah'ın ıssız çöllerde kendilerine verdiği nimetlere nankörlük yaptılar. İsyanlarına karşılık Allah'ın onları affetmesine ve onlara yardım etmesine rağmen, secde ederek girin denildikleri Filistin'e girmedikleri gibi Hz. Musa'ya, Rabbin ve sen gidin de savaşın dediler. Daha sonraki dönemlerde Yahudiler, peygamberlerine karşı gelmeye devam ettiler. Hatta azgınlıklarından dolayı kendilerine azapla ilgili ayetler getiren Cebrail'e düşman oldular. Yaptıkları ahitlere uymadılar. Bulundukları yerlerde fesat çıkardılar. Onlar hep kendi heva ve heveslerine uyan vahiyler almak istiyorlardı. Allah'a tabi olmak yerine Allah'ın kendilerine tabi olmasını istiyorlardı.

Dine karşı tutumları böyle olan Yahudi dini liderleri ve toplumu, yıllarca kendi içinde bulundukları bozulmuş durumdan, batmış oldukları küfürden ve sapıklıklarından dolayı Allah'a ve peygamberlerine çirkin iftiralar atmaktan, Tevrat'ı vahiy kitabı halinden çıkarıp Yahudi tarihi kitabı haline getirmekten, tebdil edilmemiş hükümleri de istedikleri gibi tevil etmekten kaçınmamışlardır. Hristiyanlar ise dünya menfaatlerinin cazibesinden uzak kalamayarak, Allah Teâlâ'nın kendilerine Hz. İsa ile bildirdiği emirleri kendi istekleri doğrultusunda yorumlamaktan geri durmadılar. İncilleri de, Hz. İsa'nın hayat hikâyesi haline getirdiler. Allah'a oğul isnad ettiler ve Peygamberimizin İncil'deki sıfatlarını tahrif ettiler.

Çalışmamız boyunca ifade ettiğimiz gibi, Kitab-ı Mukaddes hem Yahudilerce hem de Hristiyanlarca tahrife uğratılmıştır. Kur'an'ın ifadesiyle, Yahudi ve Hristiyan olan her kez bu tahrifi yapmamıştır. Onlardan bazı guruplar bu eylemi gerçekleştirmişlerdi. Daha önce de geçtiği gibi, bu tahrifi yapanlar öncelikle Yahudi ve Hristiyan dini liderleriydi. Halktan da bu tahrifi yapanlar mevcuttu. Mesela, halktan olan kimseler peygamberlerden duydukları sözleri yanlış rivayet edebiliyordu: Hz. Musa ile Tur dağında Allah'ın kalamını işitip, sonunda Allah'ın şöyle dediğini duyduk: “Eğer bu emirleri yerine getirebilerseniz getirin. Getiremezseniz de bir sakıncası yoktur” demeleri ve Yahudilerin Peygamberimizin sözünü işitip daha sonra onu insanlara daha farklı olarak anlatması gibi. Buna bir başka örnek de, Hz. Peygamberin karşısında dillerini eğip bükerek kelimelerin değişik manalara gelmesini sağlayarak hakaret etmeye çalışmalarıdır. Böylece hahamların ve rahiplerin ilahi mesajları tahrif etme işine halk da ortak oluyordu. Onlara itiraz etmiyorlar, aksine onlara itaat ediyorlardı. Bazen de, halktan özellikle zengin kimseler bu iş için hahamlara ve rahiplere geliyorlardı.

5.1. EHLİ KİTABIN DİNİ LİDERLERİNİ RAB EDİNMELERİ

Her ne kadar halk arasından tahrife meyledenler olmuş ise de, bu konuda asıl dikkat çekilmesi gereken kişiler din adamlarıdır. Onlar hem lafzî tahrife hem de batıl teville vakıf oldukları gibi, tahrifin kahr ekserisi de onlardan sudur etmiştir. Kutsal Kitaplar din adamlarının ellerinde bulunmaktaydı. Böylelikle halktan bağımsız olarak kutsal metinleri bozma imkânına sahipti. Ayrıca halk arasında ki konumlarından dolayı da yaptıkları tahrife onları inandırabiliyorlardı. Bu yüzden Allah Teâlâ, *“Onlar, Allah'tan başka bilginlerini ve rahiplerini de kendilerine Rab edindiler, Meryem oğlu Mesih'i de. Oysa onlar bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O, müşriklerin ortak koştuğu şeylerden de münezzehtir”*⁴⁰⁹ buyurmaktadır. Yüce Rabbimiz, Yahudiler hahamlarına, Hristiyanlar da rahiplerine tapmadıkları halde onları hahamlarını ve rahiplerini rabler edinmekle itham etmiştir. Bunun sebebini Peygamberimiz bize

⁴⁰⁹ Tevbe, 9/31.

açıklamaktadır: “Bir gün, Adiyy b. Hatim, Tevbe suresini okurken Peygamberimizin yanına geldi. Peygamberimiz bu ayete gelince Adiyy b. Hatim, Hz. Peygambere, ‘Biz onlara tapmıyoruz ki’ dedi. Hz. Peygamber de, ‘Onlar Allah’ın helal kıldığını haram kılmıyorlar mı? Böylece sizde onları haram kabul etmiyor musunuz? Onlar, Allah’ın haram kıldığı şeyi helal saymıyorlar mı? Böylece siz de onları helal saymıyor musunuz?’ dedi. Adiyy, evet deyince Hz. Peygamber, işte bu onlara ibadet etmek demektir, dedi.”⁴¹⁰

Bu rivayetten de anlaşıldığı gibi, tahrifte dini liderlerle halk ortaklığı ki, Allah onlar hahamlarını ve rahiplerini rabler edindiler demektir. İşte buradaki rablerden maksat, Yahudilerin ve Hristiyanların bilginlerine ibadet etmesi değil, onların her türlü emir ve yasaklarına itaat etmeleridir. Bu konuda Rabî, “Ben, Ebu'l-Âliye'ye, ‘İsrailoğullarının rab edinmeleri nasıl olmuştur?’ dediğimde, o şöyle dedi: ‘Yahudiler ve Hristiyanlar çoğu zaman, Allah’ın kitabında, hahamlarının ve rahiplerinin sözlerine muhalif sözler görüyorlardı. Böyle olduğu halde Allah’ın kitapta bildirdiği hükmü kabul etmiyorlar, onların sözüne tabi oluyorlardı’ ” demektir.⁴¹¹

5.2. EHLİ KİTABIN ALLAH’IN SEVGİLİ KULLARI OLDUKLARI İNANCI

Bir nevi kendini rab ilan etmek demek olan tahrife acaba nasıl cesaret edilmişti? Bu konuda öncelikle Yahudilerin kendilerine azabın birkaç gün haricinde dokunmayacağına inanmalarını zikredebiliriz. Onlar, bize ateş sadece sayılı günlerde dokunacaktır demektirler.⁴¹² Bu yüzden hep hevalarına göre şeyler uydurup durmuşlardır. Yahudiler Yahudi olmayanların, Hristiyanlarda Hristiyan olmayanların cennete giremeyeceklerine inanmaktadırlar.⁴¹³ Onlar kendilerini, herkes gibi Allah’ın kulu olarak görmemekte, Allah’ın çocukları ve sevdikleri olduklarına inanmaktadırlar.⁴¹⁴ Bu düşünceler, onların Allah’a karşı kendilerini son derece sorumsuz hissetmelerine vesile olmuştur. Hatta onları Allah’a iftira etmeye ve

⁴¹⁰ Râzî, a.g.e., 16, 37.

⁴¹¹ Hüseyin b. Mesud, el-Begavî, *Meâlmü't-Tenzîl*, Dâru'l-Kütübî'l-İlmîyye, Beyrut, 1993, II, 241.

⁴¹² Al-i İmran, 3/24.

⁴¹³ Bakara, 2/111.

⁴¹⁴ Maide, 5/18.

ona şirk koşmaya kadar götürmüştür.⁴¹⁵ Sonra kendilerine indirilen kitapları bile bile inkâr etmişler,⁴¹⁶ kâfirleri müminlerden daha üstün görmüşlerdir.⁴¹⁷

5.3. YAHUDİLERİN ÜSTÜN İRK İNANCI

Yahudiler, kendi ırklarının üstün ırk olduğuna dair inançlarını yüzyıllardır devam ettirmektedir. Üstün ırk inancıyla Yahudiler, her zaman kendilerinin en iyiyi hak etmeleri gerektiğine inanmışlardır. Bu yüzden Cebail kendilerine azap haberi getirdiği için ona düşman olmuşlardır.

Onlar kendi ırklarını başka ırklar karşısında dinamik tutmak için kendi bireylerini onlara karşı kışkırtan ve adeta başkaları karşısında vahşi bir konuma çeken bir ibareyi yine muharref olan Tevrat'a sokuşturmuşlardır. Ayrıca bu ibarelerde başka ırklar küçük düşürülmekte ve onlara hakaret edilmektedir. Bu konuya örnek olarak Tevrat'ta geçen şu ibareleri verebiliriz: "... Çünkü ben Tanrının Rab, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun cezasını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa sevgi gösteririm."⁴¹⁸ Tevrat'ın bu ibaresinde görüldüğü gibi babaların işledikleri suçlar çocuklara ve hatta torunlara yüklenmektedir. Bu konuda bir başka örnekte şudur: " Tanrınız Rab, kenti elinize teslim edince, orada yaşayan bütün erkekleri kılıçtan geçirin. Kadınları, çocukları, hayvanları ve kentteki her şeyi yağmalayabilirsiniz. Tanrınız Rabb'in size verdiği düşman malını kullanabilirsiniz. Yakınıntıdaki uluslara ait olmayan sizden çok uzak kentlerin tümüne böyle davranacaksınız. Ancak Tanrınız Rabb'in miras olarak size vereceği bu halkların kentlerinde soluk alan hiçbir canlıyı yaşatmayacaksınız."⁴¹⁹ Bu ve buna benzer kışkırtıcı ifadeler Tevrat'ta şöyle devam etmektedir: "Parlayan kılıcımı bileyip yargılamak için elime alınca, düşmanlarımdan öç alacağım. Benden nefret edenlere karşılığını vereceğim. Oklarımı kanla sarhoş edeceğim. Kılıcım vurulanların, tutsakların kanıyla, düşman önderlerinin başlarıyla ve etle

⁴¹⁵ Tevbe, 9/30.

⁴¹⁶ En'am, 6/91.

⁴¹⁷ Nisa, 4/51.

⁴¹⁸ Çıkış, 20/5-6.

⁴¹⁹ Tensiye, 20/13-16.

beslenecek”⁴²⁰, “Şimdi git, Ameleklilere saldır. Onlara ait her şeyi tümüyle yok et, hiçbir şeyi esirgeme. Kadın erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek hepsini öldür”⁴²¹, “Tanrınız Rab, bu ulusları elinize teslim ettiğinde, onları bozguna uğrattığınızda, tümünü yok etmelisiniz. Bu uluslarla antlaşma yapmayacaksınız, onlara acımayacaksınız. Kız alıp vermeyeceksiniz. Kızlarınızı oğullarına vermeyeceksiniz; oğullarınıza da onlardan kız almayacaksınız”⁴²², “Onların önemli surlu kentlerinin tümünü ele geçireceksiniz. Meyve ağaçlarının hepsini kesecek, su kaynaklarını kurutacak, verimli tarlalarına taş dolduracaksınız”⁴²³, “Yakalananın bedeni delik deşik edilecek, ele geçen kılıçtan geçirilecek. Yavruları gözleri önünde parçalanacak. Evleri yağmalanacak, kadınlarının ırzına geçilecek”⁴²⁴, “Asurluları kendi ülkemde ezecek, dağlarımda çiğneyeceğim. Halkım Asur’un boyunduruğundan, omuzlarındaki yükten kurtulacak. İşte bütün dünya için belirlenen tasarı budur. Bütün uluslara karşı elim kalkmış durumda”⁴²⁵, “Deniz kıyısında yaşayan Keret ulusunun vay haline! Ey Filistinliler ülkesi Kenan, Rabb’inin yargısı sana karşıdır. Hepinizi yok edecek Rab, ülkede yaşayan kimse kalmayacak”.⁴²⁶

Tevrat’ta yer alan ve Yahudi ırkının dışındaki bütün insanlara karşı topyekûn bir soykırımı hedefleyen bu ifadeler kesinlikle vahiy mahsulü değildir. Bu ifadeler dünyada sevgi ve hoşgörünün yerine kin tutmayı ve bağnazlığı, barış ve kardeşliğin yerine karışıklık çıkarmayı ve düşmanlığı körüklemeyi hedefleyen Yahudi zihniyetinin bir tezahürüdür. Bu ibarelerde açıkça görüldüğü gibi, Yahudiler Tevrat metinleri arasına bu şeyleri sokuşturmakla başka ırklara karşı kendi bireylerinin kin tutmalarını ve kendi ırkları dışındaki insanları yok etmek için her türlü yola tevessül etmelerini dini bir veçheye büründürmektedirler. Dolayısıyla Tevrat’ı okuyan her Yahudi Allah’ın emri olmadığı halde, kendisinin diğer ırklara karşı düşman olması gerektiğini Allah’ın bir emri olarak telakki etmektedir. İşte dünyamızda geçmişte ve günümüzde mevcut olan düşmanlıkların, savaşların, zulüm ve haksızlıkların, kısaca

⁴²⁰ Tensiye, 32/41-42.

⁴²¹ I. Samuel, 14/3.

⁴²² Tensiye, 7/2-3.

⁴²³ II. Krallar 3/19.

⁴²⁴ Yeşaya, 13/15-16.

⁴²⁵ Yeşaya, 14/25-26.

⁴²⁶ Sefenya, 2/5.

bütün istenmeyen durumların sebeplerini araştırırken Yahudi zihniyetini ve onun Tevrat'a olan yukarıdaki yansımalarını hiçbir zaman unutmamak gerekir.⁴²⁷

Hakikat onların Allah'ın seçkin kulları oldukları değil, diğer insanlar gibi Allah'a ibadet için yaratılmış ve imtihana tabi tutulmakta olmalarıdır. Kendisinin sevgilileri olduklarını savundukları Allah Teâlâ ise onlara, eğer benim sevgili kullarım olduğunuzu iddia ediyorsanız ve bu iddianızda samimi iseniz ölümü isteyin demektir.⁴²⁸ Aynı şekilde, eğer benim katımda ahiret yurdu diğer insanlara değil de yalnız size ait ise ölümü isteyin demektir.⁴²⁹ Peki, onlar ölümü istemekteler mi acaba? Hayır, onlar ölümü istememektedirler. Çünkü onlar Allah'ın lanetine uğramışlardır⁴³⁰ ve kendi elleriyle yaptıkları günah ve isyanların sebebiyle karşılaşacakları cezanın farkında oldukları için, hiçbir zaman ölümü temenni etmeyeceklerdir.⁴³¹ Bu yüzden de onlar insanlar arasında hayata en düşkün olanlardır. Hatta müşriklerden bile düşkünderler. Bin seneden daha fazla yaşamak isterler.⁴³²

5.4. EHLİ KİTABIN DİNİ LİDERLERİNİN RİYASET KORKUSU

Yahudiler ve Hıristiyanlar Peygamberimizin getirmiş olduğu ve kendi ellerinde bulunan kitapları doğrulamakta olan kitaba ve aynı zamanda da Peygamberimize iman etmediler. İnkâr etmelerinin sebeplerinin başında onların liderliklerinin ve efendiliklerinin gitmesinden korkmaları gelmektedir. Bilindiği üzere toplumlarda liderlik önemlidir. Kitleler her zaman liderlere tabidir ve liderler arasında o kitlenin inanışlarını temsil eden kimseler de bulunur. İnsanlar bu liderlerin ve din büyüklerinin yönlendirmeleriyle yaşarlar. Çünkü doğruyu onların bildiklerine inanılır. Hatta özellikle dini liderler olmak üzere liderlerinin kararlarını Allah'ın yönlendirmesiyle verdiklerine inananlar da vardır. Bu durum ehli kitap için de böyledir. Bu yüzden peygamberimiz “Eğer (Yahudilerin reislerinden) on adam bana

⁴²⁷ Muhammed Fatih, Kesler, *Kur'an-ı Kerim'in Evrenselliği*, Esra Yayınları, Konya, 1996, 45-47.

⁴²⁸ Cuma, 62/6.

⁴²⁹ Bakara, 2/94.

⁴³⁰ Maide, 5/64.

⁴³¹ Bakara, 2/95.

⁴³² Bakara, 2/96.

inansaydı, bütün Yahudiler bana inanacaktı” demektedir. Bu hadis açık açık onların reislerinin riyasetlerinin gitmesinden korktuklarını gösterir.⁴³³

Ehli kitabın dini liderlerinin riyasetlerinin ellerinden gideceği korkusu ise öncelikle menfaatin gedeceği korkusundan kaynaklanmaktaydı. Çünkü onlar, Allah kelamını dünya menfaatini elde etmek içinde bozuyorlardı. Değiştirdikleri hükümler karşısında dünyalık menfaatler elde ediyorlardı.⁴³⁴ Her şeyi gören, sinelerde gizleneni de açıkça söyleneni de bilen Rabbimiz, onların dünya menfaatini nasıl elde ettiklerine şöyle dikkatimizi çekmektedir:

*“Allah’ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip onu az bir paha ile değişenler yok mu, işte onların yiyip de karınlarına doldurdukları ateşten başka bir şey değildir. Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşur ve ne de onları temize çıkarır. Orada onlar için can yakıcı bir azap vardır.”*⁴³⁵

Bu ayette Allah Teâlâ onların, Tevrat’ta müjdelendiğini bildikleri halde Hz. Peygamberi yalanlamalarına işaret etmekte ve yedikleri şeylerin kendilerine azap olarak döneceğini bildirmektedir. Yahudiler son nebinin kendilerinden çıkacağına inanıyorlardı. Kendilerinden çıkmayınca da son nebiyi inkâr ettiler. Onlar son nebinin niteliklerini değiştirdiler veya buna muktedir olamadıkları zaman da yanlış tevillerle halkı kandırdılar. Eğer onlar Hz. Peygamberin hak olduğunu kabul etselerdi ona tabi olmaları gerekirdi. Tabi olsalardı verdikleri hükümler geçersiz olacak, artık onlara hüküm vermeleri için müracaat edilmeyecekti. Böylece saygınlıklarını yitireceklerdi. Korkularından dolayı onlar, insanların Hz. Peygambere tabi olmamaları için onun hakkındaki müjdeleri yanlış yorumladılar, insanların aklını karıştırıp şüpheler ortaya attılar. Hile ve tuzaklarla insanların hak olan yoldan uzak durmaları için bütün güçleriyle gayret ettiler. Peygamberimizin vasıflarını anlatan bir kısım insanlar geldikleri zaman onlar, Tevrat’ta yazılı olan vasıflar bunlar değil, diyerek kendilerinin elleriyle yazdıkları bozulmuş vasıfları okuyorlardı. Bütün semavi kitaplarda Peygamberimize işaretler mevcut idi. Fakat hepsi açık değildi. Bunları âlimler anlayabiliyorlardı. Eğer avamında anlayacağı kadar açık olsaydı bu

⁴³³ Muhammed Tâhir, İbn Aşûr, *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*, Dâru'l-Camâhîriyye, ts., I, 463.

⁴³⁴ Bakara, 2/41.

⁴³⁵ Bakara, 2/174.

durumda Allah sadece âlimleri kınamazdı. Daha sonra bu işaretler bir dilden diğer dillere çevrilirken daha fazla gizlenmiş ve anlaşılmaz hale gelmiştir.⁴³⁶

5.5. HAHAM VE RAHİPLERİN MAL DÜŞKÜNLÜĞÜ

Haham ve rahipler, kendilerini Allah’a adanmaları ve onun buyruklarına teslim olmaları gerekirken, mal sevdasına düştüler. Altın ve gümüşü biriktirdiler ve onları Allah yolunda harcamadılar. Yetimlerin mallarına bile göz diktiler.

Karınlarına ateşten başka bir şey doldurmayan bu insanlar, kendi halklarının mallarını haksızlıkla yemektirler ve onları Allah yolundan alıkoymaktadırlar. Onlar tam bir dünya hayranlığı içerisindeyler. Kur’an, bu çarpıcı durumu bize şöyle açıklamaktadır:

*“Ey iman edenler! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu insanların mallarını haksız yollardan yerler ve (insanları) Allah yolundan engellerler. Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele!”*⁴³⁷

Açıkça anlaşılmaktadır ki, hahamların ve rahiplerin yaptıkları işler mal elde etmekten başka amaç taşımamaktadır. Ancak Kur’an, bütün haham ve rahiplerin bu amaç içerisinde olduğunu söylememiş, bu işi onların çoğuna nisbet etmiştir.⁴³⁸

Onların, insanların mallarını batıl yollarla nasıl yedikleri konusunda şunlar söylenmiştir:

1. Haham ve rahipler, din ile ilgili hükümlerde müsamaha göstererek ve hükümleri hafifleterek rüşvet alıyorlardı.
2. Onlar halka Allah’ın rızasını elde etmenin yolunun kendilerine itaat ve rızalarının kazanılmasıyla olabileceklerini söylüyorlardı. Halk da onlara inanıyordu.
3. Tevrat’ta, Hz. Peygamberin risaletine dair birçok ayet bulunmaktaydı. Haham ve rahipler bu ayetleri yanlış yorumlamakta ve böylece halkı aldatmaktaydılar.

⁴³⁶ Âlûsî, a.g.e., I,303., II, 43; Râzî, a.g.e., XVI, 42.

⁴³⁷ Tevbe, 9/34.

⁴³⁸ Zuhaylî, a.g.e., X, 191.

4. Onlar avama hak dinin kendi dinleri olduğunu söylüyorlardı. Avamda bunu kabul ediyordu. Sonra da halka, hak dini güçlendirmek zorunludur, bunun yolu da dini liderlerin zengin olmasıdır, diyerek halkın mallarını yiyorlardı.⁴³⁹

Ehli kitabın dini liderlerinin halkın mallarını batıl yollarla yemelerinin örnekleri çoktur. Rüşvet yemelerini, haram olduğu halde faiz yemelerini, hediye almalarını, vakıf mallarını almalarını, hükümdarları ve emir sahiplerini memnun edip karşılığında para almak için helali haram, haramı helal göstermelerini bunlara örnek olarak gösterebiliriz.⁴⁴⁰ Ayrıca arzu ettikleri zaman insanlar arasında hakkı olana hakkını vermemek, emanetleri sahiplerine ve varislerine vermemek için; yetimlerin mallarını ve vakfedilen malları ve sadakaları yemek için dini hükümleri değiştiriyorlardı.⁴⁴¹ Onların halkı soymalarının bir şekli de insanların günahlarını çıkartmaları, dünyada iken kurtuluşu ve affı satın alabilecekleri törenler düzenlemeleridir.⁴⁴² Ehli kitabın din adamları bir taraftan kendi kitaplarındaki ilahi emirleri değiştirirken diğer taraftan da halkın nabzını tutmayı başarmışlar ve onların kendileri ve malları üzerinde sınırsız bir tasarruf sahibi olmuşlardır. Mesela, yukarıda bahsettiğimiz günah affettirme konusu, ehli kitabın din adamları tarafından saptırılmış ve bu konu bir gelir kaynağı haline getirilmiştir. Öyle ki, işlenen günahlara karşılık yüce Allah'a tövbe edilmesi gerekirken, günahların affını para karşılığında ehli kitabın din adamları üstlenmişlerdir.⁴⁴³

Allah Teâlâ, onların halktan aldıkları bu haksız paralarla onları Allah'ın yolundandan alıkoyduklarını vurgulamaktadır. Bu yüzden hak dine karşı savaşmak için toplanan vergiler de bu konuda zikredilmektedir. Dini liderler, halktan topladıkları yüksek meblağlarda paraları hacı seferleri için kullanmışlardı. Şimdi de misyonerlik ve müsteşriklik için para topluyorlar. Bunların hepsini Allah yolundan, hak yoldan insanları döndürmek için yapıyorlar.⁴⁴⁴

Onların insanları niçin Allah yolundan alıkoyduklarının izahı ise basittir: Tek korkuları, dünyalık menfaatlerinin kesintiye uğramasıdır. Çünkü eğer kendilerine mallarla gelen insanlar hak olan dine yönelseler kendilerinin riyasetleri ve

⁴³⁹ Râzî, a.g.e., XVI, 42.

⁴⁴⁰ Zuhaylî, a.g.e., X, 191.

⁴⁴¹ İbn Aşûr, a.g.e., X, 174.

⁴⁴² Mevdudi, a.g.e., II, 224.

⁴⁴³ Kesler, a.g.e., 31-32.

⁴⁴⁴ Kutub, a.g.e., III, 1645.

menfaatleri bitecektir.⁴⁴⁵ Bu korku, onları farz olan zekâtı ve sadakayı vermekten ve topladıkları malı Allah yolunda harcamaktan uzaklaştırmıştır.⁴⁴⁶

Haksız yollarla insanların mallarını yemenin bir çeşidi de, Yahudilerin, ister hıyanet ister hırsızlık, ne yolla olursa olsun kendinden olmayan herkesin mallarını almalarıdır.⁴⁴⁷ *“Ehli kitaptan öylesi vardır ki, ona yüklerle mal emanet bıraksan, onu sana noksansız iade eder. Fakat onlardan öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet bıraksan, tepesine dikilip durmazsan onu sana iade etmez. Bu da onların, ‘Ümmîlere karşı yaptıklarımızdan dolayı bize vebal yoktur’ demelerindendir. Allah adına bile bile yalan söylüyorlar.”*⁴⁴⁸

Hahamlar ve rahipler bunları yaparlarken de kitaplarını tahrif ediyorlardı: *“Kendi elleri ile kitabı yazdıktan sonra az bir değer karşılığında satmak için ‘Bu, Allah katındandır’ diyenlerin vay haline! Ellerin yazdığından ötürü vay başlarına geleceklere! Kazandıkları şeylerden ötürü vay başlarına geleceklere!”*⁴⁴⁹

Yüce Allah, kazandıklarının hepsini az bir değer olarak ifade ederek ne kadar aciz bir vaziyette olduklarını ifade etmiştir. Az bir değer diye ifade edilmesinin nedeni dünyada ne kadar mal alınırsa alınsın ahirette ki azabın yanında hiçbir hükmünün olmayışdır. Ayrıca bu menfaatler yok olup gitmekte ve haram para da bereket bulunmamaktadır. Akıllı olan ise dünyada birçok menfaate sahip olacağım diye az bile olsa ahiret vebaline razı olmaz.⁴⁵⁰

Ehli kitabın dini liderleri sadece ilahi kitapları kendi arzu ve isteklerine uydurmak için değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda orijinal metine kendi yorumlarını, ulusal tarihlerini, batıl inançlarını, kendi uydurdıkları teorileri, felsefe ve kanunları da eklemişlerdir. Daha sonra da bütün bunları (ki hepsi Kitab-ı Mukaddes'te yer almaktadır) Allah'tan diye ortaya koymuşlardır. Herhangi bir şekilde İlahi Kitab'a dâhil olan her tarihi hikâye, yorum, insan uydurması inanç ve insan yapısı kanunların hepsi "Allah'ın kelamı" olmuştu. Ve her Yahudinin bütün

⁴⁴⁵ Bikâ'î, a.g.e., III, 305-306.

⁴⁴⁶ İbn Aşûr, a.g.e., X, 175.

⁴⁴⁷ Zuhaylî, a.g.e., X, 191.

⁴⁴⁸ Al-i İmran, 3/75.

⁴⁴⁹ Bakara, 2/79.

⁴⁵⁰ Râzî, a.g.e., III, 140; Kurtûbî, a.g.e., II, 9.

bunlara inanması zorunluydu, eğer inanmazsa ya mürted ya da kâfir olarak kabul ediliyordu.⁴⁵¹

Ayette, onların yaptıkları her aşırılık ve cinayetten dolayı üç kere veyl denmiştir: Peygamberimizin sıfatlarını değiştirme, Allah’a iftira atma ve rüşvet alma.⁴⁵²

Yahudilerin, yukarıda zikrettiğimiz gibi, tarih boyunca Allah’a ve resullerine karşı takınmış oldukları tavırlar, bunlarla da yetinmeyip kendilerine rehber olarak gönderilen kitapları tahrif etmeleri, onların kalplerinin katılaşmasına neden olmuştur ve Allah onları lanetlemiştir.⁴⁵³ Bu yüzden onların pek azı hariç iman etmezler.⁴⁵⁴ Onlar karınlarına ateş doldurmaktadır. Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşacaktır ne de onları temize çıkaracaktır. Onlar için sadece elemli bir azap vardır.⁴⁵⁵

5.6. EHLİ KİTABIN BİR BİRLERİYLE ÇEKİŞMELERİ VE DÜŞMANLIKLARI

Ehli kitabın Kitab-ı Mukaddes’i tahrif etmesinin kendi içlerinde ki çekişmelerden kaynaklanan nedenleri de vardır. Yahudiler ve Hristiyanlar, birbirlerinin kabul etmedikleri ve mezheplerinin ayrıldıkları noktalarda tahriflerde bulunmuşlardır. Nitekim bunları kabul eden kendi araştırmacıları da vardır. Birkaç örnek vermemiz konuyu daha iyi aydınlatacaktır. Örneklere geçmeden önce belirtelim ki araştırmamızın kalan kısmında el-Hindî’nin tespitlerinden yararlanacağız.

Ehli kitabın birbirleriyle olan çekişmelerinden dolayı yapmış oldukları tahrif hakkında el-Hindî şunları söylemektedir:

“ ‘Gökte tanıklık eden üçtür: Onlar Baba, Oğul (kelime) ve Kutsal Ruh’tur. Bu üçü birdir.’⁴⁵⁶

⁴⁵¹ Mevdudi, a.g.e., I, 89.

⁴⁵² Âlûsî, a.g.e., I, 303.

⁴⁵³ Maide, 5/13.

⁴⁵⁴ Nisa, 4/46.

⁴⁵⁵ Bakara, 2/174.

⁴⁵⁶ Yuhanna’nın I. Mektubu, 5/7.

‘Yeryüzünde tanıklık edenler üçtür: Onlar Ruh, su ve kandır. Bu üçü birde birleşir.’⁴⁵⁷

Hıristiyan araştırmacılarına göre bu iki ayetin orijinali şöyledir: “Tanıklık edenler üçtür: Onlar Ruh, su ve kandır. Bu üçü birde birleşir.” Üç tanrıcular şu kesiti eklediler: “... gökte üçtür. Onlar Baba, Oğul ve Kutsal Ruh’tur. Bu üçü birdir. “Yeryüzünde tanıklık edenler...” Ayetin bu kesiti kesinlikle eklemeydi. Griesbach ve Scholz, bunun ilave olduğunda söz birliği ettiler. Horne, bağnazlığına rağmen şöyle der: “Bu kesit ilave olup, onun metnin orijinalinden çıkarılması dinen zorunludur.” Henry ve Scott tefsirinin yazarları, Horne’un görüşünü seçip beğendiler. Adam Clarke da, bu kesitin ilave olduğunu doğruladı. Tanınmış filozof Isaac Newton, hem bu ayetin hem de Pavlus’tan Timoteos’a I. Mektup’ta geçen “Söz birliğiyle o büyüktür. Allah korkusunun gizemleri bende göründü, ruhta sağlamlaştı, meleklerle gösterildi, uluslara müjdelendi, evrende ona iman edildi, yücelikle (göğe) yükseltildi”⁴⁵⁸ ayetinin değiştirildiğini yazmış olduğu 50 sayfalık bir risalede ispatladı.

Bu ayetlerin değiştirilip Kitab-ı Mukaddes’e eklenmesinin nedeni, bu ayetler ile üç tanrıların kendilerine delil bulma çabaları olmuştur. Üç tanrı inancını ispatlamak için bu ayetler çok önemlidir ve bu sayede inançlarını ispatlamaktadırlar. Yine aynı şekilde, “Filipus, bütün yüreğinle iman edersen vaftiz olabilirsin dedi. (Etiyopyalı Hadım ise) ona şöyle yanıt verdi: Ben İsa Mesih’in, Tanrı’nın oğlu olduğuna iman ettim”⁴⁵⁹ ayeti ilavedir. “Ben İsa Mesih’in, Tanrı’nın oğlu olduğuna iman ettim” sözcüklerini sokuşturmak için üç tanrıclardan biri bunu ilave etti. Griesbach ve Scholtz bu ayetlerin ilave olduğu konusunda söz birliği ettiler.⁴⁶⁰

“Sonra gelip, Nasıra denen kente yerleşti. Peygamberlerin, onun hakkında “o Nasıralıdır” sözü gerçekleşsin diye bu böyle oldu.” Bu ayette ki “Peygamberlerin, onun hakkında ‘O Nasıralıdır’ sözü gerçekleşsin diye bu böyle oldu” kesiti uydurmadır. Bu bilgi peygamberlere dayandırılan hiçbir meşhur kitapta

⁴⁵⁷ Yuhanna’nın I. Mektubu, 5/8. Kutsal Kitap’ın Türkçe yeni çevirisinde, 7. ve 8. ayetler birlikte şu şekilde aktarılmıştır: “Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir”.

⁴⁵⁸ Pavlus’an Timoteos’a I. Mektup, 3/16. Kutsal Kitap’ın Türkçe yeni çevirisinde bu ayet şöyle geçmektedir: “Kuşkusuz Tanrı yolunun sırrı büyüktür. O, bedende göründü, Ruh’ça doğrulandı, meleklerce görüldü, uluslara tanıtıldı, dünyada ona iman edildi, yücelik içinde yukarı alındı”.

⁴⁵⁹ Elçilerin İşleri, 8/37. Bu ayet, Kutsal Kitap’ın Türkçe yeni çevirisine alınmamıştır.

⁴⁶⁰ El-Hindî, a.g.e., I, 231-234.

bulunmamaktadır. Katolik bilginler bu konuda “Bu, peygamberlerin kitaplarında vardı. Ancak Yahudiler, bu kitapları Hristiyanlarla inatlaşmak için bilinçli olarak kaybettiler” demektedir. Katolik Manfred, 1843 yıllarında Londra’da basılan kitabında, Matta’nın aktarımlarının olduğu kitapların ortadan kalktığını; zira şimdi bulunan hiçbir peygamber kitabında, İsa’nın Nasıralı olarak çağrılmadığını söylemektedir.

Chrysostôme, Matta üzerine yazdığı dokuzuncu yorumunda, peygamber kitaplarının birçoğunun yeryüzünden silindiğini, Yahudilerin, gafletten hatta dindar olmayışlarından dolayı kitapları kaybettiklerini, kitapların bir kısmını yakıp bir kısmını da yırttıklarını ifade etmektedir. Yahudiler için kitap yakıp yırtmak genel bir durumdur. Onlar, havarilerin Hristiyanlığı ispat için bu kitaplara tutunduklarını görünce bunu yaptılar. Justin ise bu konuda şunu söylemektedir: “Yahudiler, Yeni Ahit’in Eski Ahit’e tam uymadığını göstermek için Eski Ahit’e dair birçok kitap ortaya çıkardılar.”⁴⁶¹

Nuh tufanından İbrahim’in doğumuna dek geçen süre İbranice nüshada 292, Yunanca da 1072, Samirice de 942 yıldır. İbranice Tevrat’a göre, İbrahim, tufandan 292 yıl sonra doğup, Nuh da tufandan sonra 350 yıl yaşamıştır. Bu durumda Nuh öldüğü zaman İbrahim’in 58 yaşında olması gerekmektedir. Bu durum tarihçilerin söz birliği ile geçersizdir. Henry ve Scott tefsirinin birinci cildinde Agustin’in şöyle dediği söylenmektedir: “Yahudiler, peygamberlerin (büyüklerin) tufandan önce ve sonra Musa’ya dek süren dönemlerini açıklarken İbranice Tevrat’ı değiştirdiler.” Bunu da Yunanca çeviriyi geçersiz kılıp Hristiyanlarla inatlaşmak için yaptılar.⁴⁶²

“Siz Şeria ırmağından geçtiğinizde, bu gün size öğütlediğim gibi bu taşları, Eval dağına dikip, kireçle sağlamlaştırın.” (Tesniye, 27/4 İbranice nüsha)

“Size öğütlediğim bu taşları Gerizim dağına dikin.” (Tesniye, 27/4 Samirice nüsha)

Eval ve Gerizim karşılıklı iki dağdır.⁴⁶³ İbranice Tevrat’a göre Musa’nın tapınağı Eval dağında, Samirice nüshaya göre Gerizim dağında yapılmasını emrettiği anlaşılıyor. Yahudilerle Samiriler arasında babadan oğla geçen meşhur bir çekişme vardır ki, her bir topluluk, diğerinin bu konuda Tevrat’ı değiştirdiğini ileri sürer.

⁴⁶¹ El-Hindî, a.e., I, 252-253.

⁴⁶² El-Hindî, a.e., I, 198-200.

⁴⁶³ Bu durum Tesniye, 27/12,13, 11/29’ dan da anlaşılmaktadır.

Protestan bilginleri arasında da bu konuda böyle bir çekişme vardır. Tanınmış yorumculardan Adam Clarke şöyle der: “Araştırmacı Kennicott, Samirice, araştırmacı Parry ile Verschuir ise, İbranice nüshaları doğru sayarlar. Ancak birçokları, Kennicott’ın delillerinin yanıt verilemeyecek biçimde sağlam olduklarını ve Yahudilerin, Samirilere olan düşmanlıktan dolayı, kesin olarak bu ayetleri değiştirdiklerini kabul ederler. Bu herkesçe doğrulanmış bir realitedir, şöyle ki; Gerizim, pınarları, bahçeleri ve birçok bitki türlerini bulundurmasına rağmen, Eval bu türden bir şeyi taşımayan çıplak bir dağdır. Durum böyle olunca Gerizim bereketi, Eval da laneti hak etmiş olur.”⁴⁶⁴

Tevrat’ın Latince çevirisi de bu çekişmeden nasibini almıştır. Latince çeviri, Hristiyan kiliselerinde ve miladi ikinci asrın başlarına doğru Yahudi tapınaklarında geçerli sayıldı. Bu çeviri, Hristiyanların Yahudilere karşı deliller gösterip münakaşa etmelerinden dolayı, İbranice nüshaya uymadığı nedeniyle Yahudiler tarafından kötülendi. Sonra Yahudiler, miladi ikinci asrın başlarında birçok paragrafı bu çeviriden çıkardılar ve daha sonra onu bırakıp yerine Aquila çevirisini seçtiler.

Burada akla şöyle bir soru gelmektedir: Yahudiler, 400 yıla yakın bütün tapınaklarda, bütün doğu ve batı kiliselerinde kullanılıp geçerli sayılan bu meşhur çeviriyi değiştirdilerse ve bu değiştirme olayı bu meşhur çeviriye etki ettiyse, onların kendi ellerinde bulunup, Hristiyanlar arasında yaygınlaşmayan, hatta ikinci asra dek kullanılmayan İbranice nüshayı değiştirmeyeceklerine nasıl güvenilebilir? Bu çevirinin değişikliğe uğramasında ayrıca Hristiyan mezheplerinin kendi aralarında ki çekişmeleri de etkilidir. Onların arasında meydana gelen bu çekişmeler birinci asır ve sonlarında meydana geldi. Değişikliği ise samimi Hristiyanlar kendilerince samimi olmayan Hristiyanlara karşı gerçekleştirdi.⁴⁶⁵

Matta İncil’i, önceki bütün Hristiyan büyükleriyle, sonra ki sayısız bilgine göre İbranicedir. Bir kısım Hristiyan ekollerinin bozup değiştirmeleri nedeniyle asıl İbranice Matta İncil’i kaybolmuştur. Şu an Matta’ya dayandırılan İncil kesinlikle onun değildir. Henry ve Scott tefsirinin yazarlarına göre, İbranice nüshanın kaybolmasının nedeni, Mesih’in tanrılığını reddeden Ebion ekolünün bu nüshayı bozup değiştirmesidir ve söz konusu nüsha Yaruşalim felaketinden sonra ortadan kaybolmuştur. Bazılarına göre de, İbranice İncil’i değiştiren, Hristiyanlar ya da

⁴⁶⁴ El-Hindî, a.e., I, 200.

⁴⁶⁵ El-Hindî, a.e., I, 267-269.

Hristiyanlığa giren Yahudilerdir. Ebion ekolü, ondan birçok paragrafı çıkarmıştır.”⁴⁶⁶

5.7. EHLİ KATABIN DİN İÇİN TAHRİF YAPILABİLEĞİNE OLAN İNANCI

Tahrifin yapılma sebepleri arasında, el-Hindî, din için yapılan eksiltme, ekleme ve yeni bir kitap yazmanın ehli kitapça sevap olduğu anlayışını zikreder. El-Hindî, bu inançla yapılan tahrif hakkında şunları söyler: Bu konuda Tarihçi Mosheim’in, “Eflatun ile Pisagor taraftarları arasında meşhur bir söz dolaşmaktaydı. Şöyle ki, doğruluk ve Tanrı’ya kulluğun artması için, yalan ve aldatmacanın caiz oluşu bir yana, bu aynı zamanda iyi ve sevaptır. Mısır Yahudileri, bu görüşü İsa’dan önce onlardan öğrendiler. Nitekim bu durum birçok eski kitaplardan kesinlikle anlaşılmaktadır. Sonra bu kötü yanlışın mikrobi Hristiyanlara bulaştı. Bu durum, yalandan büyüklere dayandırılan birçok kitaptan anlaşılmaktadır” tespitini aktarmaktadır.⁴⁶⁷

El-Hindî, I. samuel (17/12-31, 17/41, 17/54-58, 18/1-5, 18/9-117 ve 19)’daki ayetlerin Alexandrie nüshasında bulunup, Yunanca çeviride bulunmaması üzerine Adam Clarke’ın, bu ayetlerin orijinal metinde olmadığını araştıran Kennicott’un şu görüşünü aktarır: “Yahudiler, Joséphe döneminde şarkı, dua ve yeni görüşler uydurarak Kutsal Kitaplarını yaldızlamak istediler. Eshter kitabına yapılan birçok ilavelerle, Ezra ve Nehemya kitaplarına eklenen içki, kadın ve dostlukla ilgili masallara bakıp inceleyiniz. Bu masallar şimdi Ezra’nın birinci kitabı diye tanınmaktadır. Ve yine Daniel kitabına eklenen üç gencin lirikleriyle Joséphe kitabına yapılan birçok ilaveleri araştırıp inceleyin. Bu ayetler, dipnotta yazılı olup yazıcıların önemsemeyişlerinden dolayı, metnin orijinaline sokuşturulduğu söylenebilir.” El-Hindî, bu tür değiştirmelerin Kutsal Kitabı süslediği inancından dolayı, bu tür değiştirmelerin iyi görüldüğü ve böylece birçok tahrifin meydana geldiğini söyler.⁴⁶⁸ Yine bu manada, Yahudi krallarından Amon oğlu Yoşiya

⁴⁶⁶ El-Hindî, a.e., I, 248-252.

⁴⁶⁷ El-Hindî, a.e., I, 263-264.

⁴⁶⁸ El-Hindî, a.e., I, 225-226, 266-267.

döneminde Tevrat nüshası hiçbir yerde bulunmadığı halde baş kâhin Hilkiya'nın Beytül Makdis'te bulduğunu iddia ettiği nüshanın da kâhin tarafından uydurulduğunu; onun da bunu, dini ve gerçeği yayıp, teşvik etmek için bu tür yalan ve iftiraların dinen sevap kazandıran işlerden olduğuna inandığı için yaptığını söyler.⁴⁶⁹

El-Hindî, onların Kutsal Kitapları sevap ve dine hizmet kastıyla değiştirdiğine birçok yerde atıf yapmaktadır. Biz, son olarak Tatien tefsirinin yok edilmesinden sonra yerine geçmesi için yeni bir İncilin uydurulduğu örneğini verebiliriz. Watson, Tatien tefsiri hakkında şöyle demektedir: “Tatien’e dayandırılan tefsir, Theodoret döneminde bulunmakta ve her kilisede okunmakta idi. Ancak Theodoret, İncili, o tefsirin yerine koymak için onun bütün nüshalarını kaybetti.” Bu olay hakkında el-Hindî, Yeni Ahit ile ilgili bir kısım kitaplar uydurmanın, Hristiyanlara göre, adı anılan tefsiri uydurmaktan daha önemli olduğunu ve bunu da, dinin yayılması için yalan uydurup sevap alınmasını isteyen emirden dolayı yaptıklarını belirtmektedir.⁴⁷⁰

5.8. ERRATA VE VARIANTE

Kutsal Kitapların tahrifiyle ilgili verdiğimiz bu bilgilerden sonra, ehli kitabın rivayetlerine yönelik kitaplarında geçen iki sözcüğü açıklamamız yerinde olacaktır. Bu iki sözcük, “Errata” ve “Variante”dir.

Tahrif konusunda önemli bir yere sahip olan errata ve variante sözcükleri hakkında el-Hindî şu açıklamaları yapmaktadır: Horne 1822 yıllarında basılan tefsirinin ikinci cildinde şöyle demektedir: Errata (yazıcının yanlış) ile variante (sözcüklerin ayrılığı) arasında en güzel ayrım, Michaélis’in söyledikleridir. Nitekim o şöyle diyor: “İki ya da birçok sözcük arasında ayrım olduğunda doğru olan bir tanedir. Diğeri ya bilinçli olarak değiştirilmiş ya da yazıcının yanlışından kaynaklanmıştır. Ancak doğruyu yanlıştan ayırmak genellikle zordur. Bu konuda kuşku hala sürerse, bütün bunlar sözcüklerin ayrılığına (variante) yüklensin. Eğer ki,

⁴⁶⁹ El-Hindî, a.e., I, 288.

⁴⁷⁰ El-Hindî, a.e., I, 292-293.

açıktan yazıcının burada yalan söylediğini bilirse bu durumda; “yazıcı yanıldı” denilebilir.”⁴⁷¹

Bu konuda el-Hindî, “Araştırmacıların beğendikleri görüşe göre, bu anlatılan iki sözcük arasında fark vardır. Onların arsında dolaşan variante (sözcüklerin ayrılığı) terminolojisi bize göre bozup değiştirme (tahrif)’dir. Kim ki, anlatılan anlamda sözcüklerin ayrılığını kabul ederse, onun, tahrif olayını itiraf etmesi zorunlu olur. Dr. Mill’in araştırmasına göre İncil’de buna benzer 30.000, Griesbach’ın araştırmasına göre 150.000 ayrılık vardır. Son araştırmacılardan olan Mais Scholz’a göre bunun sayısı bilinmemektedir” demektedir.⁴⁷²

Variantesin gerçekleşmesinin nedenlerini konusunda el-Hindî, Horne’un tefsirinde yaptığı açıklamalara deyinmektedir:

Horne, bu olayın açıklanmasını dört nedene bağlamaktadır:

1. Yazıcının yanıltılmasıdır. Bu aşağıdaki şekillerde olur:

- A. Yazıcıya sözü aktaran, arzuladığı biçimde aktardı yahut da yazıcı aktarıcının sözünü anlamayıp (arzusunca) yazacağını yazdı.
- B. İbranice ve Yunanca harfler birbirine benzemektedir. Yazıcı birisinin yerine diğerini yazdı.
- C. Yazıcı, irabı (okunuş biçimi) hat (yazı), üzerine yazdığı hattı da harfin bir bölümü sandı. Yahut da sözün özünü kavrayamayıp, sözü düzeltmeye çalıştı ve yanıldı.
- D. Yazıcı, bir konudan başka bir konuya geçip yazdıktan sonra, yanlışın farkına varınca, yazdığını silmeye gönlü razı olmadı. Yazıcı bölümleri yeniden yazıp, daha önce yazdığını da olduğu gibi bıraktı.
- E. Yazıcı, bir olayı bırakıp başka bir olayı yazdıktan sonra durumu fark edip ardından bıraktığı bölümü yazdı. Böylece söz bir bölümden başka bir bölüme geçmiş oldu.
- F. Yazıcının gözü yanıltıp satırı karıştırdı. Sonuçta bazı sözcükler atlatılmış oldu.
- G. Yazıcı, kısaltılmış bazı sözcükleri, anlamada yanlışla düşüp, anlayışına

⁴⁷¹ El-Hindî, a.e., I, 254.

⁴⁷² El-Hindî, a.e., I, 254. el-Hindî, varianteyi kabul etmek demek, kesinlikle tahrifi kabul etmek demektir, demektedir. Bu konu incelenirken, o günün şartları, yazı malzemelerinin eksikliği, noktalama işaretlerinin önemi gibi durumlar göz önünde bulundurulmalıdır. Böylece variante olayına daha dikkatli yaklaşılır.

göre onları tamamlanmış olarak yazıp yanlışa düşer.

- H. Yazıcıların cahillik ve yanılmaları variantesin oluşmasının büyük bir nedenidir. Şöyle ki, dipnotun ya da yorumun sözlerini metnin bir parçası olarak anlayıp onları metne sokuştururlar.

2. Kendisinden aktarım yapılan nüshanın eksikliğidir. Bu durum da şu biçimlerde düşünülebilir:

- A. Harflerin irab ve harekelerinin silinip görünmemesidir.
- B. Bir sayfada ki irabın, aynı sayfanın başka bir yerinde başka bir sayfada açığa çıkıp, orada ki irab ile karışması ve o sayfanın bir bölümü gibi anlaşılmasıdır.
- C. Atlanılmış paragraf, belirsiz olarak dipnota yazılmış olup, ikinci yazıcının, bu paragrafın nereye yazılacağını tespit edemeyip yanılmasıdır.

3. Sözcükleri ütöpik olarak düzeltip, metni bozukluktan kurtarmaktır. Bu da aşağıda ki biçimlerde olur:

- A. Yazıcı, realitede doğru olan bir sözü eksik anlayıp, sözün özünü anlamada yanılır. Yahut doğru ya da yanlış bir sözü, dilbilgisi kurallarına göre yanlış hayal eder. Ancak, bu yanlış gerçekte yazardan kaynaklanmıştır.
- B. Bazı araştırmacılar, yanlış sadece dilbilgisi kurallarına göre düzeltmekle yetinmediler. Bilakis onlar, açık olmayan sözleri, açık olanlarla değiştirip fazla görünen sözcükler ile farkı kendilerince anlaşılamayan eşanlamlıları metnin orijinalinden düşürdüler.
- C. En çok gerçekleşen durumlardan biri de şudur: Onlar karşılıklı paragrafları anlam yönüyle birbiriyle eşitlediler.⁴⁷³ Bu durum özellikle İncillerde gerçekleşti. Böylece, Pavlus'un, Eski Ahit'ten aktardığı sözlerin Yunanca çeviriye uygun düşmesi için, onun mektubunda birçok ilaveler gerçekleşti.
- D. Bir kısım araştırmacılar, Yeni Ahit'i Latince çeviriye uydurmaya başladılar.

4. Kişinin amaçları uğruna bilinçli olarak sözcükleri değiştirmesidir.

Sözcükleri değiştiren kişinin dindar ya da reformist olması önemli değildir.

Önceki reformistler arasında Marcion kadar kök salmış kimse yoktur. Yaptığı çirkin

⁴⁷³ Eksik olanı artırıp, artık olanı eksilttiler.

davranışlardan dolayı, onun kadar kınanan kimse yoktur. Şu durum da bir gerçektir ki, bilinçli olan bir kısım tahrif ve değiştirmeler dindar olan kişilerden çıkmıştır. Bu değiştirmeler onlardan sonra geçerli bir konunun pekiştirilmesi ya da bu yöndeki problemin kaldırılması için seçilip kullanılmıştır.⁴⁷⁴

El-Hindî, Horne'un anlattığı bölümlerle ilgili birçok örneği, sözü çok uzatacağı düşüncesiyle almamıştır fakat dindarların yaptıkları tahrif konusunda Fal'ın aktardığı örnekleri vermektedir.

Fal'ın aktardığı örnekler şulardır: “Luka 22/43 ayeti bilinçli olarak bırakılmıştır. Zira bazı dindarlar meleğin, tanrı İsa'yı desteklemesini, onun tanrılığına aykırı sandılar. Matta 11/18'den ‘Meryem Yusuf’la birlikte olmalarından önce’ sözcükleri çıkarıldı. Sürekli olan bakireliğinden kuşulanılmasın diye Matta 1/25'ten ‘Meryem’in ilk oğlu’ kesiti çıkarılmıştır. Pavlus’un yalana düşürülmemesi için, Korintlilere I. Mektup 15/5’ten ‘on iki’ sayısı ‘on bir’ ile değiştirilmiştir. Zira Yahudi İskariot daha önce ölmüştü. Markos 13/32’den bazı sözcükler atılmıştır. Bir kısım Hristiyan öğretmenleri de bu sözcükleri reddettiler. Zira onlar, bu sözcüklerin arianizm ekolünü güçlendirdiğini kurguladılar. Süryanice, Farsça, Arapça, Habeşçe vb. çeviriler ile eutychéens ekolüne karşı din öğreticilerinin birçok rivayetlerinde, Luka 1/35 ayetine bazı sözcükler ilave edilmiştir. Zira bu ekol, İsa’dan (lahut ve nasut) diye iki özelliğin beraber bulunmasını kabul etmiyordu.”⁴⁷⁵

El-Hindî, Horne, tahrif ile ilgili olasılıklı bütün yönleri açıkladı ve bütün bu yönlerin Kutsal Kitaplarda gerçekleştiğini kabul etti dedikten sonra sonuç olarak şunları söylemektedir: “Yorum ve dipnotta ki sözler, yazıcıların gaflet ve cahilliklerinden dolayı asıl metne girmiş, bazı bilginler, anlayışlarına göre ya da gerçekten kural dışı olan sözleri düzeltmeye çalışıp açık olmayan sözleri, açık olanlarla değiştirmiş, eş anlamlı ya da fazla gibi görünen sözleri metinden atmış, özellikle de İncil’de karşıt görünen paragrafları düzeltmişlerse ve bundan dolayı Pavlus’un mektuplarında ilaveler çoğalmışsa... ve yine bir kısım araştırmacılar, Yeni Ahit’i Latince çeviriye uydurmuş, reformistler, bozduklarını bilinçli bozmuş ve dindarlar da bir olayın pekiştirilmesi ya da bir problemin kaldırılması için bilinçli tahrifler yapıp, bu tahrifler de onlardan sonra seçilip kullanılmışsa... bütün bu

⁴⁷⁴ El-Hindî, a.e., I, 272-274.

⁴⁷⁵ El-Hindî, a.e., I, 274.

durumlarda tahrifin geekleşmediği bir süre kalmış mıdır?’’⁴⁷⁶

şimdi, ‘‘Haa tapınmaktan hoşlanan Hıristiyanlar, bu tapınmayı ve dünya makamlarını bırakamadıklarından, İşlam’ın çıkışından sonra onu anlamlandıran Kutsal Kitap metinlerini bozup değiştirdiler’’ diye inanırsak, bunda uzak görülecek ne durum olabilir ki?

Onların yaptıkları bu tahrifler, kendi aralarında birbirlerine karşı kullanılıp malzeme yapıldığı gibi, bu (Peygamberimizi müjdeleyen ayetlerle ilgili) tahrifleri de kendilerinden sonra aktarılıp kullanıldı. Aksine bu yönde ki tahrif onların birbirlerine karşı savundukları tahriften daha önemli olduğundan, bunun ağlar boyu aktarılıp malzeme yapılması diğerinden daha önceliklidir.’’⁴⁷⁷

⁴⁷⁶ El-Hindī, a.e., I, 274.

⁴⁷⁷ El-Hindī, a.e., I, 275.

6. SONUÇ

Kur'an'ı Kerim, insanoğluna, dünya imtihanında başarılı olması için emir ve yasakları bildiren son kitaptır. İnsanlığın kurtuluşu olan bu son kitaptan önce Tevrat, Zebur ve İncil, aynı amaçla gönderilmiştir. Bu kitapların hepsi Allah tarafından insanoğluna bir müjde, bir uyarı, bir nur, bir kurtarıcı ve hakikati ayırt edici olarak gelmiştir. Dört kitap da birbirini tasdik etmekte, kendilerinden önce gelen kitap sahibi peygamberleri doğrulamakta ve kendilerinden sonra gelecek olan peygamberleri de müjdelemektedirler.

Tevrat, Zebur ve İncil, kendilerine gönderildikleri insanlar tarafından, kitap sahibi peygamberler öldükten sonra gereği gibi korunmamıştır. Zaman içerisinde bu kitaplarda bozulmalar, eklemeler ve çıkarmalar yapılmıştır. Yahudi ve Hristiyan dini liderleri, çoğu zaman kendi arzu ve menfaatleri, bazen de dini koruma adına bu ekleme ve çıkarmaları yapmışlardır. Şimdi elimizde aslı tam olarak bilinemeyen Tevrat, Zebur ve İncil mevcuttur.

Tahrifi, dini liderlerin yanında bazen de halk yapmıştır. Yahudi ve Hristiyan halklardan bazıları Allah'ın emirlerine sırt çevirerek, anladığı halde Allah'ın buyruğunu bilerek yanlış aktararak, peygamberlerle alay ederek, dini liderlere tahrif edilen noktalarda itaat ederek ve bunlara benzer birçok nedenden dolayı tahrife ortak olmuşlardır.

Dini liderler ve halk, tahrifi, bazen ilahi metinleri değiştirerek yapıyorlardı. Bazen de ilahi emirlerin kelimelerinde bir değişiklikte bulunmadan, onları yanlış yorumlayarak gerçekleştiriyorlardı.

Kur'an ise, Allah Teâlâ tarafından korunmuş ve tahrife uğramamıştır. Bu açıdan semavi kitaplar arasında tahrife uğramadan günümüze gelebilmiş yegâne hak kitaptır. Kur'an da bize, tarihi bir vaka olan tahrifi beyan etmektedir. Kur'an bize kitap ehlinin yaptığı tahrifi bazen tahrif lafzını kullanarak bazen de tebdil, leyy, kitman ve lebs lafızlarını kullanarak açıklamaktadır.

Hem Kur'an ayetlerini inceleyen müfessirlerin hem de bu konuda araştırma yapmış olan araştırmacıların çoğuna göre Tevrat, Zebur ve İncil hem lafzî olarak hem de mana olarak tahrif edilmiştir. Bir kısmına göre ise tahrif konusunda lafzî

tahriften bahsetmek mümkün değildir. Aksine tahrif bu kitapların yorumlarında gerçekleşmiştir. Hem Kur'an'ın lafızları iyi incelendiğinde hem de tarihi süreç göz önüne alındığında tahrifin lafızda da olduğunu söyleyenlerin sözleri kesinlik arz etmektedir. Tevrat, Zebur ve İncil incelendiği zaman da bu çok açık bir şekilde, inkâra mahal bırakmadan ortaya çıkmaktadır.

Bir konudaki hakikati anlamak için Kur'an'a başvurmak bizlere yeterlidir. Kur'an, tahrifin birçok şekilde olduğunu söylemektedir. Ayrıca geçmişte gerçekleştirilen tahrifin bugün de gerçekleştirildiğini hatta ilerleyen zamanlarda da devam edeceğini vurgulamaktadır.

Tahrifin ne şekillerde ve nasıl olduğunu bilmek, bizim için büyük bir önem arz etmektedir. Bundan dolayıdır ki, Kur'an bu konuda bizim en büyük müracaat kaynağımız ve aydınlatıcımız olmuştur.

Müfessirler, tahrif hakkında Kur'an'ın ne demek istediğini titizlikle incelemişlerdir. Ayetlerdeki muradın ne olduğunu tespit, Arap dilini ve ayetlerin iniş sebeplerini göz önünde bulundurmuşlardır. Ayrıca tahrif konusunda birçok eser telif edilmiştir. Araştırmacılar, tahrif konusunu her yönüyle inceleyerek, bu konunun anlaşılmasına yardımcı olmuşlardır.

KAYNAKLAR

ADAM, Baki, “Tevrat’ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XXXVI, Ankara, 1997.

....., Baki, *Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2001.

ÂLÛSÎ, Ebu’l-Fadl Mahmud, *Rûhu’l-Meânî fî Tefsîri’l-Kur’ânî’l-‘Azîm ve’s-Seb’i’l-Mesânî*, Dâru’l-Fikr, Beyrut, 1987.

APAYDIN, H.Yunus, “Karâfî, (Şehâbeddin)”, *DİA*, XXIV.

ATEŞ, Süleyman, “Cennet Kimsenin Tekelinde Değildir”, *İslâmî Araştırmalar*, III-I, İstanbul, 1989.

....., *Kur’an’ın Evrensel Mesajına Çağrı*, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul, 1990.

....., *Yüce Kur’an’ın Çağdaş Tefsiri*, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul, 1988.

AYDIN, Mehmet, *Müslümanların Hıristiyanlığa Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1989.

BEĞAVÎ, Hüseyin b. Mesud, *Meâlmû’t-Tenzîl*, Dâru’l-Kütübi’l-‘İlmiyye, Beyrut, 1993.

BEYDÂVÎ, Nâsiruddîn Ebû Sa’îd Abdullah Ebû Ömer b. Muhammed eş-Şîrâzî, *Envâru’t-Tenzîl ve Esrâru’t-Te’vîl*, I-V, (tah. Abdülkadir İrfan el-‘Aşşâ Hassûne), Dâru’l-Fikr, Beyrut, 1996.

BİKÂ’Î, Burhânuddîn İbrâhîm b. Ömer b. Hasan er- Rubât b. Ali b. Ebûbekir, *Nazmu’d-Durer fî Tenasübi’l-Âyâtî ve’s-Süver*, Dâru’l-Kütübi’l-‘İlmiyye, Beyrut, 2003.

BİLMEN, Ömer Nasuhî, *Büyük Tefsir Tarihi (Tabakâtü’l-Müfessirîn)*, Bilmen Yayınevi, İstanbul, 1974.

BUCAİLLE, Maurice, *Müsbet İlim Yönünden Tevrat İnciller ve Kur’an*, (trc. Mehmet Ali Sönmez), Diyanet İşleri Yayınları, Ankara, 1998.

BUHL, Fr., “Tahrif”, *İA*, XI, İstanbul, 1970.

CERRAHOĞLU, İsmail, *Tefsir Usûlü*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1993.

DVORNİK, Francis, *Konsiller Tarihi İznik'ten II. Vatikan'a*, (trc. Mehmet Aydın), Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1990.

EBU'S-SU'ÛD EFENDİ, Muhammed b. Muhammed el-'Amâdî, *İrşâdu'l-'Akli's-Selîm ilâ mezâye'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Dâru İhyâi't-Türâsi'l-'Arabî, Beyrut, 1990.

ELMALILI, Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, Eser Neşriyat, İstanbul, ts.

ERİŞİM: [http://www.suleyman-ates.com/oz_gecmis.html], Erişim Tarihi: 3 Ocak 2008.

ERİŞİM: [<http://www.zuhayli.com/biography.html>], Erişim Tarihi: 02 Ocak 2008.

ESED, Muhammed, *Kur'an Mesajı Meal-Tefsir*, (trc. Cahit Koytak-Ahmet Ertürk), İşaret Yayınları, İstanbul, 1997.

GÖKKIR, Necmettin, "Kur'an-ı Kerîm Açısından İlahî Kitapların Tahrifi Meselesi", *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, II, İstanbul 2000.

HARMAN, Ömer Faruk, "Ahd-i Atik", *DİA*, I, İstanbul, 2000.

....., "İncil", *DİA*, XXII, İstanbul, 2000.

EL-HİNDİ, Rahmetullah, *Kutsal Kitaba İlahi Çağrı (İzhâru'l Hakk Çevirisi)*, (trc. Abdulhadi Sıdık), Faran Yayıncılık, İstanbul, 2005.

İBN AŞÛR, Muhammed Tâhir, *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*, Dâru'l-Camâhîriyye, ts.

İBN ATİYE, Galip el-Endelûsî, *el-Muharreru'l-Vecîz fî Tefsîri'l-Kitabi'l-'Azîz*, Dâru'l-Kütübi'l-'İlmiyye, Beyrut, 1993.

İBN KESÎR, Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, Dâru'l-Hadîs, Kahire, 2002.

İBN MANZÛR, Ebu'l-Fadl Cemâleddîn Muhammed b. Mukrem, *Lisânu'l-Arab*, Dâru's-Sadr, Beyrut, ts.

İBN TEYMİYYE, Ebu'l-'Abbâs Ahmed, *el-Cevâbu's-Sahîh Li Men Beddele Dîne'l-Mesîh*, Daru'l Â'sime, h. 1414.

İSFAHÂNÎ, Râğıb, *el-Müfredât fî Ğarîbi'l-Kur'ân*, Dâru'l-Kalem, Dimaşk, ts.

KARA, Necati, *Burhânuddîn İbrâhîm b. Ömer el-Bikâ'î ve Tefsirindeki Metodu*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Van, 1994.

KARÂFÎ, Şihâbu'd-Dîn Ebu'l-'Abbâs es-Sinhâcî, *Kitâbu'l-Ecvibeti'l-Fâhira 'Ani'l-Es'ileti'l-Fâcira*, Daru'l-'İlmiyye, Beyrut, 1986.

KARAGÖZ, İsmail, *Dini Kavramlar Sözlüğü*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005.

KARAMAN, Hayreddin ve dğr., *Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006.

KESKİOĞLU, Osman, *Nuzulünden Günümüze Kur'an'ı Kerim Bilgileri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1987.

KESLER, Muhammed Fatih, *Kur'an-ı Kerim'in Evrenselliği*, Esra Yayınları, Konya, 1996.

KÛRTUBÎ, Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed el-Ensârî, *el-Câmi'u li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, I-XX, Dâru'l-Kütübî'l-'İlmiyye, Beyrut, 2000.

KUTLUAY, Yaşar, *İslam ve Yahudi Mezhepleri*, Anka Yayınları, İstanbul, 2001.

KUTUB, Seyyid, *Fi Zilâli'l-Kur'ân*, I-VI, Dâru's-Şurûk, Kahire, 1990.

KUZGUN, Şaban, *Dört İncil Yazılması Derlenmesi Muhtevası Farklılıkları ve Çelişkileri*, Ertem Matbaa, Ankara, 1996.

MERÂĞÎ, Ahmed Mustafa, *Tefsîru'l-Merâğî*, I-X, Dâru'l-Fikr, Beyrut, ts.

MEVDUDÎ, Ebu'l-A'lâ, *Tefhimu'l-Kur'ân Kur'ân'ın Anlamı ve Tefsiri*, I-VII, (trc. Muhammed Han Kayanî ve dğr.), İnsan Yayınları, İstanbul, 1997.

ÖZCAN, Zeki, *Teolojik Hermenötik*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998.

PFANDER, C. G., *Tevrat, İncil'in Sağlamlığı (Mizanü'l Hak)*, Sevgi Yayınları, İzmir, 2001.

RÂZÎ, Fahreddin Muhammed b. Ömer b. el-Hüseyn b. Ali et-Temîmî el-Bekrî, *et-Tefsîru'l-Kebîr (Mefâtîhu'l-Ğayb)*, Dâru İhyâi't-Tirâsi'l-Arabî, Beyrut, ts.

REBÎ, Yahya Muhammed Ali, *el-Kütübü'l-Mukaddesetü Beyne's-Sıhhati ve't-Tahrif*, Daru'l-Vefa, 1994.

RİZÂ, Muhammed Reşî, *Tefsîru'l-Menâr*, I-XII, Dâru'l-Fikr, Beyrut, ts.

SÂBÛNÎ, Muhammed Ali, *Safvetu't-Tefâsir*, Dâru'l-Ensâr, İstanbul, 1987.

SAKİOĞLU, Mehmet U., *İncil'i Kim Yazdı*, Ozan Yayıncılık, İstanbul, 2002.

SOFUOĞLU, Mehmet, *Tefsîre Giriş*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1981.

SUYÛTÎ, Celaledin Abdurrahman b. Ebû Bekr, *Lübâbun'n-Nukûl fî Esbâbi'n-Nuzûl*, Dâru İbn Zeydûn, Beyrut, ts.

....., *el-İtkân fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*, I-II, Dâru Kahraman, İstanbul, 1978.

PARLATIR, İsmail ve dğr., *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1998.

TABERÎ, Ebû Cafer Muhammed ibn Cerîr, *Câmiu'l-Beyan an Te'vîli Âyati'l-Kur'ân*, Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1988.

TURAN, Abdülbaki, "Arza", *DİA*, III, İstanbul, 1991.

TURGUT, Ali, *Tefsir Usûlü ve Kaynakları*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991.

ÜLKÜ, Hayati, *İslam Akaidi*, Bahar Yayınları, İstanbul, 1975.

VAHİDÎ, Ebu'l-Hasen Ali b. Ahmed, *Esbâbu Nuzûli'l-Kur'ân*, Dâru'l-Hadîs, Kahire, 1998.

YİLMAZ, M. Faik, *Sözün Serüveni İlahi Kelamın Hermenötik Süreci*, İlgi Yayınları, İstanbul, 2003.

ZEMAHŞERÎ, Ebu'l-Kasım Cârullâh Mahmud b. Ömer, *el-Keşşâf 'an Hakâiki Gavâmizi't-Tenzîl ve 'Uyûni'l-Ekâvîli fî Vucûhi't-Te'vil*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2003.

ZERKÂNÎ, Muhammed Abdulazîm, *Menâhilü'l-İrfân fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*, I-II, Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-'Arabî, Kahire, ts.

ZUHAYLÎ, Vehbe, *et-Tefsîru'l-Münîr fî'l-'Akîdeti ve's-Şerî'ati ve'l-Menhec*, Dâru'l-Fikr, Dımaşk, 1991.

ÖZET

Kur'an, insanlara gönderilmiş olan son kitaptır. Kur'an Hz. Muhammed'e indirilmiştir. Kur'an'dan önce Tevrat, Zebur ve İncil indirilmiştir. Tevrat Hz. Musa'ya, Zebur Hz. Davud'a, İncil Hz. İsa'ya indirilmiştir. Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an birbirlerini tasdik etmişlerdir. Çünkü hepsinin kaynağı aynıdır.

Tevrat, Zebur ve İncil ilk indirildiği dönemde ki gibi sağlam kalmamıştır. Zamanla bu kitaplar bozulmuştur. İçerlerine eklemeler ve çıkarmalar yapılmıştır. Son ilahi kitap Kur'an'ın ise Allah tarafından korunacağı vaat edilmiştir. Kur'an'ın ilk muhatabı olan Hz. Muhammed ve ashap Kur'an'ın korunmasına aşırı önem vermişlerdir. Kur'an'ın hepsi daha Peygamberimiz zamanında ezberlenmiş ve yazılmıştır. Peygamberimizin vefatı ile vahyin kesilmesiyle kitap haline getirilmiştir. Hz. Osman döneminde çoğaltılmıştır. Hem ezberden hem de yazılı olarak günümüze kadar tekrar edilmiş ve edilmektedir.

Kur'an, semavi kitapların bozulmaya uğradığını söylemektedir. Kur'an'ın bildirdiğine göre semavi kitapları Yahudi ve Hıristiyan dini liderleri tahrif etmişlerdir. Bununla beraber halk da tahrife ortak olmuştur.

Tahrif, tebdil, leyy, kitman ve lebs Kur'an'ın tahrif şekillerini anlattığı kelimelerdir. Âlimlerin bazıları Kur'an'ın anlattığı tahrifin manada olduğunu söylemektedir. Âlimlerin çoğu ise Kur'an'ın, hem mananın hem de lafzın tahrif edildiğine işaret ettiğini söylemektedir.

Tarihi sürece bakıldığı zaman tahrifin hem mana da hem de lafız da olduğu görülmektedir. Tevrat, Zebur ve İncil, gönderildiği peygamberler zamanında yazılmamıştır. O peygamberlerden daha sonra ki dönemlerde yazılmıştır. Ayrıca savaş ve sürgün zamanlarında bu kitaplar yakılmış, bazen tamamen yok olmuştur.

Hahamların ve papazların Kitab-ı Mukaddes'i tahrif etmesinin en büyük nedeni dünya sevgisidir. Haham ve papazlar para ve mal karşılığında Kitab-ı Mukaddes'i tahrif etmişlerdir. Mal düşkünlüğünden dolayı altın ve gümüşü biriktirmişler ve Allah yolunda harcamamışlardır. Yetim malı ve faiz yemişlerdir.

Haham ve papazlar Peygamberimiz zamanında, Tevrat ve İncil’de ki peygamberimizin özelliklerini değiştirmişlerdir. Bunun nedeni haham ve papazların liderliklerinin ellerinden gitmesi korkusudur.

Yahudi ve Hristiyanlar kendi aralarında ki çatışmalardan dolayı da Kitab-ı Mukaddes’i bozmuşlardır. Bu gün elimizde ki Tevrat, Zebur ve İncil’in birçok farklı nüshası vardır. Yahudi ve Hristiyan araştırmacılarından birçoğu Kitab-ı Mukaddes’in tahrif edildiğini itiraf etmektedir.

SUMMARY

The Qur'an has been sent to people as the last holy book. The Qur'an has been sent to Mohammed. Before the Qur'an, the Torah, the Psalter and the Bible have been sent. The Torah has been sent to Mosaic, the Psalter has been sent to Psalmist, and the bible has been sent to Jesus. The Torah, the Psalter, the Bible and the Qur'an support each other because the source of them is the same.

The Torah, the psalter and the Bible haven't reached us like their first situations. In course of time these books have been changed. Same additions and modifications have been done in the contents of these books. However, the last book Qur'an has been protected by Allah and any modifications hasn't been done in its content.

The Qur'an tells us that celestial books have been changed by people. According to the Qur'an, celestial books have been changed by Jewish and Christian religion leaders. In addition to that, the community have contributed to changes as well.

Tahrif, tebdil, leyy, kitman and lebs are words that the Qur'an expresses as shapes of changes. "The Qur'an tells us that there have been some changes in the meaning" some savants says. Most savants tell that the Qur'an points changes not only meaning but also word.

It is seen that changes are on the way of meaning and word when we look at the historical period. The Torah, the Psalter and the Bible haven't been written at the time of the prophets which have been sent to the prophets. They have been written after the prophets' time. Besides, these books have been burned in some circumstances like war and banishment, even they have been disappeared exactly. These cases have accelerated changes, too.

The first reason of the changes in the holy books which have been done by rabbis and monks for the world love. Rabbis and monks have destroyed the celestial books for money and goods. They have saved golden and silver because of their

goods addiction and they haven't spent their goods for Allah. They have eaten orphan goods and interest, too.

During the period of our prophet, rabbis and monks have changed properties of our prophet which are mentioned in the Torah and the Bible. Rabbis and monks have been worried about their taderships. The celestial books have been changed due to conflicts between Jewishes and Christians.

Today, there are a lot of issue of the Torah, the Psalter and the Bible which we have. Most Jewish and Christian researchers admit that the celestial books have been changed.